

RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Revizijsko poročilo

Smotrnost poslovanja pri prodaji delnic
družbe Slovenska industrija jekla, d. d., Ljubljana

Poslanstvo

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

Revizijsko poročilo

Smotrnost poslovanja pri prodaji delnic
družbe Slovenska industrija jekla, d. d., Ljubljana

Računsko sodišče je revidiralo *smotrnost načrtovanja in izvedbe prodaje kapitalne naložbe v družbi SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: družba SIJ) v obdobju od 1. 1. 2005 do 30. 9. 2010.* Revidiranca sta bila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) in Ministrstvo za gospodarstvo, ki na podlagi določil 4. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Vladi Republike Slovenije od 10. 2. 2012 nadaljuje z delom kot Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, z delovnimi področji Ministrstva za gospodarstvo, razen delovnega področja energetike, rudarstva in učinkovite rabe energije, in se je nanj prenesel del delovnega področja Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, ki se nanaša na tehnologijo, pošto ter meroslovje, kot jih določata 30. in 39.a člen Zakona o državni upravi.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti ter uspešnosti načrtovanja in izvedbe prodaje kapitalne naložbe v družbi SIJ. Da bi izrekli mnenje, smo iskali odgovore na vprašanje, ali sta bila vlada in Ministrstvo za gospodarstvo pri načrtovanju in izvedbi prodaje kapitalne naložbe v družbo SIJ učinkovita in uspešna.

Računsko sodišče je ugotovilo, da vlada in Ministrstvo za gospodarstvo pri načrtovanju in pri odločanju o programu prodaje za prodajo 55,35-odstotka delnic družbe SIJ nista ravnala učinkovito. Vlada ni pravočasno seznanila Državnega zbora Republike Slovenije s predmetom in metodami prodaje in je sprejela program prodaje, v katerem ni bil predviden enak odstotek delnic za prodajo kot v času sprejema programa veljavnem odloku Državnega zbora Republike Slovenije o prodaji državnega premoženja. Ministrstvo za gospodarstvo v predlogu programa prodaje ni uredilo zagotavljanja pravic upravičencev za zamenjavo delnic družbe SIJ za deleže odvisnih družb iz skupine SIJ na podlagi Zakona o privatizaciji Slovenskih železarn, d. d. (v nadaljevanju: ZPSZ) na ustrezen način. Vlada je zato sprejela program prodaje, ki te možnosti ni vključeval, in s tem povzročila tveganje, da bodo upravičenci vložili tožbe, z določbami prodajne pogodbe pa teh tveganj ni ustrezno zmanjšala. Ministrstvo za gospodarstvo ni zagotovilo popolnih in ustreznih podlag za odločanje vlade o programu prodaje, ker ji je posredovalo pomanjkljivo poročilo o realizaciji programa prodaje iz leta 2001. Ministrstvo za gospodarstvo in vlada v programu prodaje ciljev prodaje nista opredelila na jasn in merljiv način.

Minister za gospodarstvo je za izvedbo pripravljanih dejanj in postopka prodaje delnic družbe SIJ imenoval komisijo za prodajo. Ministrstvo za gospodarstvo komisiji za prodajo ni zagotovilo ustreznih pogojev za delo. Komisija za prodajo je vse svoje aktivnosti izvajala na sedežu družbe SIJ in je za izvedbo posameznih aktivnosti v postopku prodaje pooblastila zunanje osebe, ministra za gospodarstvo pa o tem ni obvestila. O aktivnostih drugih oseb se ni podrobno seznanila, pri njih ni sodelovala in si ni zagotovila nadzora in vodenja vseh faz postopka prodaje. Ministra za gospodarstvo in ministra za finance ni sproti obveščala o svojem delu. Celotno dokumentacijo o prodaji je hranila v družbi SIJ in je po zaključku prodaje ni pravočasno in tudi ne v celoti predala Ministrstvu za gospodarstvo. Kljub načrtovanim stroškom prodaje v sprejetem proračunu Republike Slovenije za leto 2007 Ministrstvo za gospodarstvo ni

plačevalo stroškov prodaje, plačala jih je družba SIJ. Komisija za prodajo ni skrbelo, da bi bili stroški postopka čim manjši. O skupnem obsegu stroškov prodaje je komisija za prodajo seznanila ministra za gospodarstvo skoraj leto dni po zaključku prodaje.

Ministrstvo za gospodarstvo ni zaznalo, da komisija za prodajo ni imela ustreznih podlag in informacij za odločanje v postopku prodaje. Pred pripravo predloga programa prodaje komisija za prodajo ni podrobno proučila poslovanja družb v skupini SIJ, ni proučila interesa možnih investorjev in ni preverila ugodnosti trenutka prodaje. Pridobila je le omejene skrbne preglede odvisnih družb v skupini SIJ in cenitveno poročilo, ki ni bilo primerna podlaga za odločanje, ker ni bilo pripravljeno za ustrezen namen. Komisija za prodajo ni pridobila nove strategije družbe SIJ, ki je bila izdelana ob postopku prodaje, in ni pridobila nove cenitve, ki bi upoštevala to strategijo in učinke izvedenih investicij v odvisnih družbah iz skupine SIJ v letu 2006. Komisija za prodajo je imela ob presoji ponudb in med pogajanja manj informacij o poslovanju družb v skupini SIJ kot izbrani ponudnik, zato je bila v slabšem pogajalskem položaju.

Ministrstvo za gospodarstvo ni zaznalo, da je komisija za prodajo postopek prodaje vodila na način, ki ni zagotavljal doseganja najvišje možne prodajne cene in najboljših možnih pogojev prodaje. Komisija za prodajo ni naročila ocene vrednosti posameznih odvisnih družb in o prodaji posameznih odvisnih družb ni odločala, zato je v pozivu za javno zbiranje ponudb objavila le prodajo delnic skupine SIJ. Po objavi poziva k javnemu zbiranju ponudb od ponudnikov ni pridobila ustreznih informacij o izraženem interesu za nakup posameznih odvisnih družb. Med tremi prispelimi ponudbami je izbrala ponudbo družbe, ki jo je malo pred oddajo ponudbe ustanovila nizozemska zadruga – tudi ta je bila ustanovljena šele takrat –, obe pa sta bili vključeni v poslovni sistem ruske matične družbe (garant v prodajni pogodbi). Ker je komisija za prodajo omejila pogajanja le na izbranega ponudnika, si je zmanjšala pogajalsko moč in možnost doseganja najvišje možne prodajne cene ter najugodnejših pogojev prodaje. V pogajanjih je dosegla zvišanje prodajne cene za [REDACTED] odstotke, premije in ustrezne izvršilne cene za prodajno in [REDACTED] opcijo pa ni določila, kar je vplivalo na doseženo prodajno ceno. O vsebini poslovnega načrta, načrta investicij in načrta zaposlovanja, ki jih je predložil izbrani ponudnik, se ni pogajala.

Ministrstvo za gospodarstvo ni ugotovilo, da je komisija za prodajo v prodajno pogodbo vključila zaveze kupca glede poslovnega načrta, načrta investicij, načrta zaposlovanja in razširitve prodajnega trga družbe SIJ, ki so bile nedoločne, oziroma zapisane tako, da niso zahtevale aktivnega vplivanja kupca na njihovo izpolnjevanje in vlaganja dodatnih sredstev v družbe skupine SIJ. To je bil vzrok, da je bilo oteženo ugotavljanje kršitev teh zavez in uveljavljanje [REDACTED]. V prodajno pogodbo je komisija za prodajo brez ustreznih analiz vpliva na prodajno ceno vključila zagotovila Republike Slovenije, povezana z [REDACTED], ter [REDACTED] in prodajno opcijo. S pogodbenimi določili je kupcu omogočila zastavo delnic družbe SIJ za pridobitev posojila (za nakup teh delnic) in tako dopustila tveganje spremembe lastništva delnic družbe SIJ.

V postopku prodaje nista bila zagotovljena preglednost in enakopravnost vseh ponudnikov. Predstavniki družbe SIJ in Ministrstva za gospodarstvo so bili pred objavo poziva za javno zbiranje ponudb v stiku s predstavniki izbranega ponudnika, o čemer komisija za prodajo ni bila obveščena. Ministrstvo za gospodarstvo ni zaznalo, da komisija za prodajo v pozivu za javno zbiranje ponudb ni informirala potencialnih ponudnikov o predvidenem poteku postopka prodaje, o možnostih za pridobitev informacij o poslovanju družbe SIJ ter o tem, da mora izbrani ponudnik podati ponudbo za nakup delnic tudi drugim delničarjem družbe SIJ. Kljub večji primernosti dvofaznega postopka prodaje se je odločila za izvedbo enofaznega postopka, izvajala pa je kombinacijo obeh vrst postopka. Komisija za prodajo ni ustrezno opredelila

kriterijev in dokazil za presojo ponudb in je dajala prednost izbranemu ponudniku, ker je le pri njem upoštevala boniteto njegove matične družbe in je le njemu omogočila izvedbo popolnega skrbnega pregleda poslovanja družbe SIJ. O izboru ponudnika je odločila na podlagi neustrezne in nepopolne primerjalne analize dveh ponudb. V pogajanjih z izbranim ponudnikom je spremenila pogoje prodaje, ker je v prodajno pogodbo vključila prodajno [REDACTED] opcijo.

Vlada je v marcu leta 2007 podala *soglasje k prodajni pogodbi* na pomanjkljivih podlagah in ni zaznala, da komisija za prodajo ni proučila alternativne možnosti prodaje posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ, predvidene v programu prodaje. Ministrstvo za gospodarstvo in vlada nista zaznala, da so zaveze in pogodbene kazni v prodajni pogodbi nedoločne, da so pomanjkljivo prikazane finančne posledice, ter tudi ni zaznala tveganj, povezanih s kupcem, ki ga je malo pred oddajo ponudbe ustanovila nizozemska zadruga.

Ministrstvo za gospodarstvo ni ravnalo uspešno, ker je vladi predlagalo sprejem soglasja k prodajni pogodbi, ki ni zagotavljala izpolnitve vseh ciljev prodaje, *vlada pa ni ravnala uspešno*, ker je k taki prodajni pogodbi podala soglasje.

Ministrstvo za gospodarstvo po sklenitvi prodajne pogodbe ni ravnalo učinkovito. Od kupca ni pridobilo dokazil ali pojasnil o razlogih za to, da je ob plačilu kupnine nakazal presežna denarna sredstva in plačilo izvedel z različnih transakcijskih računov, ter ni pridobilo dokazil o spremembah lastništva nizozemske zadruge izven skupine ruske matične družbe v letu 2007 in v letu 2009. Od kupca ni pravočasno pridobilo dokazil o [REDACTED] in ni poskrbelo, da bi kupec predložil ustrezne listine za vpis pravic iz prodajne pogodbe v centralni register vrednostnih papirjev. Po prodaji ni preverjalo smotrnosti uveljavitve prodajne opcije za preostale delnice v lasti Republike Slovenije, ni določilo skrbnika pogodbe in ni zagotovilo, da bi vlada lahko oblikovala stališče glede izpolnjevanja pogodbenih zavez kupca. Na podlagi delničarskega sporazuma sta Republika Slovenija in kupec, družba Dillon, [REDACTED]

KAZALO

1. UVOD	9
1.1 PREDSTAVITEV REVIZIJE	9
1.2 PREDSTAVITEV REVIDIRANCEV	10
1.2.1 Vlada Republike Slovenije	10
1.2.2 Ministrstvo za gospodarstvo	10
1.3 PREDSTAVITEV SKUPINE SIJ	11
2. UGOTOVITVE	14
2.1 NAČRTOVANJE PRODAJE KAPITALSKE NALOŽBE DRŽAVE V DRUŽBI SIJ	14
2.1.1 Imenovanje komisije in priprava programa prodaje	14
2.1.1.1 Imenovanje članov in pogoji za delo komisije za prodajo	14
2.1.1.2 Predlog posameznega programa prodaje v letu 2005	16
2.1.2 Odločitev vlade o posameznemu programu prodaje	23
2.2 IZVEDBA POSTOPKA PRODAJE.....	27
2.2.1 Pripravljalna dejanja pri prodaji.....	27
2.2.1.1 Izbira izvajalcev	27
2.2.1.2 Cenitev lastniškega kapitala družbe SIJ	31
2.2.2 Interes potencialnih kupcev in poziv za javno zbiranje ponudb.....	45
2.2.2.1 Interes potencialnih kupcev pred objavo poziva za javno zbiranje ponudb.....	45
2.2.2.2 Poziv za javno zbiranje ponudb in informacijski memorandum	50
2.2.3 Izbira ponudnika.....	61
2.2.3.1 Ponudbe za nakup delnic.....	63
2.2.3.2 Dopolnitve ponudb	66
2.2.4 Določila prodajne pogodbe.....	80
2.2.4.1 Osnovni elementi prodajne pogodbe	80
2.2.4.2 Zagotovila in zaveze prodajalca.....	83

2.2.4.3	Jamstva in obveznosti kupca in garanta.....	85
2.2.4.4	Druga pogodbeno določila.....	96
2.2.4.5	Delničarski sporazum [REDACTED].....	100
2.2.5	Sklenitev in izpolnitev prodajne pogodbe.....	102
2.2.5.1	Odločanje vlade o soglasju k prodaji.....	103
2.2.5.2	Uresničevanje drugih pogojev in izpolnitev prodajne pogodbe.....	109
2.2.6	Stroški prodaje.....	115
2.2.7	Prenos dokumentacije Ministrstvu za gospodarstvo in obveščanje ministrov.....	118
2.3	AKTIVNOSTI PO PRODAJI.....	121
2.3.1	Spremljanje izvajanja pogodbenih zavez kupca.....	121
	[REDACTED].....	127
2.3.3	Odločitev glede oznake poslovna skrivnost.....	128
2.4	DOSEGANJE CILJEV PRODAJE.....	129
3.	MNENJE	131
3.1	MNENJE O UČINKOVITOSTI PRI NAČRTOVANJU IN IZVEDBI PRODAJE DELNIC DRUŽBE SIJ	131
3.2	MNENJE O USPEŠNOSTI PRI NAČRTOVANJU IN PRI IZVEDBI PRODAJE DELNIC DRUŽBE SIJ.	134
4.	PRILOGE	136

1. UVOD

1.1 Predstavitev revizije

Revizija smotrnosti načrtovanja in izvedbe prodaje kapitalske naložbe v družbi SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., Ljubljana v obdobju od 1. 1. 2005 do 30. 9. 2010 je bila vključena v Program dela Računskega sodišča Republike Slovenije za leto 2009. Sklep o uvedbi revizije št. 1206-2/2009/6 je bil izdan 15. 2. 2010 in dopolnjen 15. 10. 2010. Revidiranca sta bila Vlada Republike Slovenije in Ministrstvo za gospodarstvo, ki na podlagi določil 4. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Vladi Republike Slovenije¹ od 10. 2. 2012 nadaljuje z delom kot Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, z delovnimi področji Ministrstva za gospodarstvo, razen delovnega področja energetike, rudarstva in učinkovite rabe energije, in se je nanj prenesel del delovnega področja Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, ki se nanaša na tehnologijo, pošto ter meroslovje, kot jih določata 30. in 39.a člen Zakona o državni upravi².

Predmet revizije je načrtovanje in izvedba prodaje delnic družbe SIJ.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti in uspešnosti načrtovanja in izvedbe prodaje kapitalske naložbe v družbi SIJ. Pri oblikovanju mnenja smo iskali odgovore na vprašanja:

- ali sta bila vlada in Ministrstvo za gospodarstvo učinkovita pri načrtovanju in izvedbi prodaje delnic družbe SIJ in
- ali sta bila vlada in Ministrstvo za gospodarstvo uspešna pri načrtovanju in izvedbi prodaje delnic družbe SIJ.

Pri ocenjevanju učinkovitosti načrtovanja in izvedbe prodaje kapitalske naložbe družbe SIJ smo iskali odgovore na naslednja vprašanja:

- ali je bilo ravnanje Ministrstva za gospodarstvo učinkovito pri pripravi predloga programa prodaje za vlado,
- ali je bilo ravnanje vlade učinkovito pri odločanju o programu prodaje,
- ali je bilo ravnanje Ministrstva za gospodarstvo učinkovito pri načrtovanju in izvedbi postopka prodaje ter pri spremljanju izvajanja prodajne pogodbe,
- ali je bilo ravnanje vlade pri odločanju o prodaji izbranemu ponudniku učinkovito.

¹ Uradni list RS, št. 8/12.

² Uradni list RS, št. 113/05-UPB4, 48/09.

Pri ocenjevanju uspešnosti načrtovanja in izvedbe prodaje kapitalske naložbe družbe SIJ smo iskali odgovore na naslednja vprašanja:

- ali so bili cilji prodaje v predlogu programa prodaje določeni na jasen in merljiv način,
- ali so bili doseženi cilji prodaje.

1.2 Predstavitev revidirancev

1.2.1 Vlada Republike Slovenije

S finančnim premoženjem države je v skladu s 67.a členom Zakona o javnih financah³ (v nadaljevanju: ZJF) razpolagala vlada, upravljala pa vlada in neposredni proračunski uporabniki.

V četrtem odstavku 80.č člena ZJF je bilo določeno, da na predlog Ministrstva za finance, ki zbere predloge vseh ministrstev, vlada določi predlog letnega programa prodaje finančnega premoženja države, ki ga v skladu s prvim odstavkom 80.č člena sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor).

Na predlog Ministrstva za gospodarstvo je bila kapitalska naložba države v delež družbe SIJ namenjena prodaji v naslednjih letnih programih prodaje⁴: v Odloku o programu prodaje državnega finančnega premoženja in stvarnega premoženja za leto 2004 in 2005⁵ (v nadaljevanju: Odlok za leti 2004 in 2005), v Odloku o programu prodaje državnega finančnega premoženja in stvarnega premoženja za leto 2006 in 2007⁶ (v nadaljevanju: Odlok za leti 2006 in 2007) in v Odloku o programu prodaje državnega finančnega premoženja in stvarnega premoženja za leto 2007 in 2008 (v nadaljevanju: Odlok za leti 2007 in 2008)⁷.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, sta bili odgovorni osebi predsednik vlade Janez Janša do 21. 11. 2008 in Borut Pahor od 21. 11. 2008 do 10. 2. 2012⁸, od tega dne pa predsednik vlade Janez Janša.

1.2.2 Ministrstvo za gospodarstvo

Vlada je s sklepom⁹ določila ministrstva in vladne službe, ki so pristojni za upravljanje posameznih kapitalskih naložb Republike Slovenije v gospodarskih družbah. Za upravljanje naložbe v družbo SIJ (prej Slovenske železarne)¹⁰ je bilo po sklepu vlade pristojno Ministrstvo za gospodarstvo.

³ Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 109/08, 49/09, 107/10.

⁴ Podrobneje v točki 2.1.2.

⁵ Uradni list RS, št. 130/03, 86/04, 37/05, 102/05.

⁶ Uradni list RS, št. 116/05, 62/06, 108/06.

⁷ Uradni list RS, št. 126/06, 91/07.

⁸ Predsednik vlade Borut Pahor je bil razrešen na seji državnega zbora dne 20. 9. 2011. Na podlagi določil 117. člena v povezavi s 116. členom Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06) je opravljal tekoče posle do prisega nove vlade, do 10. 2. 2012.

⁹ Sklep št. 47600-5/2006/4 z dne 27. 7. 2006 v povezavi s sklepom št. 410-05/2004 z dne 18. 3. 2004.

¹⁰ Dne 6. 1. 2005 je bil izdan sklep sodnega registra o registraciji spremembe firme Slovenske železarne, d. d. v firmo SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., ki je bil predlagan v skladu s sklepom skupščine družbe Slovenske železarne z dne 21. 12. 2004.

Na podlagi določil prvega odstavka 80.c člena ZJF je bil za izvedbo postopkov prodaje ter pripravljanih dejanj v zvezi s prodajo posameznega finančnega ali stvarnega premoženja odgovoren neposredni oziroma posredni uporabnik proračuna, ki je upravljal s premoženjem. V ta namen je predstojnik pristojnega neposrednega oziroma posrednega uporabnika na podlagi določil 80.c člena ZJF imenoval komisijo za izvedbo in nadzor postopka prodaje premoženja¹¹.

Upravljanje kapitalskih naložb je bilo na Ministrstvu za gospodarstvo organizirano znotraj Direktorata za notranji trg v okviru Sektorja za upravljanje, reševanje in prestrukturiranje podjetij. Sektor je opravljal naloge, ki so bile povezane z upravljanjem z državnim premoženjem in kapitalskimi naložbami Republike Slovenije in so bile v upravljanju Ministrstva za gospodarstvo. To je zajemalo spremljanje delovanja družb, spremljanje letnih poročil ter zastopanje in odločanje Republike Slovenije na skupščinah družb. V okvir upravljanja je spadala tudi prodaja kapitalskih naložb v skladu s programom prodaje državnega premoženja¹².

Na podlagi določil 40. člena Zakona o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije¹³ se je upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije preneslo na Agencijo za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije (v nadaljevanju: AUKN) z dnem imenovanja predsednika in članov sveta AUKN¹⁴.

Za delo Ministrstva za gospodarstvo je bil v obdobju od 1. 1. 2005 do 21. 11. 2008 odgovoren minister mag. Andrej Vizjak, od 21. 11. 2008 do 16. 7. 2010 minister dr. Matej Lahovnik, od 16. 7. 2010 do 11. 7. 2011 ministrica mag. Darja Radič ter od 11. 7. 2011 do 10. 2. 2012 mag. Mitja Gaspari. Od 10. 2. 2012 je za delo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo odgovoren mag. Radovan Žerjav.

1.3 Predstavitev skupine SIJ

Skupina SIJ obstaja že iz obdobja pred letom 1990, ko so bile družbe združene v SOZD Slovenskih železarn. Sestava skupine se je nenehno spreminjala, tako z vstopi kot tudi z izstopi družb. V letu 1990 se je podjetje preimenovalo v Slovenske železarne, d. o. o., Ljubljana, leta 1995 v Slovenske železarne, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Slovenske železarne) in v letu 2005 v SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., Ljubljana. V obdobju od leta 2001 do leta 2004 so bili prodani deleži v odvisnih družbah SIJ¹⁵ na podlagi

¹¹ Iz komentarja k ZJF (Cvikl Milan Martin, Zemljčič Petra: Zakon o javnih financah (ZJF) s komentarjem, druga, dopolnjena in spremenjena izdaja, Bonex založba, Ljubljana, 2005) izhaja, da je v vsakem primeru komisija samo posvetovalno telo uporabnika, ki predlaga prodajo premoženja in ne more namesto uporabnika oziroma vlade sprejemati odločitev. Pri prodaji finančnega premoženja lahko sicer sprejema določene manj pomembne odločitve, odgovornost pa še vedno leži na predstojniku uporabnika.

¹² http://www.mg.gov.si/si/delovna_podrocja/notranji_trg/sector_za_upravljanje_resevanje_in_prestrukturiranje_podjetij/.

¹³ Uradni list RS, št. 38/10, 18/11.

¹⁴ Državni zbor je predsednika in člane sveta AUKN imenoval 20. 10. 2010.

¹⁵ SŽ Jeklo, d. o. o., Štore, SŽ Itro, d. o. o., Štore, SŽ Valji, d. o. o., Štore, SŽ TIO Pnevmatika, d. o. o., Lesce, Armature, d. o. o., Muta, Croning Livarna, d. o. o., Ravne in SŽ Tovil, d. o. o., Ljubljana, SŽ STO Ravne, d. o. o., Ravne na Koroškem, Meting – Železarna Jesenice, d. o. o., Železarna Štore – Prostand, d. o. o., Stanovanjsko podjetje, d. o. o., Ravne, Energetika Ravne, d. o. o., Ravne, SŽ Energetika Štore, d. o. o., Štore, Energetika – Železarna Jesenice, d. o. o., Jesenice, Enos, d. o. o., Jesenice in SŽ – TIO, d. o. o., Lesce. Za družbo Noži Ravne, d. o. o., Ravne, Acroni Jesenice, d. o. o., Jesenice in Metal Ravne, d. o. o., Ravne na Koroškem je bil postopek prodaje ustavljen.

programa prodaje posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ, ki ga je vlada sprejela 27. 9. 2001. Konec leta 2005 je skupino sestavljalo 15 družb, od tega devet hčerinskih družb, pet družb vnukinj in matična družba SIJ. Organizacijska struktura skupine SIJ na dan 31. 12. 2005 je prikazana na sliki 1.

Dejavnost družb iz skupine SIJ je proizvodnja izdelkov iz kvalitetnih jekel v obliki vroče valjane pločevine in trakov, hladno valjane pločevine, valjanih in kovanih palic, profilov, žice, odkovkov, industrijskih nožev, dodajnih materialov in praškov za varjenje in specialnih elektrod. Glavna dejavnost matične družbe SIJ je dejavnost uprav podjetij, predvsem pa izvajanje finančnih in svetovalnih storitev za družbe skupine SIJ. Matična družba prek uprave vodi in upravlja s svojimi naložbami v družbah skupine kot skupščina posamezne družbe.

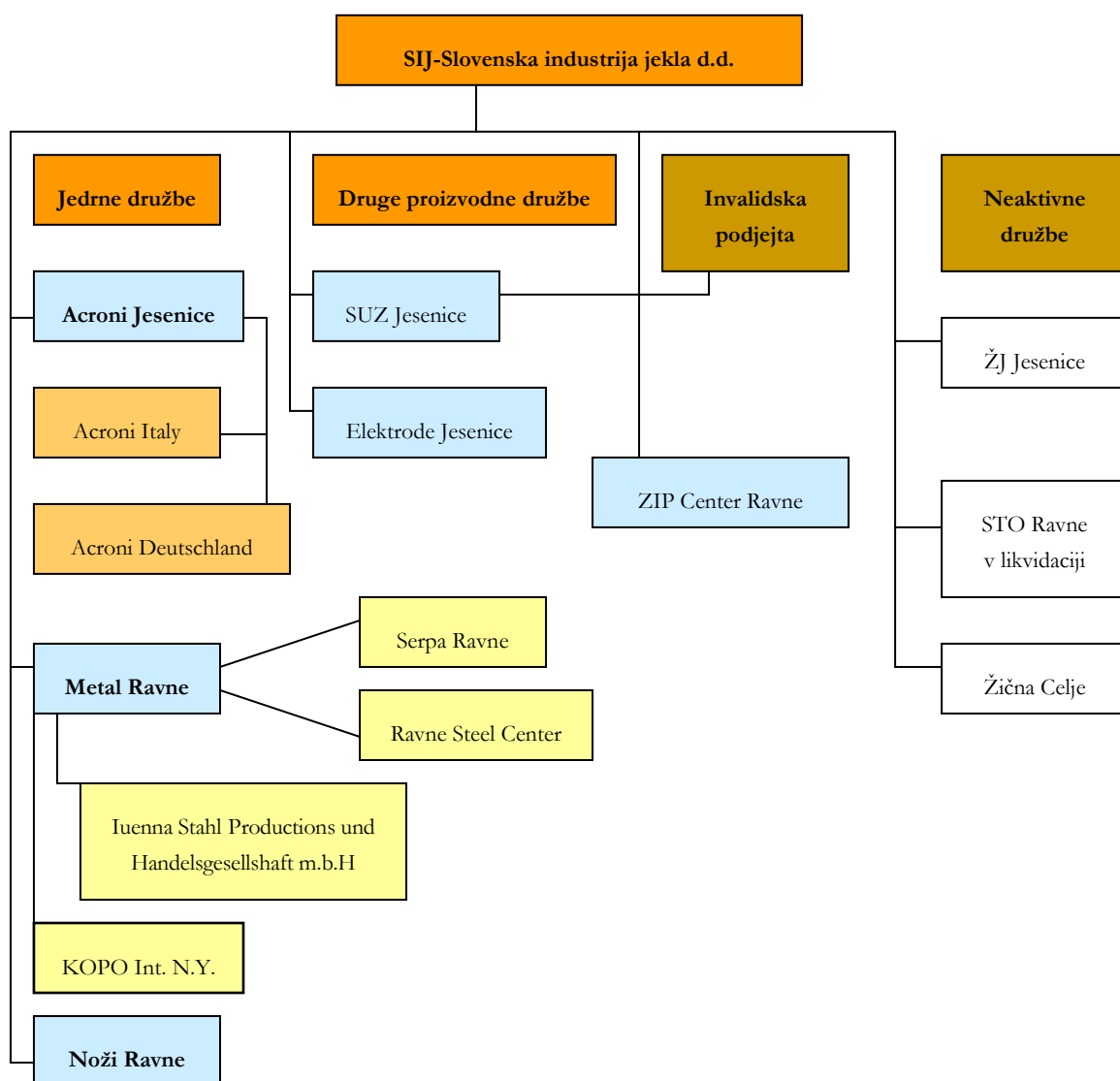
Državni zbor je v letu 1998 sprejel Zakon o privatizaciji Slovenskih železarn, d. d.¹⁶ (v nadaljevanju: ZPSZ) in v letu 2001 Zakon o prevzemu in načinu poravnave obveznosti Slovenskih železarn v zvezi s programom prestrukturiranja¹⁷ (v nadaljevanju: ZPPOSZ). Na podlagi ZPPOSZ in na podlagi Programa prestrukturiranja jeklarstva v Republiki Sloveniji, ki ga je v letu 2000 sprejela vlada, je Republika Slovenija 31. 12. 2001 prevzela obveznosti Slovenskih železarn z zamenjavo obveznic Slovenskih železarn za obveznice Republike Slovenije¹⁸. Z dnem prevzema obveznosti je Republika Slovenija pridobila terjatve do Slovenskih železarn, ki jih je spremenila v kapitalski delež v Slovenskih železarnah. Na dan 1. 1. 2005 je imela Republika Slovenija v lasti 799.166 delnic oziroma 80,35 odstotka vseh izdanih delnic družbe SIJ. Osnovni kapital družbe SIJ je na dan 31. 12. 2005 znašal 145.266.066 evrov. Lastniška struktura družbe SIJ je prikazana v prilogi 1.

¹⁶ Uradni list RS, št. 13/98.

¹⁷ Uradni list RS, št. 111/2001.

¹⁸ V vrednosti 248.716.000 nemških mark (127.166.472 evrov).

Slika 1: Organizacijska struktura skupine SIJ na dan 31. 12. 2005

Vir: letno poročilo skupine SIJ za leto 2005.

Enaka organizacijska struktura je bila na dan 31. 12. 2006 in na dan 31. 12. 2007. V letih 2008 in 2009 je bila organizacijska struktura spremenjena. Na spremembo organizacijske strukture skupine SIJ so vplivali odkupi deležev v naslednjih družbah:

- v letu 2008 je skupina SIJ odkupila 30-odstotni delež družbe IUENNA Stahl Productions und Handelsgesellschaft m.b.H in postala 100-odstotni lastnik in 74,9-odstotni delež v družbi Odpad, d. o. o., Pivka in s tem pridobila prevladujoč vpliv v družbi;
- v letu 2009 je skupina SIJ odkupila 30-odstotni delež družbe Acroni Italia S.r.l. in s tem postala 100-odstotni lastnik, 55-odstotni delež v družbi Ravne Steel Center, d. o. o., Ljubljana in s tem postala 100-odstotni lastnik; odvisna družba Odpad, d. o. o., Pivka je kupila 51,002-odstotni delež v družbi Dankor, d. o. o. iz Osijeka in v njej pridobila prevladujoč vpliv.

2. UGOTOVITVE

2.1 Načrtovanje prodaje kapitalske naložbe države v družbi SIJ

2.1.1 Imenovanje komisije in priprava programa prodaje

2.1.1.1 Imenovanje članov in pogoji za delo komisije za prodajo

Komisijo za vodenje in nadzor postopka prodaje kapitalske naložbe Republike Slovenije, ki jo predstavljajo delnice v družbi SIJ, s prodajo odvisnih družb v družbi SIJ (v nadaljevanju: komisija za prodajo)¹⁹, je za izvedbo pripravljalnih dejanj in vodenje postopkov prodaje 11. 5. 2005 imenoval minister za gospodarstvo in 15. 6. 2005 še dodatno članico komisije za prodajo ter novo tajnico komisije²⁰. Dne 27. 11. 2006 (na 13. seji komisije) je komisija za prodajo sprejela sklep, s katerim je imenovala enega od članov komisije za namestnika predsednice komisije.

Na vseh sejah komisije za prodajo je bil prisoten predsednik uprave družbe SIJ in je na seji 28. 9. 2005 podpisal izjavo, da je seznanjen z določili 17. člena Uredbe o prodaji in drugih oblikah razpolaganja s finančnim premoženjem države in občin²¹ (v nadaljevanju: Uredba o prodaji) glede konflikta interesov, in izjavo, da bo varoval kot uradno oziroma poslovno tajnost vse podatke, povezane s postopkom prodaje.

2.1.1.1.a Komisija za prodajo je na svojih sejah sprejela več sklepov, na podlagi katerih je za vrsto aktivnosti v postopku prodaje zadolžila druge osebe: predsednika uprave družbe SIJ ali celotno upravo

¹⁹ Komisija za prodajo je bila imenovana v naslednji sestavi: predsednica: Marija Zagožen (zunanja strokovna sodelavka), člani: Iztok Kremser (zunanji strokovni sodelavec), Žarko Sajič (Ministrstvo za finance), Borut Frantar (Ministrstvo za gospodarstvo), Sašo Tanko (D.S.U.) in tajnik Jernej Tovšak (Ministrstvo za gospodarstvo).

²⁰ Za novo članico komisije je bila imenovana Jasna Avbelj Hamzić iz Ministrstva za gospodarstvo in za tajnico Alenka Vidmar iz Ministrstva za gospodarstvo, ki je bila 18. 10. 2005 razrešena in imenovana Danica Truden iz družbe SIJ.

²¹ Uradni list RS, št. 123/03, 140/06, 95/07.

družbe SIJ, druge zaposlene v družbi SIJ ali druge zunanje osebe²². Komisija za prodajo je ocenila, da lastnik ne more poznati celotnega poslovanja prodajane družbe in je to edini način za pridobitev potencialnih kupcev. Uredba o prodaji v tretjem odstavku 8. člena²³ določa, da so v komisijo lahko imenovane osebe, ki imajo ustrezno strokovno znanje, zato takšne odločitve komisije za prodajo kažejo na to, da se je zavedala, da predmeta prodaje ne pozna v zadostni meri, da bi lahko zagotovila učinkovito vodenje in nadzor postopka prodaje. Ne glede na to komisija za prodajo ministru za gospodarstvo ni predlagala, naj za izvedbo posameznih dejanj v postopku prodaje pooblasti zunanje osebe, ga ni obvestila o pooblastilih, ki jih je dala zunanjim osebam, in je tudi dopustila, da so pri posameznih aktivnostih sodelovale zunanje osebe, ne da bi o tem prej odločali vsi člani komisije za prodajo²⁴.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Izjavo o zaupnosti je podpisal tudi predsednik uprave družbe SIJ, zato da je imel enako zavezo kot ostali člani komisije. Zadolžitve so bile dane članom uprave družbe SIJ, ker je bilo tako bolj fleksibilno in enostavno. Člani uprave in drugi zaposleni v družbi SIJ so ljudje, ki največ vedo in najlažje opravijo postopke in so o svojih aktivnostih poročali komisiji za prodajo.

Pojasnilo člana komisije za prodajo

Člani komisije niso poznali delovanja družbe SIJ v celoti, razen predstavnika Ministrstva za gospodarstvo, ki je bil zadolžen za spremljanje družbe SIJ.

Komisija za prodajo ni predlagala predstojniku uporabnika, naj pooblasti druge osebe za izvedbo posameznih dejanj, kot določa prvi odstavek 14. člena Uredbe o prodaji, po katerem lahko za izvedbo posameznih dejanj v postopku prodaje predstojnik uporabnika pooblasti posamezne člane komisije za prodajo ali druge strokovne osebe ter svetovalce.

²² Med drugim: pooblastilo upravi družbe SIJ za pridobitev informacij o tem, kakšno je potencialno zanimanje trga za privatizacijo družbe SIJ (4. seja), pooblastilo upravi družbe SIJ za vodenje evidence stroškov izvedbe postopka prodaje in za izpeljavo postopkov zbiranja ponudb za izvedbo skrbnega pregleda in cenitev (5. seja), pooblastilo predsedniku uprave družbe SIJ za pogajanja s ponudniki za izvedbo pripravljanih dejanj (6. seja), pooblastilo odvetniku, da nudi pravno pomoč članom komisije za prodajo ves čas postopka (10. seja), za stike s potencialnimi ponudniki za nakup delnic družbe SIJ je bila imenovana oseba, zaposlena v družbi SIJ, ki je seznanjala komisijo z aktivnostmi (11. in 12. seja), sprejem besedila sklepa o postopanju uprave, vodilnih in vodstvenih delavcev v družbah iz skupine SIJ med postopkom prodaje delnic družbe SIJ (11. seja), pooblastilo odvetniku za pripravo analize ponudb (12. seja), pooblastilo upravi družbe SIJ za pripravo analize okvirnega poslovnega načrta ponudnika (13. seja), sklep o tem, da je na razgovorih s ponudniki prisoten predsednik uprave družbe SIJ (13. seja), in pooblastilo osebi, zaposleni v družbi SIJ za koordinacijo razgovorov med ponudniki in poslovodstvi posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ (15. seja). Predsednica komisije za prodajo, ki je bila 13. 9. 2005 izvoljena tudi za predsednico nadzornega sveta družbe SIJ, je 26. 6. 2006 o poteku postopka prodaje obvestila tudi nadzorni svet SIJ (o delu komisije za prodajo na prvih devetih sejah, podala kratek povzetek iz poročil o skrbnem pregledu za skupino SIJ in družb iz skupine SIJ, predstavila je specifikacijo prejemnikov obveznic RS 33 in rekapitulacijo vlaganj države v sanacijo Slovenskih železarn od leta 1992 do leta 2001 ter poudarila, da je komisija za prodajo proučila terminski načrt aktivnosti).

²³ Na podlagi določil tretjega odstavka 8. člena Uredbe o prodaji, so v komisijo za prodajo poleg oseb, zaposlenih pri uporabniku, ki razpolagajo z ustreznim strokovnim znanjem, imenovane tudi zunanje in neodvisne strokovne osebe.

²⁴ Odvetnik je v imenu komisije za prodajo pozival ponudnike k dopolnitvi ponudb in tudi sodeloval pri pogajanjih s kupcem glede posameznih elementov prodajne pogodbe.

2.1.1.1.b Komisija za prodajo je prepustila izvajanje več aktivnosti v postopku prodaje drugim osebam, s čimer si ni zagotovila vodenja in nadziranja vseh faz postopka prodaje ali odobritve posameznih dejanj, kar je njena naloga, določena v 7. členu Uredbe o prodaji. Vse seje (razen prvi dve seji) je komisija za prodajo izvedla v prostorih družbe SIJ in ni pozvala Ministrstva za gospodarstvo, naj ji zagotovi ustrezne pogoje za delo.

Pojasnilo člana komisije za prodajo

Komisija za prodajo je izbrala tak način dela, ker je bil finančno ugodnejši, ni povzročal nepotrebnih dodatnih stroškov in ker je bila ena od zahtev prodaja delnic družbe SIJ v čim krajšem roku. Seje komisije za prodajo in postopek prodaje so potekali na sedežu družbe SIJ, ker so se v vsakem trenutku lahko pridobili podatki oziroma listine, ki jih je komisija za prodajo potrebovala pri svojem delu.

Ministrstvo za gospodarstvo ni ravnalo na način, določen v prvem odstavku 9. člena Uredbe o prodaji, po katerem mora uporabnik javnih sredstev zagotoviti prostorske, tehnične in administrativne pogoje za delo komisije.

2.1.1.2 Predlog posameznega programa prodaje v letu 2005

2.1.1.2.a V obdobju od leta 2001 do konca leta 2005 sta bila pripravljena dva predloga posameznega programa prodaje: program prodaje iz leta 2001²⁵ je temeljil na prodaji vsake od družb iz sistema SIJ²⁶ in nato likvidaciji holdinga SIJ²⁷, program iz leta 2005 je predvideval prodajo delnic družbe – holdinga SIJ, pri čemer Republika Slovenija zadrži v svoji lasti kontrolni delež (25 odstotkov vseh delnic in ena delnica) družbe SIJ za nedoločeno obdobje.

Iz zapisnika 3. seje komisije z dne 16. 9. 2005 je razvidno, da je predsednica komisije pripravila pregled stanja, pravni okvir in vsebinsko zasnovo (koncept) privatizacije, pregled preteklih prodaj posameznih družb, pregled zaustavljenih prodaj in možnosti za uspešen način privatizacije slovenske industrije jekla. Komisija za prodajo je ugotovila, da je na osnovi dosedanjih izkušenj smiselno poiskati primernejšo pot za privatizacijo sistema SIJ ter da so prodaje posameznih družb smiselne za tiste družbe v sistemu, kjer

²⁵ Program prodaje 2001 je predvideval, da se privatizirajo jedrne in aktivne nejedrne družbe poslovnega sistema Slovenskih železarn, likvidirajo neaktivne družbe sistema ter odproda poslovno nepotrebno premoženje. Za privatizacijo jedrnih in aktivnih nejedrnih družb v sistemu so bili pripravljene programi prodaje, ostale družbe pa bi se likvidirale ali pripojile k eni od odvisnih družb v sistemu ali k družbi Slovenske železarne. Notranji upravičenci, ki so na podlagi 6. člena ZPPOSZ pridobili pravico do nakupa 20 odstotkov osnovnega kapitala posameznih odvisnih družb Slovenskih železarn, so pri prodaji posamezne odvisne družbe kot kupnino lahko uporabili delnice Slovenskih železarn po nominalni vrednosti delnic v vrednosti 100 tisoč tolarjev za delnico. Ob prodaji vsake posamezne družbe je bila podpisana pogodba o ureditvi razmerij z družbo pooblaščenko, tako da je lahko le-ta v roku dveh let zahtevala od 80-odstotnega lastnika odkup njenega deleža po ceni, ki je bila dosežena v postopku prodaje večinskega deleža.

²⁶ Na podlagi prvega odstavka 1. člena ZPSZ ureja privatizacijo in dokapitalizacijo Slovenskih železarn, d. d., Ljubljana in posameznih odvisnih družb v poslovnem sistemu Slovenskih železarn z namenom sanacije. Na tej podlagi je bil v programu prodaje uporabljen pojem sistem SIJ ali poslovni sistem SIJ, ker se je družba Slovenska železarna v letu 2005 preimenovala v družbo SIJ (podrobneje v točki 1.3)

²⁷ Družba SIJ je imela v sodnem registru v okviru svojih dejavnosti registrirano tudi dejavnost holdingov, zato se v programu prodaje namesto družba SIJ uporablja navedba holding SIJ.

prodaja še ne poteka, za največji družbi (Acroni, d. o. o., Jesenice; v nadaljevanju: družba Acroni, in Metal Ravne, d. o. o., Ravne na Koroškem; v nadaljevanju: družba Metal Ravne) pa je smiselno poiskati alternativni pristop, medtem ko se družba SŽ-Noži Ravne, d. o. o., Ravne na Koroškem (v nadaljevanju: Noži Ravne) lahko vključi v nov koncept ali v primernem trenutku proda. Razvidno je, da so se kot resni interesenti in ponudniki izkazali obstoječi poslovni partnerji obeh največjih družb ter da je takšen odziv obetal napoved, da bi privatizacijo obeh jeklarskih družb lahko izpeljali prek privatizacije holding družbe SIJ²⁸. Z dogovori pri možnih investitorjih bi preverili (po načelni potrditvi modela) in ob ugodnem odzivu možnih investitorjev vladi predlagali v sprejem tudi ustrezen program prodaje. Ob načelni odobritvi modela bi omogočili tudi tiste vrste lastniških sprememb, ki ne posegajo v osnovni ustroj sistema SIJ, omogočajo pa potrebne poslovno-razvojne odločitve in poteze posameznih družb, npr. dokapitalizacije, zmanjšanje lastniškega vpliva prek izplačil dobička in drugo.

Predlog modela privatizacije družbe SIJ je vseboval naslednja dva temeljna cilja prodaje:

- krepitev učinkovitosti in konkurenčnosti slovenskega jeklarstva z izboljšanjem poslovanja in z ustrezno lastniško strukturo jeklarskih družb in
- doseganje največje možne kupnine za državo za zmanjšanje javnega dolga.

Cilj privatizacije je bil, da se država umakne iz lastništva tako, da poišče lastnika/-e, ki bo/-do sposoben/-ni skrbeti za nadaljnji razvoj sistema SIJ, država pa prejeta kupnino usmeri v proračun (zmanjša javni dolg).

Iz gradiva za 4. sejo komisije (z dne 28. 9. 2005) je razvidno, naj bi se komisija za prodajo seznanila z razmerami na svetovnem trgu in z izdelki jeklarske industrije ter z analizo dosedanjih prodaj odvisnih družb skupine SIJ. Po mnenju komisije v prid prodaje družbe SIJ govori dejstvo, da se pri dosedanjih prodajah hčerinskih družb ni pokazalo zanimanje za obe družbi Acroni in Metal Ravne, ter da temeljna cilja prodaje ostajata ista. Takšen pristop po oceni komisije za prodajo zagotavlja hitrejši izstop države, možnost postopne privatizacije, sočasni izstop ostalih lastnikov, dodatno fleksibilnost in transparentnost ter možnost nemotenega poslovnega razvoja vseh hčerinskih družb iz skupine SIJ. Iz zapisnika seje komisije za prodajo je razvidno, da naj bi komisija pripravila predlog programa prodaje, ko se izvedejo podrobnejše analize in naj bi bila znana revidirana poslovna poročila tekočega poslovnega leta. Komisija za prodajo je sprejela sklep, da predsednik uprave družbe SIJ pridobi informacije o tem, kakšno je

²⁸ Komisiji je bil na seji kot sestavni del gradiva predstavljen alternativni model privatizacije, ki je vseboval cilje, načela prodaje, predmet privatizacije, gotovost prodaje, opis modela privatizacije, trgovanje z delnicami – vsebinske razloge, položaj družb pooblaščenk, časovni načrt prodaje in operativna dejanja. Predmet privatizacije je družba SIJ in ne posamezne hčerinske družbe. Razlogi so bili:

- relativna majhnost obeh jeklarskih družb, za kateri v obdobju nevtralnega trga ni bilo skoraj nobenega zanimanja (zanimive so družbe z letnim 'out-putom' razreda velikosti 1 milijon ton jekla, družbi Acroni in Metal Ravne sta zelo pod tem pragom);
- morebitno zanimanje za dve jedrni družbi v času konjunktore bi bilo lahko motivirano izključno iz konkurenčnih razlogov, kar bi pomenilo omejitve njunega bodočega razvoja;
- morebitni kupec (konkurent ob dejstvu, da same proizvodne kapacitete niso pomembne) bi v času krize lahko celo radikalno zmanjšal ali ukinil proizvodnjo na Jesenicah oziroma Ravnah in tako prihodnji razvoj obeh jeklarn usmeril v povsem nasprotno smer od zadanih ciljev privatizacije.

potencialno zanimanje trga za privatizacijo holdinga SIJ oziroma za privatizacijo posameznih družb iz skupine SIJ.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Analize za pripravo dopolnjenega programa prodaje niso bile izdelane. Cilji prodaje so bili usmerjeni v to, da se skupina SIJ obrani skupaj, kar so bili tedaj pogosti primeri v svetu. Informacije o tem so člani komisije za prodajo pridobili iz poslovnih rezultatov skupine SIJ in družb iz skupine SIJ, predsednica komisije za prodajo je bila tudi članica nadzornega sveta družbe SIJ in na sejah je bil ves čas prisoten tudi predsednik uprave družbe SIJ. Program prodaje bi bil dopolnjen, če bi imela letna poročila holdinga SIJ ali posameznih odvisnih družb SIJ za leto 2005 negativno mnenje. Letna poročila so bila javno dostopna, zato niso bila v gradivu na seji komisije in komisija ni o tem sprejela nobenega sklepa.

Komisija za prodajo pri pripravi predloga programa prodaje ni izvedla nobenih podrobnejših analiz²⁹, ni proučila revidiranih poslovnih poročil odvisnih družb SIJ za leto 2005, ni proučila odzivov možnih investitorjev, ni preverila ugodnosti trenutka prodaje glede na cikličnost jeklarske industrije³⁰ in ni podrobno analizirala vseh možnosti izstopa države iz družbe SIJ. Predlog modela privatizacije Slovenskih železarn je pripravila predsednica komisije za prodajo na podlagi idejne zasnove projekta privatizacije, ki so ga že 3. 1. 2005 predstavniki družbe SIJ posredovali na Ministrstvo za gospodarstvo, da bi seznanili ministra za gospodarstvo z njegovo vsebino in s pozivom na pogovor.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Komisija za prodajo ni obravnavala državnih pomoči, danih družbam iz skupine SIJ, ker ti podatki ne bi bili odločilni v postopku prodaje, ampak le za pojasnila novinarjem.

Komisija za prodajo je hotela zgolj upoštevati časovni okvir prodaje³¹, ki ga je družba SIJ določila v predlogu modela privatizacije, po katerem naj bi se privatizacija zaključila do konca leta 2006, zato je že

²⁹ Komisija za prodajo ni pripravila analize glede vloženih sredstev Republike Slovenije v Slovenske železarne, kljub temu da je bila predsednica komisije za prodajo seznanjena s podatkom o skupnem obsegu vlaganj države v Slovenske železarne v obdobju od leta 1992 do leta 2001 – kar je razvidno s seje nadzornega sveta družbe SIJ z dne 26. 6. 2006, na kateri je kot predsednica nadzornega sveta družbe SIJ predstavila skupni znesek vlaganj države v Slovenske železarne v obdobju od leta 1992 do leta 2001, ki je znašala 358.968.000 evrov. Iz podatkov na spletni strani Ministrstva za finance je razvidno, da je skupna nominalna vrednost celotne izdaje obveznic RS 33 – za katere je Republika Slovenija dne 31. 12. 2001 zamenjala obveznosti Slovenskih železarn po določenih ZPPOSZ –, znašala 127.166.003 evrov, obveznice so bile izdane v 248.716 apoenih po vrednosti 511,29 evra, glavnic zapade v plačilo 3. 1. 2023.

³⁰ Cikličnost jeklarske industrije je komisija za prodajo omenjala v poročilu o poteku prodajnega postopka s predlogom o izboru najugodnejšega ponudnika z dne 6. 2. 2007. Podrobneje o tem poročilu v točki 2.2.5.1.a.

³¹ V programu prodaje je bil predviden naslednji časovni okvir prodaje:

- sprejem modela programa na vladi – december leta 2005,
- izbor najugodnejših ponudnikov za skrbni finančni, pravni in organizacijski pregled – januar 2006,
- zaključek skrbnega pregleda in ceno družbe – april 2006,
- objava poziva za javno zbiranje ponudb – junij 2006,
- odločitev komisije na podlagi prejetih ponudb in izbor najboljšega ponudnika – oktober 2006,
- predložitev izbora najboljših ponudnikov in osnutkov pogodb v potrditev Vladi RS – november 2006 in
- podpis pogodb in prenos lastništva – december 2006.

pred odločanjem vlade o programu prodaje sprejela sklep (na seji dne 28. 11. 2005), s katerim je zadolžila upravo družbe SIJ, da poskrbi za izpeljavo postopkov zbiranja ponudb za izvedbo pripravljanih dejanj.

2.1.1.2.b V predlogu programa prodaje sta bila cilja prodaje določena na naslednji način:

- doseči krepitev učinkovitosti in konkurenčnosti slovenskega jeklarstva z izboljšanjem poslovanja, oblikovanjem ustrezne lastniške strukture, identifikacije nosilnega lastnika, ki bi bil sposoben prevzeti širšo odgovornost do slovenskega družbenoekonomskega okolja;
- doseči največjo možno kupnino za državo za zmanjšanje javnega dolga.

Iz predloga programa prodaje je razvidno, da naj bi se s prodajo dosegli naslednji učinki:

- hitrost izvedbe: en postopek prodaje celotne skupine SIJ s prenosom kupnine v proračun (namesto posameznih prodaj hčerinskih družb ter likvidacija družbe SIJ, ko preidejo sredstva v proračun, kot je bilo predvideno v programu prodaje 2001);
- postopnost umika, pri čemer bi država lahko določeno obdobje ohranila poljubno število delnic (25 odstotkov in ena delnica);
- možnost istočasnega izstopa ostalih delničarjev (družba D.S.U., družbe pooblaščenke, certifikatni lastniki);
- nemoten razvoj družb v sistemu SIJ.

Iz predloga programa prodaje je tudi razvidno, da sta bila zaradi fleksibilnosti in postopnosti prodaje, oblikovana dva paketa delnic:

- paket A – kontrolni paket države (25 odstotkov vseh delnic in ena delnica družbe SIJ), ki ga Republika Slovenija zadrži za nedoločeno obdobje v svoji lasti;
- paket B – predstavlja vse preostale delnice v lasti države (55,35 odstotka vseh delnic družbe SIJ), ki so predmet prodaje.

Prodaja naj bi se opravila na podlagi javne objave o zbiranju ponudb paketa B, pri čemer bi moral biti kupec sposoben prevzeti vlogo nosilnega lastnika in bi moral izkazati kvalifikacijo za sprejemanje ključnih razvojnih odločitev, ponujena naj bi mu tudi bila vodilna lastniška vloga (določeno število članov nadzornega sveta, pristojnost pri imenovanju uprave ali sprejemanju najpomembnejših poslovnih odločitev). Nosilni lastnik se izbere glede na naslednja merila (kriterije): razširitev prodajnega trga, ohranitev proizvodnje, boniteta ponudnika, pripravljenost za dodatna vlaganja, kupnina, vsebina poslovnega načrta, zagotovila za ohranjanje delovnih mest ali zagotavljanje novih delovnih mest, sposobnost prevzema širše odgovornosti do slovenskega družbenoekonomskega okolja. Če bi komisija med izvajanjem pripravljanih dejanj ali zbiranjem ponudb oziroma pogajanji z izbranimi ponudniki ugotovila, da bi bili cilji prodaje v večji meri doseženi s katero od alternativnih rešitev, se paket B razdeli v dva ali več paketov, ki se deloma lahko prodajo tudi finančnim investitorjem, kjer ima kriterij kupnina večjo težo kot pri izbiri nosilnega lastnika, ali pa se v prodajo ponudi do 80 odstotkov lastniških deležev v eni ali več hčerinskih družbah skupine SIJ.

2.1.1.2.c Komisija za prodajo pri pripravi predloga posameznega programa prodaje ni določila meril za tehtanje posameznih elementov ponudb. Ne glede na to je komisija za prodajo pred objavo javnega poziva za zbiranje ponudb (na seji 7. 9. 2006) ugotovila, da je dolžna razvrstiti kriterije po pomembnosti. Na naslednji seji, 21. 9. 2006, je komisija za prodajo sprejela sklep, da je pri obravnavi ponudb in izbiri najugodnejšega ponudnika dolžna ravnati v skladu z določbami Uredbe o prodaji. Ob tem je ugotovila, da

Uredba o prodaji ne zavezuje k razvrščanju kriterijev po pomembnosti pred odpiranjem ponudb, ampak določa, da morajo biti kriteriji, ki jih upošteva, enaki kriterijem, kot so objavljeni v javnem zbiranju ponudb.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Komisija ob pripravi predloga posameznega programa prodaje ni pripravila meril za tehtanje posameznih elementov ponudbe, ker se je težko vnaprej opredeliti in so lahko merila v končni fazi povsem neustrezna, saj lahko ponudbe vsebujejo povsem nekaj drugega.

Ker komisija za prodajo v programu prodaje ni določila meril za tehtanje posameznih elementov ponudb, ni upoštevala določil šestega odstavka 52. člena Uredbe o prodaji, ki določa, da merila za tehtanje posameznih elementov ponudbe komisija določi ob pripravi posameznega programa prodaje, in je povečala tveganje neenakopravne obravnave ponudnikov in subjektivne ocene ustreznosti prejetih ponudb.

2.1.1.2.d Družba SIJ je na podlagi pooblastila komisije za prodajo dne 13. 12. 2005 pridobila ponudbo družbe [redacted] za izvedbo ocenjevanja vrednosti lastniškega kapitala družbe SIJ, iz katere je razvidno, da naj bi bilo opravljeno tudi ocenjevanje tržne vrednosti poslovno nepotrebni nepremičnin po seznamu, ki ga zagotovi naročnik, družba SIJ, in so bile po informacijah družbe SIJ v hčerinskih družbah Železarna Jesenice, d. o. o., Jesenice (v nadaljevanju: Železarna Jesenice), ter družbi Acroni in družbi Metal Ravne. Iz poročila o ocenjevanju vrednosti lastniškega kapitala družbe SIJ, ki ga je na dan 31. 12. 2005 pripravila družba [redacted]³² (v nadaljevanju: cennitveno poročilo 1) je razvidno, da je bila ocenjena vrednost poslovno nepotrebne premoženja [redacted], drugi podatki o poslovno nepotrebem premoženju iz cennitvenega poročila niso razvidni (npr. podatki o lokaciji, velikosti zemljišč ali drugi podatki).

Kljub temu je komisija za prodajo med postopkom prodaje 27. 11. 2006 podala mnenje glede prodaje zemljišč v lasti družbe Metal Ravne, Železarne Jesenice in družbe Acroni na podlagi seznanitve z razlogi za nakup oziroma prodajo ali menjavo zemljišč v družbi Železarna Jesenice in družbi Acroni ter z razlogi za odprodajo manjših površin zemljišč v Ravnah na Koroškem, ki so bile v lasti družbe Metal Ravne iz Občine Ravne na Koroškem. Na podlagi te seznanitve je komisija za prodajo menila, da se zadeve lahko izpeljejo ne glede na potek postopka privatizacije družbe SIJ, ker ne gre za večje površine zemljišč ali večje vrednosti³³.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo in družbe SIJ

Komisijo za prodajo je o obstoju interesa in o predlogu za zamenjavo zemljišč seznanila uprava družbe SIJ. Komisija je menila, da se postopki lahko izpeljejo ne glede na potek privatizacije, ker je šlo večinoma za manjše in javne površine. Ob pripravah na pogajanja z izbranimi ponudniki komisija za prodajo ni želela, da se podatki o premoženju, ki so bili objavljeni v informacijskem memorandumu, razlikujejo od dejanskega stanja.

³² Podrobneje v točki 2.2.1.2.

³³ Skupščina družbe Železarna Jesenice je [redacted]

Ocenjujemo, da komisija za prodajo pri pripravi programa prodaje ni ravnala učinkovito zaradi naslednjih vzrokov:

- ni pridobila informacije o tem, katere nepremičnine predstavljajo poslovno nepotrebno premoženje;
- mnenje o prodaji nepremičnin je podala prepozno (27. 11. 2006), ker je že na svoji 11. seji, 21. 9. 2006, odločila o vsebini informacijskega memoranduma in je že prejela ponudbe, ponudniki pa so že opravili vpoglede v podatkovno sobo;
- na nobeni od svojih sej, na katerih je obravnavala vsebino programa prodaje, ni pridobila podatkov o poslovno nepotrebem premoženju po posameznih odvisnih družbah iz skupine SIJ³⁴ in o tem ni sprejela nobenega sklepa;
- ni preverila učinka poslovno nepotrebne premoženja na ocenjeno vrednost lastniškega kapitala družbe SIJ³⁵, ker ni pridobila dveh variant ocenjevanja vrednosti (varianto z upoštevanjem poslovno nepotrebne premoženja in varianto brez upoštevanja poslovno nepotrebne premoženja), zato ni pridobila zadostne podlage za odločitev o tem, ali je delnice družbe SIJ bolj smotrno prodati skupaj s tem premoženjem ali brez njega.

2.1.1.2.e Komisija za prodajo je na svoji prvi seji 7. 6. 2005 obravnavala poročilo o delu, ki ga je pripravila prva komisija 21. 10. 2004. Na peti seji, ki je potekala 28. 11. 2005, je komisija za prodajo sprejela sklep, da se h gradivu za vlado za sprejem programa prodaje priloži poročilo o realizaciji programa prodaje odvisnih družb po programu prodaje iz leta 2001. Na tej podlagi je komisija za prodajo pripravila zbirno poročilo o delu prve komisije, imenovane v letu 2001, vendar je bilo vsebinsko pomanjkljivo, ker ni vsebovalo:

- podatka o tem, katera komisija za prodajo ga je dejansko pripravila;
- zbirnih podatkov o doseženih kupninah pri enajstih zaključenih prodajah odvisnih družb v letih 2001, 2002 in 2003 in podatkov o vseh danih soglasjih vlade k vsaki od teh prodaj;
- podrobnejših podatkov o aktivnostih v prodajnih postopkih, ki so bili konec leta 2004 še v začetni fazi ali v pripravi, kot je bilo razvidno iz poročila prve komisije; med družbami, katerih prodaja se je konec leta 2004 še pripravljala, so bile

³⁴ Iz konsolidiranega letnega poročila skupine SIJ za leto 2005 in za leto 2006 je razvidno, da se je nadzorni svet družbe SIJ na področju dezinvestiranja poslovno nepotrebne premoženja, v letu 2005 seznanil s prodajo nepremičnin na nekdanji lokaciji družbe Tovil, d. o. o., Ljubljana in podal v letu 2005 soglasje k prodaji več nepremičnin v družbi Železarna Jesenice in v letu 2006 soglasje k prodaji zemljišč v družbi Železarna Jesenice.

³⁵ Podrobneje o cenvi v točki 2.2.1.2.

³⁶

- podatkov o aktivnostih prve komisije, povezanih z zbiranjem ponudb za nakup deleža družbe [redacted];
- k poročilu ni bilo priloženih 11 poročil o postopkih prodaj odvisnih družb – pripravili so jih različni finančni in pravni svetovalci, ki so sodelovali pri delu prve komisije za prodajo, ki je izvajala program prodaje iz leta 2001–, in med katerimi so bila tri poročila o prodajah odvisnih družb, pri katerih je bil postopek ustavljen;
- podatkov o že sprejetih odločitvah komisije za prodajo v letu 2005 pred predložitvijo gradiva vladi za pridobitev soglasja k posameznemu programu prodaje³⁸;
- enakih utemeljitev o razlogih za ustavitev postopkov prodaje pri treh družbah, kot so bile navedene v poročilu o delu, ki ga je pripravila prva komisija 21. 10. 2004 in v katerem je bilo razvidno:

[redacted]

namesto tega je komisija za prodajo v zbirnem poročilu o delu prve komisije navedla, da za tri največje družbe iz skupine SIJ ni bilo nobenega zanimanja v postopku prodaj odvisnih družb po programu prodaje iz leta 2001, ter da noben vabljeni ali nevlabljeni svetovni jeklar ne le da ni oddal nezavezujoče ponudbe, tudi informacijskega memoranduma ni prevzel nihče.

37

[redacted]

³⁸ Poročilo ni vsebovalo podatkov o naslednjih sklepih, ki jih je komisija za prodajo sprejela v letu 2005:

- dne 16. 9. 2005 je komisija za prodajo sprejela sklep, da prekine nadaljnja pogajanja v zvezi s prodajo deleža v družbi SŽ-Elektrode Jesenice, in zaključi postopek prodaje, ker zbrane ponudbe, vključno z dopolnitvami, ne izpolnjujejo pričakovanj komisije; komisija za prodajo je sprejela enak sklep glede ponudb za nakup deleža družbe Elektrode Jesenice kot prva komisija za prodajo, ker prejetih ponudb ni proučila; sklep je sprejela šele na svoji 3. seji, kar je bilo pol leta potem, ko je prva komisija končala postopek izbire ponudb;
- dne 28. 11. 2005 se je komisija za prodajo seznanila z lastniško strukturo družbe Metalweld Poljska, s problematiko odprodaje v tej družbi in s predlogom uprave družbe SIJ za nadzorni svet družbe SIJ; komisija za prodajo je menila, da bi lahko podala morebitno strokovno mnenje k temu predlogu, vendar iz zapisnikov njenih sej, ki so sledile, ni razviden sprejem strokovnega mnenja v zvezi s tem predlogom uprave družbe SIJ; z vsebino prodajne pogodbe, s katero je bil prodan delež v tej družbi, se je komisija za prodajo seznanila 6. 4. 2006, kar je bilo po zaključeni prodaji.

Ministrstvo za gospodarstvo je posredovalo na vlado pomanjkljivo poročilo o realizaciji programa prodaje odvisnih družb iz skupine SIJ iz leta 2001, ki ga je pripravila komisija za prodajo, imenovana v letu 2005, kljub temu da ga sama sploh ni izvajala. S tem Ministrstvo za gospodarstvo ni zagotovilo ustreznih podlag vladi za odločanje o sprejemu novega programa prodaje v letu 2005.

2.1.2 Odločitev vlade o posameznemu programu prodaje

2.1.2.a Vlada je posamezni program prodaje kapitalске naložbe države v družbi SIJ potrdila 22. 12. 2005 in hkrati sprejela sklep o prenehanju veljavnosti programa prodaje odvisnih družb Slovenskih železarn, d. d., ki ga je sprejela 27. 9. 2001. V Odloku za leti 2004 in 2005, ki je 22. 12. 2005 še veljal, je bila načrtovana prodaja 80-odstotnega deleža štirih odvisnih družb iz skupine SIJ, ki niso bile prodane v letih 2002 in 2003. Vlada ni ravnala učinkovito, ker v postopku odločanja ni zaznala, da predmet in metoda prodaje delnic družbe SIJ v posameznem programu prodaje nista bila v skladu s še veljavnim letnim programom prodaje in ni ravnala v skladu z veljavnim Odlokom za leti 2004 in 2005. S 23. 12. 2005 je začel veljati Odlok za leti 2006 in 2007³⁹, v katerem je bil za prodajo predviden 80,35-odstotni delež družbe SIJ. V obrazložitvi je bilo navedeno, da je bila predvidena odprodaja vseh družb iz skupine SIJ do konca leta 2003, vendar so bile nekatere prodaje ustavljene zaradi neugodnih svetovnih trendov in neugodnih ponudb, vendar naj bi se razmere v letu 2004 in 2005 bistveno izboljšale in spremenile, zato so se pripravljala nova izhodišča za prodajo ter nov program prodaje skupine SIJ. Predvideno je bilo, da se do konca leta 2005 sprejme nov program prodaje skupine SIJ.

Vlada je o posameznem programu prodaje družbe SIJ odločila, še preden je seznanila državni zbor o predmetu prodaje oziroma o odstotnem deležu, predvidenem za prodajo, kljub temu da je bila o tem podatku že seznanjena in ga je na seji 22. 12. 2005 tudi potrdila. Ob seznanitvi s programom prodaje je bila seznanjena tudi z izhodišči in metodami prodaje. Vlada ni upoštevala določil šestega odstavka 80.č člena ZJF, po katerem je moral biti v letnem programu prodaje⁴⁰ naveden seznam premoženja, ki se je prodajal, in za vsako kapitalsko naložbo odstotni delež prodaje. Tudi v Odloku za leti 2006 in 2007 je bil predviden drugačen delež prodaje (80,35-odstotni delež), zato bi morala vlada pred odločanjem o programu prodaje obravnavati predlog spremembe Odloka o prodaji za leti 2006 in 2007 in ga posredovati v sprejem državnemu zboru. Državni zbor se je seznanil s predmetom in metodo prodaje kapitalске naložbe države v družbi SIJ, kot je bil določen v programu prodaje, ki ga je sprejela vlada 22. 12. 2005, šele leto dni kasneje, 20. 11. 2006, ko je sprejel Odlok za leti 2007 in 2008. V njem je bilo predvideno, da je za prodajo namenjen 55,35-odstotni delež oziroma 550.511 delnic družbe SIJ, država pa zadrži 25-odstotni delež plus eno delnico. Tega dne (20. 11. 2006) je imela komisija za prodajo že svojo 12. sejo, na kateri je pregledovala prispele ponudbe na javni razpis, ki je bil objavljen dne 29. 9. 2006.

2.1.2.b Iz obrazložitve Odloka za leti 2007 in 2008 je razvidno, da program prodaje družbe SIJ predvideva prodajo strateškemu partnerju, ki bi zagotovil vlaganja v razvoj in širitev trgov, država pa bi zadržala 25-odstotni delež in eno delnico (paket A). Predvidena je bila tudi alternativna možnost prodaje,

³⁹ Posamezni program prodaje je vlada sprejela na isti dan (22. 12. 2005), ko je bil v Uradnem listu RS objavljen novi Odlok za leti 2006 in 2007, ki je začel veljati naslednji dan, uporabljati pa se je začel 1. 1. 2006.

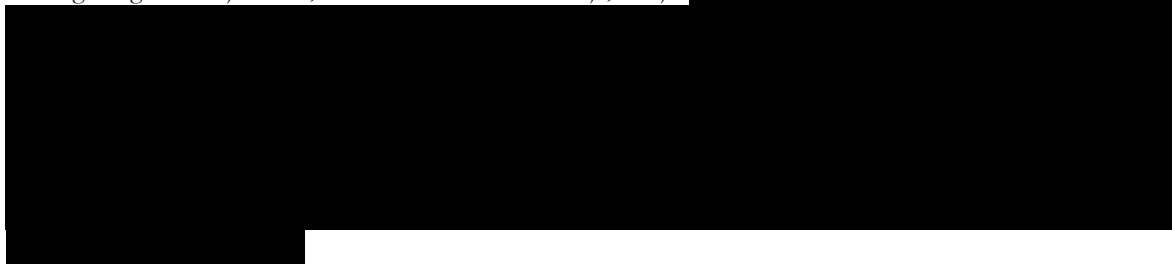
⁴⁰ Na podlagi določil prvega odstavka 80.č člena ZJF pripravi vlada v postopku priprave predloga proračuna predlog programa prodaje državnega finančnega in stvarnega premoženja za prihodnje proračunsko obdobje oziroma prihodnji dve leti, ki ga v skladu s 13. oziroma 13.a členom ZJF predloži državnemu zboru v sprejem.

to je razdelitev paketa B na dva ali več paketov in prodaja do 80 odstotkov lastniškega deleža v eni ali več hčerinskih družbah skupine SIJ. Iz Odloka za leti 2007 in 2008 ni razvidno, da mora država ohraniti kontrolni delež tudi, če se izvede prodaja do 80-odstotnega deleža v eni ali več hčerinskih družbah skupine SIJ. Ugotovili smo, da vlada pri obravnavi predloga Odloka za leti 2007 in 2008 ni bila učinkovita, ker ni zaznala, da je bila v posameznem programu prodaje (ki ga je sprejela 22. 12. 2005) določena obveza, "da mora država ohraniti kontrolni delež tudi, če se izvede prodaja do 80-odstotnega deleža v eni ali več hčerinskih družbah skupine SIJ". Ko je državni zbor odločal o vsebini Odloka za leti 2007 in 2008, o tej obvezi ni bil seznanjen.

2.1.2.c Sklep vlade, s katerim je bil sprejet program prodaje, je vseboval pogoj, da Ministrstvo za gospodarstvo dopolni program prodaje 2005 v skladu s pripombo ministra za okolje in prostor, dano na seji vlade. Iz sklepa vlade (in tudi ne iz zapisnika seje vlade) ni razvidna vsebina pripomb⁴¹, ki naj bi jih na program prodaje podal minister za okolje na seji vlade, in s tem natančna vsebina, s katero naj bi bil dopolnjen program prodaje. Ocenjujemo, da sklep vlade ni bil oblikovan na način, določen v tretjem odstavku 12. člena ZPSZ, ker ni natančneje določal obsega, pogojev in postopka privatizacije. Ker je vlada sprejela pogojni sklep, ki ne vsebuje vsebine pripomb, namesto da bi na seji bodisi odložila sklepanje in naložila predlagatelju sklepa, da gradivo ustrezno dopolni, bodisi ustanovila delovno skupino, ki bi predloženo gradivo ustrezno dopolnila, ni upoštevala določil 20. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije⁴². Vlada bi morala odložiti sklepanje do predložitve ustrezno dopoljenega gradiva in o programu prodaje ponovno odločiti.

2.1.2.d Program prodaje je komisija za prodajo dopolnila z vsebino, ki jo je predlagala na 7. seji, 6. 4. 2006, na kateri je ugotovila, da pripomb ministra za okolje ne more v celoti upoštevati, ampak se smiselno dopolni program prodaje z besedilom, ki ga je predlagal minister za okolje v dopisu in

⁴¹ Iz magnetograma seje vlade, z dne 22. 12. 2005 izhaja, da je

⁴² Uradni list RS, št. 43/01, 23/02-popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11.

17. 1. 2006 posredoval ministru za gospodarstvo⁴³. Ministrstvo za gospodarstvo je 23. 1. 2006 Ministrstvu za okolje in prostor posredovalo odgovor, iz katerega izhaja, da pripomb ne morejo upoštevati, ter da program prodaje ponovno vlagajo v obravnavo vladi, da ga sprejme v nespremenjeni obliki. Razlogi za to so bili:

- metoda prodaje se ne more prenesti na prodajo odvisnih družb, ker so hčerinske družbe v lasti holdinga in je prodajalec lahko le holding SIJ; pri prodaji odvisnih družb je treba upoštevati ZPPOSZ v zvezi s programom prestrukturiranja⁴⁴; uresničevanje politike zadržanja kontrolnega deleža v vseh družbah, ki so v lasti države, ni vedno smiselna oziroma je smiselna le za strateško pomembne družbe in ob prodaji odvisnih družb ne more biti univerzalna za vse družbe; alternativni pristop prodaje, ki predvideva prodajo do 80 odstotkov lastniških deležev, pomeni, da komisija v konkretnem primeru prodaje posamezne družbe (ki bi prišla v poštev le, če se ugotovi, da ciljev prodaje s prodajo holdinga ne bi bilo mogoče doseči) upošteva takratno stanje in ocene o smiselnih deležih prodaje ali neprodaje in o zadržanju kontrolnih deležev;
- po oceni Ministrstva za gospodarstvo je strateški partner lahko le en, zato bi število 8 do 10 strateških partnerjev pomenilo, da vsak izmed njih razpolaga s 5 do 7 odstotki lastništva in bi bila nosilna in strateška vloga še vedno na državi, kar je v nasprotju s cilji programa;
- prodaja se holding in skrbni pregled vključno s cenitvijo ne more spregledati pomena in vrednosti hčerinskih družb.

Komisija je na 7. seji, 5. 4. 2006, menila, da se program prodaje sicer lahko dopolni, a v odvisnih družbah SIJ dotlej Republika Slovenija neposredno ni imela lastniškega deleža. Glede metod ocenjevanja je bila komisija mnenja, da je takšnih metod lahko več in da naj cenilec oceni vrednost družbe po metodah, ki so v skladu z mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti. Na tej podlagi je sprejela sklep, da predlaga ministru za gospodarstvo dopolnitev programa prodaje z naslednjim besedilom:

⁴³ Iz dopisa je razvidno, da je na podlagi sklepa vlade minister za okolje konkretiziral naslednje pripombe k programu prodaje:

- ob spremembi lastništva v kateri koli posamezni odvisni družbi Republike Slovenije se obdrži kontrolni delež 25 odstotkov in eno delnico ne glede na to, ali se privatizira holding SIJ ali posamezne odvisne družbe; razlogi so bili, da program privatizacije predvideva privatizacijo na ravni holdinga in da privatizacija posamezne odvisne družbe ni predvidena oziroma je predvidena le kot še ne dodelana morebitna alternativa in zato, dokler se ne izdela morebitni program privatizacije posamezne družbe, Republika Slovenija obdrži posredni lastniški vpliv do kontrolnega deleža (25 odstotkov in ena delnica);
- v delu programa, ki se nanaša na metodo prodaje, se celotno besedilo nadomesti z besedilom: išče se razpršeno lastništvo več enakopravnih strateških partnerjev (8 do 10), lahko tudi konzorcij, ki imajo več interesa investirati na dolgi rok, pri čemer nihče od njih ne sme imeti več delnic, kot znaša kontrolni delež države; razlogi za to so bili, da je cilj (ohranitev jeklarske industrije z modelom, ki naj bi zagotovil močna investicijska vlaganja v jeklarske družbe) možno doseči le tako, da država poskuša pridobiti več enakopravnih strateških partnerjev, ki bodo imeli interes dolgoročno investirati;
- v programu prodaje je treba določiti metodo ocenjevanja vrednosti holdinga SIJ; razlog zato je bil, da je vrednost premoženja holdinga odvisna od vrednosti odvisnih družb in ne obratno, zato je v skladu s temeljnimi izhodišči umika države iz gospodarstva, da se premoženje vrednoti objektivno glede na tržno zanimivost posameznega dela premoženja; vrednost holdinga je odvisna od koncepta privatizacije posamezne odvisne družbe.

⁴⁴ 6. člen ZPPOSZ določa, da imajo družbe pooblaščenke ob prodaji posamezne odvisne družbe pravico zamenjave poslovnih deležev, ki jih imajo v družbi SIJ, za deleže odvisnih družb do višine 20 odstotkov.

- vsebinsko enak odstotek lastništva države se lahko obdrži tudi v odvisnih družbah;
- kot nosilni lastnik lahko nastopa tudi razpršeno lastništvo enakopravnih strateških partnerjev, lahko tudi konzorcij, ki imajo več interesa investirati na dolgi rok, pri čemer nihče od njih ne sme imeti več delnic, kot znaša kontrolni delež države;
- oceno poštene tržne vrednosti opravi cenilec s potrebnimi licencami in v skladu z metodami ocenjevanja vrednosti podjetij po mednarodnih standardih.

Ugotovili smo, da je komisija za prodajo ohranitev kontrolnega deleža države (25 odstotkov in ena delnica) v odvisnih družbah vključila v program prodaje le kot možnost in ne kot obvezo ob izvedbi alternativnega pristopa k prodaji. Program ni bil dopolnjen v skladu s pripombami ministra za okolje, ampak je bil le smiselno dopolnjen. S tem ni bilo zagotovljeno, da bi država v vsakem primeru ohranila kontrolni delež ne samo v družbi SIJ, ampak tudi v posamezni odvisni družbi, s čimer komisija za prodajo ni ravnala v skladu s sklepom vlade z dne 22. 12. 2005. Dopolnjeni program prodaje je minister za gospodarstvo prejel 12. 6. 2006, kar je bilo pol leta po datumu sklepa vlade. Vlada je bila z vsebino dopoljenega programa prodaje seznanjena šele na seji 1. 3. 2007, ko je odločala o predlogu za izbor najugodnejšega ponudnika, kar je bilo leto dni kasneje. Obrazložitve Ministrstva za gospodarstvo o dopolnitvah programa prodaje vlada ni pridobila.

2.1.2.e Iz posameznega programa prodaje je razvidno, da imajo na podlagi določila 5. člena ZPSZ zaposleni, bivši zaposleni ter upokojenci, ki so svoje lastniške certifikate in potrdila za premalo izplačane plače prek družb pooblaščenk zamenjali za delnice SIJ, pravico, da te svoje delnice ob morebitni prodaji zamenjajo za do 20-odstotne lastniške deleže v odvisnih družbah, ko bodo prodane. V posameznem programu prodaje je bilo določeno, da bi ob morebitni prodaji holdinga SIJ kot skupine upravičenci lahko odprodali svoje deleže skupaj z izstopom iz družbe ali pa bi ostali še naprej lastniki. Opredelitev, da upravičenci lahko odprodajo delnice družbe SIJ ali pa ostanejo lastniki, ni zagotavljala zakonsko dane pravice upravičencem, kot jo določa 5. člen ZPSZ, po katerem zamenjajo delnice družbe SIJ za delnice odvisnih družb iz skupine SIJ, ampak je bila upravičencem dana zgolj možnost njihove prodaje.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Na sejah komisije za prodajo so se člani komisije za prodajo seznanjali z vsebino pogovorov med predstavniki družbe SIJ in predstavniki družb pooblaščenk. Vsebina pogovorov je bila verjetno povezana s ceno za delnico, po kateri bi bili pripravljene delnice družbe SIJ odkupiti. Odkup delnic bi lahko izvedla le družba SIJ, komisija za prodajo ni s tem v zvezi naredila ničesar, ampak se je o tem le seznanjala. Družbe pooblaščenke so bile kritična točka v postopku privatizacije. Ob koncu se je uveljavilo enako načelo kot za ostale delničarje in se jim je ponudil odkup po enakih pogojih. Komisija ni bila seznanjena s tem, kakšna je bila predlagana cena za odkup delnic.

Pojasnilo člana komisije za prodajo

Komisija za prodajo se je dvakrat sestala s predstavniki družbe pooblaščenke in jim skušala pojasniti njihov pravni položaj.

Iz zapisnikov sej komisije za prodajo ni razvidno, da bi se med prodajnim postopkom izvajale aktivnosti, povezane z uveljavljanjem pravic upravičencev po določilih 5. člena ZPSZ, ampak se je komisija za

prodajo le seznanjala z aktivnostmi predstavnikov družbe SIJ⁴⁵. Vlada pri obravnavi posameznega programa prodaje na seji dne 22. 12. 2005 ni ravnala učinkovito, ker ni zaznala, da posamezni program prodaje ni vključeval zakonskih pravic upravičencev po določilih 5. člena ZPSZ in zato od Ministrstva za gospodarstvo ni zahtevala dopolnitve programa prodaje.

Zaradi uveljavitev pravic po določilih 5. člena ZPSZ sta dve družbi pooblaščenki vložili tožbe proti Republiki Sloveniji

Velikega tveganja, povezanega z določilom 5. člena ZPSZ, se je zavedal tudi izbrani ponudnik, saj je pred zaključkom postopka prodaje predlagal in tudi dosegel

2.2 Izvedba postopka prodaje

2.2.1 Pripravljalna dejanja pri prodaji

2.2.1.1 Izbira izvajalcev

2.2.1.1.a Člani komisije so na 5. seji 28. 11. 2005 ugotovili, da je po določilih Uredbe o prodaji za izbor izvajalcev posameznih pripravljalnih dejanj pooblaščen komisija za prodajo. V zvezi s pokrivanjem

⁴⁵ Predsednik uprave družbe SIJ je na 7. seji 5. 4. 2006 seznanil člane komisije za prodajo o interesu družb pooblaščenk za prodajo delnic družbe SIJ in o vztrajanju predstavnikov družbe D.P.R., da zamenja delnice za delnice odvisnih družb iz skupine SIJ, ter o problematiki, ki bi se pojavila glede določitve cene delnice za odkup in glede oškodovanja delničarjev, če bi bila prodajna cena nižja od cene, kot bi se iztržila s prodajo delnic holdinga SIJ. Komisijo za prodajo je seznanil, da bi bila potrebna precejšnja denarna sredstva, ki jih družba SIJ nima, in predlagal, da bi se del sredstev za ta namen zagotovil iz plačane kupnine ob prodaji delnic holdinga SIJ. Komisija za prodajo je menila, da poplačilo iz kupnine ni možno.

⁴⁶ V tožbi družbe je navedeno, da Sodba še ni pravomočna, saj je družba SIJ na sodbo podala pritožbo na Višje sodišče v Ljubljani (Sporočilo za javnost družbe SIJ na spletni strani SIJ <http://www.sij.si/> dne 21. 12. 2010).

⁴⁷

⁴⁸ Podrobneje v točki 2.2.4.2.c.

stroškov pripravljanih dejanj je bilo dogovorjeno, da se v družbi SIJ vodi evidenca stroškov za pripravljala dejanja. Komisija za prodajo je na tej seji sprejela sklep o začetku postopka zbiranja ponudb za pripravljala dejanja tako, da uprava družbe SIJ poskrbi za izpeljavo postopkov zbiranja ponudb za izvedbo finančnega, pravnega in organizacijskega pregleda ter cenitev vrednosti premoženja družbe SIJ in odvisnih družb skupine SIJ, pri čemer je za vsako od pripravljanih dejanj treba pridobiti tri ponudbe, uprava družbe SIJ pa mora upoštevati zahteve, ki jih morajo izvajalci pripravljanih dejanj izpolnjevati po določenih Uredbe o prodaji. Na naslednji seji, 10. 1. 2006, je predstavnik družbe SIJ članom komisije vročil preglednico prispelih ponudb za izvedbo skrbnih pravnih, organizacijsko-finančnih pregledov in cenitev v dveh variantah: v prvi varianti so bile ponudbe, ki so prispale do 15. 12. 2005, v drugi pa dopoljene ponudbe. Članom komisije je pojasnil, da druga varianta temelji na predpostavki izdelave cenitve na konsolidiranih računovodskih izkazih, ter seznanil komisijo za prodajo, da so bili ponudniki pozvani k izboljšanju cenovnih pogojev ponudb. Komisija za prodajo je predlagala upravi družbe SIJ, da o tej možnosti obvesti izbrane ponudnike za izvedbo posameznih pripravljanih dejanj in tako poskuša pred sklenitvijo pogodb s posameznimi ponudniki doseči še nekoliko ugodnejše pogoje in pooblastila predsednika uprave družbe SIJ za podpis ustreznih pogodb z izbranimi ponudniki.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Preglednico prispelih ponudb so člani komisije prejeli kot gradivo na seji komisije, niso pa dobili celotnih ponudb, saj je komisija za prodajo za zbiranje ponudb pooblastila družbo. Sklep komisije za prodajo, da se trije ponudniki za izvedbo skrbnih pravnih, finančnih in organizacijskih pregledov pozovejo k dopolnitvi ponudbe, je bil sprejet na podlagi preglednice prispelih ponudb. Omejeni skrbni pregledi v družbi SIJ in v odvisnih družbah iz skupine SIJ so bili verjetno izvedeni zato, ker je bil glavni cilj prodaja družbe SIJ in ne prodaja posamezne odvisne družbe iz skupine SIJ. V tem primeru bi bili potrebni celotni skrbni pregledi.

Ocenjujemo, da komisija za prodajo ni enakopravno obravnavala ponudnikov, kar izhaja iz naslednjih ugotovitev:

- družba [REDACTED] je 19. 12. 2005 posredovala ponudbo za vrednotenje, komisija za prodajo je 26. 1. 2006 ponudnika obvestila, da njegove ponudbe ni sprejela, kljub temu da iz dokumentacije ni razvidno, da bi jo družba SIJ pozvala k izboljšanju ponudbe tako, kot je pozivala druge ponudnike;
- k predložitvi ponudbe za pripravo skrbnih pregledov je družba SIJ pozvala tudi odvetniško družbo [REDACTED], ki je posredovala ponudbo do zahtevanega datuma (16. 12. 2005)⁴⁹. Dne 26. 1. 2006 je predsednica komisije za prodajo pisno obvestila ponudnika, da komisija za prodajo ponudbe ni sprejela, kljub temu da družba SIJ ponudnika ni pozvala k dopolnitvi ponudbe tako, kot je pozvala druge ponudnike;
- Družba [REDACTED] je na podlagi povpraševanja 15. 12. 2005 posredovala družbi SIJ ponudbo za izvedbo skrbnega organizacijskega in finančnega pregleda družbe SIJ in za cenitev družbe SIJ; v preglednici prispelih ponudb podatki niso usklajeni z vsebino ponudbe, ker je v prvi in drugi varianti razvidna enaka ponujena cena ter opomba, da ponudba ni prilagojena novim zahtevam;

⁴⁹ Iz odgovora ponudnika je razvidno, da je prejel poziv za predložitev ponudbe šele tri dni pred iztekom roka, zato ni imel dovolj časa za pripravo celovite ponudbe in je predložil le ponudbo za izvedbo skrbnega pravnega pregleda. Navedel je tudi, da iz naštetih segmentov pregleda, ki jih je v dopisu navajala družba SIJ, ni mogoče z gotovostjo ugotoviti obseg dela, in ker ni bil znan model privatizacije, niso mogli podati analize posledic privatizacije.

komisija za prodajo je bila na seji seznanjena, da ponudnik ni bil pozvan k dopolnitvi, ne glede na to je 26. 1. 2006 obvestila ponudnika, da njegove ponudbe ni sprejela;

- družba [REDACTED] je 15. 12. 2005 posredovala ponudbo za vrednotenje lastniškega kapitala družbe SIJ in 19. 12. 2005 dodatno ponudbo za opravljanje storitev finančnega, davčnega in organizacijskega skrbnega pregleda; iz preglednice prispelih ponudb ni razvidno, da je bil v dopolnjeni ponudbi dejansko zmanjšan obseg skrbnega pregleda, kar kaže, da komisija za prodajo vsebine ponudbe ni proučila; ne glede na to je odločila, da njene ponudbe ne sprejme.

2.2.1.1.b Ne glede na to, da se je komisija za prodajo seznanila z vsebino ponudb in z referencami posameznih ponudnikov na podlagi ustne predstavitve predstavnika družbe SIJ, ocenjujemo, da ni imela zadostnih podatkov za odločanje o izboru najugodnejšega ponudnika, ker ni proučila ponudb, pozivov družbe SIJ k dopolnitvam ponudb in dopolnjenih ponudb, preglednica prispelih ponudb, s katero je razpolagala, pa ni bila v celoti v skladu z vsebino ponudb in ni vsebovala podatkov glede pozivanja ponudnikov, kar kažejo naslednje primerjave:

- iz preglednice prispelih ponudb je razvidno, da naj bi družba [REDACTED] posredovala prvotno ponudbo (prva varianta) s ceno [REDACTED] evrov, v drugi varianti pa ponudbo na konsolidirani ravni, v kateri je predvidela tudi cenitev poslovno nepotrebne premoženja; ponujena cena je bila višja kot v prvotni ponudbi in je znašala [REDACTED] evrov; iz dokumentacije izhaja, da je družba [REDACTED] pripravila le eno ponudbo za izvedbo ocenjevanja vrednosti lastniškega kapitala družbe SIJ (13. 12. 2005 s ceno [REDACTED] evrov), ki ni vsebovala variantnih možnosti; ne glede na to je bila v preglednici navedena med dopolnjenimi ponodbami; komisija za prodajo je sprejela sklep, da je ta ponudba za vrednotenje najugodnejša; na tej podlagi je družba SIJ 7. 2. 2006 z družbo [REDACTED] sklenila pogodbo o izvedbi ocenjevanja vrednosti, v kateri je bila cena za izvedbo storitev zmanjšana na [REDACTED] evrov, na podlagi poziva družbe SIJ k izboljšanju ponudbe;
- na podlagi poziva družbe SIJ je odvetnik 15. 12. 2005 posredoval ponudbo za izvedbo skrbnega pravnega pregleda družbe SIJ in povezanih družb, iz katere je razvidno, da znaša skupna vrednost ponudbe [REDACTED] evrov; na podlagi poziva družbe SIJ k dopolnitvi ponudbe z izvedbo delnega pravnega pregleda je ponudnik pripravil dopolnjeno ponudbo in znižal ponujeno ceno na [REDACTED] evrov oziroma za 46 odstotkov; iz preglednice prispelih ponudb ni razvidno, da je ponudnik znižal ponujeno ceno, ker je upošteval zmanjšan obseg dela; ne glede na to, da komisija za prodajo ni bila seznanjena z vsebino dopolnjene ponudbe, je odločila o izboru tega ponudnika; na tej podlagi je družba SIJ 7. 2. 2006 sklenila pogodbo z odvetnikom;
- [REDACTED] je na družbo SIJ 16. 12. 2005 posredovala ponudbo za izvedbo skrbnega organizacijskega, finančnega in pravnega pregleda družbe SIJ in odvisnih družb iz skupine SIJ; iz ponudbe [REDACTED] je razvidno, da [REDACTED]; komisija za prodajo je sklenila, da je cenovno in tudi za vlado bolj sprejemljiva ponudba družbe [REDACTED] od ponudbe družbe [REDACTED], ker ni imela negativnih referenc v preteklosti, zato se jo pozove k izboljšanju ponudbe; družba SIJ je ponudnika 17. 1. 2006 pozvala, naj izboljša ponudbo, da bi se znižali stroški; na tej podlagi je ponudnik 4. 2. 2006 pripravil prenovljeno ponudbo, iz katere izhaja, da [REDACTED]; [REDACTED], kar kaže, da komisija za prodajo o [REDACTED] obsegu skrbnega pregleda pred sklenitvijo pogodbe ni bila seznanjena.

2.2.1.1.c V odvisnih družbah iz skupine SIJ so bili izvedeni [redacted] pregledi⁵⁰ in [redacted] izvedeni [redacted] pregledi⁵¹, ki niso bili predvideni v sprejetem programu prodaje, kot določa tretji odstavek 26. člena Uredbe o prodaji.

2.2.1.1.d Iz poročil o izvedenih skrbnih pregledih v odvisnih družbah iz skupine SIJ je razvidno, da se je izvajalec osredotočil na [redacted]. Ocenjujemo, da je naročnik (družba SIJ) večinoma zadostil določilom prve, druge in tretje točke prvega odstavka 26. člena Uredbe o prodaji, ki določa segmente skrbnih pregledov. Ne glede na to skrbni pregledi niso vsebovali analiz ali ocen ustreznosti, na podlagi katerih bi komisija za prodajo lahko ugotovila ključne prednosti in slabosti ter oblikovala predloge morebitnih sprememb pred prodajo (npr. dezinvestiranje poslovno nepotrebnega premoženja, reorganizacija ipd.), ki bi bodisi povečale interes potencialnih kupcev bodisi maksimirale prodajno ceno, zato omejeni skrbni pregledi niso zadostili namenu iz tretje točke prvega odstavka 25. člena Uredbe o prodaji. Komisija za prodajo tudi ni sprejela nobenega predloga spremembe pred prodajo.

2.2.1.1.e Komisija za prodajo ni ravnala učinkovito iz naslednjih razlogov:

- Predstojniku uporabnika javnih sredstev ni predlagala izbora izvajalcev skrbnih pregledov in izbora ocenjevalca vrednosti lastniškega kapitala družbe SIJ, kot določa 1. alineja drugega odstavka 7. člena Uredbe o prodaji. Minister za gospodarstvo je zapisnik seje komisije za prodajo (ki je potekala 10. 1. 2006) prejel 17. 7. 2006, kar je bilo pol leta po tem, ko je komisija za prodajo že odločila o izboru izvajalcev ocenjevanja vrednosti in skrbnih pregledov.

⁵⁰ Iz dopolnjene ponudbe odvetnika z dne 20. 12. 2005 je razvidno, da [redacted]

- Predsednika uprave družbe SIJ je pooblastila za podpis pogodbe z izbranim izvajalcem, čeprav teh pooblastil ni imela, zato ni ravnala tako, kot je določeno v tretjem odstavku 9. člena Uredbe o prodaji, po katerem lahko predstojnik uporabnika pooblasti za sklepanje pogodb z izbranimi svetovalci predsednika komisije, oziroma če je predsednik komisije zunanja in neodvisna oseba, člana komisije, ki je uslužbenec uporabnika.

2.2.1.2 Cenitev lastniškega kapitala družbe SIJ

2.2.1.2.a Družba [REDACTED] je 13. 12. 2005 posredovala družbi SIJ ponudbo za izvedbo cenitve na podlagi povpraševanja in na podlagi razgovorov s predsednikom uprave in pomočnico uprave družbe SIJ. Iz ponudbe družbe [REDACTED] in iz pogodbe, ki jo je 7. 2. 2006 sklenila z družbo SIJ je razvidno, da Republika Slovenija [REDACTED]

Družba [REDACTED] bi lahko bila seznanjena, da je bila predvidena prodaja delnic družbe SIJ nosilnemu lastniku, ker je komisija za prodajo podala izjavo za javnost 22. 12. 2005, ko je vlada odločila o programu prodaje. Komisija za prodajo ni zagotovila, da bi pooblaščen ocenjevalec vrednosti pripravil cenitev za namen prodaje delnic družbe SIJ nosilnemu lastniku. V juniju leta 2006 je družba [REDACTED] pripravila cenitveno poročilo za namen prodaje delnic večjemu številu portfeljskih investitorjev.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Komisija za prodajo je bila z metodo ocenjevanja vrednosti lastniškega deleža družbe SIJ seznanjena na seji komisije. Cenitev je naročila družba SIJ in člani komisije niso mogli dati cenilcu navodila, kako naj družbo vrednoti.

Pojasnilo člana komisije za prodajo

Cenilec je bil takrat priznan kot najboljši cenilec v Republiki Sloveniji in eden redkih z mednarodno licenco, zato je komisija za prodajo ocenila, da ne potrebuje dodatnih navodil.

Pojasnilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti

Pred naročilom cenitve se je pooblaščen ocenjevalec vrednosti dogovarjal s predstavniki družbe SIJ o tem, da naj bi se prodajalo domačim, slovenskim finančnim institucionalnim investitorjem. To ni bila prodaja obvladujočega deleža družbe SIJ finančnim investitorjem. Ker je bila za pripravo cenitve upoštevana skupina finančnih investitorjev kot en ponudnik (oziroma razred), ni bil upoštevan odbitek za pomanjkanje tržljivosti, ampak je bil upoštevan odbitek za pomanjkanje obvladovanja. Če bi šlo za obvladujoči delež bi bila ocenjena vrednost večja.

⁵² Ker naj bi prodaja potekala v skladu s pravili prodaje državnega premoženja, ta pa v določeni meri omejujejo uporabo standarda "tržne vrednosti", je v skladu z Mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti kot standard vrednosti opredeljena tako imenovana ocenjena vrednost. Ocenjena vrednost je določena kot tržna vrednost po definiciji Mednarodnih standardov ocenjevanja vrednosti, ne da bi se upošteval odbitek za pomanjkanje tržljivosti delnic. Tržna vrednost je opredeljena kot ocenjeni znesek, po katerem bi si voljan kupec in voljan prodajalec na dan vrednotenja izmenjala premoženje v neosebнем poslu in po primerno opravljenem postopku trženja premoženja, pri čemer sta obe stranki v poslu ravnali obveščeno, previdno in prostovoljno.

Pojasnilo družbe SIJ

Družba [REDACTED] je opravila cenitev v skladu s pogodbo in ji družba SIJ ni še posebej posredovala posebna izhodišča za pripravo cenitve družbe SIJ in po opravljeni cenitvi niso bili poslani dodatni dokumenti za ažuriranje cenitve. Glede na določbe v programu prodaje⁵³ je družba SIJ sklenila pogodbo o izvedbi cenitve s takšno vsebino.

Komisija za prodajo ni vodila in nadzirala priprave cenitvenega poročila, kar je njena naloga, določena z drugim odstavkom 7. člena Uredbe o prodaji, ampak je prepustila družbi SIJ, da odloči glede naročila za izvedbo cenitve.

2.2.1.2.b Po naročilu manjšinskega lastnika, družbe D.P.R., je pooblaščenka ocenjevalka vrednosti podjetij v juniju leta 2007 pripravila poročilo o ocenjevanju vrednosti lastniškega kapitala družbe SIJ na dan 31. 12. 2005 za namen prodaje manjšinskih deležev (v nadaljevanju: cenitveno poročilo 2). Namen ocenjevanja vrednosti je bil ugotoviti tržno vrednost lastniškega kapitala oziroma tržno vrednost delnice družbe SIJ kot osnovo za prodajo manjšinskih deležev znanemu kupcu. Vrednotenje se nanaša na omejeno tržni manjšinski delež. Pojem manjšinski delež je opredeljen kot delež v podjetju, ki ne omogoča vpliva na odločitve, vezane na poslovanje in upravljanje, zagotavlja le podrejeni položaj, brez potrebnih elementov nadzora, kot so imenovanje nadzornega sveta, določanje politike dividend, odločanje o spremembah kapitala, spremembah statuta, likvidaciji, o strategiji družbe. V skladu s tem je manjšinski delež v družbi manjši kot sorazmerni del vrednosti obvladujočega deleža. Pri predmetnem vrednotenju gre za poseben primer, ker je med večinskim lastnikom – državo in manjšinskimi lastniki – zaposlenimi in bivšimi zaposlenimi, obstojal poseben dogovor glede zamenjave delnic krovne družbe z delnicami hčerinskih družb, ki pa je bil s prodajo večinskega deleža prekinjen. Manjšinski delničarji so želeli, da se oceni realna vrednost delnice oziroma določi primerna cena, kjer so obravnavani kot enakopravni in ne manjšinski lastniki. Glede na program prodaje ocenjujemo, da poročilo ne bi bilo primerna podlaga za odločanje komisije za prodajo, ker se je nanašalo na omejeno tržni manjšinski delež. Ne glede na to smo v reviziji primerjali podlage in načine izračunov ocenjenih vrednosti iz obeh poročil in jih primerjali s podatki iz dveh strategij skupine SIJ in s podatki o realizaciji v letih 2007 in 2008.

2.2.1.2.1 Primerjava cenitvenih poročil

Ker se obe cenitveni poročili med seboj pomembno razlikujeta v ocenjeni vrednosti lastniškega kapitala družbe SIJ, v nadaljevanju podajamo primerjavo med obema poročiloma v naslednjih elementih:

- izbor metod ocenjevanja vrednosti,
- podlage (dokumentacija in informacije) za pripravo cenitev,

⁵³ Glede na določbo, da se za prodajo paketa B išče kupca ali povezano skupino kupcev – ti bi bili sposobni sprejeti vlogo nosilnega lastnika v naslednjem razvojnem obdobju in izpolniti vsa merila, navedena v nadaljevanju; nosilni lastnik bi moral že v prvi fazi prevzeti najmanj 25 odstotkov in eno delnico –, ter glede na določbo, da kot nosilni lastnik lahko nastopa tudi razpršeno lastništvo enakopravnih strateških partnerjev (8 do10), lahko tudi konzorcij, ki ima več interesa investirati na dolgi rok, pri čemer nihče od njih ne sme imeti več delnic, kot znaša kontrolni delež države.

- ocenjene vrednosti čistih prihodkov od prodaje, stroškov, poslovnega izida, investicij med cenitvama s podatki iz strategij družbe SIJ in s podatki o realizaciji⁵⁴,
- uporabljene stopnje in koeficienti pri izračunu ocene vrednosti po metodi diskontiranih denarnih tokov in uporabljeni podatki za namen izračuna ocene vrednosti po metodi primerljivih podjetij.

2.2.1.2.1.a V obeh cenitvah sta bili uporabljeni enaki metodi vrednotenja: metoda diskontiranega denarnega toka⁵⁵ in metoda primerljivih podjetij s trga kapitala. Razlogi za izbor metod so bili:

- v cenitvenem poročilu 1 je razlog v [redacted]
- v cenitvenem poročilu 2 je razlog v analizi poslovanja družbe v preteklih letih in v proučitvi realnosti usmeritev in predvidevanj v letu 2005 ter v napovedih ekonomskega okolja.

[redacted] Iz cenitvenega poročila 1 je razvidno, da je pri napovedi prostega denarnega toka ocena temeljila na [redacted]

⁵⁴ Iz letnega poročila skupine SIJ za leto 2009 je razvidno, da je bila realizacija poslovnega izida negativna zaradi splošne gospodarske krize, ki se je izražala v majhnem povpraševanju, velikih zalogah, pritiskih na zniževanje cen, špekulativnih nakupih strateških materialov, prezaposlenost za obstoječe tržne razmere, veliki fiksni stroški in majhni učinki vladnih ukrepov. Na tej podlagi smo za primerjavo upoštevali podatke le za leti 2007 in 2008. V letu 2010 je družba SIJ ponovno poslovala pozitivno.

⁵⁵ V okviru metod ocenjevanja vrednosti podjetij med najobičajnejšo metodo sodi metoda diskontiranega denarnega toka, pri kateri se denarni prejemki ocenijo za vsako od prihodnjih obdobj. Ti prejemki se z uporabo diskontne mere in tehnik sedanje vrednosti pretvorijo v vrednost. Diskontna mera mora ustrezati opredelitvi uporabljenega denarnega toka (Vir: mednarodna pojasnjevalna opomba o ocenjevanju vrednosti št. 6, točka 5.14.2.1. in 5.14.2.1.2. – Mednarodni standardi ocenjevanja vrednosti, osma izdaja, leto 2007).

Iz cenitvenega poročila 2 so razvidne naslednje posebne predpostavke oziroma pogoji: Naročnik je bila družba pooblaščenka, ki je imela samo podatke oziroma dokumente, ki so javnega značaja, oziroma so dostopni vsem delničarjem, v skladu s priporočili o zagotavljanju enake informiranosti vseh delničarjev. To so bila predvsem revidirana letna poročila za obdobje od leta 2002 do leta 2005. Omejena dostopnost podatkov, potrebnih za ocenjevanje vrednosti, pomeni pomembno posebno oziroma izredno omejevalno okoliščino, zato je treba poročilo obravnavati kot poročilo z omejitvijo. Osnovo za ocenjevanje vrednosti je predstavljala naslednja dokumentacija: sklep o registraciji, statut družbe SIJ, letna konsolidirana poročila za obdobje od leta 2002 do leta 2005 z mnenjem revizorja, letna poročila družbe SIJ za obdobje od leta 2002 do leta 2005, poročilo UMAR o makroekonomskih gibanjih in uresničevanju ekonomske in strukturne politike – jesenska napoved 2006, podatki informacijske baze GVIN in IBON za podjetja, podatki informacijske baze Reuters za primerljiva podjetja oziroma panogo dejavnosti in spletne strani mednarodnega Inštituta železa in jekla ter Združenja jeklarske industrije EUROFER.

2.2.1.2.1.c Primerjava med ocenjenimi vrednostmi čistih prihodkov od prodaje je predstavljena na sliki 1 in sliki 2 v prilogi 2. Iz primerjave podatkov med poročili je razvidno naslednje:

- v cenitvenem poročilu 2 je bila pri obeh variantah predvidena [redacted] rast čistih prihodkov od prodaje kot v cenitvenem poročilu 1, kjer je bila predvidena [redacted]
- v cenitvenem poročilu 1 ni bilo velikih odstopanj med podatki, ki so bili uporabljeni v 'optimistični varianti' glede na podatke v 'pesimistični varianti' (odstopanja približno za [redacted] odstotek); v cenitvenem poročilu 2 se ti podatki med seboj bistveno razlikujejo;

⁵⁶ V cenitvenem poročilu 2 je bilo predvideno, da se čisti prihodki od prodaje v letu 2007 glede na leto 2005 povečajo za 21 odstotkov in v letu 2008 za 27 odstotkov glede na leto 2005, v cenitvenem poročilu 1 pa je bilo predvideno, da se glede na leto 2005 čisti prihodki od prodaje v letu 2007 [redacted] in v letu 2008 [redacted]

- v 'optimistični varianti' je bila v cenitvenem poročilu 1 ocenjena vrednost čistih prihodkov od prodaje v letih 2007 in 2008 [REDACTED] od vrednosti realizacije [REDACTED], v cenitvenem poročilu 2 je bila v letu 2007 manjša od realizacije za 10,8 odstotka in v letu 2008 za 5 odstotkov,
- v 'pesimistični varianti' je bila v cenitvenem poročilu 1 ocenjena vrednost čistih prihodkov od prodaje v obeh letih [REDACTED] od realizacije [REDACTED] v cenitvenem poročilu 2 je bila v letu 2007 manjša za 15 odstotkov od realizacije in v letu 2008 je bila manjša za 13,6 odstotka;
- v strategiji razvoja družb skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012 je razvidno, da so bili načrtovani čisti prihodki od prodaje po posameznih letih za več kot [REDACTED] odstotkov [REDACTED] glede na ocenjene vrednosti v 'optimistični varianti' v cenitvenem poročilu 1 in za več kot [REDACTED] odstotkov [REDACTED] glede na ocenjene vrednosti v 'pesimistični varianti' v cenitvenem poročilu 1.

Iz primerjave podatkov med cenitvenimi poročili je razvidno, da so bila v letih 2007 in 2008 odstopanja ocenjenih vrednosti čistih prihodkov od prodaje tako v 'optimistični' kot v 'pesimistični' varianti glede na realizacijo manjša v cenitvenem poročilu 2 kot v cenitvenem poročilu 1.

2.2.1.2.1.d Primerjava podatkov o ocenjenih stroških med obema cenitvama je predstavljena na sliki 3 in 4 v prilogi 3. Iz primerjave je razvidno:

- v cenitvenem poročilu 1 ni bilo velikih odstopanj med podatki, ki so bili ocenjeni v 'pesimistični varianti', in podatki, ki so bili ocenjeni v 'optimistični varianti'; v cenitvenem poročilu 2 se ti podatki bistveno razlikujejo;
- v cenitvenem poročilu 1 so bile ocenjene vrednosti v obeh variantah v letih 2007 in 2008 [REDACTED] od realizacije;
- v cenitvenem poročilu 2 so bili v 'optimistični varianti' v letu 2007 in v letu 2008 ocenjeni stroški manjši od realizacije za 11,3 odstotka: v 'pesimistični varianti' je bila ocenjena vrednost v letu 2007 manjša za 14,4 odstotka, v letu 2008 pa je bila manjša za 16,6 odstotka;
- v strategiji razvoja družb skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012 je razvidno, da so bili načrtovani stroški po posameznih letih za več [REDACTED] glede na ocenjene vrednosti v 'pesimistični varianti' v cenitvenem poročilu 1 in za več kot [REDACTED] glede na ocenjene vrednosti v 'optimistični varianti' v cenitvenem poročilu 1.

V letih 2007 in 2008 so bila odstopanja ocenjenih vrednosti stroškov tako v 'optimistični' kot v 'pesimistični varianti' glede na realizacijo manjša v cenitvenem poročilu 2 kot v cenitvenem poročilu 1.

2.2.1.2.1.e Primerjava podatkov o ocenjenem poslovnem izidu med obema cenitvama je predstavljena na sliki 5 in 6 v prilogi 4. Iz primerjave je razvidno:

- v cenitvenem poročilu 2 je bila v obeh variantah predvidena večja rast poslovnega izida kot v cenitvenem poročilu 1, kjer je bilo predvideno, da naj bi bil poslovni izid v letih 2007 in 2008 [redacted] kot v letu 2005⁵⁷;
- primerjava z realizacijo v 'pesimistični varianti': v cenitvenem poročilu 2 je bila v letu 2007 ocenjena vrednost poslovnega izida manjša za 28 odstotkov od realizacije, v letu 2008 pa večja za 4 odstotke, v cenitvenem poročilu 1 je bila v letu 2007 [redacted] od realizacije, v letu 2008 pa za [redacted];
- primerjava z realizacijo v 'optimistični varianti': v cenitvenem poročilu 2 je bila v letu 2007 ocenjena vrednost poslovnega izida manjša za 21 odstotkov od realizacije, v letu 2008 je bila večja za 28 odstotkov od realizacije; v cenitvenem poročilu 1 je bila ocenjena vrednost v letu 2007 [redacted] od realizacije, v letu 2008 pa za [redacted] od realizacije.

V letih 2007 in 2008 so bila odstopanja med ocenjenimi vrednostmi poslovnega izida iz poslovanja po 'optimistični' in po 'pesimistični varianti' glede na realizacijo manjša v cenitvenem poročilu 2 kot v cenitvenem poročilu 1.

2.2.1.2.1.f Primerjava podatkov o ocenjeni vrednosti investicij med obema cenitvama je predstavljena na sliki 7 in 8 v prilogi 5. Razlike pri ocenjevanju investicij med obema cenitvenima poročiloma:

[redacted] Iz cenitvenega poročila 1 je razvidna naslednja obrazložitev: [redacted]

[redacted] V obdobju od leta 2006 do leta 2011 naj bi celotna skupina SIJ v osnovna sredstva investirala [redacted] milijona evrov. [redacted]

- Iz cenitvenega poročila 2 je razvidno naslednje: V zadnjih petih letih je družba SIJ realizirala investicije v vrednosti, ki je v povprečju za 80 odstotkov presegala obračunano amortizacijo, in za 85 odstotkov obračunano amortizacijo s poslovnim izidom. Naložbe v osnovna sredstva so v posameznih letih načrtovane v vrednosti, ki presega obračunano amortizacijo zaradi zagotavljanja dolgoročnega poslovanja družbe. V projekcijah so bile upoštevane investicije v vrednosti 5,9 milijona evrov, v naslednjih letih pa po 'optimistični varianti' v vrednosti, ki za 35 do

⁵⁷ 'Pesimistična varianta': v cenitvenem poročilu 1 je bilo predvideno, da se v letu 2007 glede na leto 2005 poslovni izid [redacted] medtem ko je bilo v cenitvenem poročilu 2 predvideno, da naj bi se povečal za 45 odstotkov. V letu 2008 bi se poslovni izid glede na leto 2005 v cenitvenem poročilu 1 [redacted] medtem ko bi se v cenitvenem poročilu 2 povečal za 60 odstotkov. 'Optimistična varianta': v cenitvenem poročilu 1 je bilo predvideno, da naj bi se v letu 2007 glede na leto 2005 poslovni izid [redacted] medtem ko je bilo v cenitvenem poročilu 2 predvideno, da naj bi se v istem letu povečal za 53 odstotkov. V letu 2008 bi se poslovni izid glede na leto 2005 v cenitvenem poročilu 1 [redacted], v cenitvenem poročilu 2 bi se povečal za 98 odstotkov, kar je skoraj za enkrat več.

40 odstotkov presega obračunano amortizacijo, in po 'pesimistični varianti' v vrednosti, ki je za 30 odstotkov večja od obračunane amortizacije.

V cenitvenem poročilu 2 je razvidno, da naj bi investicije v obdobju od leta 2006 do leta 2012 vsako leto naraščale za 10 odstotkov, v cenitvenem poročilu 1 pa je bilo ocenjeno, da naj bi se investicije [REDACTED] [REDACTED] Iz podatkov o realizaciji investicij v letih 2006 do leta 2009 izhaja, da se je vrednost investicij zmanjšala v letu 2007 glede na leto poprej, od leta 2007 so investicije naraščale (v letu 2008 za 5 odstotkov in v letu 2009 za 3,3 odstotka). V letih 2006, 2007 in 2008 so bila odstopanja med ocenjenimi vrednostmi investicij (tako po 'optimistični' kot po 'pesimistični varianti') in realizacijo manjša v cenitvenem poročilu 1 kot v cenitvenem poročilu 2.

[REDACTED] Iz cenitvenega poročila 1 je razvidno, da se vrednotenje lastniškega kapitala družbe SIJ nanaša na različne lastniške deleže v kapitalu v skupini SIJ in to pomeni različne ravni obvladovanja. [REDACTED]

[REDACTED] V cenitvenem poročilu 1 je bil uporabljen [REDACTED]

Iz cenitvenega poročila 1 je razvidno, [REDACTED]

[REDACTED] Ocenjujemo, da za izvedbo postopka prodaje 55,35 odstotka delnic družbe SIJ, za katerega je bilo v sprejetem programu prodaje predvideno, da naj bi se prodale nosilnemu lastniku in ne večjemu številu portfeljskih investitorjev, uporaba tega cenitvenega poročila ni bila primerna. Odbitek za [REDACTED] je pooblaščenec ocenjevalec vrednosti uporabil zato, ker je izhajal iz dejstva, da namerava Republika Slovenija obdržati 25 odstotkov in eno delnico, večino preostalih delnic pa naj bi ponudila v nakup večjemu številu portfeljskih investitorjev, in ni izhajal iz dejstva, da je bila predvidena prodaja nosilnemu lastniku, ki bi mu s tem lahko bil zagotovljen večinski delež, oziroma bi mu bila ponujena tudi vodilna lastniška vloga

58

59

(določeno število članov nadzornega sveta, pristojnost pri imenovanju uprave ali sprejemanju najpomembnejših poslovnih odločitev). V cenitvenem poročilu 2 pribitek za obvladovanje ali odbitek za neobvladovanje ni bil upoštevan, ker je bil upoštevan namen vrednotenja družbe SIJ. Prav tako ni bil upoštevan odbitek zaradi pomanjkanja tržljivosti v oceni vrednosti odbitka zaradi upoštevanja posebnega položaja manjšinskih delničarjev.

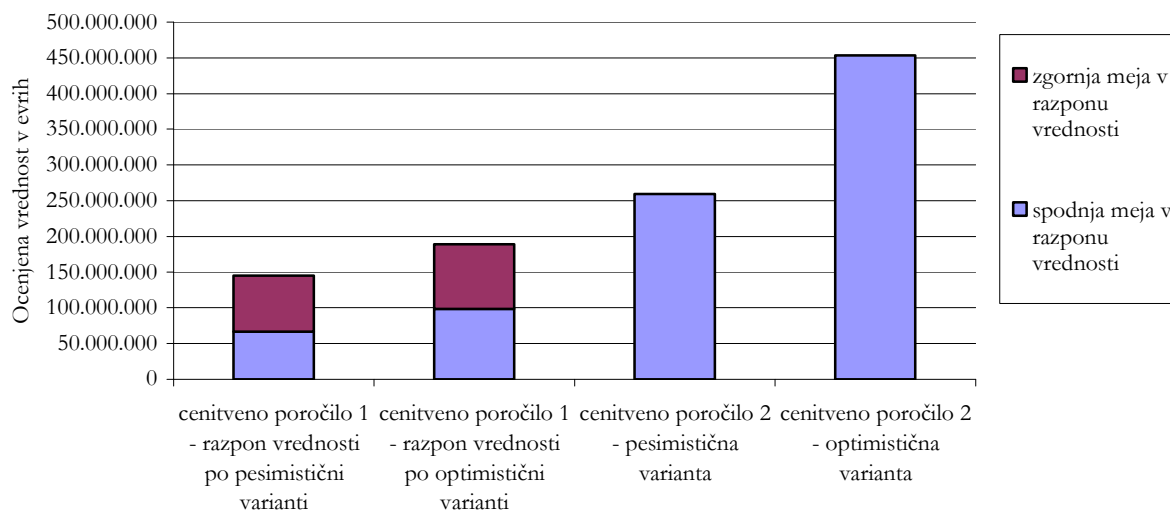
2.2.1.2.1.h Za oceno vrednosti po metodi diskontiranega neto denarnega toka (primerjava na sliki 2) je bil v obeh cenitvenih poročilih uporabljen [REDACTED]. Iz primerjave med obema cenitvenima poročiloma je razvidno, da [REDACTED] kar je vplivalo na ocenjeno vrednost. Iz uporabljenih podlag in pojasnil v cenitvenih poročilih je razvidno, da so bili v cenitvenem poročilu 1 uporabljeni bolj natančni podatki, kar izhaja iz naslednjih podatkov:

- za določitev netvegane stopnje donosa je bila v cenitvenem poročilu 1 uporabljena [REDACTED] v cenitvenem poročilu 2 je bila uporabljena stopnja donosa ameriške državne obveznice in napovedana inflacija za območje evra;
- za določitev tržnega pribitka za tveganje so bili v cenitvenem poročilu 1 uporabljeni podatki [REDACTED] v cenitvenem poročilu 2 pa za 77 let;
- za pribitek za majhno podjetje je bil v cenitvenem poročilu 1 uporabljen povprečni pribitek [REDACTED], v cenitvenem poročilu 2 ni razviden izvor podatkov, ampak le osnovno izhodišče.

Glede določitve stopnje realne obrestne mere dolga za podjetje ocenjujemo, da je bila bolj realna napoved v cenitvenem poročilu 2, ker je uporabila za podlago povprečno realno obrestno mero za kreditne obveznosti družbe, v cenitvenem poročilu 1 je bila uporabljena [REDACTED].

2.2.1.2.1.i Na sliki 2 je predstavljena primerjava razpona ocenjene vrednosti po metodi diskontiranega neto denarnega toka⁶¹, po 'pesimistični' in po 'optimistični varianti', med obema cenitvenima poročiloma.

Slika 2: Primerjava ocenjene vrednosti po metodi diskontiranega neto denarnega toka med obema cenitvenima poročiloma

Vira: cenitveni poročili 1 in 2

S slike 2 je razvidno, da so ocenjene vrednosti 100-odstotnega lastniškega kapitala po metodi diskontiranega neto denarnega toka naslednje:

- v cenitvenem poročilu 1: po 'pesimistični varianti' v razponu od 66.549.407 evrov do 145.031.297 evrov in po 'optimistični varianti' v razponu od 98.468.536 evrov do 189.070.272 evrov, z najbolj verjetno srednjo vrednostjo 98.519.028 evrov in
- v cenitvenem poročilu 2: po 'pesimistični varianti' je ocenjena vrednost znašala 259.263.000 evrov in po 'optimistični varianti' je ocenjena vrednost znašala 453.331.000 evrov⁶²; najbolj verjetna srednja vrednost je znašala 356.297.000 evrov.

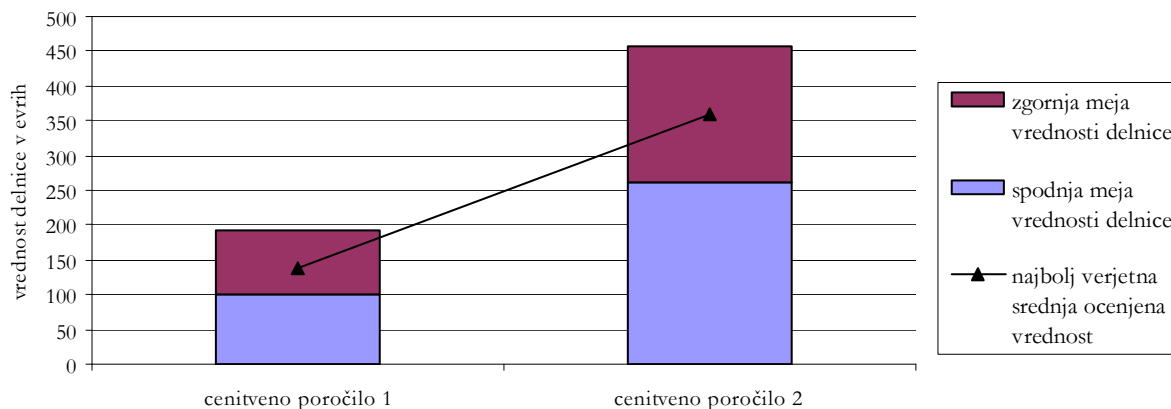
Primerjava med ocenjenimi vrednostmi kaže, da je ocenjena vrednost po 'pesimistični varianti' iz cenitvenega poročila 2 za 78 odstotkov preseгла zgornjo mejo po 'pesimistični varianti' iz cenitvenega poročila 1 ter da je ocenjena vrednost po 'optimistični varianti' iz cenitvenega poročila 2 za 2,4-krat preseгла zgornjo mejo po 'optimistični varianti' iz cenitvenega poročila 1.

⁶¹ Primerjava načina izračuna neto denarnega toka med obema cenitvama je v prilogi 6, primerjava ocenjenih vrednosti posameznih postavk po ocenitvi sedanje vrednosti denarnega toka je v tabeli 3, v prilogi 7.

⁶² Iz cenitvenega poročila je razvidno, da

2.2.1.2.1.j Na sliki 3 je predstavljena primerjava razpona ocenjene vrednosti za eno delnico in najbolj verjetno srednjo ocenjeno vrednost ene delnice družbe SIJ⁶³ med cenitvenima poročiloma.

Slika 3: Primerjava razpona ocenjene vrednosti za eno delnico med cenitvenima poročiloma in primerjava med najbolj verjetno srednjo ocenjeno vrednostjo ene delnice družbe SIJ

Vira: cenitveni poročili 1 in 2

Iz primerjave je razvidno, da je bila najbolj verjetna srednja ocenjena vrednost delnice v cenitvenem poročilu 2 glede na cenitveno poročilo 1 večja za več kot 1,6-krat.

V prvi ponudbi kupca⁶⁴ je razvidno, da je ponujena cena znašala [redacted] za eno delnico, kar je bilo za [redacted] iz cenitvenega poročila 1, s katero je razpolagala komisija za prodajo. Prodajna cena ene delnice po pogodbi je bila 190,73 evra⁶⁵, kar je bilo:

- za 0,5 odstotka pod zgornjo mejo (191,64 evra) ocenjene vrednosti iz cenitvenega poročila 1,
- za 38,9 odstotka nad najbolj verjetno srednjo ocenjeno vrednostjo ene delnice (137,25 evra) iz cenitvenega poročila 1 in
- za 73 odstotkov pod spodnjo mejo ocenjene vrednosti delnice iz cenitvenega poročila 2.

2.2.1.2.1.k Primerjava ocenjenih vrednosti po metodi na borzo uvrščenih primerljivih podjetij med cenitvenima poročiloma je predstavljena na sliki 4⁶⁶.

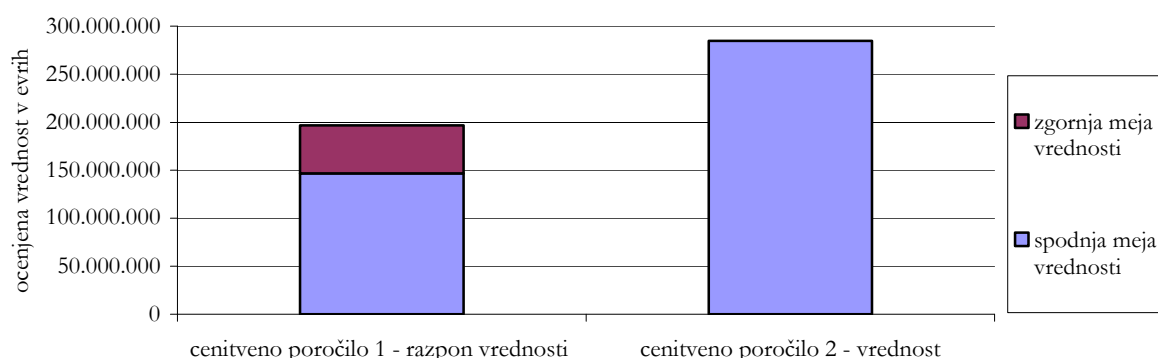
⁶³ Razlike v višini ocenjenih vrednosti lastniškega kapitala družbe SIJ na dan 31. 12. 2005 in razlike med ocenjeno vrednostjo ene delnice med obema cenitvenima poročiloma so predstavljene v tabeli 4 v prilogi 8.

⁶⁴ Podrobneje v točki 2.2.3.1.a.

⁶⁵ Podrobneje v točki 2.2.4.1.a.

⁶⁶ Primerjava načina izračuna ocenjene tržne vrednosti po metodi primerljivih podjetij med obema cenitvenima poročiloma je predstavljena v tabeli 5 v prilogi 9.

Slika 4: Primerjava ocenjenih vrednosti iz obeh cenitvenih poročil po metodi primerljivih podjetij

Vira: cenitveni poročili 1 in 2.

Rezultat ocenjevanja 100-odstotnega lastniškega kapitala po metodi na borzo uvrščenih primerljivih podjetij je bil v cenitvenem poročilu 1 med 146.822.734 evri in 196.842.764 evri, z najbolj verjetno srednjo ocenjeno vrednostjo v vrednosti 166.526.456 evrov. Na osnovi metode primerljivih podjetij, uvrščenih na borzi, je bila ocenjena vrednost v cenitvenem poročilu 2 ugotovljena v vrednosti 284.855.000 evrov, kar je bilo za 44 odstotkov več od zgornje meje iz cenitvenega poročila 1.

Kupnina od prodaje 55,35 odstotka delnic družbe SIJ je znašala 105.000.000 evrov, kar je bilo 28 odstotkov pod spodnjo mejo ocenjene vrednosti po metodi primerljivih podjetij iz cenitvenega poročila 1 in za 63 odstotkov manj od ocenjene vrednosti po metodi primerljivih podjetij iz cenitvenega poročila 2.

Iz cenitvenega poročila 1 je razvidno, da je bilo v vzorec izbranih

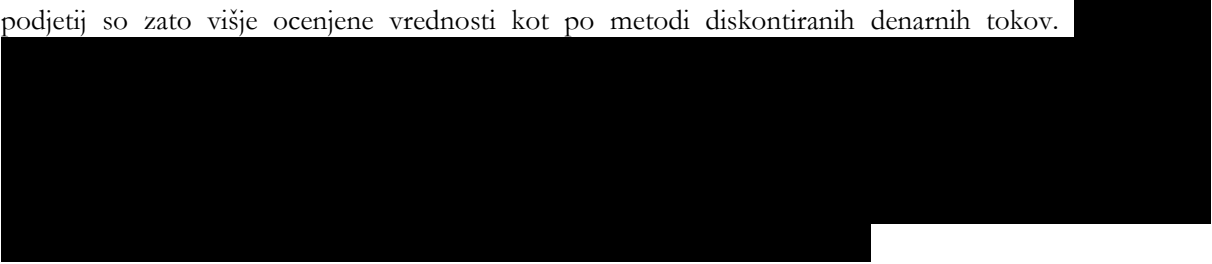
[Redacted text block]

67

68

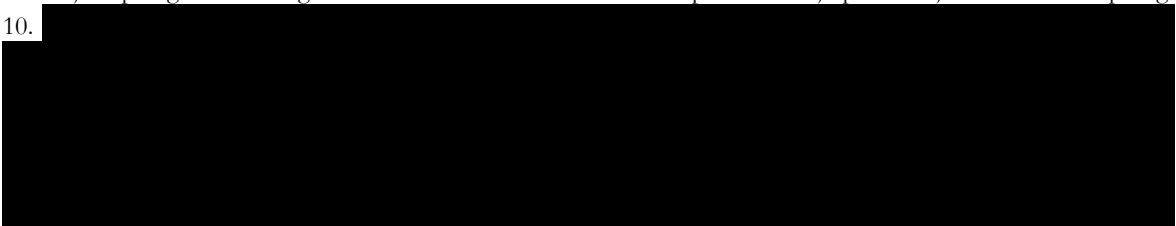
[Redacted text block]

Iz cenitvenega poročila 1 in iz izvida o ocenjevanju vrednosti je razvidno, da je razlika med rezultati obeh metod precejšnja kljub temu, da je bilo opravljeno obsežno prilagajanje faktorjev tveganja in pričakovane rasti med ocenjevanim podjetjem in primerljivimi podjetji. Glavni razlog za ohranitev tolikšnih razlik je v obsegu bodočih investicij v osnovna sredstva skupine SIJ, ki jih je napovedovala strategija razvoja skupine SIJ za obdobje od leta 2006 do leta 2011. Razmerje med zneskom investicij in amortizacijo pomeni visoko raven novih investicij in pospešen investicijski cikel, s katerim je nameravala skupina SIJ nadomestiti izpad investiranja v preteklosti in zmanjšati negativne vplive na okolje. Primerljiva podjetja v preteklosti niso prešla takšne poti kot družba SIJ, zato nimajo potreb po novih investicijah v tehnologijo in varstvo okolja in v svojih napovedih ne vračunavajo tako visokih investicijskih izdatkov. Po metodi primerljivih podjetij so zato višje ocenjene vrednosti kot po metodi diskontiranih denarnih tokov.

Iz cenitvenega poročila 2 je razvidno, da je bil prvi korak izbor podjetij, ki so po svoji dejavnosti, velikosti in drugih kriterijih primerljivi z družbo SIJ. Po proučitvi poslovnih podatkov so bila (iz baze podatkov Reuters) v vzorec izbrana tri podjetja⁷¹. Za oceno vrednosti lastniškega kapitala družbe SIJ sta bila uporabljena mnogokratnika⁷², ki temeljita na celotnem investiranem kapitalu⁷³. Za uporabo drugih dveh mnogokratnikov, ki temeljijo na lastniškem kapitalu, se pooblaščenca ocenjevalka ni odločila zaradi velike občutljivosti na razlike v računovodskih politikah, davčnih predpisih in politiki dividend. Ti

⁶⁹ Primerjava prilagoditev mnogokratnikov med obema cenitvenima poročiloma je predstavljena v tabeli 6 v prilogi 10.

⁷⁰

⁷¹

⁷² Za izračun mnogokratnikov je bil najprej na osnovi tržne cene delnic in števila delnic, ki kotirajo na borzi, ugotovljen lastniški kapital, celotni kapital je bil ugotovljen tako, da so bile k lastniškemu kapitalu prištete finančne obveznosti in odšteta denarna sredstva.

⁷³ Kapital/EBITDA (kapital/dobiček iz poslovanja pred amortizacijo) in kapital/EBIT (kapital/dobiček iz poslovanja).

mnogokratniki⁷⁴ so bili prilagojeni za deželno tveganje na podlagi deleža premije za deželno tveganje v zahtevani meri donosa. Oba ocenjevalca sta kot ustrezno vrednost opredelila vrednost po metodi diskontiranega neto denarnega toka in ne vrednost po metodi primerljivih podjetij

2.2.1.2.1.1 Iz primerjav ocenjenih vrednosti med obema cenitvenima poročiloma⁷⁵, v primerjavi s podatki o realizaciji poslovanja iz letnih poročil skupine SIJ, je razvidno naslednje:

- odstopanja ocenjenih vrednosti glede na realizacijo v letih 2007 in 2008 pri čistih prihodkih od prodaje so bila tako v 'optimistični' kot v 'pesimistični varianti' manjša v cenitvenem poročilu 2 kot odstopanja napovedi od realizacije v cenitvenem poročilu 1;
- v letu 2007 in 2008 so bila odstopanja ocenjenih vrednosti stroškov tako v 'optimistični' kot v 'pesimistični varianti' glede na realizacijo manjša v cenitvenem poročilu 2 kot v cenitvenem poročilu 1;
- najmanjša so bila odstopanja od realizacije v letih 2007 in 2008 med ocenjenimi vrednostmi poslovnega izida iz poslovanja po 'pesimistični varianti' iz cenitvenega poročila 2;
- v letih 2006, 2007 in 2008 so bila odstopanja med ocenjenimi vrednostmi investicij (tako po 'optimistični' kot po 'pesimistični varianti') glede na realizacijo manjša v cenitvenem poročilu 1 kot v cenitvenem poročilu 2, vendar je bil v obeh cenitvenih poročilih obseg načrtovanih investicij [redacted] saj je bila v cenitvenem poročilu 1 za leto 2006 ocenjena vrednost investicij [redacted] od dejansko realiziranih investicij.

Ugotovljena odstopanja pri primerjavi ocenjenih vrednosti med obema cenitvenima poročiloma glede na realizacijo (v točkah 2.2.1.2.1. c do 2.2.1.2.1.f) kažejo, da so bile v letih 2007 in 2008 najbolj blizu realizaciji vrednosti, ki so bile ocenjene v 'pesimistični varianti' v cenitvenem poročilu 2.

2.2.1.2.1.m Ocenjujemo, da komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker sama ni naročila izvedbe cenitve, oziroma ni upoštevala, da bi za odločanje o izbiri najugodnejšega ponudnika glede na cilje prodaje morala za podlago uporabiti cenitev po netržni metodi oziroma po metodi ocenjevanja vrednosti za naložbenika, iz naslednjih razlogov:

- na podlagi programa prodaje cilj prodaje ni bila prodaja povprečnemu portfeljskemu investitorju, ampak prodaja strateškemu kupcu oziroma nosilnemu lastniku, ki bi moral izkazati kvalifikacijo za sprejemanje ključnih razvojnih odločitev in mu bo ponujena vodilna lastniška vloga⁷⁶;
- predpostavka pri ocenjevanju vrednosti za naložbenika temelji na uporabi mere donosa, ki je netržna mera donosa, saj je določena naložba posebnega pomena predvsem za določenega naložbenika (ali vrsto naložbenikov) zaradi njegovih lastnih zahtev oziroma interesov⁷⁷ glede vrste naložbenja⁷⁸;

⁷⁴ Iz cenitvenega poročila je razvidno, da je bila pri določanju povprečnih mnogokratnikov uporabljena aritmetična sredina, nato so bili mnogokratniki pomnoženi z ustrezno vrednostjo iz finančnih izkazov ocenjevalne družbe na dan 31. 12. 2005. K tako izračunani vrednosti smo prišteli knjigovodsko vrednost poslovno nepotrebnih sredstev podjetja (dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb in denarna sredstva) in odšteli dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti.

⁷⁵ Točke 2.2.1.2.1.c do 2.2.1.2.1.j

⁷⁶ Podrobneje o vsebini programa prodaje v točki 2.1.2.a.

⁷⁷ Podrobneje o investicijah ponudnika v točki 2.2.3.2.g.

⁷⁸ Valuing a Business, str. 30.

- vrednost za naložbenika vključuje tudi vrednost sinergij; za ponudnika bi strateško partnerstvo pomenilo realizacijo strategije skupine družb ■, ■, ■
- predmet prodaje je bil 55,35-odstotni delež družbe SIJ, kar je presegalo 50-odstotni delež, zato upoštevanje cenitve, v kateri je bil uporabljen ■ ni bilo ustrezno, ker je bilo v programu prodaje določeno, da se izvede prodaja naložbe v družbo SIJ nosilnemu lastniku⁸⁰.

2.2.1.2.1.n Družba SIJ je v novembru leta 2006 sprejela prenovljeno, ažurirano strategijo skupine SIJ in posameznih družb iz skupine SIJ, za obdobje od leta 2007 do leta 2012, v kateri je predvidela, da naj bi bil poslovni izid iz poslovanja za skoraj ■ kot v prvotni strategiji in za več kot ■ odstotkov ■ poslovni izidi iz poslovanja po posameznih letih, kot so bili ocenjeni v cenitvenem poročilu 1 po 'optimistični varianti'. Na neustreznost uporabe cenitvenega poročila 1 za podlago komisiji za prodajo pri odločanju v postopku prodaje kaže tudi primerjava med načrtovanimi podatki poslovnega izida za skupino SIJ v strategiji uporabljeni pri pripravi cenitve, s podatki v ažurirani strategiji.

Iz cenitvenega poročila 1 tudi ni razvidno, da bi bila za podlago uporabljena poročila o izvedenih skrbnih pravnih, finančnih in organizacijskih pregledih, ker ni dokazil, da bi jih pooblaščen ocenjevalec sploh pridobil (do 20. 3. 2006), ■, ■

Ocenjujemo, da cenitveno poročilo 1 ni bilo ustrezna podlaga komisiji za prodajo pri odločanju v postopku prodaje, ker niso bile upoštevane na novo načrtovane vrednosti investicij, ki so bile določene v sprejeti strategiji razvoja družb iz skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012 in v kateri so bile predvidene bistveno večje vrednosti investicij. Skupna vrednost načrtovanih investicij v uporabljeni strategiji (v obdobju od leta 2006 do leta 2011) je znašala ■ evrov, kar je bilo za ■ evrov manj, kot je bilo načrtovano v ažurirani strategiji⁸¹, v kateri je bila skupna vrednost načrtovanih investicij (za obdobje od leta 2007 do leta 2012) ■. Primerjava skupne vrednosti načrtovanih investicij v ažurirani strategiji kaže, da so se v obdobju od leta 2007 do leta 2011 glede na prvotno strategijo povečale za skoraj ■

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo in družbe SIJ

Razlog za to, da niso bili preverjeni učinki investicij v cenitvi, so bili, da zaradi prekratkega časa delovanja strojev in naprav, ki so bile aktivirane v letu 2006, učinke investicij ni bilo mogoče realno ovrednotiti. Pogajanja z izbranim ponudnikom so bila zaključena, še preden so bili znani učinki investicij.

Pojasnilo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti

Ažuriranje cenitve sicer zahteva izdelavo nove cenitve, kar pa bi bilo lahko hitro izvedeno glede na to, da je bilo pri tej cenitvi že veliko narejenega (tudi cenitev nepremičnin). S podatki o tem, da so se izvajale investicije v družbah iz skupine SIJ v letu 2006, pooblaščen ocenjevalec vrednosti ni bil seznanjen ob pripravi cenitvenega poročila in tudi drugih podatkov iz leta 2006 ni upošteval v cenitvi. Strategijo poslovanja skupine SIJ za obdobje od leta 2006 do leta 2011 je ocenil za realno,

⁷⁹ Podrobneje v prilogi 11.

⁸⁰ Podrobneje v točki 2.2.1.2.1.g.

⁸¹ Ažurirana strategija delovanja družbe SIJ in razvoja družb skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012 je bila na nadzornem svetu družbe SIJ sprejeta dne 23. 11. 2006.

ker se je ujemala z napovedmi v panogi in je bila tudi malo manjša od napovedi primerljivih podjetij. Strategij posameznih odvisnih družb ni imel in mu ni znano, na kakšen način je bila pripravljena ta strategija za celo skupino.

Ocenjujemo, da komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker ni ustavila postopka in si pred pogajanja s ponudnikom ni zagotovila ustreznih podatkov o poslovanju skupine SIJ in družb iz skupine SIJ, in od družbe SIJ ni zahtevala ažurirane strategije poslovanja skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012 in ni naročila ažurirane cenitve, zaradi naslednjih razlogov:

- iz gradiv za seje komisije ni razvidno, da bi komisija za prodajo imela na voljo ažurirano strategijo poslovanja skupine SIJ in odvisnih družb iz skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012;
- iz seznama dokumentacije v podatkovni sobi je razvidno, da je bila ažurirana strategija na voljo ponudnikom⁸²;
- tri dni pred sprejemom ažurirane strategije poslovanja skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012 na nadzornem svetu družbe SIJ je imela komisija za prodajo svojo 12. sejo (20. 11. 2006), na kateri je obravnavala prispеле ponudbe na javni razpis, in še ni odločila o izboru najugodnejšega ponudnika; na 17. seji, 8. 1. 2007 je odločila, da nadaljuje pogajanja samo s ponudnikom, družbo Dilon, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: družba Dilon),
- ocenjene vrednosti poslovnega izida v cenitvenem poročilu 1 so bile enake vrednostim iz prvotne strategije poslovanja skupine SIJ za obdobje 2006–2011.

2.2.1.2.1.o Na 11. seji (dne 21. 9. 2006) se je komisija za prodajo seznanila z informacijo, da so bila po datumu cenitvenega poročila 1 (po 31. 12. 2005) izvedena večja investicijska vlaganja v družbah Metal Ravne in Elektrode Jesenice ter da naj bi bila do novembra leta 2006 pripravljena ažurirana strategija razvoja družb iz skupine SIJ do leta 2012. Komisija za prodajo je sprejela sklep, da, ko naj bi bila znana strategija razvoja družb do leta 2012, se z izbranim cenilcem preveri učinke investicij, ki v času, ko se je delala cenitev, še niso bili znani.

Iz konsolidiranega letnega poročila skupine SIJ za leto 2006 je razvidno, da so se investicijske aktivnosti pričele v družbi Metal Ravne in Elektrode Jesenice, v družbi Acroni so se nadaljevale, v družbi Noži Ravne pa so se investicije zaključile. Razvidno je, da so bile zastavljene investicije v treh družbah iz skupine SIJ v skupni vrednosti 116.900.000 evrov. Komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker od naročnika cenitve, to je od družbe SIJ, ni zahtevala, da naroči novo cenitev, in s tem ni zagotovila, da bi bil realiziran sklep, ki ga je sama sprejela (da se cenitev ažurira).

2.2.2 Interes potencialnih kupcev in poziv za javno zbiranje ponudb

2.2.2.1 Interes potencialnih kupcev pred objavo poziva za javno zbiranje ponudb

2.2.2.1.a Komisija za prodajo je bila o interesu potencialnih kupcev seznanjena na treh sejah:

- na seji 28. 11. 2005 je predsednik uprave družbe SIJ (na podlagi pooblastila komisije za prodajo) komisijo ustno informiral o zanimanju potencialnih partnerjev za privatizacijo družbe SIJ in posameznih družb skupine SIJ;

⁸² Podrobneje v točki 2.2.2.2.f.

- 5. 4. 2006 je član komisije, zaposlen na Ministrstvu za gospodarstvo, seznanil komisijo, da se pojavljajo predstavniki različnih družb, ki so potencialno zainteresirane za privatizacijo, ter želijo ogled podjetja;
- 21. 9. 2006 je komisija obravnavala interes potencialnih investorjev, kar je bilo šele malo pred objavo poziva za javno zbiranje ponudb; komisija je na seji obravnavala besedilo Obvestila o možnosti investiranja v družbo SIJ, se seznanila s seznamom 21 potencialnih investorjev – pripravila ga je družba SIJ –, in sprejela sklep, da se potencialne ponudnike, ki so izkazali interes za sodelovanje pri privatizaciji družbe SIJ, neposredno obvesti o objavi poziva za javno zbiranje ponudb.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Komisija se je v tistem času ukvarjala z vsebinskimi vprašanji, medtem ko se s predhodnimi interesi potencialnih kupcev za nakup holdinga oziroma posameznih odvisnih družb ter z obveščanjem potencialnih ponudnikov ni ukvarjala. Z interesom potencialnih investorjev je predsednik uprave družbe SIJ ustno seznanil komisijo malo pred objavo poziva k zbiranju ponudb, vendar ni podal njihovih imen. Izbor podjetij naj bi temeljil predvsem na dotedanjih poslovnih stikih z družbo SIJ in predpostavki realnih možnosti za sodelovanje v postopku privatizacije. Na seznam naj bi bile uvrščene družbe, ki so v preteklosti posredno ali neposredno nakazovale morebiten interes za sodelovanje pri privatizaciji družbe ali družb v skupini SIJ ali so bili poslovni partnerji družb skupine SIJ. Komisija ni želela komunicirati z interesi, ker bi lahko bila komunikacija zelo obsežna (časovno zamudna) in da ne bi prišlo do neenake obravnave potencialnih kupcev. Namen komisije je bil, da po razpisu oceni ponudbe, kdo pa je pred razpisom izražal interes, ni bilo pomembno. Komisija sama ni iskala interesentov, ker ni vedela, kdo bi lahko bil potencialni interesent. Bistveno je, da so bili interesenti obveščeni o javno objavljenem razpisu in pogojih prodaje. Tudi če koga ni bilo na spisku in ni bil posebej obveščen o objavi, je bila prodaja objavljena v Financial Timesu.

Pojasnilo člana komisije za prodajo

Komisija za prodajo je na seji sklenila, da se z interesi pred objavo javnega povabila ne bo pogovarjala zaradi zaščite podatkov in enakopravnega obravnavanja vseh ponudnikov.

Obstoj interesa potencialnih ponudnikov za nakup delnic družbe SIJ ali nakup deleža posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ je razviden iz naslednjih ugotovitev:

- v dokumentu Pravni okvir in vsebinska zasnova privatizacije družbe SIJ, ki ga je pripravila predsednica komisije za prodajo in ga je komisija obravnavala 28. 9. 2005⁸³, je navedeno, da so bili ugodni odzivi možnih investorjev že pred potrditvijo programa prodaje na vladi in da so bili potencialni kupci znani;

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Pri pripravi modela privatizacije je predsednica komisije vedela, kdo je izkazal interes, ker je verjetno dobila informacije od uprave, saj je bila v nadzornem svetu družbe SIJ.

- na podlagi javne objave informacije o programu prodaje družbe SIJ, ki je bil sprejet v decembru 2005, so nekateri interesenti na družbo SIJ pošiljali zaprosila za dodatne informacije⁸⁴, o čemer je bila seznanjena le predsednica komisije za prodajo;

⁸³ Več v točki 2.1.1.2.a.

⁸⁴ Obstoj izhaja iz korespondence med predstavniki družbe SIJ, interesi in predsednico komisije za prodajo.

- pred objavo poziva za javno zbiranje ponudb je družba SIJ za nekatere potencialne ponudnike⁸⁵ organizirala informativni sestanek, na katerem so bili predstavljeni postopki v zvezi s privatizacijo družbe SIJ; iz pojasnil Ministrstva za gospodarstvo izhaja, da komisija s tem sestankom ni bila formalno seznanjena in ni dokazil o izvedenem sestanku;

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Informativni sestanek s potencialnimi kupci delnic družbe SIJ je bil namenjen zgolj neformalni seznanitvi s postopki, povezanimi s privatizacijo družbe SIJ, in da bi skušali ugotoviti, ali obstajajo možnosti, da bi delnice odkupile domače družbe oziroma banke, ki bi se lahko za ta namen morebiti organizirale v poseben konzorcij. Podrobnejša vsebina in kdo so bili udeleženci, ni znano, ker se na sestanku ni pisalo zapisnika ali zabeležke. Komisija za prodajo o tem sestanku ni bila seznanjena, bila pa je podana informacija o tem, da se potencialne investitorje prej informira o privatizaciji družbe SIJ.

- nekateri interesenti so informacije o nameravani prodaji pridobivali v tujini ob sodelovanju slovenskih predstavnikov na mednarodnih dogodkih ali v sodelovanju z veleposlaništvu Republike Slovenije (na primer v Republiki Indiji⁸⁶ in Ruski federaciji⁸⁷), ko so si predstavniki držav izmenjali informacije o možnostih vlaganj in so slovenski predstavniki obvestili predstavnike drugih držav o možnosti sodelovanja v privatizaciji slovenske jeklarske industrije oziroma družbe SIJ;

⁸⁵ Iz pojasnil potencialnih ponudnikov, ki so bili vabljeni na sestanek, je razvidno, da so bila na sestanku povabljeni slovenska podjetja oziroma poslovni partnerji družbe SIJ in finančne institucije.

⁸⁶

⁸⁷

- skupščina družbe Metal Ravne⁸⁸ je na seji dne 14. 9. 2006 obravnavala prodajo dela poslovnega deleža družbe Serpa, d. o. o., Ravne na Koroškem (v nadaljevanju: družba Serpa) in pooblastila poslovodstvo te družbe za pogajanja, ki naj bi pred dokončno odločitvijo predložilo skupščini predlog cene in obrazložitev lastniške strukture. [REDACTED]

[REDACTED] V gradivu sta navedena ocena vrednosti družbe Serpa na dan 31. 12. 2005⁹⁰ in predlog primerne kupca⁹¹, s katerim naj bi poslovodstvo družbe Metal Ravne že imelo pogajanja in oblikovalo predlog elementov pogodbe o prodaji⁹². Komisija za prodajo se je šele dva meseca po objavi poziva za zbiranje ponudb (na seji dne 20. 11. 2006) seznanila z razlogi in aktivnostmi v zvezi s predlagano odprodajo poslovnega deleža družbe Serpa in sprejela sklep, da se zaradi poteka privatizacije družbe SIJ že začeti postopki odprodaje poslovnih deležev začasno ustavijo, postopek pa naj bi se nadaljeval v dogovoru z izbranim ponudnikom za nakup večinskega deleža v družbi SIJ.

Ocenjujemo, da se komisija za prodajo pred objavo poziva za javno zbiranje ponudb ni v zadostni meri seznanila z interesi potencialnih kupcev, na nobeni od svojih sej ni obravnavala vsebine izkazanih interesov ter se, kljub temu da je več potencialnih ponudnikov izkazalo interes za nakup posamezne odvisne družbe iz skupine SIJ⁹³, ni seznanila s tem, ali je obstajal interes za nakup delnic celotne skupine SIJ ali za nakup delnic posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ in ali se za nakup zanimajo nosilni, strateški lastniki ali finančne inštitucije.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

V prejšnjem postopku prodaje so se prodajale posamezne odvisne družbe, ker je država s sprejetjem zakona in izdajo obveznic sanirala holding in je želela, da tudi holding sam izvaja sanacijo prek prodaje odvisnih družb. V tem postopku je bila prioriteta prodaja celotnega sistema oziroma prodaja 55,35-odstotnega deleža skupine SIJ. Prodaja po odvisnih družbah je bila predvidena kot alternativa, če ne bi bilo nobene ponudbe za celotno skupino oziroma če bi bile ponujene cene zelo nizke, na primer pod ocenjeno vrednostjo. V zvezi s tem ni bilo izdelanih nobenih analiz. Pomembna sprememba glede na prejšnji postopek prodaje je bila, da bi družbe ostale povezane in bi ves poslovni sistem kupil en kupec, zaradi česar naj bi bilo manj verjetno, da bo zapiral podjetja. Če bi kupili različni kupci vsako eno družbo, bi jih lahko kupila posamezna konkurenčna podjetja, ki bi ob gospodarski krizi podjetja zapirala. To ne predstavlja težav, ko je na svetovnih trgih

⁸⁸ Družba Serpa je bila v 85,61-odstotni lasti družbe Metal Ravne.

⁸⁹ [REDACTED]

⁹⁰ Poročilo o ocenitvi vrednosti družbe Serpa na 31. 12. 2005, ki ga je junija 2006 izdelala družba [REDACTED]

⁹¹ [REDACTED]

⁹² Kupnina za [REDACTED] bi znašala [REDACTED] oziroma [REDACTED] evrov, kupec bi se zavezal zagotoviti podjetju [REDACTED]

⁹³ [REDACTED]

gospodarska rast visoka, temveč takrat, ko gospodarske rasti ni ali če pada. Če gre pri nakupu za vertikalno povezovanje, običajno lastnik dlje časa vztraja v družbi. Komisija se je za prodajo delnic celotnega sistema SIJ in ne posameznih odvisnih družb odločila tudi zato, ker je šla ob prodaji celotnega sistema SIJ kupnina v celoti v proračun, pri prodaji posameznih družb pa bi bila država poplačana šele po likvidaciji holdinga SIJ.

V objavi poziva za javno zbiranje ponudb je ponudila ves paket delnic oziroma 55,35-odstotni delež. Komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker ni pridobila ustreznih podlag za sprejem odločitve glede objave vsebine predmeta prodaje: ali naj se v prodajo ponudi le 55,35-odstotni delež družbe SIJ ali pa bi bilo smiselno v poziv za javno zbiranje ponudb vključiti tudi katero od alternativnih metod prodaje⁹⁴. Komisija za prodajo ponudnikov tudi v javnem pozivu ni obvestila o alternativnih metodah prodaje in na trgu oziroma pri potencialnih ponudnikih ni pridobila informacij glede interesa za nakup posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ, ni preverila tržnih možnosti in med izvedbo postopka prodaje ni izdelala nobenih analiz. Ne glede na to, da bi bila prodaja delnic družbe SIJ kupcu, ki bi družbo SIJ vertikalno povezal v svojo skupino podjetij, ustrezna ob morebitnem zmanjševanju gospodarskih aktivnosti, ocenjujemo, da prodaja celotnega holdinga SIJ ni zagotavljala ohranitve vseh odvisnih družb v skupini SIJ, saj imajo zelo raznovrsten proizvodni program. Komisija za prodajo ni proučila možnosti, da bi z ločenimi postopki prodaje posameznih odvisnih družb ustvarila več različnih vertikalnih povezav, zaradi česar bi izkazali večji interes potencialni kupci, ki bi jim zaradi proizvodnih usmeritev bolj ustrežal nakup posamezne odvisne družbe. Komisija tudi ni preverila vpliva prodaje posameznih odvisnih družb na vrednost celotnega holdinga SIJ.

2.2.2.1.b Predsednik uprave družbe SIJ je komisijo na seji 5. 4. 2006 seznanil z vsebino obvestila, ki je bilo podano poslovodstvom odvisnih družb iz skupine SIJ glede informiranja javnosti⁹⁵. Komisija je sprejela sklep, da se zaradi enakopravnega obravnavanja vsem potencialno zainteresiranim kupcem obrazloži, da postopki potekajo v skladu z Uredbo o prodaji in da se podrobnejši stiki z njimi vzpostavijo po objavi mednarodnega javnega razpisa. Stališče komisije je bilo (na podlagi določil Uredbe o prodaji in mnenja člana komisije), da se lahko potencialne kupce seznanijo le s tem, kakšni so postopki, ne pa z vsebino. Ne glede na ta sklep so bili predstavniki družbe SIJ in Ministrstva za gospodarstvo že pred objavo poziva za zbiranje ponudb v stiku s predstavniki potencialnega kupca, holdinga IMH oziroma OAO Koks iz Rusije⁹⁶, kar je razvidno iz naslednjih ugotovitev:

- iz korespondence med Ministrstvom za gospodarstvo in družbo SIJ je razvidno, da naj bi Ministrstvo za gospodarstvo skupaj s predstavniki družbe SIJ oblikovalo odgovor predstavnikom holdinga IMH potem, ko so izrazili interes na veleposlaništvu Republike Slovenije v Moskvi;⁹⁷

⁹⁴ Podrobneje v točki 2.1.1.2.b.

⁹⁵ Uprava družbe SIJ je obvestila poslovodstva vseh družb, da je za informiranje javnosti o zadevah, ki se nanašajo na privatizacijo, pooblaščen samo komisija oziroma po pooblastilu uprava družbe SIJ, poslovodstva posameznih družb skupine SIJ pa v zvezi s privatizacijo nimajo nobenih pooblastil za informiranje javnosti in da brez soglasja uprave družbe SIJ ni mogoče organizirati obiskov oziroma sestankov s potencialnimi kupci.

⁹⁶ Kupec delnic družbe SIJ je bila družba Dilon, d. o. o., Ljubljana, ki je odvisna družba družbe OAO Koks, ki je v lasti holdinga IMH iz Rusije.

⁹⁷ Iz dopisa Ministrstva za gospodarstvo, ki je bil posredovan družbi SIJ v novembru leta 2005, je razvidno, da je obstajal interes holdinga IMH za nakup delnic družbe SIJ. Iz spremnega dopisa je razvidno, da naj bi Ministrstvo za gospodarstvo skupaj z družbo SIJ oblikovalo odgovor po predhodnem dogovoru.

- iz računa za tolmačenje iz slovenskega v ruski jezik⁹⁸ je razvidno, da so bili predstavniki družbe SIJ v stiku s predstavniki družbe OAO Koks v juliju in septembru leta 2006, ter tudi pred predložitvijo ponudbe družbe Dillon za nakup delnic v oktobru 2006;
- na seznamu 21 potencialnih ponudnikov, s katerim se je komisija seznanila 21. 9. 2006⁹⁹, so bili navedeni podatki o osebah za stike za tri potencialne interese z veleposlaništvu oziroma ambasadami Republike Slovenije v Indiji in Ruski federaciji¹⁰⁰, za potencialnega kupca – holding IMH pa sta bili kot oseba za stike navedena še član komisije za prodajo (z Ministrstva za gospodarstvo) in generalni direktor Direktorata za notranji trg na Ministrstvu za gospodarstvo.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Razlog za to, da je zaposleni na Ministrstvu za gospodarstvo napisan na obvestilu za IMH, je telefonsko povpraševanje Veleposlaništva Ruske Federacije oziroma ruske trgovinske zbornice, ki je Ministrstvo za gospodarstvo telefonsko zaprosilo za informacije o privatizaciji družbe SIJ. Ministrstvo za gospodarstvo je odgovorilo, da se postopek privatizacije izvede po objavi poziva za zbiranje ponudb, ko se lahko potencialni ponudnik znova oglasi.

Ocenjujemo, da komisija za prodajo ni pridobila informacij o vsebini izkazanega interesa holdinga IMH in o vsebini morebitnih dogovorov Ministrstva za gospodarstvo in predstavnikov družbe SIJ s predstavniki holdinga IMH oziroma OAO Koks, s čimer bi se komisija izognila tveganju neenakopravne obravnave potencialnih kupcev. Komisija za prodajo tudi ni pridobila informacij o vsebini pogovorov člana komisije za prodajo (iz Ministrstva za gospodarstvo) s predstavniki holdinga IMH, saj je bil naveden na seznamu 21 potencialnih ponudnikov kot oseba za stike le pri enem od potencialnih interesentov (pri holdingu IMH), pri dveh interesentih iz Indije je bilo navedeno Veleposlaništvo Republike Slovenije v New Delhiju, za ostale potencialne interese pa osebe za stike niso bile določene.

2.2.2.2 Poziv za javno zbiranje ponudb in informacijski memorandum

2.2.2.2.a Dne 29. 9. 2006 je bil v Uradnem listu RS¹⁰¹ ter v časopisu Delo objavljen poziv za javno zbiranje ponudb za nakup delnic družbe SIJ, v časopisu Financial Times pa obvestilo o objavljenem pozivu (v angleškem jeziku). Predmet prodaje je bilo 55,35 odstotka vseh delnic družbe SIJ oziroma 550.511 delnic družbe SIJ¹⁰². Ponudniki so morali svoje zavezujoče ponudbe oddati do 20. 11. 2006 ter predložiti nepreklicno bančno garancijo na prvi poziv prvovrstne banke za resnost ponudbe v znesku 5.000.000 evrov z veljavnostjo do 20. 2. 2007 ter z možnostjo podaljšanja. Ponudba je morala vsebovati:

⁹⁸ Iz računov prevajalske družbe (več v točki 2.2.6.a) je razvidno, da je opravila storitve tolmačenja iz slovenskega v ruski jezik ali obratno v naslednjih terminih: v juliju leta 2006 v obsegu dveh dni, v septembru 2006 v obsegu 1,5 ure in v oktobru 2006 v obsegu 2,5 ure.

⁹⁹ Iz spremnega dopisa k seznamu potencialnih investitorjev, ki ga je koordinatorka postopka prodaje poslala komisiji za prodajo 12. 9. 2006 (in je bil gradivo za sejo komisije 21. 9. 2006), je razvidno, da je bil seznam sestavljen na osnovi informacij oziroma stikov, ki so jih vzpostavili interese s predstavniki družbe SIJ oziroma s predsednico komisije.

¹⁰⁰ Pri dveh potencialnih interesentih je bilo kot kontaktna oseba navedeno Veleposlaništvo Republike Slovenije v New Delhiju, pri interesentu IMH – Industrijsko metalurški holding pa je bilo navedeno Veleposlaništvo Republike Slovenije v Ruski federaciji.

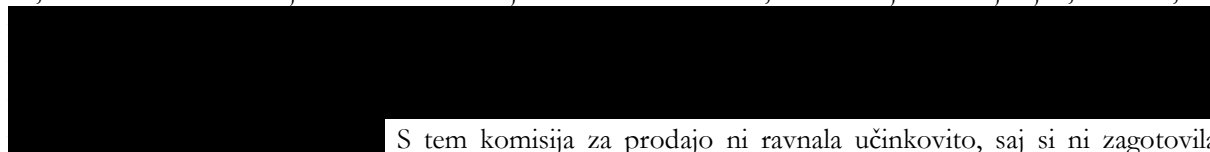
¹⁰¹ Uradni list RS, št. 100/06.

¹⁰² Republika Slovenija je bila imetnik 80,35 odstotka vseh delnic družbe SIJ oziroma 799.166 navadnih imenskih delnic družbe SIJ v nominalni vrednosti 35 tisoč tolarjev (146 evrov) za eno delnico.

- okvirni poslovni načrt ponudnika za družbo SIJ za najmanj naslednja tri poslovna leta, v okviru katerega je moralo biti opredeljeno tudi bodoče nameravano poslovanje dveh največjih odvisnih družb: Acroni in Metal Ravne;
- navedbo kupnine, način in rok plačila kupnine ter vrste zavarovanj za plačilo kupnine;
- navedbe in opis vseh okoliščin in zagotovil, ki se nanašajo na osnovne kriterije, na podlagi katerih namerava komisija za prodajo ocenjevati prispele ponudbe, ki so: razširitev prodajnega trga, ohranitev poslovnih funkcij družbe in ohranitev obsega proizvodnje družbe, boniteta ponudnika¹⁰³, pripravljenost za dodatna vlaganja, kupnina, vsebina poslovnega načrta, zagotovila za ohranjanje delovnih mest oziroma povečevanje zaposlenosti z odpiranjem novih delovnih mest in sposobnost prevzema širše odgovornosti do slovenskega družbenoekonomskega okolja.

V pozivu za javno zbiranje ponudb je bilo navedeno, da je obveznost prodajalca, da sklene pogodbo s katerim koli ponudnikom, v celoti izključena, ter da pogodba začne veljati, ko vlada k njej izda svoje soglasje¹⁰⁴.

Komisija za prodajo je že med pripravo predloga posameznega programa prodaje menila, da ima pravico paket, ki je predmet prodaje, razdeliti v dva ali več delov, če oceni, da tako lahko pride do uspešnejše prodaje, alternativne metode prodaje pa so bile nato vključene v program prodaje¹⁰⁵. Ne glede na to je komisija za prodajo v objavi poziva za javno zbiranje ponudb ponudila ves paket delnic oziroma 55,35-odstotni delež in je šele v informacijskem memorandumu, ki ni bil javno objavljen, navedla, da

S tem komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, saj si ni zagotovila podlag za odločanje o morebitni izvedbi katerega od alternativnih pristopov prodaje. Komisija ponudnikov v pozivu za javno zbiranje ponudb ni niti obvestila o možnosti alternativnih metod prodaje, zato ni pridobila informacij glede interesa za nakup katere izmed odvisnih družb iz skupine SIJ. V zvezi s tem ni preverila tržnih možnosti in med izvedbo postopka prodaje ni izdelala nobenih analiz.

¹⁰³ Ponudniki so morali predložiti bonitetno poročilo (vključno z revidiranimi izkazi za zadnja tri obračunska leta) ter, če je ponudnik del koncerna ali konzorcija, tudi za koncern ali konzorcij.

¹⁰⁴ Navedeno je bilo, da je pogodba, h kateri vlada ne poda svojega soglasja, brez pravnega učinka in za njene stranke ni zavezujoča.

¹⁰⁵ Vlada je v programu prodaje decembra 2005 kot predmet prodaje opredelila dva paketa delnic (podrobneje v točki 2.1.2.a) in kot metodo prodaje določila javno objavo za zbiranje ponudb paketa B. Kot alternativni pristop je predvidela, da bi komisija, če bi med izvedbo pripravljanih dejanj, zbiranja ponudb ali pogajanj z izbranimi ponudniki ugotovila, da bi cilje prodaje v večji meri dosegla s katero od alternativnih rešitev, lahko paket B razdelila v dva ali več paketov, ki se deloma lahko prodajo tudi finančnim investitorjem (kjer ima kriterij izbire kupnina večjo težo kot pri izbiri nosilnega lastnika), ali pa v prodajo ponudila do 80-odstotne lastniške deleže v eni ali več hčerinskih družbah skupine SIJ.

2.2.2.2.b Besedilo poziva za zbiranje ponudb za nakup delnic družbe SIJ v slovenskem in angleškem jeziku je komisija sprejela 21. 9. 2006¹⁰⁶. Komisija je menila, da je predlagani 45-dnevni rok¹⁰⁷ prekratek, zato je bilo dogovorjeno, da je skrajni rok za oddajo ponudb 20. 11. 2006 in da se v skladu s podaljšanjem tega roka podaljša tudi rok veljavnosti bančnih garancij, ki naj bi jih predložili ponudniki sočasno z zavezujočo ponudbo.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Podlaga za odločitev komisije, da je skrajni rok za oddajo ponudb 20. 11. 2006 dovolj dolg, ni znana oziroma za to ni posebnih razlogov. Tudi 60 dni bi bilo premalo časa, če potencialni ponudniki družbe SIJ ne bi prej poznal.

Ocenjujemo, da je bil rok za predložitev ponudb razmeroma kratek, kljub podaljšanju na 52 dni, saj ponudniki niso mogli pridobiti ustreznih in zadostnih informacij za pripravo kvalitetnih zavezujočih ponudb, če niso že prej sodelovali z družbami v skupini SIJ, kar izhaja iz naslednjih ugotovitev:

- Interesenti, ki so razmeroma pozno izkazali interes za pridobitev informacij, so imeli manj časa za izvedbo vseh potrebnih dejanj pred oddajo zavezujočih ponudb. To izhaja tudi iz dejstva, da sta dve družbi zaradi pomanjkanja časa odpovedali možnosti za ogled podatkov v podatkovni sobi in ogled dveh odvisnih družb iz skupine SIJ v dodatnih terminih, ki sta jima bila dana zaradi zamude prvega roka.
- Postopek za pridobitev informacijskega memoranduma je določal, da morajo interesenti prej od družbe SIJ pridobiti izjavo in pogodbo o zaupnosti, njuna podpisana originala posredovati na družbo SIJ ter nakazati plačilo 10.000 evrov, družba SIJ pa jim šele po prejemu teh dokumentov in sredstev lahko izroči informacijski memorandum. Pri tem ni bilo upoštevano, da bi interes lahko izkazale družbe z vsega sveta, kar bi zahtevalo od teh družb več časa za pošiljanje dokumentacije.
- Dva interesenta sta želela pogajanja oziroma spremembo določil izjave oziroma pogodbe o zaupnosti, vendar so jima predstavniki družbe SIJ odgovorili, da sprememba teh dokumentov ni možna. Ta dva interesenta nato nista plačala in prevzela informacijskega memoranduma.

¹⁰⁶ Komisija je na seji 21. 9. 2006 sprejela tudi sklep o tem, kje se objavi besedilo poziva za zbiranje ponudb in obvestila o objavljenem pozivu ter v katerem jeziku naj bosta objavljena. Sprejela je tudi osnutek neposrednega obvestila o možnosti investiranja v družbo SIJ za potencialne ponudnike (v slovenskem jeziku), ki so v preteklosti izkazali interes za sodelovanje pri privatizaciji družbe SIJ, ter sklenila, da se o javnem pozivu obvesti novinarje na tiskovni konferenci, kjer se jim predloži tudi ustrezno gradivo. Na tiskovni konferenci, ki jo je dva dni pred objavo poziva za javno zbiranje ponudb, 27. 9. 2006, sklicala družba SIJ in jo je vodila predsednica komisije za prodajo, je bilo predstavljeno, kdaj in kje bo objavljen razpis in kje bo objavljena informacija o pozivu za nakup 55,35 odstotka družbe SIJ, ter da naj bi bili ponudniki o podrobnih pravilih in pogojih razpisa oziroma priprave zavezujočih ponudb seznanjeni v informacijskem memorandumu. Predstavljeni so bili osnovni podatki o družbi SIJ (lastniška struktura, osnovni podatki, organizacijska shema skupine SIJ), izvedena pripravljalna dejanja in naslednji cilji prodaje:

- pomembno je pridobiti lastnika, ki bi pripomogel h krepitvi učinkovitosti in konkurenčnosti slovenskega jeklarstva ter izboljšanju poslovanja in ki bi bil sposoben prevzeti širšo odgovornost do slovenskega družbenoekonomskega okolja;
- doseganje največje možne kupnine, če bi bili izpolnjeni nekateri kriteriji, kot so širitev prodajnega trga, pripravljenost za dodatna vlaganja, ohranjanje obstoječih ter zagotavljanje novih delovnih mest.

¹⁰⁷ V skladu z osnutkom poziva za zbiranje ponudb, ki ga je komisija obravnavala 21. 9. 2006, bi morali ponudniki zavezujoče ponudbe predložiti do 13. 11. 2006.

- Ponudnik družba [REDACTED] je ob predložitvi prve ponudbe skušal pridobiti dodatne informacije in izrazil tudi pomislek zaradi pomanjkanja informacij¹⁰⁸.
- Ponudnik družba [REDACTED] je pred prevzemom informacijskega memoranduma opozoril predstavnike družbe SIJ, da je časa zelo malo. V dopolnitvi ponudbe je navajal tudi potrebo po dodatnih informacijah oziroma izvedbi poglobljenega skrbnega pregleda.

Pred oddajo ponudb so potencialni kupci sicer imeli možnost vpogleda v dokumentacijo¹⁰⁹, vendar je bil obseg tega pregleda vsebinsko in časovno omejen, nekateri ponudniki pa so navajali, da niso pridobili vseh želenih informacij¹¹⁰. Iz poročila o delu komisije za prodajo, ki je izvajala program prodaje, sprejet v letu 2001, je razvidno, da je šlo pri prodajah posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ večinoma za dvofazne postopke¹¹¹, roki za predložitev nezavezujočih in zavezujočih ponudb za nakup posamezne odvisne družbe iz skupine SIJ pa so bili dolgi tudi do deset mesecev od datuma objave javnega poziva.

2.2.2.2.c Ponudniki so morali svoje zavezujoče ponudbe za nakup delnic družbe SIJ pripraviti in oddati v skladu z informacijskim memorandumom¹¹², ki je vseboval informacije o obveznih sestavinah ponudbe, poteku postopka prodaje, kriterije za izbor najugodnejšega ponudnika ter predstavitev družbe SIJ, skupine SIJ ter družb v skupini SIJ (splošni podatki, premoženje, finančni podatki)¹¹³. Poleg podatkov v pozivu za javno zbiranje ponudb je bilo v informacijskem memorandumu navedeno:

- [REDACTED] Republika Slovenija kot večinski lastnik prodaja svoje delnice, ki predstavljajo 55,35 odstotka vseh delnic v družbi SIJ, v paketu; [REDACTED]
- s prodajo delnic želi Republika Slovenija poiskati kupca, ki je pripravljen sprejeti vlogo nosilnega lastnika SIJ v naslednjem razvojnem obdobju, Republika Slovenija pa bi tudi v bodoče obdržala paket delnic 25 odstotkov in ena delnica.

¹⁰⁸ Več v točkah 2.2.3.2.a do 2.2.3.2.b.

¹⁰⁹ Več v točki 2.2.3.2.h.

¹¹⁰ Več v točki 2.2.3.2.a.

¹¹¹ Uredba o prodaji v 51. členu določa, da pri enofaznem postopku javnega zbiranja ponudb ponudniki na podlagi poziva pošljejo zavezujoče ponudbe, pri dvofaznem postopku pa na podlagi poziva pošljejo nezavezujoče ponudbe. Potem ko komisija za prodajo na podlagi razpisnih kriterijev izbere primerne kupce in imajo ti možnost pridobitve podrobnih informacij oziroma izvedbe skrbnega pregleda, ponudniki pošljejo še zavezujoče ponudbe.

¹¹² Besedilo Informacijskega memoranduma, pripravljenega na podlagi pripomb s prejšnje seje, je komisija potrdila 21. 9. 2006, ko je sprejela tudi prilogo informacijskega memoranduma – Povzetek zavezujoče ponudbe za nakup delnic družbe SIJ, na katerih naj bi ponudniki povzeli bistvene elemente ponudbe.

¹¹³ Potencialnim ponudnikom je družba SIJ po posredovanju informacijskega memoranduma naknadno poslala prilogo 1 (obvezno sestavino ponudbe – obrazec Povzetek ponudbe) in tri strani informacijskega memoranduma, pri katerih je pri prevodu v angleški jezik prišlo do napake.

¹¹⁴ Komisija za prodajo je ob obravnavi osnutka informacijskega memoranduma ter poziva za javno zbiranje ponudb 7. 9. 2006 kot še ne rešeno izpostavila vprašanje, ali se k prodaji delnic pozove tudi družba D.S.U., Holding Slovenske železnice in Elektro-Slovenije, katerih večinski lastnik je Republika Slovenija.

Komisija za prodajo je 7. 9. 2006 odločila, da se prodaja vodi po enofaznem postopku. O tem je razpravljala že na seji dne 28. 11. 2005¹¹⁵, ko je obravnavala predlog programa prodaje, vendar odločitve o tem v predlog programa prodaje ni zapisala. Vrstni red dejanj, ki naj bi bila izvedena v postopku izbire najugodnejšega ponudnika¹¹⁶, je določila v informacijskem memorandumu na naslednji način:

- po določitih Uredbe o prodaji, ki se nanašajo na enofazni postopek, je od ponudnikov že takoj zahtevala predložitev zavezujočih ponudb;
- po določitih Uredbe o prodaji, ki se nanašajo na dvofazni postopek, je dala ponudnikom pred predložitvijo zavezujočih ponudb možnost pridobitve nekaterih informacij oziroma izvedbe

Ocenjujemo, da bi bil za vodenje postopka prodaje delnic družbe SIJ primernejši izbor dvofaznega postopka, saj so zanj obstajali razlogi, navedeni v drugem odstavku 50. člena Uredbe o prodaji¹¹⁹, in sicer namera pridobiti strateškega investitorja in omejitev podrobnega vpogleda v poslovanje družbe zgolj na tiste ponudnike, ki so ocenjeni kot primerni kupci. Glede na to, da je komisija že v predlogu programa prodaje opredelila, da išče strateškega kupca, ki bi bil sposoben uresničiti cilje, ki jih je navedla v predlogu programa prodaje, komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker ni določila, da se postopek prodaje izvede v dvofaznem postopku, v okviru katerega bi lahko določila lastnosti primernih kupcev, in na podlagi nezavezujočih ponudb določila le tiste ponudnike, ki bi jim omogočila poglobljeni skrbni pregled. Prav tako bi lahko komisija za prodajo pri izbiri dvofaznega postopka v prvi fazi od potencialnih kupcev zahtevala predložitev variantnih nezavezujočih ali informativnih ponudb za nakup posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ, s čimer bi pridobila podlage za odločanje o morebitni izbiri alternativnih metod prodaje, predvidenih v posamičnem programu prodaje, oziroma o prodaji posameznih odvisnih družb SIJ, ponudbe pa bi verjetno oddali tudi potencialni kupci, ki jih je zanimal le nakup posameznih odvisnih družb v skupini SIJ.

Komisija tudi ni ravnala na pregleden način, ker v pozivu za javno zbiranje ponudb ni vnaprej informirala potencialnih ponudnikov o predvidenem poteku postopka prodaje, o možnostih za pridobitev informacij

¹¹⁵ Dne 28. 11. 2005, ko je komisija obravnavala predlog programa prodaje kapitalne naložbe v delnice družbe SIJ, je presojala razloge za in proti enofaznemu oziroma dvofaznemu postopku privatizacije in menila, da je primernejši enofazni postopek.

¹¹⁶ V informacijskem memorandumu je opredeljen naslednji vrstni red dejanj:

- plačilo informacijskega memoranduma,
- prevzem informacijskega memoranduma s sočasnim podpisom pogodbe o zaupnosti,
- informativni ogled družb skupine SIJ ter pridobitev dodatnih informacij
- predložitev zavezujočih ponudb za nakup delnic družbe SIJ,
- izbira ožjega kroga ponudnikov,
- pogajanja z izbranimi ponudniki in
- sklenitev prodajne pogodbe.

¹¹⁷ Več v točki 2.2.2.2.h.

¹¹⁸ Več v točki 2.2.3.2.g.

¹¹⁹ V drugem odstavku 50. člena Uredbe o prodaji je določeno tudi, da mora biti dvofazni postopek utemeljen v programu prodaje.

o poslovanju družbe SIJ ter ni podala informacije o načinu izbora oziroma uporabe kriterijev za izbor ponudnikov. Komisija v pozivu za zbiranje ponudb ni navedla možnosti izvedbe omejenih in poglobljenih skrbnih pregledov, temveč je o vrstnem redu dejanj v postopku izbire najugodnejšega ponudnika interesente obvestila šele v informacijskem memorandumu, ki so ga lahko proti plačilu pridobili po objavi poziva za zbiranje ponudb. Ne glede na to, da je komisija sprejela odločitev o enofaznem postopku, je izvajala kombinacijo enofaznega in dvofaznega prodajnega postopka oziroma obeh vrst postopkov prodaje, ki ju opredeljuje 51. člen Uredbe o prodaji.

2.2.2.2.d Komisija ni ravnala učinkovito, ker ni podrobneje opredelila kriterijev za izbiro ponudnikov in tudi ne dokazil, ki bi jih morali ponudniki predložiti o izpolnjevanju posameznega kriterija za izbiro, kar določa tudi četrta točka 49. člena Uredbe za prodajo. Obrazložitev podajamo v nadaljevanju.

- Eden izmed glavnih ciljev prodaje in eden od kriterijev za prodajo delnic je bil "sposobnost prevzema širše odgovornosti do slovenskega družbenoekonomskega okolja". Komisija ni opredelila, na kakšen način naj bi ocenjevala ponudbe na podlagi tega kriterija.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Ta kriterij bi lahko predstavljal kar koli. Po prodaji se širša družbena odgovornost spremlja v okviru donacij družbe SIJ in hčerinskih družb. Gre za sponzorstva, donatorstva ipd. Družba Acroni je bila velik sponzor hokejistov in namen komisije je bil to ohraniti. O tem so potekali pogovori tudi na sejah upravnno-posvetovalnega odbora. Če je družba SIJ prej to bolj razpršeno sponzorirala, so zdaj zaradi finančne krize ta sredstva zmanjšana in bolj usmerjena.

- Med kriteriji za izbor ponudnikov je bila boniteta ponudnikov, za kar so morali ponudniki ponudbam priložiti določena dokazila¹²⁰. Glede na to, da je komisija v informacijskem memorandumu določila kakšnega kupca išče¹²¹, bi morala natančneje opredeliti boniteto ponudnikov (na primer po kriterijih mednarodnih bonitetnih družb¹²²), ki bi bila še sprejemljiva, ali drugih lastnosti, ki bi jih morali imeti ponudniki, da bi zadostili pričakovanjem komisije.
- Med kriteriji za izbor ponudnikov je bila tudi vsebina poslovnega načrta, v pozivu za javno zbiranje ponudb in v informacijskem memorandumu pa je bilo navedeno le, da mora ponudba obsegati okvirni poslovni načrt za družbo SIJ za najmanj tri poslovna leta in opredelitev bodočega nameravanega

¹²⁰ Ponudniki so morali predložiti overjene izpiske o registraciji družbe pri pristojnih organih, overjena potrdila o tem, da proti ponudniku ni uveden postopek prisilne poravnave, stečajni, likvidacijski ali drug postopek prenehanja, izjavo ponudnika, da ni prenehal s poslovanjem, poslovno, ekonomsko in finančno bonitetno poročilo ponudnika ter računovodske izkaze za zadnja tri obračunska leta (razvidna naj bi bila njegova finančna, ekonomska ter poslovna moč in sposobnost) in podatke ali dokazila o tem, da ima zadostne strokovne, tehnične in finančne zmogljivosti za izpolnitev obveznosti, ki izhajajo iz kriterijev oziroma ciljev prodaje.

¹²¹ Komisija za prodajo je navedla, da išče kupca, ki bi bil pripravljen sprejeti vlogo nosilnega lastnika družbe SIJ v naslednjem razvojnem obdobju, in da pričakuje, da bi bil kot vodilni delničar družbe SIJ pripravljen sprejemati ključne razvojne odločitve sistema SIJ, zato naj bi mu bila v tej zvezi tudi ponujena vodilna lastniška vloga.

¹²² Komisija se je na primer dne 27. 11. 2006, ko je podrobneje obravnavala prispеле ponudbe, seznanila z ocenami bonitete družb, ki so vložile ponudbe, ki jih je pripravila bonitetna družba [redacted]

poslovanja družb Acroni in Metal Ravne¹²³. Navodila za izdelavo teh poslovnih načrtov niso bila podrobneje izdelana, zato ponudniki niso pridobili zadostnih informacij glede zahtevane vsebine¹²⁴. To je razvidno tudi iz dejstva, da so se prejete ponudbe po vsebini in obsegu zelo razlikovale¹²⁵.

- Komisija za prodajo je kot pomembna kriterija za ocenjevanje ponudb opredelila pripravljenost za dodatna vlaganja in zagotovila ponudnika za ohranjanje delovnih mest oziroma povečevanje zaposlenosti z odpiranjem novih delovnih mest, pri tem pa ni opredelila, kaj natančno se od ponudnikov pričakuje. Glede na to, da so imeli ponudniki možnost v podatkovni sobi vpogledati v strategijo družbe SIJ do leta 2012, ki jo je pripravila uprava družbe SIJ in potrdil nadzorni svet družbe SIJ, bi morala komisija za prodajo opredeliti, na primer, ali zadostujejo zagotovila ponudnikov, da se strinjajo z začrtano strategijo, oziroma ali bi morali ponudniki v ponudbah opredeliti dodatne (večje) vrednosti investicij in dodatno število zaposlenih delavcev glede na predvideno v strategiji družbe SIJ. Prav tako ni bilo navedeno, ali naj bi ponudniki, če bi načrtovali večje vrednosti investicij kot v strategiji družbe SIJ, predvideli tudi financiranje teh dodatnih investicij (bodisi v obliki dokapitalizacije, povečanega zadolževanja družbe SIJ na finančnem trgu, dajanja posojil družbi SIJ za namen izvajanja investicij ipd.).
- Iz poziva za zbiranje ponudb in informacijskega memoranduma ni bilo natančno razvidno, kakšna dokazila naj ponudniki predložijo o tem, da imajo zadostne strokovne, tehnične in finančne zmogljivosti za izpolnitev obveznosti, kot izhajajo iz kriterijev oziroma ciljev prodaje¹²⁶.
- Navodila za oddajo ponudbe v angleškem jeziku niso bila dovolj natančna glede na verzijo v slovenskem jeziku¹²⁷.

¹²³ Komisija za prodajo je ob obravnavi osnutka informacijskega memoranduma in poziva za javno zbiranje ponudb 7. 9. 2006 kot še ne rešeno izpostavila vprašanje, ali naj bi ponudniki kot sestavni del ponudbe predložili le poslovni načrt za družbo SIJ ali tudi za posamezne družbe skupine SIJ oziroma največji družbi Acroni in Metal.

¹²⁴ Ni bilo na primer razvidno, ali naj bo poslovni načrt pripravljen v opisni obliki načrtovanega sodelovanja in sinergij v prihodnjih treh letih, ali naj ponudniki predložijo tudi predračunske računovodske izkaze in številčne podatke o načrtovani proizvodnji.

¹²⁵ Ponudnik, družba [REDACTED] je predložil povzetek vrednotenja oziroma oceno neto sedanje vrednosti skupine SIJ in družb iz skupine SIJ ter preglednice načrtovanega razvoja cen in obsega proizvodnje in investicij, načrtovane računovodske izkaze. Ponudnik družba [REDACTED] je predložil rezultat ocenjevanja vrednosti družbe SIJ in na podlagi poziva komisije za prodajo za dopolnitev ponudbe še okvirne poslovne načrte za leta 2006, 2007 in 2008 za skupino SIJ in za družbi Metal Ravne in Acroni. Komisija za prodajo je ugotovila, da ni jasno, ali lahko ti podatki predstavljajo dopolnitev poslovnega načrta za naslednja tri poslovna leta (podrobneje v točki 2.2.3.2.e in v prilogi 11).

¹²⁶ Ponudniki so predložili različna dokazila (brošure s predstavitvijo družbe ali podali izjavo) ali niso predložili ničesar.

¹²⁷ Predstavniki družbe [REDACTED] ki so prevzeli informacijski memorandum in opravili vpogled dokumentacije v podatkovni sobi, niso oddali ponudbe. Ob izvajanju vpogleda v dokumentacijo v podatkovni sobi so ugotovili, da navodila niso natančna, ko so primerjali slovensko in angleško verzijo.

V postopku izbire najboljšega ponudnika je komisija za prodajo sprejemala odločitve glede vsebine ponudb¹²⁸, kljub temu da ni v zadostni meri opredelila zahtevane vsebine ponudb in podatkov, s katerimi bi potencialni kupci predstavili izpolnjevanje dodatnih kriterijev (poleg ponujene prodajne cene), in jim tako ni dala ustreznih informacij o tem, kako naj bi presojala ponudbe.

2.2.2.2.e Na podlagi obveznosti do malih delničarjev na podlagi ZPSZ, ki jih je komisija navajala tudi v predlogu programa prodaje¹²⁹, je bila v informacijski memorandum vključena informacija o tem, da se

Po prejemu zavezujočih ponudb in med pogajanjem sta komisija za prodajo in kupec v zvezi s tem oblikovala dve pogodbeni določili:

- [redacted] ¹³⁰,
- [redacted] ¹³¹.

Kljub oblikovanim pogodbenim določilom so imeli delničarji, [redacted], še vedno pravice na podlagi 5. člena ZPSZ. Tveganje, da bi zato nastale dodatne obveznosti, je bilo v postopku prodaje za kupca odpravljeno z oblikovanjem navedenih pogodbenih določil, vendar pa je komisija dopustila tveganje za Republiko Slovenijo, da bi morala, [redacted]. Ocenjujemo, da komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker ni že ob oblikovanju prodajnih pogojev v predlogu programa prodaje in v javnem pozivu za zbiranje ponudb jasno določila ureditve za zagotavljanje pravic upravičencev na podlagi ZPSZ in tako ni zmanjšala tveganja oziroma možnosti nastanka dodatnih obveznosti tudi za Republiko Slovenijo. Ker komisija za prodajo ni proučila možnosti za prodajo posameznih odvisnih družb SIJ in družbam pooblaščenkam ni omogočila pridobitve oziroma zamenjave delnic v skladu z ZPSZ, se ni ustrezno izognila tveganju zaradi potencialnih terjatev malih delničarjev do družbe SIJ, temveč je z odločitvijo o prodaji družbe SIJ kot celotne skupine ustvarila tveganje, da bi upravičenci lahko vložili tožbe.

2.2.2.2.f Komisija v pozivu za javno zbiranje ponudb ni objavila, da [redacted] temveč so to informacijo ponudniki dobili šele iz informacijskega memoranduma. S tem komisija ni ravnala transparentno, kot določa prvi odstavek 80.f člena ZJF.

¹²⁸ Komisija za prodajo je ponudniku, družbi [redacted] v razgovoru pojasnila, da so drugi ponudniki podali bolj izčrpane poslovne načrte in je ponudniku, družbi [redacted], odgovorila, da predložene preglednice ne predstavljajo poslovnega načrta. Podrobneje v točki 2.2.3.2.e.

¹²⁹ Več v točki 2.1.2.e.

¹³⁰ [redacted]
Več v točki 2.2.4.4.b.

¹³¹ Več v točki 2.2.4.2.b.

¹³² Poziv za javno zbiranje ponudb ni vseboval navedb glede [redacted]

2.2.2.2.g Po objavi poziva za zbiranje ponudb so predstavniki družbe SIJ obvestili 18 potencialnih ponudnikov¹³³ o možnosti investiranja v družbo SIJ¹³⁴. Dopis v slovenskem jeziku ni navajal, ali morajo biti predložene ponudbe zavezujoče ali nezavezujoče, medtem ko je bilo v angleški različici v obvestilu¹³⁵, ki je bilo poslano sedmim potencialnim ponudnikom v tujino, navedeno, da morajo predložiti nezavezujoče ponudbe ("non binding bids").

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Informacija v obvestilu v angleškem jeziku o oddajanju nezavezujočih ponudb je bila nesporno napisana. Ne glede na to navedbo je obvestilo interesente usmerjalo na razpis, ki ga je moral prebrati vsak, ki se je javil na razpis.

Ne glede na to, da so bili potencialni ponudniki obveščeni o tem, kje je bilo objavljeno besedilo poziva in bi lahko sami pridobili informacije o pogojih za predložitev ponudb, ocenjujemo, da so bile informacije v obvestilu v angleškem jeziku zavajajoče.

2.2.2.2.h Komisija za prodajo je 7. 9. 2006 (ko je obravnavala osnutke poziva za javno zbiranje ponudb in informacijskega memoranduma) sklenila, da mora biti dostop do podatkov, ki so potrebni za pripravo kvalitetnega poslovnega načrta, zagotovljen vsem ponudnikom, ki nameravajo prevzeti informacijski memorandum. Dostop do podatkov naj bi se organiziral v podatkovnih sobah na lokaciji družbe SIJ, pripravil naj bi se spisek dokumentacije, ki bi bila na voljo ponudnikom. Za izvedbo posredovanja informacij ponudnikom je komisija za prodajo imenovala ali predlagala osebe iz družbe SIJ:

- na podlagi predloga komisije, izraženega 21. 9. 2006 (v razpravi o osnutku informacijskega memoranduma)¹³⁶, je uprava družbe SIJ 21. 9. 2006 sprejela sklep o imenovanju osebe, zaposlene na družbi SIJ, za koordinatorja projekta privatizacije na družbi SIJ (v nadaljevanju: koordinatorica projekta privatizacije) in delavce štirih odvisnih družb SIJ za pripravo dokumentacije za podatkovno sobo v okviru tega projekta;
- v pozivu za javno zbiranje ponudb je bila kot oseba za stike navedena koordinatorica projekta privatizacije, zaposlena v družbi SIJ;
- uprava družbe SIJ je 27. 9. 2006 sprejela sklep o osebi, ki je bila zadolžena za pripravo dokumentacije za podatkovno sobo v okviru projekta privatizacije družbe SIJ;
- dokumentacijo za podatkovno sobo so pripravile uprave odvisnih družb Acroni, Metal Ravne, Elektrode Jesenice in Noži Ravne na podlagi spiska dokumentacije, ki jim ga je posredovala koordinatorica projekta privatizacije 18. 9. 2006¹³⁷.

¹³³ Dne 4. 10. 2006 je bilo poslanih 19 obvestil interesentom, ki so bili na seznamu potencialnih ponudnikov (enemu potencialnemu ponudniku je bilo poslano obvestilo v tujino in še na slovensko podružnico), saj so trije interesenti pred odpošiljanjem dopisa že poslali zaprosila za posredovanje podatkov.

¹³⁴ Dopisi so imeli datum 2. 10. 2006.

¹³⁵ Besedilo obvestila potencialnim ponudnikom v slovenskem jeziku je komisija obravnavala 21. 9. 2006.

¹³⁶ Komisija je izrazila stališče, naj bi uprava družbe SIJ določila koordinatorja projekta na družbi SIJ in osebe, ki bi bile po posameznih družbah skupine SIJ zadolžene za pripravo podatkov v podatkovno sobo.

¹³⁷ Dne 18. 9. 2006 jim je poslala obvestilo, da je treba do 10. 10. 2006 pripraviti dokumentacijo za podatkovno sobo in jim v prilogi poslala spisek te dokumentacije, tega dne pa jim je v pomoč po elektronski pošti poslala še spisek dokumentacije za podatkovno sobo iz leta 2002/2003 (za vsako odvisno družbo drugačnega, glede na to, kakšen spisek je za posamezno odvisno družbo pripravila družba SIJ, ko je te družbe prodajala prejšnja komisija).

Koordinatorica projekta privatizacije je komisijo za prodajo na seji 20. 11. 2006¹³⁸, ko so člani komisije (prvič) pregledali prispele ponudbe, seznanila o tem, da je informacijski memorandum prevzelo osem interesentov in da je vpogled v podatkovno sobo izvedlo pet interesentov, v skladu s Pravili postopanja v podatkovni sobi, ki jih je pripravila družba SIJ¹³⁹. Obvestila jih je tudi o tem, da so vse družbe ob vpogledu v podatkovno sobo opravile tudi razgovore z upravo družbe SIJ ter ogled lokacij in proizvodnih zmogljivosti družb Acroni in Metal Ravne, le družba [REDACTED] se je odpovedala ogledu družbe Metal in razgovoru z upravo družbe SIJ¹⁴⁰. Dvema družbama¹⁴¹ je družba SIJ dala možnost vpogleda v dokumentacijo v podatkovni sobi 16. 11. 2006 in 17. 11. 2006, vendar sta se temu zaradi pomanjkanja časa odpovedali. Ena družba¹⁴² se ni udeležila nobene od možnosti – ne vpogleda v podatkovno sobo ne razgovorov z upravo družbe SIJ ali ogleda družb.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Za razgovore z interesenti in vpogled v podatkovno sobo je bila zadolžena uprava družbe SIJ. Podlaga za seznam dokumentov za podatkovno sobo je bil informacijski memorandum, podatkovna soba pa je bila namenjena temu, da so lahko interesenti preverili verodostojnost informacijskega memoranduma. Komisija pri določanju vsebine podatkovne sobe ni sodelovala in v zvezi s pripravo gradiva ni dala nobenih usmeritev. Konkreten seznam gradiv je lahko pripravila samo družba SIJ na podoben osnovi, kot so bile pripravljene informacijske sobe v predhodnih prodajah bčerskih družb. O vstopu interesentov v podatkovno sobo je bila komisija informirana na seji 20. 11. 2006; z vsebino dokumentov v podatkovni sobi se je le seznanila, vendar ni pregledala teh gradiv. Komisija ni bila seznanjena s tem, da ponudniki ne bi mogli pridobiti dodatne dokumentacije ali opraviti želene razgovore s poslovodstvi odvisnih družb. Če bi interesentom dali vse informacije, ki bi jih želeli, bi lahko bilo to vohunjenje, ker so bili med njimi tudi konkurenti.

¹³⁸ Poročilo koordinatorice projekta privatizacije o teh aktivnostih je priloga zapisnika seje komisije.

¹³⁹ V osnovnem terminu od 23. 10. 2006 do 27. 10. 2006 družbe [REDACTED], OAO Koks (zanjo družba [REDACTED], [REDACTED] in [REDACTED] ter v dodatnem terminu od 6. 11. 2006 do 10. 11. 2006 družba [REDACTED]

¹⁴⁰ Potencialni kupci so bili 13. 10. 2006 obveščeni, da je od 23. 10. 2006 do 27. 10. 2006 možen vpogled v dokumentacijo v podatkovni sobi, ogled družbe Acroni bi bil možen 25. 10. 2006 popoldan, ogled družbe Metal Ravne 26. 10. 2006 popoldan ter razgovor z upravo družbe SIJ dne 27. 10. 2006 oziroma po dogovoru. Družba [REDACTED] je 16. 10. 2006 predlagala druge termine ogledov družb Acroni in Metal Ravne ter razgovora z upravo družbe SIJ, vendar ji je koordinatorica postopka privatizacije 17. 10. 2006 odgovorila, da so pravila postopka enaka za vse potencialne investitorje, zato obisk teh družb ni možen v drugih terminih. Družba [REDACTED] je nato 19. 10. 2006 v elektronskem sporočilu koordinatorici projekta na družbo SIJ ponovila njeno telefonsko informacijo, da naj bi bili ob ogledu tovarne Acroni vsi interesenti združeni v skupino, ki bi jo potem popeljali skozi tovarno.

¹⁴¹ [REDACTED]

¹⁴² [REDACTED]

Komisiji za prodajo ni bil predložen seznam dokumentacije, ki je bila na voljo potencialnim ponudnikom v podatkovni sobi¹⁴³, in njene vsebine komisija za prodajo ni potrdila. Ocenjujemo, da komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker po objavi poziva za javno zbiranje ponudb ni izvajala nobenih aktivnosti v zvezi s posredovanjem informacijskih memorandumov ali drugih informacij potencialnim ponudnikom. Komisija za prodajo zato tudi ni zaznala, da družba SIJ ni pripravila vsebine podatkovne sobe na način, ki bi omogočal ponudnikom pripravo kvalitetnih ponudb, kar je razvidno iz naslednjih dejstev:

- Iz seznamov dokumentacije v podatkovni sobi in ponudb ponudnikov izhaja, da je bila ponudnikom poleg podatkov o preteklem poslovanju skupine SIJ¹⁴⁴ predložena tudi strategija poslovanja družbe SIJ za obdobje od 2007 do 2012¹⁴⁵. Kljub temu, da so ponudniki v ponudbi pripravili poslovne načrte, ki so v veliki meri povzeli načrtovane kategorije iz Strategije razvoja družb skupine SIJ 2007–2012, iz dokumentacije o poteku postopka prodaje ni razvidno, ali so vsi zainteresirani prejeli enako različico strategije skupine SIJ, saj so bile pripravljene tri različice¹⁴⁶. Iz zapisnikov in gradiv se komisije ni razvidno, da bi komisija prejela katero koli od različic strategije poslovanja družbe SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012¹⁴⁷.

¹⁴³ Iz seznamov dokumentacije, ki naj bi bila v podatkovni sobi, je razvidno, da naj bi bila dokumentacija pripravljena ločeno po posameznih družbah, podatki pa naj bi se nanašali na status družbe (splošni podatki o ustanovitvi, internih aktih, organih in upravljanju družbe), premoženje družbe (pregled vseh osnovnih sredstev ter pregled nepremičnin ter bremen in pravic drugih na njih), soglasja, dovoljenja, potrdila, patenti in licence družbe, poslovne in ostale pogodbe, podatke o finančnem poslovanju in pravnih sporih, ter dokumentacijo o zaposlenih družbe. Pri družbah Acroni, Elektrode Jesenice, Noži Ravne in Metal Ravne naj bi se podatki nanašali tudi na področje varovanja okolja.

¹⁴⁴ Podatki so se nanašali na leta 2003, 2004 in 2005 ter na dan 31. 8. 2006.

¹⁴⁵ Iz seznamov dokumentacije, predloženih računskemu sodišču, je razvidno, da naj bi se "načrt 2007–2012" (ročno dopisano) nahajal v regulatorju št. D1, v katerem so bili letna poročila za leto 2003, 2004 in 2005 ter bruto bilanca na dan 31. 8. 2006 za družbo Metal Ravne. Iz odgovora družbe SIJ na zaprosilo družbe [redacted] za podatke o potrebnih vlaganjih za realizacijo ekoloških sanacijskih programov za družbi Metal Ravne in Acroni, je razvidno, da naj bi bil odgovor na vprašanje v regulatorju D/Strategija razvoja 2007–2012.

¹⁴⁶ Pripravljene so bile:

- Strategija razvoja družb skupine SIJ 2007–2012 iz oktobra 2006, ki jo je 23. 11. 2006 potrdil nadzorni svet družbe SIJ, in je vsebovala številčne podatke o načrtovanih rezultatih in kazalcih poslovanja, investicijah ter številu zaposlenih, prikazane po posamezni odvisni družbi za vsako posamezno leto v obdobju od 2007 do 2012 (Priloga tega dokumenta so bili poslovni izidi in bilance stanja aktivnih družb 2007–2012 ter razvojne in tržne strategije 2007–2012 za družbe Acroni, Metal Ravne, Noži Ravne in Elektrode Jesenice);
- Strategija delovanja družbe SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d. 2007–2012 iz novembra 2006, ki je vsebovala načrtovane rezultate poslovanja, kazalce uspešnosti in investicije le za družbo SIJ, številčnih podatkov o načrtovanem številu zaposlenih pa ni vsebovala;
- Strategija in vizija družbe SIJ in Strategija in vizija družb skupine SIJ, Acroni, Metal, Noži in Elektrode Jesenice (brez navedbe datuma), v katerih je bilo malo številčnih podatkov o načrtovanih poslovnih rezultatih, investicijah oziroma zaposlenih ali pa so bili prikazani v znesku za celotno obdobje od 2007 do 2012, izraženem v milijon evrih. Ta dva dokumenta sta bila (poleg dokumenta Položaj panoge jeklarstva in družb skupine SIJ v panogi, Acroni, Metal Ravne) posredovana vladi kot del gradiva za sprejem sklepa o soglasju k prodajni pogodbi.

¹⁴⁷ Razen predsednice komisije, ki je kot predsednica nadzornega sveta družbe SIJ potrdila Strategijo razvoja družb skupine SIJ 2007–2012.

- Interesenti so imeli v podatkovni sobi na voljo strategijo družbe SIJ, ki je nadzorni svet družbe SIJ še ni potrdil, saj jo je potrdil 23. 11. 2006, kar je bilo tri dni po roku za oddajo ponudb.
- Iz dodatnih vprašanj, ki so jih potencialni ponudniki zastavljali v podatkovni sobi, in iz ponudb interesentov je razvidno, da v podatkovni sobi niso pridobili zadostnih informacij. Interesenti so zaprosili za dodatne informacije, od katerih družba SIJ nekaterih ni predložila, za nekatere pa je navedla, da v tej fazi pregleda niso na voljo¹⁴⁸.

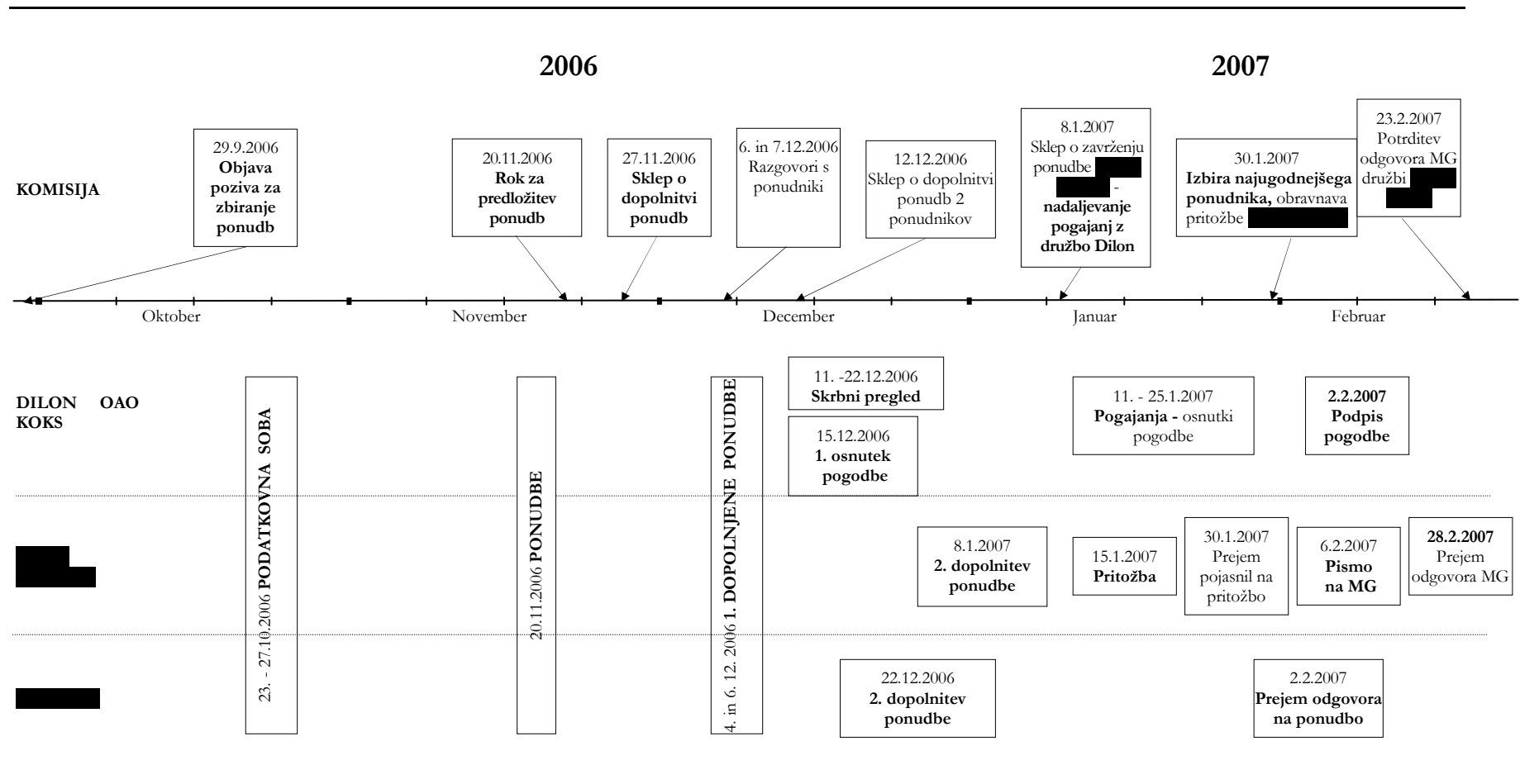
Člani komisije niso bili seznanjeni niti z novo strategijo družbe SIJ in odstopanji glede na strategijo 2006–2011, zato niso pridobili ustreznih podlag za presojo prispelih ponudb in poslovnih načrtov, ki so jih predložili ponudniki. Po zaključku postopka prodaje dokumentacija ni bila predana niti komisiji za prodajo niti Ministrstvu za gospodarstvo. Komisija za prodajo ni imela nadzora nad obsegom podatkov, ki so jih imeli na voljo potencialni ponudniki, zato ni imela podatkov o tem, ali imajo dostop do zadostnega obsega podatkov za pripravo kvalitetnih poslovnih načrtov, kot je sklenila na seji 7. 9. 2006. Komisija za prodajo tudi ni ravnala učinkovito, ker ni izvajala nadzora nad tem, ali so vsem potencialnim ponudnikom pri pridobitvi informacij zagotovljeni enaki pogoji in enakovredna obravnava.

2.2.3 Izbira ponudnika

Komisija za prodajo je po dveh mesecih in pol od datuma za predložitev ponudb (od 20. 11. 2006 do 30. 1. 2007) odločila o izbiri najugodnejšega ponudnika. Aktivnosti komisije za prodajo so razvidne na sliki 5.

¹⁴⁸ Ponudnika družbi [REDACTED] in [REDACTED] sta v ponudbah navajala potrebo po izvedbi dodatnih podrobnih skrbnih pregledov.

Slika 5: Časovni potek aktivnosti komisije za prodajo do odločitve o izbiri najugodnejšega ponudnika

Vir: dokumentacija o prodaji delnic družbe SIJ

2.2.3.1 Ponudbe za nakup delnic

2.2.3.1.a Komisija za prodajo je 20. 11. 2006 odprla pet prispelih ponudb¹⁴⁹ in ugotovila:

- Na podlagi predloženih povzetkov zavezujočih ponudb družb [REDACTED], [REDACTED] in Dillon se je seznanila z glavnimi elementi ponudb.
- Ugotovila je, da ponudba družbe [REDACTED] ne izpolnjuje vseh formalnih pogojev (ni predložen povzetek ponudbe), dve ponudbi pa vsebinsko nista predstavljali ponudb, saj nista vsebovali zahtevanih elementov¹⁵⁰:
 - družba [REDACTED] je v posredovanem pismu poudarila, da bi bilo zanjo idealno, če bi se odvisne družbe prodajale ločeno, saj že dolgo sodeluje z družbo Acroni¹⁵¹;
 - družba [REDACTED] je izrazila interes za nakup delnic družb Metal Ravne in Elektrode Jesenice in zaprosila, da odgovorni razmislijo o tem, da bi ji dovolili dati ponudbo le za nakup teh dveh družb; njihovo zanimanje je osredotočeno na ti dve družbi, saj sta kompatibilni z njenimi proizvodnimi programi in bi lahko zagotovili sinergije v poslovanju in razvoj teh dveh družb.

Zaradi obsežnosti dokumentacije ponudnikov je komisija za prodajo odločila, da odvetnik-pravni svetovalec komisije, ki ni bil član komisije, pripravi detajlno (vsebinsko) analizo ponudb.

- Seznanila se je z razlogi in aktivnostmi v zvezi s predlagano odprodajo poslovnega deleža v družbi SUZ, d. o. o., Jesenice (v nadaljevanju: družba SUZ). V gradivu za sejo komisije je bilo pismo o nameri, z dne 24. 10. 2006, v katerem se je družba [REDACTED] sklicevala na pogovore s predstavniki družbe SUZ in upravo družbe SIJ, ki so bili izvedeni v začetku oktobra leta 2006, in izrazila zanimanje za nakup 100-odstotnega deleža družbe SUZ.

Iz ponudb, katerih vsebino podrobneje predstavljamo v prilogi 11, izhajajo naslednje:

- dva od treh ponudnikov (družbi [REDACTED] in [REDACTED]) sta izrazila interes za nakup deleža v družbi Metal Ravne¹⁵²;
- družba [REDACTED] je predlagala kupnino v znesku [REDACTED] evrov¹⁵³, družba [REDACTED] je ponudila [REDACTED] evrov, družba Dillon pa [REDACTED] evrov oziroma [REDACTED] evra na delnico;
- vsi trije ponudniki so navajali potrebo po izvedbi dodatnih, poglobljenih skrbnih pregledov.

¹⁴⁹ Komisija za prodajo se je seznanila tudi z elektronskim sporočilom družbe [REDACTED] da ponudbe ne namerava poslati.

¹⁵⁰ Pošiljki sta vsebovali le pismi na dveh straneh (pri družbi [REDACTED] tudi letno poročilo te družbe za leto 2005). Družba SIJ je 20. 11. 2006 družbi [REDACTED] in [REDACTED] obvestila o pregledu predloženih ponudb, ter da so bile tri ponudbe ocenjene kot ustrezne glede na kriterije iz poziva za zbiranje ponudb.

¹⁵¹ V [REDACTED] družbe Acroni naj bi ugotovila, da [REDACTED]

¹⁵² Družba [REDACTED] je navedla, da je z njo stopil v stik potencialni investitor za družbo Acroni, s katerim bi dala ponudbo v konzorciju.

¹⁵³ Družba [REDACTED] je ponudila [REDACTED] oziroma [REDACTED] za delnico ob takojšnjem plačilu kupnine.

Komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker ni naročila ocene vrednosti posameznih odvisnih družb in ni izdelala nobenih analiz, s katerimi bi proučila morebitno smiselnost prodaje po katerem od alternativnih pristopov, predvidenih v programu prodaje, kljub temu da so potencialni ponudniki po objavi poziva za zbiranje ponudb izrazili interes za nakup posamezne odvisne družbe iz skupine SIJ.

2.2.3.1.b Na seji dne 27. 11. 2006 je bila komisija za prodajo seznanjena z analizami prispelih ponudb, ki jih je pripravil odvetnik, in iz katerih so bili razvidni naslednji podatki o ponudbah: pregled ponudbe s povzetki¹⁵⁴, pregled formalne pravilnosti ponudbe in pomanjkljivosti ponudbe. Iz analiz ponudb je bilo razvidno, da ponudba družbe Dillon ne vsebuje formalnih pomanjkljivosti, ostali dve ponudbi pa jih vsebujeta, zato bi bilo treba pozvati ponudnike k dopolnitvi ponudbe¹⁵⁵.

Za ponudbo družbe [REDACTED] so bile v analizi ugotovljene naslednje pomanjkljivosti:

- predložena nepreklicna bančna garancija ni podana v zahtevani vrednosti 5.000.000 evrov, temveč v znesku [REDACTED]
- ponudbi nista bila priložena potrdilo pristojnega državnega organa¹⁵⁶ in izjava ponudnika, da ni prenehal s poslovanjem ter da mu poslovanje ni prepovedano oziroma omejeno na podlagi odločbe pristojnih organov¹⁵⁷;
- ponudba ne vsebuje zahtevanega okvirnega poslovnega načrta ponudnika za najmanj tri naslednja poslovna leta za družbe SIJ ter Acroni in Metal Ravne.

Za ponudbo družbe [REDACTED] so bile v analizi ugotovljene naslednje pomanjkljivosti:

- ni predloženo poslovno, ekonomsko in finančno bonitetno poročilo ponudnika, vključno z revidirano bilanco stanja oziroma izvlečki iz nje ter izkazi prihodkov in odhodkov za zadnja tri obračunska leta, iz katerih bi bila razvidna njegova finančna, ekonomska ter poslovna moč in sposobnost;
- ponudbi ni priložen okvirni poslovni načrt ponudnika za najmanj naslednja tri poslovna leta, v okviru katerega mora biti podrobneje opredeljeno tudi bodoče poslovanje dveh največjih odvisnih družb Acroni in Metal Ravne; predložen je le okvirni poslovni načrt brez navedbe obdobja.

Komisija ni ravnala učinkovito, ker sama ni vsebinsko proučila ponudb in ni ugotavljala vsebinske pomanjkljivosti ponudb, temveč se je seznanila le z analizami ponudb, ki niso vsebovale analize priloženih poslovnih načrtov in niso upoštevale izsledkov bonitetnih poročil¹⁵⁸. Komisija tudi ni zaznala, da analize

¹⁵⁴ Podatki o ponudniku, nameni ponudnika kot možnega delničarja skupine SIJ, ponujena cena za predmet nakupa, roki in način plačila kupnine, jamstva ponudnika, pogoji oziroma zadržki ponudnika k podani ponudbi, druge sestavine oziroma navedbe ponudbe in veljavnost ponudbe.

¹⁵⁵ Komisija za prodajo je ponudnikom 28. 11. 2006 poslala pozive za dopolnitev oziroma dodatno pojasnitev vloženih zavezujočih ponudb.

¹⁵⁶ Da zoper ponudnika ni uveden postopek prisilne poravnave, stečajni postopek ali postopek likvidacije oziroma drug postopek prenehanja ali insolvenčni postopek (predložena je le izjava ponudnika).

¹⁵⁷ Predložena je bila le izjava ponudnika o tem, da ni v postopku prisilne poravnave oziroma zoper njega ni sprožen sodni postopek.

¹⁵⁸ Ne vsebujejo na primer primerjave poslovnih načrtov ponudnikov s strategijo razvoja družbe SIJ od leta 2007 do leta 2012, analize realnosti podanih predpostavk v poslovnem načrtu ali drugih analiz. Obravnava bonitetnih poročil o ponudnikih je predstavljena v točki 2.2.3.1.c.

ponudb niso bile pripravljene v skladu s sklepom, ki ga je sprejela 20. 11. 2006, na podlagi katerega naj bi odvetnik pripravil vsebinske analize ponudb.

2.2.3.1.c Iz bonitetnih poročil ponudnikov¹⁵⁹, s katerimi se je komisija za prodajo seznanila na seji 27. 11. 2006, je izhajala najvišja bonitetna ocena za družbo OAO Koks in nekoliko slabši oceni za druga dva ponudnika ter splošna ocena, da so vse tri družbe finančno stabilne in je riziko poslovanja v okviru priporočenih limitov minimalen.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Komisija je družbo SIJ šele spoznavała, zato je ponudbe sicer pregledala, ni pa jih mogla poglobljeno obravnavati, ter je odvetniku naročila izdelavo analize prispelih ponudb. S tem je komisiji olajšal delo, da je lahko hitreje preverila ponudbe. Odvetnik je pripravil tudi druge naloge pri prodaji, ker je bil 'hišni' odvetnik družbe in se je lahko hitro odzval.

Ocenjujemo, da komisija pri presoji bonitete ponudnikov ni ravnala učinkovito in ni enakopravno obravnavala ponudnikov, razloge pa navajamo v nadaljevanju.

- Za ponudnika družbi ██████████ in ██████████ je komisija obravnavala bonitetni poročili le za družbi, ki sta podali ponudbe, ne pa za celotno skupino, kot pri ponudniku družbi Dillon, kljub temu da je družba ██████████ podala ponudbo kot skupina, družba ██████████ pa je v ponudbi navajala podporo matične družbe¹⁶⁰. Komisija bi morala obravnavati bonitetni oceni za celotni skupini podjetij, ki sta jima pripadala ta dva ponudnika.
- Komisiji je bilo namesto bonitetnega poročila družbe Dillon, ki je bila ponudnik, predloženo bonitetno poročilo družbe OAO Koks.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Analize poslovnega načrta družbe Dillon ni bilo mogoče narediti, ker je bila to novo ustanovljena družba, zaradi akvizicij.

Pred predložitvijo ponudbe je bila družba Dillon le kratek čas, to je od 17. 10. 2006 vpisana v sodni register. Iz sodnega registra je razvidno, da družba OAO Koks ni neposredni lastnik družbe Dillon in da je bila zadruga Dillon Coöperatief U.A., Nizozemska¹⁶¹ (v nadaljevanju: zadruga Dillon Coöperatief), ki je bila ustanovljena 8. 11. 2006, od 10. 11. 2006 vpisana v sodni register kot 100-odstotni lastnik družbe Dillon. Dejavnost družbe Dillon je drugo podjetniško in poslovno svetovanje, dejavnost zadruge Dillon Cooperatief pa je dejavnost holdingov.

2.2.3.1.d Komisija je sklenila, da bi bilo treba do datuma razgovorov pripraviti analizo poslovnega načrta ponudnika družbe Dillon za družbo SIJ za naslednja tri poslovna leta – ta ponudnik naj bi edini

¹⁵⁹ Družbe ██████████. Iz dokumentacije je razvidno, da je bonitetna poročila pridobila družba SIJ.

¹⁶⁰ Več v prilogi 11.

¹⁶¹ Zadruga Dillon Cooperatief je registrirana kot kooperacija. Kooperacija je pravna oseba, odgovorna za svoja dejanja. Pri razpustu so člani vsak zase odgovorni za primanjkljaje kooperacije. Zadruga Dillon Cooperatief je vrsta kooperacije, pri kateri člani nimajo nobene odgovornosti. Za člane kooperacije velja Zakon proti zlorabi, ki določa, da so njeni člani osebno odgovorni v naslednjih primerih: - če je upravljavec sklenil posle in je pri tem vedel, da podjetje ne bo moglo obveznosti uresničiti; - če o nezmožnosti poravnave davkov in premij ni pravočasno sporočil, - če je bila nezmožnost poravnave premij in davkov posledica nepravilnega funkcioniranja upravljavca v obdobju treh let pred obvestilom; - če gre v stečaj, ki je posledica neodgovornega poslovanja upravljavcev v zadnjih treh letih.

predložil pravilni poslovni načrt –, ter je za to zadolžila upravo družbe SIJ¹⁶². Glede na to, da je komisija za prodajo odločila, da ponudnika družbi ██████████ in ██████████ pozove k dopolnitvi ponudb in poslovnih načrtov za družbo SIJ ter odvisnih družb SIJ, bi po prispelih dopolnitvah ponudb upravo družbe SIJ morala zaprositi za analizo poslovnih načrtov, ki sta jih predložila ta dva ponudnika.

2.2.3.2 Dopolnitve ponudb

2.2.3.2.a Na podlagi poziva je ponudnik, družba ██████████, 6. 12. 2006 posredovala dopolnjeno ponudbo, v kateri je spremenila posamezne elemente ponudbe¹⁶³ in izkazala pripravljenost zvišati ponujeno ceno na ██████████ evrov, če lahko izvede nadaljnji skrbni pregled vseh družb v skupini¹⁶⁴. Navedla je tudi pripravljenost za predložitev alternativne ponudbe za nakup deleža kapitala družbe Metal Ravne.

Komisija za prodajo je istega dne, 6. 12. 2006, opravila razgovor s ponudnikom družbo ██████████, ki je obrazložil svoje dopolnitve ponudbe, ponudnika pa je opozorila, da so ostali ponudniki predložili precej bolj izčrpne poslovne načrte. Sprejela je sklep, da se ponudniku določi rok za dopolnitev ponudbe v zvezi s predložitvijo bančne garancije, poslovnega načrta za naslednja tri poslovna leta za družbe SIJ, Acroni in Metal Ravne in ponujene cene, najkasneje do 22. 12. 2006 do 12. ure¹⁶⁵. Pozvala ga je tudi, naj sporoči, katero dokumentacijo oziroma informacije bi želel pregledati v morebitnem bodočem postopku izvedbe skrbnega pregleda. Ponudnik družba ██████████ je 22. 12. 2006 komisiji poslal drugo dopolnitev ponudbe¹⁶⁶, v kateri je izrazil pripravljenost ponujeno kupnino bistveno zvišati in se dodatno pogovarjati o spremembah glede zavez za investiranje, ki bi dodatno povečala kupnino, ki jo je treba plačati. Zavaljo popolnosti je predložil podrobno napoved s predračunskimi izkazi¹⁶⁷ za tri leta ter razširjene poslovne načrte za družbe SIJ, Acroni in Metal. Glede na prvotno ponudbo in njeno prvo dopolnitev je dodatno navajal predvsem ██████████¹⁶⁸, zaradi česar bi bilo treba v družbi Acroni v opremo za proizvodnjo dodatno vložiti ██████████ za družbo Metal Ravne pa je načrtoval dodatno ██████████

Ponovno je navajal potrebo po izvedbi skrbnega pregleda vseh družb v skupini SIJ, ter da se je o potencialnem povišanju kupnine pripravljen pogajati šele po njegovi izvedbi.

Komisija za prodajo je ponovno dopolnjeno ponudbo družbe ██████████ obravnavala 8. 1. 2007, ko je obravnavala primerjalno analizo ponudb družbe Dilon in družbe ██████████ glede na izpolnjevanje kriterijev iz 7. točke poziva za javno zbiranje ponudb. Komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker je v

¹⁶² Več v točki 2.2.3.2.h.

¹⁶³ Med drugim je v izboljšano ponudbo dodatno vključila ██████████
██████████ Več v prilogi 11.

¹⁶⁴ Navedla je seznam dokumentacije, ki bi jo, poleg informacij in odgovorov na vprašanja, na katera v podatkovni sobi ni dobila odgovorov, želela pridobiti v okviru nadaljnega skrbnega pregleda.

¹⁶⁵ Komisija je sklep v enakem besedilu ponovno sprejela na korespondenčni seji, ki je potekala od 11. 12. 2006 do 12. 12. 2006, ponudniku družbi ██████████ pa je poziv za dopolnitev ponudbe poslala 18. 12. 2006.

¹⁶⁶ Podrobneje je predstavljena v prilogi 11.

¹⁶⁷ Vključno s predračunskimi bilancami stanja, izkazi poslovnega izida in izkazi denarnih tokov.

¹⁶⁸ Poleg količin proizvodnje iz načrtov poslovanja, ki jih je predvidela uprava družbe SIJ v strateškem načrtu, naj bi družba Acroni razširila proizvodni program na izdelke, za katere ima ena od njegovih odvisnih družb patente, druga odvisna družba pa po njih povprašuje.

primerjalni analizi ponudb družb Dillon in [REDACTED]¹⁶⁹ obravnavala neprimerljive podatke in neresnične navedbe o izpolnjevanju kriterijev za prodajo:

- v analizi je bilo prikazano, da ponudnik družba [REDACTED] v ponudbah ni predvidel razširitve prodajnega trga, medtem ko je iz ponudb razvidno, da je navajal [REDACTED]
- v analizi je bil pri ponudniku družbi Dillon naveden znesek vlaganj, ki jih je ta družba potrdila, oziroma predstavlja znesek vseh vlaganj skupine SIJ do leta 2012, medtem ko sta pri družbi [REDACTED] navedena le zneska dodatnih vlaganj, ki ju je družba [REDACTED] predvidela poleg investicij, ki jih je predvidela uprava družbe SIJ v strateškem načrtu do leta 2012;
- v analizi je bilo nepravilno prikazano, da se ponudnik ni opredelil do zagotovitve za ohranjanje oziroma povečevanja števila delovnih mest, saj je dejansko navajal, da naj bi [REDACTED]
- komisija ni uporabila meril za tehtanje posameznih elementov ponudb, saj ta niso bila določena¹⁷⁰.

2.2.3.2.b Na podlagi obravnave primerjalne analize ponudb družb Dillon in [REDACTED] je komisija za prodajo ugotovila, da ponudnik družba [REDACTED] sicer izpolnjuje formalno pogoje poziva za javno zbiranje ponudb, vendar ne izpolnjuje v celoti vsebinskih pogojev. Na tej podlagi je komisija za prodajo odločila, da bo nadaljevala pogajanja samo z družbo Dillon¹⁷¹.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Družba [REDACTED] je ponudila tako nizko ceno, da je bilo vseeno, kaj bi priložila k ponudbi, saj je želela kupiti samo družbo [REDACTED], ter je ocenila, da družba [REDACTED] ni vredna nič in bi morala veliko vložiti vanjo. Ponudba družbe [REDACTED] je bila zelo nizka (navedla je sicer nekaj razlogov), zato je komisija že od začetka vedela, da ni resen ponudnik.

Ocenjujemo, da komisija za prodajo pri presoji ponudbe družbe [REDACTED] ni ravnala učinkovito in je ni obravnavala enakopravno z drugimi ponudniki, kar je razvidno iz naslednjih ugotovitev:

- kljub temu da je družba [REDACTED] izrazila pripravljenost znatno zvišati ponujeno ceno, če bi lahko izvedla poglobljeni skrbni pregled, je komisija za prodajo od te družbe dvakrat zahtevala dopolnitev poslovnega načrta, pri tem pa ji ni dala možnosti pridobiti potrebne informacije oziroma izvedbe popolnega skrbnega pregleda, medtem ko je bilo ponudniku družbi Dillon to omogočeno¹⁷²;
- komisija v zvezi z obstojem strateškega investitorja, ki bi bil pripravljen s ponudnikom družbo

¹⁶⁹ Iz primerjalne analize ponudb družbe [REDACTED] in družbe Dillon je razvidno, da je družba Dillon ponudila [REDACTED] evra na delnico, potrdila vlaganja v vrednosti [REDACTED] do konca leta 2012, predvidela razširitev prodajnega trga najmanj na [REDACTED] ter v vsem zadostila kriterijem javnega razpisa. Družba [REDACTED] je ponudila le [REDACTED] evra na delnico, dodatno je bila pripravljena vlagati v družbo [REDACTED] v letu 2007 (obseg naj bi se določil skupaj z upravo družbe) in za družbo [REDACTED] v letih 2007 in 2008, predvidela je ohranitev poslovnih funkcij družbe in ohranitev obsega družbe ter imela ustrezno boniteto. Do razširitve prodajnega trga, zagotovil glede zaposlovanja in sposobnosti prevzema širše odgovornosti do slovenskega družbenoekonomskega okolja naj se družba [REDACTED] ne bi opredelila.

¹⁷⁰ Več v točki 2.2.2.2.d.

¹⁷¹ Komisija je navedla, da je razlog predvsem, da cena, ki jo ponuja ponudnik družba [REDACTED], še zdaleč ne dosega najmanjše vrednosti iz opravljene cenitve

¹⁷² Več v točki 2.2.3.2.g.

- [REDACTED] oblikovati konzorcij in kupiti delnice družbe Acroni, ni pridobila podrobnejših informacij;
- ni sprejela odločitve o tem, da bi ponudnika zaprosila za variantno ponudbo za nakup deleža družbe Metal Ravne in na tej podlagi proučila utemeljenost morebitne izbire alternativne metode prodaje¹⁷³.

2.2.3.2.c Po zaključku pogajanj s ponudnikom, ki ga je izbrala na seji 30. 1. 2007 (družbo Dillon), je komisija za prodajo sprejela sklep, da se ponudnika, družbo [REDACTED], obvesti, da v postopku prodaje ni bil izbran kot uspehi ponudnik. Koordinatorica projekta privatizacije mu je 2. 2. 2007 poslala v imenu komisije za prodajo obvestilo¹⁷⁴, da v postopku prodaje delnic družbe SIJ ni bil izbran in da se mu bančna garancija pošlje naknadno¹⁷⁵. S tem ni upoštevala določil tretjega odstavka 21. člena Uredbe o prodaji, saj osebi, na katero se je nanašal, in na katere položaj v postopku prodaje je vplival, ni bil vročen sklep, s katerim je komisija za prodajo sprejela odločitev, ki je bistveno vplivala na nadaljnji postopek prodaje.

2.2.3.2.d Komisija za prodajo je 28. 11. 2006 poslala poziv za dopolnitev ponudbe tudi ponudniku družbi [REDACTED] in določila rok, v katerem naj bi ponudnik (do 6. 12. 2006 do 11. ure) dopolnil ponudbo oziroma zvišal ponujeno ceno, navedel rok in način plačila kupnine ter predložil še dodatno dokumentacijo¹⁷⁶. Ponudnik je 4. 12. 2006 poslal dopolnitev ponudbe¹⁷⁷, v kateri je ponovno poudaril svoj izključni strateški interes za nakup družbe Metal Ravne¹⁷⁸, ter izrazil mnenje, da bi se moral v postopek prodaje vključiti še eden ali več strateških partnerjev. Uspešnost postopka prodaje vidi le skupaj s strateškim partnerjem, ki bi kupil družbo Acroni in druge odvisne družbe, zato še ni znana končna struktura transakcije in ne more podati roka in načina plačila kupnine. V poslovnem načrtu za družbo Metal Ravne, ki mu je bil predložen v podatkovni sobi, naj bi bile načrtovane (pre)obsežne investicije, zato bi bilo treba poslovni načrt ponovno podrobno pregledati skupaj z upravo in v okviru skrbnega pregleda¹⁷⁹, okvirni poslovni načrt za družbo SIJ in družbo Acroni pa bi moral preveriti in potencialno na novo pripraviti strateški partner.

¹⁷³ Več v točki 2.2.3.1.a.

¹⁷⁴ Obvestilo je bilo v obliki dopisa družbe SIJ in ne v obliki sklepa komisije za prodajo.

¹⁷⁵ Koordinatorica postopka prodaje mu je obe bančni garanciji poslala 12. 2. 2007.

¹⁷⁶ Predložil naj bi svoje poslovno, ekonomsko in finančno bonitetno poročilo (vključno z revidirano bilanco stanja oziroma izvlečki iz nje ter izkaze prihodkov in odhodkov za zadnja tri leta, iz katerih naj bi bila razvidna njegova finančna, ekonomska ter poslovna moč in sposobnost), okvirni poslovni načrt za družbe SIJ, Acroni in Metal Ravne za najmanj tri naslednja poslovna leta ter naslednja dodatna pojasnila: v katero dokumentacijo bi želel vpogledati v postopku skrbnega pregleda; o možnih sinergijskih učinkih na podlagi povezav z družbo SIJ ter o možnih učinkih na skupino SIJ pri nastopu na trgih, kjer je prisoten ponudnik; o omejitvah, pogojih oziroma zadržkih, ki jih navaja v ponudbi; o obstoju možnosti nakupa preostalih delnic v lasti Republike Slovenije oziroma delnic v lasti ostalih delničarjev družbe SIJ; o nadaljnjem sodelovanju z Republiko Slovenijo, če bi pri nakupu delnic uspel.

¹⁷⁷ Podrobneje o dopolnitvi ponudbe družbe [REDACTED] v prilogi 11.

¹⁷⁸ Ponudnik se je skliceval na predhodno korespondenco, v kateri se je osredotočil na pridobitev deleža v družbi Metal Ravne, ter je navajal dopis z dne 13. 2. 2006 [REDACTED], dopis z dne 26. 2. 2006 (okrepitev ponudbe, podane 13. 2. 2006), ter ponudbo za nakup 55,35 odstotka delnic družbe SIJ, v kateri je jasno izjavil, da je njegov interes osredotočen na to družbo.

¹⁷⁹ Predložil je tudi seznam dokumentacije, poslovnih dogodkov in drugih informacij, ki bi jih želeli pregledati v okviru potencialnega bodočega skrbnega pregleda.

Ponudnik je 6. 12. 2006 na razgovoru s komisijo obrazložil svojo dopolnitev ponudbe in poudaril, da je primarni interes izkazal le za družbo Metal Ravne, kljub temu pa je ponudbo oddal v skladu z razpisom, za ostale družbe pa je poskušal najti strateškega partnerja oziroma poskusil vzpostaviti povezave z nekaterimi družbami, vendar brez uspeha. Komisijo za prodajo je zaprosil za dovoljenje za iskanje drugega strateškega partnerja, ki bi ga lahko našel do konca januarja 2007. Komisija za prodajo je izrazila pozitivno stališče do aktivnosti za izpolnitev cilja (najti dobrega lastnika za SIJ kot skupino) ter obljubila, da ponudniku v enem tednu posreduje pisno stališče, v tem času pa je lahko v stiku z možnimi strateškimi partnerji; pri tem mora uporabiti primeren način komuniciranja in upoštevati, da mora že obstajati poslovni odnos med potencialnim partnerjem s skupino SIJ ali ponudnikom. Opozorila ga je tudi na dejstvo, da ni veliko časa, in sprejela sklep, da se na naslednji seji komisije ponudniku določi rok za dopolnitev ponudbe v zvezi z iskanjem strateškega partnerja in dopolnitev poslovnega načrta za družbe SIJ, Acroni in Metal Ravne za naslednja tri poslovna leta ter določi rok in način plačila kupnine¹⁸⁰.

Komisija je na korespondenčni seji, ki je potekala od 11. 12. 2006 do 12. 12. 2006, določila družbi [REDACTED] rok za dopolnitev ponudbe najkasneje do 8. 1. 2007 do 12. ure po lokalnem času in je 18. 12. 2006¹⁸¹ posredovala ponudniku poziv k drugi dopolnitvi¹⁸². Komisija za prodajo je ponudnika na razgovoru opozorila, da mora imeti potencialni strateški partner že obstoječ poslovni odnos s ponudnikom ali skupino SIJ, čeprav take zahteve ne izhajajo iz informacijskega memoranduma¹⁸³, poslovni odnos s ponudnikom družbo [REDACTED] ali skupino SIJ pa ni povezan s tem, ali je sposoben izvajati vodilno strateško vlogo v družbi SIJ. Za drugo dopolnitev ponudbe je dala ponudniku tudi razmeroma kratek rok glede na to, da je čas za dopolnitev ponudbe potekal med božično-novoletnimi prazniki, ponudnik pa je komisiji za prodajo že dne 6. 12. 2006 pojasnil, da bi lahko kvalitetnega strateškega partnerja poiskal do konca januarja 2007.

2.2.3.2.e Družba [REDACTED] je 8. 1. 2007 na družbo SIJ po elektronski pošti¹⁸⁴ poslala drugo dopolnitev ponudbe, v kateri je navedla:

- pričakovanje, da bi lahko potencialnega partnerja za družbo Acroni predstavila v naslednjih 14 dneh;
- da je uspešna realizacija postopka pridobitve kapitalske naložbe odvisna od izpolnitve nekaterih pogojev, ki jih je navedla v prvotni ponudbi, in je ob njihovem upoštevanju pripravila okvirne poslovne načrte za družbe Metal Ravne, Acroni in SIJ, ki naj bi bili doseženi v letu [REDACTED] in realno

¹⁸⁰ Komisija je sklenila tudi, da ponudnik dostavi komisiji pri notarju overjeno izjavo, da zoper njega ni uveden postopek prisilne poravnave, stečajni postopek, postopek likvidacije oziroma drug postopek prenehanja ali insolventni postopek. Izjavo je ponudnik posredoval na SIJ 13. 12. 2006, hkrati z izvlečkom iz trgovskega registra za družbo [REDACTED]

¹⁸¹ Datum dopisa je 15. 12. 2006.

¹⁸² Prevod iz angleškega jezika: "Prosimo pošljite dopolnjene in dodatne informacije na naslov Slovenska industrija jekla, d. d., Gerbičeva 98, Ljubljana, Republika Slovenija, najkasneje do 12.00 po lokalnem času 8. 1. 2007." V pozivu je bilo tudi navedeno, da za dopolnitev ponudbe veljajo določila poziva za javno zbiranje ponudb in informacijskega memoranduma, ki se nanašajo na metodo, jezik in način podaje zavezujočih ponudb.

¹⁸³ Kupec naj bi bil pripravljen sprejeti vlogo nosilnega lastnika družbe SIJ v naslednjem razvojnem obdobju, kot vodilni delničar družbe SIJ pa naj bi bil pripravljen sprejemati ključne razvojne odločitve sistema SIJ.

¹⁸⁴ Iz natisnjene elektronskega sporočila, prejetega na družbi SIJ, je razvidno, da ga je koordinatorka postopka privatizacije na družbi SIJ prejela 8. 1. 2007 ob 12.19 uri.

dosegljivi [REDACTED]¹⁸⁵; poudarila je, da poslovni načrti niso zavezujoči in jih je treba ponovno podrobno pregledati v procesu skrbnega pregleda;

- končni pogoji plačila naj bi bili odvisni od strukture transakcije, ki naj bi se oblikovala šele v prihodnjem obdobju; navedla je vrstni red dejanj, ki naj bi bila izvedena glede na običajen način vodenja tovrstnih transakcij, če bi bila pogajanja uspešna¹⁸⁶.

Komisija je 8. 1. 2007 ugotovila naslednje:

- ponudnik je 8. 1. 2007 ob 12.19 uri po elektronski pošti poslal drugo dopolnitev ponudbe, kar je po poteku dogovorjenega roka;
- kljub naknadnemu roku ni izpolnil formalnih pogojev poziva za javno zbiranje ponudb, saj ni sporočil podatka o strateškem partnerju za družbo Acroni, temveč je v uvodnem pismu zaprosil za podaljšanje roka za 14 dni za predložitev podatkov o potencialnemu partnerju za družbo Acroni;
- ni jasno, ali podatki lahko predstavljajo dopolnitev poslovnega načrta za naslednja tri poslovna leta.

Komisija za prodajo je sprejela sklep, da se zahtevi ponudnika za podaljšanje roka za naknadno predložitev podatkov o strateškem partnerju za družbo Acroni ne ugotovi in da se ponudba z dne 20. 11. 2006 zavrže, ker ne izpolnjuje formalnih pogojev, saj je posredoval dopolnitve po preteku postavljenega roka, ponudbe ni dopolnil v skladu z zahtevami komisije za prodajo ter ni predložil ustreznega poslovnega načrta za družbe SIJ, Acroni in Metal Ravne¹⁸⁷. Družba SIJ je 10. 1. 2007 ponudniku družbi [REDACTED] posredovala sklep komisije za prodajo o zavrženju ponudbe¹⁸⁸ in vrnila garancijo za resnost ponudbe.

Ponudnik je proti odločitvi komisije 15. 1. 2007¹⁸⁹ podal pritožbo, ker naj bi napačno ugotovila dejansko stanje ter nepravilno uporabila zakonodajo in vsebino objavljenega poziva za zbiranje ponudb. Predlagal je, da pristojni organ razveljavi odločitev komisije za prodajo, in zahteval vrnitev v prejšnje stanje. V pritožbi je navajal naslednje razloge:

¹⁸⁵ Kot dopolnitev okvirnega poslovnega načrta za družbe Acroni, Metal in SIJ je predložila preglednice, ki so obsegale načrtovane glavne postavke bilance stanja in izkaza poslovnega uspeha in nekatere kazalce uspešnosti za leta 2006, 2007 in 2008.

¹⁸⁶ Predvidel je, da bi izvedli skrbni pregled (poslovni, finančni, tehnični, pravni, davčni ipd.), ki bi zadovoljil ponudnika, pogajanja o prodajni in nakupni pogodbi, podpis pogodbe, zaključek transakcije ('closing'), [REDACTED] ter plačilo nakupne cene v ustreznem roku.

¹⁸⁷ Dopolnitvi ponudbe naj ne bi bil predložen ustrezen poslovni načrt za družbe SIJ, Metal in Acroni za naslednja tri poslovna leta. Komisija je sklenila tudi, da se ponudniku vrne garancija za resnost ponudbe.

¹⁸⁸ Dopis je poslala družba SIJ in mu priložila sklep komisije za prodajo z dne 8. 1. 2007, v katerem je obrazložila, da je na podlagi pisnega poziva komisije z dne 15. 2. 2006 k dopolnitvi ponudbe v zvezi s strateškim partnerjem za družbo Acroni, poslovnim načrtom za naslednja tri poslovna leta ter navedbo rokov in pogojev plačila ponudnik dne 8. 1. 2007 prepozno (ob 12.19 uri) posredoval dopolnitve ponudbe. Poleg tega svoje ponudbe ni dopolnil v skladu z zahtevami komisije v delu glede strateškega partnerja, ponudbi pa ni predložil poslovnega načrta za družbe SIJ, Acroni in Metal Ravne.

¹⁸⁹ Pritožbo je posredovala družbi SIJ po elektronski pošti 15. 1. 2007, na družbo SIJ pa je po pošti prispela 18. 1. 2007.

- Ugotovitev komisije o prepozmem pošiljanju dopolnitve ponudbe naj bi bila napačna, saj naj bi jo poslal dve minuti pred iztekom roka¹⁹⁰, iz angleškega besedila poziva k dopolnitvi ponudbe z dne 15. 12. 2006 pa izhaja, naj bi dopolnitev ponudbe poslal najkasneje do 12. ure.
- Glede zavrženja ponudbe zaradi strateškega partnerja se je skliceval na vsebino poziva k dopolnitvi ponudbe z dne 15. 12. 2006 in na razgovor s komisijo za prodajo dne 6. 12. 2006, na katerem je komisija za prodajo izrecno izrazila podporo pritožniku v njegovih prizadevanjih za iskanje strateškega partnerja, zato je ocenil, da ima rok za pridobitev strateškega partnerja do konca januarja leta 2007.
- Poudaril je, da je bil rok v pozivu k dopolnitvi ponudbe nerazumno kratek in neustrezen, glede na to, da so bili v tem času tudi božično-novoletni prazniki, kljub temu pa je uspel najti strateškega partnerja za družbo Acroni, s katerim je 10. 1. 2007 sklenil pismo o nameri in ga priložil tej pritožbi¹⁹¹,
- Opozoril je, da poziv za zbiranje ponudb in z njim povezana dokumentacija ne zahtevata strateškega partnerja od ponudnikov, zato ponudba ne more biti zavržena kot nepopolna, saj bi to pomenilo, da pogoji poziva za zbiranje ponudb niso za vse ponudnike enaki¹⁹².
- Glede neustreznosti dopolnitve ponudbe s poslovnim načrtom za družbe SIJ, Acroni in Metal za vsaj naslednja tri finančna leta je odločitev komisije za prodajo ocenil kot napačno, ker bi morali biti v informacijskem memorandumu ali v podatkovni sobi zagotovljeni finančni podatki za celotno leto 2006, če bi komisija želela, da predloži poslovni načrt za leta, ki sledijo pozivu za dopolnitev ponudbe. Ne glede na to je v prilogi pritožbe predložil poslovni načrt še za poslovno leto 2009¹⁹³, kar naj bi pomenilo, da je pripravil poslovni načrt za štiri naslednja leta.

Komisija za prodajo je na seji 22. 1. 2007 obravnavala pritožbo družbe [REDACTED]. Odločila je, da ne spremeni sklepa o zavrženju ponudbe¹⁹⁴ in sprejela sklep, da pravni svetovalec pripravi osnutek pojasnila na pritožbo ponudnika, v katerem naj upošteva ugotovitve komisije s te seje. S predlogom odgovora na pritožbo družbe Scholz Edelstahl se je komisija za prodajo seznanila na seji 30. 1. 2007 in sklenila, da se pošlje ponudniku.

¹⁹⁰ Pritožbi je bilo priloženo natisnjeno elektronsko sporočilo, iz katerega je bil razviden čas pošiljanja (11.58).

¹⁹¹ Predložil je Pismo o nameri glede strateškega partnerstva v postopku privatizacije družbe SIJ, ki ga je 10. 1. 2007 na družbo [REDACTED] naslovila družba [REDACTED] in v njem potrdila resen interes, da pridobi polovico delnic družbe SIJ, ki jih želi pridobiti [REDACTED], kar bi pomenilo, da bi vsak pridobil najmanj 27,67 odstotka delniškega kapitala SIJ. Sklicevala se je na sestanek, na katerem naj bi se dogovorili, da je strateški interes družbe [REDACTED] predvsem na odvisni družbi [REDACTED], medtem ko je strateški interes družbe [REDACTED] koncentriran na družbo [REDACTED]. Oblikovali naj bi uspešno strateško partnerstvo pri nakupu skupaj 55,35 odstotka delnic, z obvezno opcijo [REDACTED] v naslednjih letih. Njena ponudba je neobvezujoča, odvisna od dovoljenja komisije za njuno strateško partnerstvo.

¹⁹² Navedel je, da bi lahko bila taka zahteva in nezmožnost njene izpolnitve upoštevana kvečjemu v končni izbiri ponudnikov, ne pa kot osnova za formalno zavrženje ponudbe.

¹⁹³ V tem poslovnem načrtu je ponudnik predložil identične tabele z osnovnimi podatki iz računovodskih izkazov, kot jih je predložil v drugi dopolnitvi ponudbe, le da je bil dodan še stolpec za leto 2009.

¹⁹⁴ Komisija je ponovno ugotovila, da je dopolnitev ponudbe po elektronski pošti prejela po izteku roka (po elektronski pošti 8. 1. 2007 ob 12.19. uri, po navadni pošti pa šele 12. 1. 2007), ter da podatki v prvotni ponudbi in dodatno predloženi trije sklopi (razpredelnice) številčnih podatkov ne predstavljajo poslovnega načrta za družbe SIJ, Acroni in Metal Ravne za naslednja tri poslovna leta. Dopolnitev ponudbe z navedbo strateškega partnerja, glede na sklicevanje ponudnika na bodočega (ob vložitvi ponudbe še neznanega) strateškega partnerja za družbo Acroni (ter zato nedoločeno navajanje plačilnih rokov in pogojev), komisiji v roku za dopolnitev ponudbe ni bila predložena.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Ponudnik [REDAKTIRANO] ni vedel, kako bi v ponudbo vključil družbo Acroni, ter je prepozno pripeljal družbo [REDAKTIRANO] kot bodočega strateškega kupca. Kljub temu, da je bila ta družba že ves čas informirana o možnosti nakupa, saj je kupec družbe Acroni, in je imela možnost vstopiti v konzorcij slovenskih podjetij, se prej ni želela vključiti v postopek prodaje.

Iz Pojasnila na pritožbo, ki ga je komisija družbi [REDAKTIRANO] poslala 31. 1. 2007, izhaja, da je komisija za prodajo odločitev 8. 1. 2007 sprejela po celoviti proučitvi ponudbe z dopolnitvami in je s tem zaključila postopek v zvezi s ponudbo družbe [REDAKTIRANO]. Navedena je naslednja obrazložitev glede vloge komisije za prodajo in glede vsebine dopolnitve ponudbe:

- Komisija za prodajo je organ, ki ga imenuje Ministrstvo za gospodarstvo za izvedbo dejanj v skladu z Uredbo o prodaji in pri svojem delu sprejema sklepe, ki predstavljajo akte uporabnika (Ministrstva za gospodarstvo). Komisija ne predstavlja procesnega organa, ne vodi postopka, za katerega bi veljala posebna procesna pravila, tako da zoper sklepe komisije niso predvidena oziroma določena pravna sredstva. V tej vlogi je komisija samostojni organ in je pri svojem poslovanju oziroma odločanju o prispelih ponudbah ponudnikov samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna pristojnemu Ministrstvu za gospodarstvo. V skladu z določili poziva za javno zbiranje ponudb in splošnih obligacijskih predpisov lahko ponudbe brez nadaljnjih posledic sprejme, zavrne oziroma zavrže, jih pošlje v pravo oziroma se o njih ne izjavi.
- Komisija za prodajo je prejela dopolnitev ponudbe po elektronski pošti 8. 1. 2007 ob 12.19, ki pa ni izpolnjevala pogojev obličnosti in pravočasnosti iz poziva za javno zbiranje ponudb, na kar je bil ponudnik v pozivu za dopolnitev izrecno opozorjen.
- Predloženi podatki v prvotni ponudbi in dodatno predloženi trije sklopi (razpredelnice) številčnih podatkov ne predstavljajo poslovnega načrta za družbe iz skupine SIJ, v danem roku pa ni bila podana navedba strateškega partnerja za nakup deleža družbe Acroni.

Ocenjujemo, da komisija za prodajo pri odločanju o zavrženju ponudbe in pri oblikovanju odgovora na pritožbo te družbe ni ravnala učinkovito iz naslednjih razlogov:

- Navodila komisije družbi [REDAKTIRANO] o načinu pošiljanja ponudb niso bila natančna, saj je bil v drugem pozivu za dopolnitev ponudbe naveden rok, do katerega naj jo ponudnik pošlje, komisija za prodajo pa je upoštevala, da bi morala do tega roka dopolnitev ponudbe že prejeti. Komisija za prodajo je ponudnika sicer opozorila, da glede odpošiljanja veljajo določila informacijskega memoranduma, vendar ocenjujemo, da njegova vsebina ni bila identična pozivu k dopolnitvi ponudbe, zato bi morala komisija upoštevati poziv k dopolnitvi ponudbe. Ne glede na to, da naj bi bil rok za predložitev zamujen le za 19 minut, komisija za prodajo ni podrobneje proučila ure pošiljanja dopolnitve ponudbe in ni zaznala, da je bila v naknadno predloženem izpisu elektronskega sporočila razvidna ura pošiljanja: 11.58, kar je pred iztekom roka.
- Komisija za prodajo je ocenila, da ponudnik ni predložil ustreznega poslovnega načrta za družbe SIJ, Acroni in Metal Ravne, čeprav ni dala natančnih navodil za njegovo pripravo niti v pozivu za javno zbiranje ponudb niti v informacijskem memorandumu¹⁹⁵ niti v pozivu za dopolnitev ponudbe. Predloženih preglednic ponudnika, ki so vsebovale podatke o načrtovanih vrednostih prihodnjega poslovanja skupine SIJ, pa komisija ni obravnavala.
- Komisija za prodajo ponudniku na razgovoru 6. 12. 2006 ni pojasnila, da iskanje strateškega partnerja za družbo Acroni do konca januarja 2007 (kot je navajal ponudnik) ni ustrezno, zato je ponudnik ocenil, da ima dovolj časa za iskanje partnerja do tega datuma. Komisija za prodajo je ponudniku v

¹⁹⁵ Več v točki 2.2.2.2.d.

pozivu za drugo dopolnitev ponudbe določila bistveno krajši rok za predložitev podatkov o strateškem partnerju ter mu po prejemu druge dopolnitve ponudbe, v kateri je zaprosil za podaljšanje roka za 14 dni, tega ni podaljšala.

2.2.3.2.f Ponudnik [REDACTED] je pritožbo na odločitev komisije glede zavrženja ponudbe posredoval 6. 2. 2007 tudi na Ministrstvo za gospodarstvo¹⁹⁶. V njej je zaprosil za ponovno proučitev odločitve komisije in obnovitev postopka prodaje. Ponovno je navedel enake razloge in pojasnila za neustrezno odločitev komisije za prodajo kot v pritožbi, poslani komisiji,¹⁹⁷ ter dodatno pojasnil naslednje:

- težko in neobičajno je, da bi morali ponudniki predložiti podrobni poslovni načrt, če niso imeli (in še vedno nimajo) na voljo podatkov za leto 2006; navajal je dogovor s komisijo za prodajo z dne 6. 12. 2006, da naj bi podrobni poslovni načrt predložil po izvedbi skrbnega pregleda ter da naj bi imel čas najti strateškega partnerja do konca januarja 2007;
- menil je, da je bila dopolnitev ponudbe poslana v zahtevanem roku in izrazil veliko razočaranje, saj navajanje komisije ni bilo v celoti v skladu z ustnimi informacijami, ki jih je dobil na sestanku 6. 12. 2006¹⁹⁸ in je zato vložil pritožbo na komisijo ter predlagal obnovitev postopka;
- menil je, da je nemožnost pritožbe na odločanje komisije za prodajo v nasprotju z veljavno zakonodajo o upravnem postopku¹⁹⁹ ter da komisija za prodajo ne more biti popolnoma neodvisna, temveč deluje v imenu države in je odgovorna Ministrstvu za gospodarstvo, delovati pa mora v skladu z zakonodajo, ki jo mora upoštevati tudi ministrstvo;
- ne razume strogosti komisije, saj bi pri tako pomembnem razpisu morala imeti Republika Slovenija interes pridobiti čim več ponudnikov, namesto da jih izključuje pred pričetkom pogajanj in ne razume dejanskih (političnih, gospodarskih ali drugih) razlogov za zavrnitev ponudbe.

Ministrstvo za gospodarstvo je 28. 2. 2007 ponudniku družbi [REDACTED] poslalo odgovor, iz katerega izhaja, naj bi bile pristojnosti ministrstva povezane le s pripravo in posredovanjem predloga gradiva o prodaji na vlado, v katerem se ministrstvo opredeli do odločitve komisije in hkrati preveri izpolnjevanje programa prodaje. Pojasnilo je, da Ministrstvo za gospodarstvo ne preverja odločitev komisije za prodajo, ker so pristojnosti na podlagi določil ZJF ter Uredbe o prodaji strogo ločene, komisija za prodajo pa je odgovorna ministrstvu, ki ne more posegati v njene strokovne odločitve²⁰⁰. Ocenjujemo, da Ministrstvo za gospodarstvo pri obravnavanju pritožbe ponudnika ni ravnalo učinkovito iz naslednjih razlogov:

- Na podlagi določil petega odstavka 16. člena Uredbe o prodaji mora biti predstojnik uporabnika sproti seznanjen z delom komisije. Ker komisija za prodajo teh določil ni upoštevala, minister za

¹⁹⁶ Na pritožbi, prejeti 9. 2. 2007, je ročno označeno, naj mnenje poda član komisije za prodajo, zaposlen na Ministrstvu za gospodarstvo.

¹⁹⁷ Več v točki 2.2.3.2.e.

¹⁹⁸ Navedel je, da ne držijo navedbe komisije, da je v pozivu za dopolnitev ponudbe ponudnika izrecno opozorila na obličnost in rok predložitve (ki naj bi bil enak kot v pozivu za zbiranje ponudb).

¹⁹⁹ Navajal je, da je komisija za prodajo državni organ, zato naj bi delovala v skladu z Zakonom o upravnem postopku (ZUP), Uredba o prodaji ureja zgolj nekatere posebnosti v prodaji državnega in občinskega premoženja in ne izključuje uporabe ZUP. Menil je, da je komisija v pojasnilih na pritožbo z dne 31. 1. 2007 navajala širše pristojnosti, kot so navedene v pozivu za javno zbiranje ponudb, in so v nasprotju z veljavnimi zakoni, tudi z ZUP.

²⁰⁰ Ponudnika je opozorilo tudi na določilo poziva za zbiranje ponudb, da lahko prodajalec oziroma komisija ves čas postopka prekine postopek ali pogajanja oziroma zaključi postopek, ne da bi za to navedla razloge.

gospodarstvo ni bil pravočasno seznanjen o tem, da je ponudnik 15. 1. 2007 na družbo SIJ posredoval pritožbo, in tudi ne o tem, na kakšen način je o njej odločila komisija za prodajo že na seji 22. 1. 2007²⁰¹, kljub temu da je ponudniku odgovor poslala šele 31. 1. 2007 oziroma en dan po sprejemu odločitve o izbranemu ponudniku. Ministrstvo za gospodarstvo je odgovor posredovalo pritožniku šele 28. 2. 2007 ali teden dni potem, ko je posredovalo predlog o izboru najugodnejšega ponudnika vladi²⁰², v katerega ni vključilo podatkov iz pritožbe ponudnika, iz odgovora komisije za prodajo in odgovora Ministrstva za gospodarstvo.

- Na podlagi določil petega odstavka 16. člena Uredbe o prodaji mora imeti predstojnik uporabnika dostop do celotne dokumentacije komisije za prodajo. Ne glede na to je Ministrstvo za gospodarstvo, ne da bi pridobilo dokumentacijo in vpogledalo vanjo, zavzelo enako stališče kot komisija za prodajo in pripravilo osnutek odgovora za ponudnika, ki ga je dalo komisiji za prodajo v potrditev in dopolnitev²⁰³ pred posredovanjem ponudniku. Komisija za prodajo se je na seji 23. 2. 2007 seznanila z osnutkom odgovora ponudniku²⁰⁴ in sklenila, da se z vsebino odgovora strinja.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Odgovor, ki ga je podalo Ministrstvo za gospodarstvo na dopis družbe [REDACTED], je pripravila komisija.

- V delu pojasnila ponudniku, ki se je nanašalo na pristojnosti, ni upoštevalo določila prvega odstavka 80.c člena ZJF²⁰⁵, po katerem je Ministrstvo za gospodarstvo odgovorno za izvedbo postopka prodaje in pripravljanih dejanj, kljub temu da je za izvedbo in nadzor postopka prodaje imenovana komisija, ki predstavlja le posvetovalno telo uporabnika²⁰⁶. Odgovornost ministrstva izhaja tudi iz določil Uredbe o prodaji, ki določa obveznost komisije za sprotno obveščanje predstojnika uporabnika o poteku prodaje ter dostop predstojnika uporabnika do celotne dokumentacije o prodaji, akti komisije pa so akti poslovanja uporabnika. Prav tako komisija uporabniku le predlaga izbor najugodnejšega ponudnika, elemente pravnega posla in predlog prodajne pogodbe, medtem ko predlog za sprejem končne odločitve vladi pošlje uporabnik, ki lahko tudi (na predlog komisije) sprejme morebitni sklep o ustavitvi postopka prodaje.

2.2.3.2.g Družba Dillon je 20. 11. 2006 podala zavezujočo ponudbo za nakup 550.511 delnic družbe SIJ²⁰⁷, v kateri je ponudila [REDACTED] evrov oziroma [REDACTED] evra na delnico in poudarila, da bi bilo predpostavke treba preveriti v postopku skrbnega pregleda in srečanj z upravo. V analizi ponudb, ki jo je

²⁰¹ Tega dne je komisija za prodajo že odločila, da ne spremeni svoje odločitve o zavrženju ponudbe. Izbrani ponudnik, družba Dillon, je pogodbo podpisal 2. 2. 2007.

²⁰² Poročilo o delu komisije in predlog izbora najugodnejšega ponudnika je Ministrstvo za gospodarstvo prejelo od komisije za prodajo 9. 2. 2007 in ga posredovalo vladi v sprejem dne 21. 2. 2007. Podrobneje v točki 2.2.5.1.b.

²⁰³ Osnutek odgovora je vseboval tudi del obrazložitve, ki jo je že predhodno (30. 1. 2007) oblikovala komisija za prodajo in posredovala ponudniku.

²⁰⁴ Osnutek odgovora je bil 22. 2. 2007 po elektronski pošti poslan koordinatorki projekta prodaje na družbi SIJ, da bi ga naslednji dan obravnavala komisija. Nova različica tega odgovora, usklajena s pripombami pravnega svetovalca, je bila na družbo SIJ poslana 23. 2. 2007 in tega dne tudi prevajalki.

²⁰⁵ Prvi odstavek 80.c člena ZJF določa, da je neposredni oziroma posredni uporabnik proračuna, ki upravlja s premoženjem, odgovoren za izvedbo postopkov prodaje ter pripravljanih dejanj v zvezi s prodajo finančnega ali stvarnega premoženja in v ta namen imenuje komisijo za izvedbo in nadzor postopka prodaje premoženja.

²⁰⁶ Več v točki 1.2.2.

²⁰⁷ Podrobnejša predstavitev elementov ponudbe je predstavljena v prilogi 11.

komisija obravnavala na seji 27. 11. 2006²⁰⁸, so bili prikazani osnovni elementi te ponudbe, odvetnik pa je na seji seznanil komisijo, da ne vsebuje formalnih pomanjkljivosti. Komisija je pozvala ponudnika k zvišanju ponujene cene in k predložitvi dodatnih pojasnil o ponudbi²⁰⁹ glede dokumentacije in drugih informacij, ki bi jih želel pregledati v morebitnem skrbnem pregledu.

V dodatnih pojasnilih k zavezujoči ponudbi je družba Dillon 6. 12. 2006 predložila obsežen spisek dokumentacije, ki bi jo želela pregledati v okviru skrbnega pregleda²¹⁰, ter izrazila zahtevo po dodatnih razgovorih z vodstvom in ključnimi zaposlenimi v družbah skupine SIJ. V zvezi z možnimi sinergijskimi učinki in možnimi učinki na skupino SIJ, bodočim položajem družbe SIJ v skupini OAO Koks ter pogoji prodaje²¹¹ je družba Dillon ponovila navedbe iz prvotne ponudbe ter izrazila pripravljenost za dogovarjanje o različnih možnostih nadaljnjega sodelovanja z Republiko Slovenijo, tudi [redacted], ter sklenitev ustreznega delničarskega sporazuma. Navedla je, da bi lahko ponujeno prodajno ceno popravila šele po pridobitvi dodatnih oziroma natančnejših informacij v nadaljnjem postopku, zlasti v okviru skrbnega pregleda poslovanja²¹². Tega dne je družba Dillon na razgovoru s komisijo pojasnila, da je bila družba Dillon, ki je uradni ponudnik, ustanovljena samo za namen tega nakupa, saj naj bi se del finančnih sredstev pridobil v Sloveniji, kjer naj bi bile ugodnejše obrestne mere kot v Rusiji²¹³. Razvoj skupine SIJ naj bi bil možen le z intenzivnejšim investiranjem, kot je predvideno v strateškem načrtu družbe SIJ do leta 2012, zato je v poslovnem načrtu za investicije predvidela celoten denarni tok, razen dividend, ki jih bi bilo treba izplačati v letih 2010 in 2011. Komisija za prodajo je sprejela sklep, da se 11. 12. 2006²¹⁴ pripravi podatkovna soba z dodatnimi dokumenti iz seznama v dopolnitvi ponudbe ter da se ponudniku omogočijo razgovori s poslovodstvi hčerinskih

²⁰⁸ Več v točki 2.2.3.1.b.

²⁰⁹ Podala naj bi pojasnila o možnih sinergijskih učinkih na podlagi povezave ponudnika z družbo SIJ; o možnih učinkih na skupino SIJ pri njenem nastopu na trgih, na katerih je prisoten ponudnik; o omejitvah, pogojih oziroma zadržkih, ki jih ponudnik navaja v ponudbi; o bodočem položaju in udeležbi družbe SIJ v skupini družb, iz katerih izhaja ponudnik, ter o nadaljnjem sodelovanju med ponudnikom in delničarjem Republiko Slovenijo, če bi pri nakupu delnic uspel (predložil naj bi na primer osnutek bodočega delničarskega sporazuma med Republiko Slovenijo in delničarjem oziroma osnutek bodočega statuta družbe SIJ).

²¹⁰ Želela je tudi pridobiti informacije o poslovanju družbe SIJ v prvih devetih mesecih leta 2006 oziroma po stanju na dan 30. 9. 2006.

²¹¹ [redacted]

²¹² Družba Dillon je predlagala, da Republiko Slovenijo v 15 delovnih dneh po uspešno zaključenem postopku skrbnega pregleda predloži osnutke delničarskega sporazuma, predlaganih sprememb in čistopisa statuta družbe SIJ, prodajne pogodbe ter spremembo ponujene prodajne cene.

²¹³ Ponudnik je predstavil skupino OAO Koks in povzel predvidene sinergijske učinke, ki bi izhajali iz povezovanja z družbo SIJ, ter komisijo obvestil, da je zainteresiran za [redacted], kot je bilo navedeno v informacijskem memorandumu. Komisija je pojasnila, da ta možnost še vedno obstaja in da obstajajo [redacted]

²¹⁴ Pregled dokumentacije naj bi predvidoma trajal 14 dni.

družb²¹⁵. Poglobljeni skrbni pregled poslovanja družbe SIJ so predstavniki ponudnika izvajali na sedežu družbe SIJ od 11. 12. 2006 do 22. 12. 2006.

Ocenjujemo, da komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker si ni zagotovila zadostnih informacij od družbe SIJ o zagotavljanju popolnih podatkov vsem ponudnikom in si kot podlago za izbiro najugodnejšega ponudnika ni zagotovila ustreznih podatkov o poslovanju družbe SIJ, kar izhaja iz naslednjih dejstev:

- Komisija za prodajo ni pridobila seznama dokumentacije in se ni seznanila z dokumentacijo, ki je bila na voljo ponudniku družbi Dilon ob izvedbi poglobljenega skrbnega pregleda poslovanja družbe SIJ. Pri izvedbi skrbnega pregleda ni sodelovala, temveč se je na seji 8. 1. 2007 le seznanila, da je ponudnik v decembru 2006 opravil skrbni pregled dokumentacije družbe SIJ in štirih odvisnih družb.
- Komisija za prodajo ni pravočasno pridobila zadnjih možnih informacij o poslovanju družbe SIJ v prvih devetih mesecih leta 2006 oziroma na dan 30. 9. 2006²¹⁶, ter na tej podlagi o novi ocenjeni vrednosti delnice družbe SIJ.
- Komisija za prodajo ni prejela nobene od različic strategije poslovanja družbe SIJ od leta 2007 do leta 2012, temveč jo je uprava SIJ le seznanila, da je bila strategija pripravljena in jo je sprejel nadzorni svet družbe SIJ²¹⁷. Ažurirana cenitev glede na novo strategijo družbe SIJ kljub sklepu komisije ni bila pripravljena²¹⁸.
- Primerjava med podatki, ki so jih ponudniki navajali v poslovnih načrtih za odvisne družbe iz skupine SIJ s podatki iz strategije razvoja družbe iz skupine SIJ v obdobju od leta 2007 do leta 2012, kaže, da so ponudniki upoštevali predvsem načrtovane vrednosti v strategiji, ker niso imeli na voljo drugih natančnejših podatkov za družbe iz skupine SIJ glede načrtovanega števila zaposlenih, načrtovanega

²¹⁵ Komisija je sprejela tudi sklep, da se ob pregledu dokumentacije komisija in ponudnik dogovorita o možnostih ogleda družb ponudnika (Moskva, Sibirija); za koordinacijo pri pregledu in terminsko uskladitev razgovorov s poslovodstvi je bila zadolžena koordinatorka projekta privatizacije na družbi SIJ, termin naslednjega sestanka pa naj bi se dogovoril po opravljenem skrbnem pregledu družbe. Ne glede na to, da je družba [redacted] v elektronskem dopisu 4. 1. 2007 želela pridobiti informacije glede načrtovanega obiska v Rusiji, ter da je iz ročnih zabeležk seje komisije z dne 6. 2. 2007 razvidno, da je komisija še nadalje načrtovala obisk v Rusiji za poletje 2007, o tem, ali je bil obisk predstavnikov Republike Slovenije v podjetjih skupine IMH izveden, ni dokazil.

²¹⁶ Komisija za prodajo se je s podatki iz finančnih izkazov in kazalci poslovanja družbe SIJ na dan 30. 9. 2006 ter z oceno izkaza poslovnega izida za leto 2006 seznanila 26. 1. 2007 ob pregledu dokumentacije za pridobitev soglasja vlade, kar je bilo osem dni potem, ko je s ponudnikom uskladila vsa določila prodajne pogodbe, tudi prodajno ceno.

²¹⁷ Več v točki 2.2.2.2.h.

²¹⁸ Več v točki 2.2.1.2.1.o.

dobička iz poslovanja, načrtovanih čistih prihodkov od prodaje²¹⁹. Komisija tega ni zaznala, ker ni vsebinsko obravnavala poslovnih načrtov ponudnikov oziroma ni analizirala načrtovanih vrednosti v njih.

- Dokumentacija, ki je bila na voljo ponudniku v poglobljenem skrbnem pregledu, ni bila prenesena na Ministrstvo za gospodarstvo²²⁰.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Predsednica komisije je bila hkrati predsednica nadzornega sveta družbe SIJ, tako da je bila o vsem obveščena, medtem ko o poslovanju družbe SIJ niso bili obveščeni vsi drugi člani komisije, ker teh podatkov niso zahtevali. Komisija bi lahko ves čas pogledala dokončne dokumente, na primer strategijo družbe SIJ, saj ni nihče ničesar skrival. Tudi predsednik uprave družbe SIJ je bil vseskozi prisoten na sejah komisije.

Ocenjujemo, da je bila komisija za prodajo seznanjena z manjšim obsegom informacij o poslovanju družbe SIJ kot ponudnik družba Dillon, zato ni imela zadostnih podlag za odločanje o ponujeni prodajni ceni in je bila v slabšem pogajalskem položaju kot ponudnik.

2.2.3.2.h Usklajevanje pogojev prodaje oziroma prodajne pogodbe je potekalo na pogajanjih med komisijo in predstavniki ponudnika družbe Dillon v decembru 2006 in januarju 2007. Iz dokumentacije je razvidno, da je po izvedenem razgovoru s ponudnikom družbo Dillon Odvetniška družba [REDACTED] (v nadaljevanju: pooblaščenec ponudnika družbe Dillon) 15. 12. 2006 poslala na družbo SIJ prvi osnutek delničarskega sporazuma in osnutek statuta družbe SIJ, koordinatorka projekta privatizacije pa je 18. 12. 2006 poslala pooblaščenca ponudnika družbe Dillon prvi osnutek prodajne pogodbe. Komisija je 8. 1. 2007 na podlagi obravnave pisma pooblaščenca ponudnika družbe Dillon z dne 4. 1. 2007²²¹ sprejela sklep o skupnem sestanku komisije in predstavnikov ponudnika v zvezi z obravnavo osnutka prodajne pogodbe, ki naj bi bil 11. 1. 2007²²². Na seji komisije za prodajo 18. 1. 2007, na kateri so potekala pogajanja

²¹⁹ Pri načrtovanju dobička iz poslovanja za skupino SIJ je ponudnik družba Dillon upošteval dinamiko v strategiji, vendar je predvidel večje vrednosti, ki jo je povečal za letni znesek od [REDACTED] ponudnik družba [REDACTED] je načrtoval manjše vrednosti. Glede načrtovanja investicij je ponudnik družba Dillon predvidel večje vrednosti kot v strategiji (v letih 2008 in 2009 naj bi investicije v družbi Metal Ravne presegle načrtovano raven, kasneje pa naj bi bile pod načrtovanimi vrednostmi), v ponudbi družbe [REDACTED] so načrtovane investicije minimalno odstopale od strategije, ponudnik družba [REDACTED] načrtovanja investicij v ponudbi ni predstavil. Pri načrtovanju števila zaposlenih je ponudnik družba Dillon za družbo Metal Ravne upošteval strategijo, pri družbi Acroni je načrtoval nekoliko večje vrednosti (za [REDACTED] odstotke) v obdobju od leta 2009 do 2011. Ponudnik družba [REDACTED] je načrtoval [REDACTED] dodatnih delavcev vsako leto v družbi Metal Ravne in v družbi Acroni. Pri načrtovanju čistih prihodkov od prodaje je ponudnik družba [REDACTED] v letih 2007 in 2008 načrtoval manjše vrednosti kot v strategiji, ponudnika družbi [REDACTED] sta za družbo Acroni upoštevala strategijo, za družbo Metal Ravne sta predvidela večje vrednosti kot v strategiji.

²²⁰ Med izvajanjem revizije je Ministrstvo za gospodarstvo namesto dokumentacije, ki je bila ob izvedbi skrbnega pregleda predložena družbi Dillon (na podlagi seznama v prilogi dodatnih pojasnil družbe Dillon k ponudbi), od družbe SIJ pridobilo le nepopolne sezname dokumentacije.

²²¹ V tem pismu je odvetniška družba zaprosila za termin sestanka oziroma pogajanj o pogojih prodaje ter da naj komisija sporoči, kdaj načrtuje obisk, o katerem so se dogovarjali na sestanku v decembru (okvirno v januarju 2007 naj bi bil opravljen ogled proizvodnih kapacitet stranke odvetniške pisarne v Rusiji).

²²² Pogajanja komisije s ponudnikom so potekala 11. 1. 2007, 17. 1. 2007 in 18. 1. 2007, poleg tega pa so ob drugih dneh pooblaščenec ponudnika družbe Dillon, koordinatorka projekta privatizacije na družbi SIJ in pravni svetovalec komisije med seboj usklajevali osnutke prodajne pogodbe, ki so si jih pošiljali po elektronski pošti.

z družbo Dillon, je komisija za prodajo ugotovila, da so bila s ponudnikom v pogajanjih usklajena vsa določila prodajne pogodbe ter vsebina statuta družbe SIJ in delničarskega sporazuma. Komisija je 30. 1. 2007 potrdila končno besedilo prodajne pogodbe s prilogami in sprejela sklep, da se sklep o izboru najugodnejšega ponudnika na podlagi tretjega odstavka 21. člena Uredbe o prodaji vroči uspelemu ponudniku ter da se preostalega ponudnika obvesti, da v postopku prodaje delnic ni bil izbran kot uspehi ponudnik²²³. Kupec in garant sta prodajno pogodbo podpisala 2. 2. 2007²²⁴, komisijo pa je 6. 2. 2007 pravni svetovalec seznanil s spremembo bančne garancije za resnost ponudbe in s tem, da je ponudnik družba Dillon tega dne predložil pooblaščenim osebam na družbo SIJ ustrezno podpisano in parafrano prodajno pogodbo z vsemi prilogami²²⁵. Komisija je sprejela ugotovitveni sklep o seznanitvi s temi dokumenti ter sklenila, da se zaradi začetka postopka za pridobitev soglasja vlade predloži kopija Ministrstvu za gospodarstvo, celotna dokumentacija pa se predloži tudi Ministrstvu za finance. Sklenila je tudi, da vladi poda predlog prodajne pogodbe, ki naj se sklene z najugodnejšim ponudnikom, družbo Dillon.

Ocenjujemo, da komisija za prodajo v postopku izbire najugodnejšega ponudnika ni ravnala učinkovito, ker so aktivnosti, s katerimi bi zagotovila doseganje največje možne kupnine in najboljših pogojev prodaje, izvajale druge osebe, člani komisije za prodajo pa o vsaki od teh aktivnosti niso bili podrobno seznanjeni in zato nanje niso mogli vplivati. To izhaja iz naslednjih dejstev:

- Iz zapisnika seje komisije za prodajo z dne 20. 11. 2006 je razvidno, da so predstavniki družbe SIJ pripravili celotno dokumentacijo za podatkovno sobo in imeli stike s ponudniki. Komisijo za prodajo so le seznanili z aktivnostmi, ki so potekale od objave javnega poziva do roka za oddajo ponudb.
- Komisija za prodajo je na seji 20. 11. 2006 sprejela sklep, da vsebinsko analizo ponudb pripravi odvetnik-pravni svetovalec komisije.
- Komisija za prodajo se je na seji 27. 11. 2006 seznanila s pregledom dodatno pridobljenih bonitetnih poročil²²⁶ družb, ki so vložile ponudbe, kljub temu da prej ni odločila o tem, naj predstavniki družbe SIJ takšna poročila pridobijo, kar kaže, da tega ni predvidela, preden bi se odločila o izbiri najugodnejšega ponudnika.
- Komisija za prodajo je 8. 1. 2007 obravnavala kratko analizo okvirnega poslovnega načrta družbe Dillon za družbo SIJ za naslednja tri poslovna leta, ki jo je na podlagi sklepa komisije za prodajo z dne 27. 11. 2006 pripravila družba SIJ²²⁷.
- Po izvedenem razgovoru s ponudnikom družbe Dillon je njegov pooblaščenec posredoval na družbo SIJ prvi osnutek delničarskega sporazuma in osnutek statuta družbe SIJ, koordinatorica projekta privatizacije je poslala pooblaščenca ponudnika Dillon prvi osnutek prodajne pogodbe.

²²³ Več v točki 2.2.3.2.c.

²²⁴ Več o postopkih v zvezi z realizacijo pogodbe je v točki 2.2.5.

²²⁵ Komisija je tudi sprejela poročilo o poteku postopka prodaje delnic družbe SIJ z zapisniškim povzetkom poteka razpisnega postopka in pogajanj.

²²⁶ Podrobneje v točki 2.2.3.1.c.

²²⁷ Uprava družbe SIJ je v tem mnenju izrazila pozitivno stališče o ponudbi in o okvirnem poslovnem načrtu ponudnika družbe Dillon.

- Osnutke prodajne pogodbe so večinoma pripravljali koordinatorka projekta privatizacije, odvetnik in pooblaščenec ponudnika družbe Dillon. Ta je pripravil tudi več prilog k prodajni pogodbi²²⁸, ki s komisijo niso bile usklajevane, temveč so ji bile zgolj posredovane kot priloge končnih verzij prodajne pogodbe²²⁹. Komisija je na sejah obravnavala predložene osnutke prodajne pogodbe in na posamezna določila podajala pripombe, vendar ni dovolj aktivno sodelovala pri pripravi besedila prodajne pogodbe.

2.2.3.2.i Na podlagi ugotovitev, predstavljenih v nadaljevanju te točke, ocenjujemo, da komisija za prodajo v postopku izbire najugodnejšega ponudnika ni ravnala učinkovito, ker je dajala prednost ponudniku družbi Dillon, s čimer ni enakopravno obravnavala vseh ponudnikov, kot to določa prvi odstavek 80.f člena ZJF. Ker je omejila pogajanja le na enega ponudnika, si je komisija za prodajo tudi zmanjšala pogajalsko moč in možnost doseganja najvišje možne prodajne cene in najugodnejših pogojev prodaje. Našo oceno utemeljujemo z naslednjimi dejstvi:

- Obravnavala je bonitetni poročili za družbi [redacted] in [redacted] in ne za njuni matični družbi, za družbo Dillon pa je obravnavala bonitetno poročilo matične družbe OAO Koks²³⁰.
- Zahtevala je dopolnitev vseh treh ponudb v enaki vsebini (razen v delu, kjer je zahtevala podrobne navedbe glede vsebine skrbnega pregleda, ki bi ga želel opraviti ponudnik), kljub temu da je ponudbo družbe Dillon ocenila kot formalno popolno, drugi dve ponudbi pa formalno nepopolni.
- Ko sta ponudnika družbi [redacted] in [redacted] dopolnjevala ponudbe, je že posredovala pooblaščenecu družbe Dillon osnutek prodajne pogodbe.
- Predstavniki družbe Dillon so izvajali poglobljeni skrbni pregled, medtem ko družbama [redacted] [redacted] takšne možnosti ni dala kljub njunim večkratnim pozivom in navedbam, da lahko ponudbi izboljšata le po izvedbi podrobnega skrbnega pregleda.
- Družba [redacted] je izrazila možnost pridobitve dodatnega strateškega investitorja do konca januarja 2007. Ne glede na to ji je komisija za prodajo določila rok za dopolnitev ponudbe le do 8. 1. 2007.
- Dne 8. 1. 2007 je sprejela sklep o zavrženju ponudbe družbe [redacted] iz formalnih razlogov ter odločila, da zaradi prenizke ponujene cene ponudnika družbe [redacted] nadaljuje pogajanja le z družbo Dillon. Ne glede na to, da komisija za prodajo v javnost ni dala informacije o tem, da je družba Dillon ostala edini ponudnik²³¹, s katerim se je pogajala, je s temi sklepi dejansko omejila pogajanja le na tega ponudnika.
- Po prejemu pritožbe družbe [redacted] 15. 1. 2007 komisija za prodajo ni najprej odločala o njeni utemeljenosti, temveč se je tedaj intenzivno pogajala s ponudnikom družbo Dillon glede vsebine

²²⁸ Razvidno iz elektronske pošte, ki jo je ta odvetniška družba poslala na družbo SIJ dne 25. 1. 2007. Pooblaščenec ponudnika je pripravil šest prilog, ki niso bile predmet usklajevanja s komisijo za prodajo. Na dve prilogi k prodajni pogodbi (spremembe statuta družbe SIJ in delničarski sporazum) je komisija za prodajo podala pripombe (podrobneje v točki 2.2.4.5), tri priloge (poslovni načrt skupine SIJ, načrt investicij in načrt zaposlovanja) pa so bile priložene k prodajni pogodbi z enakim besedilom kot k ponudbi družbe Dillon (podrobneje v točki 2.2.4.3.b).

²²⁹ Dne 26. 1. 2007.

²³⁰ Več v točki 2.2.3.1.c.

²³¹ Iz sporočila za javnost, ki ga je komisija za prodajo izdala 8. 1. 2007, je razvidna ugotovitev komisije, da eden od ponudnikov tudi po dodatnem pozivu komisije ni izpolnil pogojev iz javnega poziva ter ga je izločila iz nadaljnjega postopka. Glede na to, da je komisija za prodajo ob prejemu prvotnih ponudb 20. 11. 2006 objavila informacijo, da so zavezujoče ponudbe oddali trije ponudniki, je lahko javnost, pa tudi ponudnik družba Dillon, ugotovila, da sta v postopku le še dva ponudnika.

prodajne pogodbe. Obravnavo pritožbe je večkrat odložila²³² in se seznanila z vsebino odgovora na pritožbo, ki ga je pripravil pravni svetovalec komisije šele 30. 1. 2007, ko je že sprejela sklep, da je izbrani najboljši ponudnik družba Dillon.

2.2.4 Določila prodajne pogodbe

2.2.4.1 Osnovni elementi prodajne pogodbe

2.2.4.1.a Pogodbene stranke so Republika Slovenija oziroma vlada kot prodajalec²³³, družba Dillon kot kupec in družba OAO Koks kot garant. Prodajna cena za 55,35 odstotka oziroma 550.511 navadnih imenskih kosovnih delnic družbe SIJ je znašala 105.000.000 evrov oziroma 190,7319 evra za eno delnico.

[REDACTED]

Ne glede na to, da je komisija za prodajo v pogajanjih dosegla povišanje prodajne cene za [REDACTED] evrov glede na prvotno ponudbo ([REDACTED] evrov), kar predstavlja [REDACTED]-odstotno povečanje kupnine, ocenjujemo, da ni ustrezno obvladovala tveganj v postopku izbire ponudnika ter s tem ni zagotovila pogojev za doseganje najvišje možne prodajne cene, ki bi jo lahko dosegla ob upoštevanju ostalih ciljev prodaje, saj je imela neustrezna pogajalska izhodišča in napačne podlage za oceno, ali ponujena cena predstavlja ustrezno prodajno ceno. Razloge za to oceno podajamo v nadaljevanju.

- Ponudnik družba Dillon je med prvotno ponudbo in pričetkom pogajanj opravil poglobljeni skrbni pregled, v okviru katerega se je podrobno seznanil z dobrim poslovanjem družb v skupini SIJ do 30. 9. 2006 oziroma poslovanjem družb do decembra 2006²³⁴. Komisija za prodajo se s temi podatki ni seznanila²³⁵, zato v pogajanjih ni imela ustreznih izhodišč za oceno, ali je ponujena cena zadostna.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

V razpravi na pogajanjih je bilo ponudniku povedano, da se pričakuje cena iz cenitve, ki je bila narejena konec leta 2005, oziroma da je imela skupina SIJ [REDACTED] tisoč tolarjev kapitala, kar znaša na delnico [REDACTED] evrov²³⁶. Prisotni predstavnik ponudnika je izjavil, da gre za kupnino približno [REDACTED] evrov in da so zaradi omejenih pooblastil potrebna posvetovanja. Na naslednji seji je ponudnik pogojeval ceno [REDACTED] evrov za delnico s tem, da bi bile druge zaveze v pogodbi manj zavezujoče, predvsem za število zaposlenih, saj je želel, da bi ga lahko sam reguliral. S tem se komisija ni strinjala, zato se je strinjala s ceno 190 evrov za delnico.

²³² Dne 16. 1. 2007 je preložila obravnavo pritožbe na eno od naslednjih komisije (obravnavala naj bi jo, ko bi bilo podano mnenje pravnega svetovalca komisije), 22. 1. 2007 pa je obravnavala vsebinske razloge za zavrženje ponudbe ter sklenila, da pravni svetovalec pripravi osnutek pojasnila na pritožbo. Dne 26. 1. 2007 je preložila obravnavo osnutka odgovora na pritožbo ponudnika družbe [REDACTED] na naslednjo sejo komisije.

²³³ [REDACTED]

²³⁴ Več v točki 2.2.3.2.g.

²³⁵ Več v točki 2.2.3.2.g.

²³⁶ Razvidno iz ročnih zapisov seje komisije. Iz teh zapisov izhaja tudi, da je ponudnik seznanil komisijo s pričakovano knjigovodsko vrednostjo družbe SIJ na dan 31. 12. 2006 v [REDACTED]

- Komisija za prodajo je ocenjevala, da je ponujena cena 105.000.000 evrov oziroma 190,7319 evra zadostna, saj je skoraj dosegla zgornjo mejo v razponu ocene vrednosti, ki jo je podal cenilec²³⁷. Ocena vrednosti delnic družbe SIJ, ki jo je imela na voljo komisija za prodajo, ni bila ustrezna²³⁸, komisija za prodajo pa ni pridobila nove, ažurirane cenitve, v kateri bi bile upoštevane ustrezne predpostavke, zadnji možni podatki o poslovanju družbe SIJ (na primer na dan 30. 9. 2006 ali še kasnejši datum) ter strategija poslovanja družb v skupini SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012. Če bi cenilec podal večjo ocenjeno vrednost delnice družbe SIJ, bi imela komisija drugačno izhodišče za oceno ustreznosti ponujene cene, zato obstaja verjetnost, da bi si bolj prizadevala za dodatno povišanje prodajne cene.

2.2.4.1.b Kupec bi moral plačati prodajalcu celoten znesek kupnine najkasneje [REDACTED]

Prodajna pogodba naj bi začela veljati, če so izpolnjeni kumulativni pogoji: podpišeta jo kupec in garant; [REDACTED] vlada izda svoje soglasje k sklenitvi te pogodbe²⁴¹; prodajalec podpiše prodajno pogodbo; izdana pa mora biti tudi pozitivna odločba Urada Republike Slovenije za varstvo konkurence²⁴² (v nadaljevanju: Urad za varstvo konkurence). Prodajalec naj bi prodajno pogodbo podpisal v roku [REDACTED] delovnih dni po izdaji soglasja vlade in [REDACTED]

²³⁷ Primerjava prodajne cene z ocenjeno vrednostjo je v točki 2.2.1.2.1.j.

²³⁸ Več v točkah 2.2.1.2.1.l, 2.2.1.2.1.m, 2.2.1.2.1.n in 2.2.1.2.1.o.

²³⁹ Prodajna cena se je štela za plačano, ko [REDACTED]

²⁴⁰ Iz osnutka zapisnika je razvidno, da naj bi notarski zapisnik sklenili [REDACTED]

²⁴¹

[REDACTED] Če soglasje vlade ne bi bilo podano v roku [REDACTED]

[REDACTED] bi bila ta pogodba brez pravnega učinka in za njene stranke nezavezujoča.

²⁴²

²⁴³ V prilogi prodajne pogodbe je bil [REDACTED]

Pogodbene stranke so v prodajni pogodbi določile, da [REDACTED]

V prodajni pogodbi so tudi navedeni pogoji, pod katerimi ima [REDACTED]

Ocenjujemo, da komisija za prodajo ni ravnala učinkovito pri pogajanjih o določitih glede izpolnitve prodajne pogodbe, in sicer:

- vključeno je določilo, da naj bi [REDACTED] pri čemer ni določeno, da bi morala prej pridobiti [REDACTED]

244 [REDACTED]

245 Tak način plačila kupnine in časovni raspored dejanj je bil v prodajno pogodbo vnesen na podlagi tega, da je ponudnik 11. 1. 2007 seznanil komisijo za prodajo s predvidenim terminskim načrtom aktivnosti do zaključka transakcije in predvidenimi odložnimi pogoji (soglasje vlade in Urada za varstvo konkurence).

246 Več v točki 2.2.4.1.b.

247 [REDACTED]

248 V prodajni pogodbi je bilo dogovorjeno, da naj bi bile priloge zapisnika [REDACTED]

[REDACTED] Iz elektronskega sporočila pooblaščenca ponudnika družbe Dillon na družbo SIJ z dne 25. 1. 2007 je razvidno, da je iz prilog prodajne pogodbe predlagal izločitev [REDACTED]

249 [REDACTED]

dokazilo o tem, da je kupec [REDACTED]; to je predstavljalo tveganje, da se prodajna pogodba, če kupec ne bi plačal kupnine, ne bi izpolnila, kljub temu pa bi [REDACTED] veljal in bi imela družba Dillon [REDACTED], čeprav ne bi bila lastnik delnic družbe SIJ;

- ugotavljanje uresničitve pogojev za izpolnitev prodajne pogodbe je pomanjkljivo določeno, saj ni predvideno, da bi moral kupec predložiti dokazila o tem, ali je financiral prevzete finančne obveznosti v skladu z zavezami po tej pogodbi²⁵⁰, oziroma da bi lahko prodajalec preveril način financiranja plačila kupnine, kot se je kupec zavezal v prodajni pogodbi.

2.2.4.2 Zagotovila in zaveze prodajalca

2.2.4.2.a Republika Slovenija je kupcu zagotovila, da je bilo [REDACTED]

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Na komisiji v postopku pogajanj to določilo ni bilo posebej izpostavljeno. Znano je bilo, da je imela družba SIJ težave

Komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker ni preverila, če [REDACTED]²⁵³, iz zapisnikov sej pa tudi ni razvidno, na kakšni podlagi in kako si je (od družbe SIJ) zagotovila informacije, da so [REDACTED] Iz dokumentacije, ki jo je imela na voljo komisija za prodajo, so razvidne nekatere informacije, ki bi jih morala komisija za prodajo podrobneje proučiti in ugotoviti, ali iz njih izhajajo morebitne dodatne finančne obveznosti družbe SIJ in zato tudi za Republiko Slovenijo. Navajamo jih v nadaljevanju:

²⁵⁰ Zaveza glede načina financiranja prevzetih finančnih obveznosti po tej pogodbi je opisana v točki 2.2.4.3.a.

²⁵¹ [REDACTED]

²⁵² Ta zaveza je bila v prodajno pogodbo vključena na podlagi zahtev pooblaščenca ponudnika družbe Dillon.

²⁵³ Iz skrbnih finančnih, davčnih in organizacijskih pregledov družb Metal Ravne, Noži Ravne, Elektrode Jesenice in Acroni je razvidno le, da na dan 31. 12. 2005 te družbe [REDACTED]

²⁵⁴ [REDACTED]

²⁵⁵ [REDACTED]

Iz poročila o skrbnem pravnem pregledu družbe Metal Ravne²⁵⁷ izhaja, da je družba

2.2.4.2.b Republika Slovenija se je na podlagi pogodbenih določil

Z določilom o je Republika Slovenija omogočila, da je imela družba SIJ²⁶², ter je tako v korist kupca zmanjšala verjetnost nastanka situacije, ko načrt investicij ne bi bil izpolnjen. Komisija za prodajo ni analizirala finančnega učinka ter v pogajanjih ni poskušala doseči dodatnega zvišanja prodajne cene zaradi tega.

256

257

258

259

²⁶⁰ Iz letnega poročila družbe SIJ za leto 2006 je razvidno, da je na dan 31. 12. 2005 čisti poslovni izid poslovnega leta znašal 39.342.768 evrov (9.428.101 tisoč tolarjev), preneseni čisti poslovni izid pa 13.145.831 evrov (3.150.267 tisoč tolarjev), skupaj 52.488.600 evrov. Na dan 31. 12. 2006 je čisti poslovni izid poslovnega leta znašal 25.386.601 evrov (6.083.645 tisoč tolarjev), preneseni čisti poslovni izid pa je znašal 45.310.749 evrov (10.858.268 tisoč tolarjev), skupaj 70.697.350 evrov.

²⁶¹ Družba Dillon je predvidela tudi v prvotni ponudbi z dne 20. 11. 2006.

²⁶² Družba SIJ je v Strategiji razvoja družb skupine SIJ – Slovenska industrija jekla 2007– 2012 načrtovala, da naj bi bile v tem obdobju v družbe skupine SIJ skupaj izvedene investicije v vrednosti evrov, od katerih bi bile iz lastnih sredstev financirane investicije v vrednosti evrov. V načrtu investicij, ki je bil v prilogi prodajne pogodbe, je bilo za leta 2007, 2008 in 2009 načrtovano, da naj bi bile v družbah Acroni, Metal, Elektrode Jesenice in Noži Ravne izvedene investicije v skupni vrednosti evrov.

2.2.4.2.c Republika Slovenija se je v prodajni pogodbi zavezala, da naj bi, če bi

Določilo o je bilo v prodajno pogodbo vključeno na zahtevo kupca oziroma njegovega pooblaščenca zaradi s katero je bil ponudnik podrobno seznanjen²⁶⁵. Če bi bi morala Republika Slovenija. Komisija ni ravnala učinkovito, ker ni proučila vpliva na ponujeno prodajno ceno²⁶⁶, ni analizirala verjetnosti za to, da bi za Republiko Slovenijo ali družbo SIJ iz nastale obveznosti, ter ni podrobneje analizirala potencialnih učinkov zaveze, s čimer bi se dejanski znesek kupnine zmanjšal.

2.2.4.3 Jamstva in obveznosti kupca in garanta

2.2.4.3.a V zvezi s financiranjem nakupa in z namenom nakupa delnic družbe SIJ sta kupec in garant podala naslednja zagotovila:

- Kupec oziroma garant sta zagotovila, da je

²⁶³

²⁶⁴ Več o pravicah teh subjektov v točki 2.1.2.e.

²⁶⁵ Družba Dillon je v prvotni ponudbi podrobno navajala, iz česar izhaja, da jo je pridobila bodisi v podatkovni sobi bodisi je bila z njo drugače seznanjena. Ministrstvo za gospodarstvo in SIJ nista predložila podatkov o informacijah, ki so jih interesenti pridobili v podatkovni sobi.

²⁶⁶ Iz poročila odvetnika o skrbnem pravnem pregledu družbe SIJ iz maja 2006 je razvidno, da

- Kupec in garant sta izjavila in prodajalcu zagotovila, da [REDACTED]

- Kupec se je zavezal, da predmet prodajne pogodbe [REDACTED]

Kupec je izjavil, da [REDACTED]

Kupec družba Dillon je kot dokazilo o zmožnosti izpolnitve pogodbenih obveznosti prvotni ponudbi priložil [REDACTED] dokazila v zvezi z boniteto družbe pa so se nanašala predvsem na garanta družbo OAO Koks, saj je bila družba Dillon ustanovljena šele oktobra 2006, zadruga Dillon Cooperatief U.A. pa je kot njen 100-odstotni družbenik vstopila 10. 11. 2006. Komisija za prodajo je bila v ponudbi z dne 20. 11. 2006 in na razgovoru 6. 12. 2006 seznanjena tudi s tem, da je bila družba Dillon ustanovljena samo za namen nakupa delnic družbe SIJ in da namerava kupec za delno financiranje nakupa delnic pridobiti bančno posojilo²⁶⁷, 11. 1. 2007 je bila seznanjena z namero kupca, da namerava v zavarovanje pridobljenih posojil, s katerimi bo financiral nakup²⁶⁸, predložiti delnice družbe SIJ²⁶⁹.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Razlogi za takšno poslovno politiko družbe OAO Koks, da je za nakup delnic družbe SIJ ustanovila družbo Dillon in zadrugo Dillon Cooperatief, niso znani. Pomembno je, da je naveden v prodajni pogodbi kot garant. Komisija ni mogla vedeti, na kakšen način je nameraval kupec financirati nakup delnic družbe SIJ in katero premoženje bo za to zastavil, saj je bila ustanovljena za pregled in ocenjevanje prispelih ponudb, ne pa za preverjanje, s čim se financirajo nakupi delnic – to ni bila zadeva komisije in se s tem ni ukvarjala. Določilo, da kupec in garant [REDACTED]

[REDACTED] je zajemalo [REDACTED]

[REDACTED] Kršitev te zaveze [REDACTED]

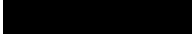
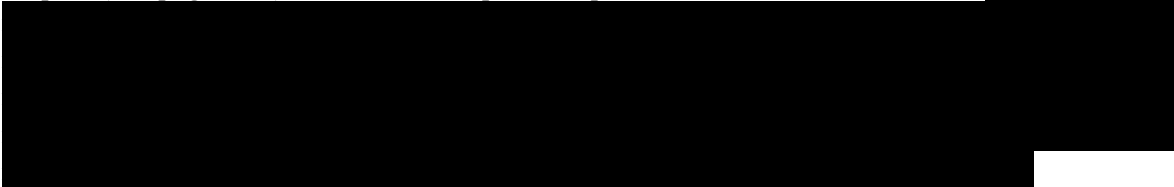
[REDACTED] ker je bila to neke vrste izjava kupca in je kupec s podpisom prodajne pogodbe to izjavo potrdil. Ministrstvo za gospodarstvo ne more preverjati [REDACTED] ker je to poslovna odločitev kupca.

²⁶⁷ Več v točki 2.2.3.2.g.

²⁶⁸ S tem, da naj bi družba Dillon za financiranje nakupa pri NLB pridobila posojilo, je bil (najkasneje) dne 16. 4. 2007 seznanjen tudi Minister za gospodarstvo. Več v točki 2.2.5.2.a.

²⁶⁹ Kot izhaja iz prepisa ročnih zabeležek seje komisije 11. 1. 2007 [REDACTED]

Ocenjujemo, da komisija za prodajo v pogajanjih o določilih prodajne pogodbe, povezanih s financiranjem nakupa delnic in zavarovanjem obveznosti kupca, ni ravnala učinkovito, ker je v pogajanjih sprejela zahteve kupca, da se iz prodajne pogodbe izloči nekatera določila, ki so jih vsebovali prvotni osnutki prodajne pogodbe, oziroma v prodajno pogodbo ni vključila vseh predvidenih zavarovanj, s čimer je povzročila nastanek nekaterih tveganj, ki jih podrobneje predstavljamo v nadaljevanju:

- Iz prodajne pogodbe je bilo izločeno prvotno predvideno določilo o tem, da

- Komisija za prodajo, kljub temu da je bila obveščena o tem, da kupec namerava za nakup delnic pridobiti posojilo in v zavarovanje zastaviti delnice družbe SIJ²⁷¹, od kupca delnic ni zahtevala dokazil, na kakšen način bo posojilo zavarovano²⁷², in ni zahtevala zagotovil o tem, da naj bi, če bi zaradi neplačila posojilnih obveznosti banka zasegla delnice družbe SIJ, tudi novi imetnik delnic družbe SIJ zagotavljal izpolnjevanje zavez kupca po tej prodajni pogodbi. Na tej podlagi je obstajalo tveganje glede spremembe lastništva delnic družbe SIJ in tveganje neizvršitve predvidenih investicij

²⁷⁰ V osnutku pogodbe s 5. 12. 2006 je bilo določeno, da

²⁷¹ Družba Dilon je 23. 4. 2007 pri slovenskih bankah kot zavarovanje dolgoročnega posojila zastavila 550.511 delnic družbe SIJ. Več v točki 2.2.5.2.c.

²⁷² Konec leta 2007 oziroma v letu 2008 je bila sprejeta zakonodaja, s katero je bila prepovedana zastava delnic prevzemne družbe za namen pridobitve posojil za nakup teh delnic: Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 1/2008), Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 10/08) in Zakon o dopolnitvi zakona o prevzemih (Uradni list RS, št. 1/2008). Iz obrazložitve predlaganih sprememb Zakona o bančništvu (Poročevalec Državnega zbora RS, št. 128/2007) je razvidno, da se s takim načinom nakupov podjetij na dolgi rok zmanjšuje konkurenčna sposobnost gospodarskih družb, saj se njihovi prihodnji dobički ne usmerjajo v razvoj in povečanje konkurenčnosti, temveč so namenjeni odplačilu obveznosti, ki jih imajo posojilojemalci iz bančnih posojil.

(zaradi [redacted] po poteku obdobja [redacted]

[redacted]²⁷³,

- V prodajni pogodbi ni določeno, na kakšen način naj bi se ugotavljalo, ali je kupec v obdobju od podpisa do izpolnitve prodajne pogodbe [redacted]

V pogajanjih je komisija sprejela zahtevo kupca, da se iz besedila prodajne pogodbe izloči določilo, da bi moral kupec [redacted]

V prodajni pogodbi ni bil podrobneje določen [redacted]

2.2.4.3.b Kupec je v prodajni pogodbi in prilogah²⁷⁷ sprejel naslednje zaveze glede uresničevanja poslovnega načrta družbe SIJ, izvajanja investicij in zaposlovanja v družbah skupine SIJ:

Kupec je izrecno izjavil in priznal, da [redacted]

²⁷³ Obstajalo je tveganje za nezmožnost plačila posojilnih obveznosti kupca, ker je bila družba Dillon malo pred oddajo ponudbe ustanovljena le za namen nakupa delnic družbe SIJ in ni bilo informacij, da bi imela poleg tega še druge dejavnosti ali druge vire prihodkov. Ob nezmožnosti plačila posojilnih obveznosti bi lastništvo nad delnicami družbe SIJ prešlo na posojilodajalca družbe Dillon, ki do Republike Slovenije po poteku [redacted] ne bi imel obveznosti glede izvrševanja pogodbenih zavez. Obstajalo je tudi tveganje, da bi kupec sredstva za poravnavo obveznosti iz posojil po poteku [redacted]

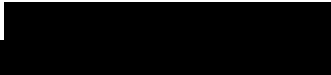
²⁷⁴ V osnutku prodajne pogodbe z dne 11. 1. 2007 je bilo predvideno, da [redacted]

²⁷⁵ Več v točki 2.2.3.1.c.

²⁷⁶ [redacted]

²⁷⁷ V prilogah prodajne pogodbe so Poslovni načrt skupine SIJ, Načrt investicij skupine SIJ ter Načrt zaposlovanja v skupini SIJ, ki se nanašajo na poslovna leta 2007, 2008 in 2009. Poslovni načrt vključuje konsolidiran poslovni in finančni načrt skupine SIJ (izkaz poslovnega izida). Načrt investiranja in načrt zaposlovanja sta tabelarično podana za [redacted]

-
- Stranke so določile, kupec pa je izrecno izjavil, da namerava kot glavni delničar voditi takšno poslovno in korporacijsko politiko, da se v družbi SIJ in povezanih družbah:
 - v času po izpolnitvi prodajne pogodbe izvedejo dodatna vlaganja oziroma investicije tako, kot so glede narave, vsebine, obsega, namenov, rokov izvedbe ipd. določene v načrtu investicij,
 - za čas izvrševanja poslovnega načrta oziroma za tri leta po dnevu izpolnitve prodajne pogodbe zagotovi zaposlenost določenega števila delavcev za nedoločen čas s polnim delovnim časom, kot izhaja iz načrta zaposlovanja v prilogi prodajne pogodbe oziroma delničarskega sporazuma; v okviru predvidenega števila delavcev so dovoljene spremembe strukture zaposlenih v družbi SIJ in povezanih družbah.
-
-
-

²⁷⁸ V prilogi prodajne pogodbe Poslovni načrt skupine SIJ je tudi navedeno, da

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

V prodajni pogodbi se je tudi prodajalec zavezal, [REDACTED]

[REDACTED]

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Komisija za prodajo v postopku prodaje oziroma ob pogajanjih ni analizirala poslovnih načrtov iz prispelih ponudb, dobila pa jih je na vpogled. Investicije niso bile mišljene kot dodatne k tistim, ki jih je načrtovala uprava v strategijah, ker je že strategija iz novembra 2006 vsebovala visoko zastavljene cilje. Investicije naj bi bile financirane iz sredstev družbe SIJ, saj bi, če bi bile financirane iz drugega vira (na primer z nakazilom družb iz skupine OAO Koks), šlo za dokapitalizacijo družbe SIJ, kar pa ni bilo predvideno. O zavezi kupca [REDACTED] se ni razmišljalo tudi zato, ker ni bilo potrebe po tem; družba SIJ je v tistem času imela dovolj kapitala in je bila sposobna najemati kredite. Če ne bi bilo tako, bi bil to predpogoj za kupca.

²⁷⁹ To določilo je v postopku pogajanj vnesel kupec, iz zapisnikov ali drugih gradiv za seje komisije pa ni razvidno, da bi imela komisija ali njen svetovalec na to določilo pripombo. [REDACTED]

[REDACTED]

Ocenjujemo, da komisija pri oblikovanju določil glede poslovnega načrta družbe SIJ, investiranja in zaposlovanja v skupini SIJ ni ravnala učinkovito. Obrazložitev podajamo v nadaljevanju:

- Te zaveze so bile v pogajanjih²⁸⁰ oblikovane tako, da ne zahtevajo aktivnega vplivanja kupca na izpolnjevanje poslovnega načrta družbe SIJ, investiranje in zaposlovanje v skupini SIJ oziroma ga ne zavezujejo k nobenim aktivnostim ali vlaganju dodatnih sredstev v družbe skupine SIJ. Kljub temu je za neizvršitev teh treh zavez določena [redacted], saj je imel kupec delnic z delovanjem na skupščinah in [redacted]²⁸¹ možnost izvesti nekatera dejanja, s katerimi bi posredno vplival na upravljanje družbe SIJ, vendar so bila pogodbeno določila zapisana tako²⁸², da ne bi bilo mogoče ugotoviti kršitve pogodbenih določil, zato ocenjujemo, da so te zaveze v prodajni pogodbi nedoločne²⁸³. Kupca niso zavezovale, da bi moral v poslovanje družbe SIJ vložiti dodatna sredstva v obliki zagotavljanja dodatnih finančnih sredstev za investicije ali plačila stroškov za ohranjanje števila zaposlenih, temveč vsebinsko pomenijo le, da ne namerava nasprotovati izpolnjevanju poslovnega načrta, načrta investiranja ali načrta zaposlovanja, ki jih je v strategiji načrtala uprava družbe SIJ, oziroma da ne namerava ravnati tako, da jih ta ne bi mogla izpolniti. Iz tega razloga prodajalec ob morebitnem neizvršenem poslovnem načrtu ne bi mogel zahtevati [redacted] tudi zato, ker kupcu za njihovo neizvršitev ne bi mogla biti pripisana odgovornost. V prodajni pogodbi ni določeno, na kakšen način naj bi se, če bi se pojavile razlike med realizacijo poslovanja skupine SIJ in poslovnim načrtom, ugotavljalo, da je kršitve povzročil kupec in ne morebitna splošna gospodarska situacija oziroma tržne razmere, ter ali je kupec imel možnost vplivati na zmanjšanje razlik.
- Ne glede na kriterij prodaje delnic družbe SIJ, da naj bi ponudniki v ponudbah izrazili pripravljenost za dodatna vlaganja, kupcu poleg kupnine ni bilo treba zagotoviti dodatnih sredstev, ki bi jih vložil v družbe skupine SIJ za izvedbo investicij. V pozivu za zbiranje ponudb ni bilo jasno navedeno, kakšna

²⁸⁰ Prvotna pričakovanja komisije za prodajo so razvidna iz prvega osnutka prodajne pogodbe z dne 5. 12. 2006 in iz osnutka prodajne pogodbe z dne 18. 12. 2006 (ki je bil posredovan ponudniku). V prvotnem osnutku prodajne pogodbe sta bili zavezi glede investiranja in zaposlovanja oblikovani tako, da [redacted]

281

Več v točki 2.2.4.5.

282

²⁸³ Izraz "nedoločne zaveze" je v revizijskem poročilu uporabljen za pogodbene zaveze, pri katerih je ugotavljanje njihovega izpolnjevanja in morebitnih kršitev oteženo zaradi načina zapisa pogodbenih zavez, v prodajni pogodbi dogovorjenega načina ugotavljanja morebitnih kršitev in načina uveljavljanja izplačila pogodbenih kazni.

oblika dodatnih vlaganj je zahtevana ter na kakšen način naj bi komisija presojala pripravljenost za 'dodatna' vlaganja²⁸⁴, zato so ponudniki v ponudbah navajali različen obseg dodatnih vlaganj²⁸⁵. Ponudnik družba Dillon je v prvotni ponudbi navedel, da naj bi bil [redacted]²⁸⁶, komisija pa je v celoti upoštevala ponudbo in predloge ponudnika družbe Dillon ter ni poskušala doseči povečanja investicij v družbo SIJ glede na načrte, ki jih je izdelala uprava družbe SIJ, ali druge oblike njihovega financiranja²⁸⁷.

- Komisija se v postopku pogajanj ni pogajala o vsebini poslovnega načrta, načrta investiranja in načrta zaposlovanja, ki so bili vključeni v priloge prodajne pogodbe, temveč se je pogajala le o vsebini oziroma dikciji pogodbenih določil²⁸⁸, kar je razvidno tudi iz dejstva, da so ti načrti v prilogah prodajne pogodbe identični načrtom, ki jih je ponudnik družba Dillon priložil prvotni ponudbi. Komisija za prodajo tudi ni zaznala, da je v načrtu investiranja, ki ga je družba Dillon priložila ponudbi, napaka²⁸⁹, in je načrt v nespremenjeni obliki vključila v prilogo prodajne pogodbe.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Pogajanja so potekala o vseh elementih prodajne pogodbe, glede posameznih vrednosti v načrtih investiranja, zaposlovanja itn. pa se komisija ni pogajala, ker so bile dovolj velike glede na strategijo družbe SIJ. Ponudnik je upošteval strategijo družbe SIJ in to je bilo dovolj, saj so bile načrtovane vrednosti v strategiji (zlasti glede investicij) že tako ali tako velike.

- Ugotavljanje izpolnitve obveznosti le na podlagi stanja [redacted] je neustrezno, saj je komisija za prodajo v pozivu za zbiranje ponudb od ponudnikov zahtevala predložitev okvirnega poslovnega načrta za skupino SIJ s podrobno opredelitvijo bodočega nameravanega poslovanja družb Acroni in Metal Ravne, v prilogah prodajne pogodbe pa so vrednosti v načrtu investiranja in načrtu zaposlovanja predstavljene ločeno po posameznih odvisnih družbah. Komisija za prodajo je od ponudnikov družb [redacted] in [redacted] tudi zahtevala dopolnjevanje poslovnih načrtov za ti dve odvisni

²⁸⁴ Podrobneje v točki 2.2.2.2.d.

²⁸⁵ Ponudnika družbi [redacted] in [redacted] sta v ponudbah navajala vrednost investicij, ki bi jih izvedla dodatno k strategiji poslovanja družbe SIJ oziroma le načrtovane zneske investicij brez sklicevanja na strategijo. Ponudnik družba Dillon je navajal predvideno vrednost investicij v posamezne družbe skupine SIJ, pri čemer je bila ta vrednost [redacted] (več v točki 2.2.3.2.a in v prilogi 11).

²⁸⁶ Družba Dillon je v ponudbi z dne 20. 11. 2006 navedla, da [redacted]

²⁸⁷ Na primer dokapitalizacija z novim denarnim vložkom, zagotavljanje posojil za financiranje večjega obsega investicij glede na predloženo strategijo poslovanja skupine SIJ od leta 2007 do leta 2012.

²⁸⁸ V okviru tega se je komisija pogajala o višini [redacted] in o [redacted]

²⁸⁹ Iz podatkov o poslovanju (letnih poročil in podatkov o realizaciji pogodbenih zavez) družb Noži Ravne in Elektrode Jesenice je razvidno, da je bilo pri vrednosti načrtovanih investicij za družbo Elektrode Jesenice navedeno, da gre za načrtovane investicije v družbo Noži Ravne, in obratno.

družbi²⁹⁰. Ocenjujemo, da tako oblikovani kriteriji za presojo izpolnjevanja pogodbenih zavez niso zagotavljali izvršitve cilja glede poslovanja, investiranja in ohranjanja zaposlenosti v vseh družbah v sistemu SIJ, saj je obstajalo tveganje, da investicije ali število zaposlenih v posamezni odvisni družbi ne bi bilo realizirano v načrtovanem obsegu, kljub temu pa bi obseg investicij ali število zaposlenih na ravni skupine SIJ dosegala pogodbeno dogovorjeno vrednost. Kršitev zavez tako ne bi mogla biti ugotovljena.

- Ne glede na to, da so bile v poslovnem načrtu, načrtu zaposlovanja in načrtu investiranja vrednosti navedene tudi za leti 2007 in 2008, uresničevanja zavez kupca glede poslovanja družbe SIJ v teh dveh poslovnih letih ni bilo treba preverjati, saj naj bi se kršitve določila glede poslovnega načrta družbe SIJ ugotovljale šele [REDACTED]

Tako oblikovana določila prodajne pogodbe niso zagotavljala preverjanja izpolnjevanja pogodbenih zavez znotraj [REDACTED] obdobja, kar je predstavljalo tveganje, da bi se v družbah skupine SIJ v obdobju od izpolnitve prodajne pogodbe do dne ugotavljanja izpolnitve te zaveze poslovni rezultati [REDACTED], tako da kršitve pogodbenega določila na presečni datum ne bi bilo mogoče ugotoviti.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Komisija za prodajo ni vztrajala, da bi se moral kupec zavezati k [REDACTED], saj družba SIJ ne more vplivati na to, če delavci sami zapustijo podjetje. Ni bilo predvideno, da bi število zaposlenih po letih zelo nihalo.

- Za ugotavljanje morebitne kršitve so bili določeni kriteriji, ki so zmanjševali tveganje za kupca, da bi bilo lahko ugotovljeno neizpolnjevanje pogodbenih zavez, saj bi se izvedla primerjava neprimerljivih kategorij. [REDACTED]

[REDACTED]²⁹². Kljub nedoseganju načrtovanega obsega investicij in števila zaposlenih v posamezni odvisni družbi bi bila na presečni dan manjša možnost za ugotovitev kršitve²⁹³. S tem je komisija tudi ravnala v nasprotju s ciljem ohraniti vse poslovne funkcije in zaposlene v vseh družbah v skupini SIJ ter ni upoštevala enega od glavnih kriterijev prodaje, da kupec poda zagotovila o pripravljenosti za dodatna vlaganja in za ohranjanje delovnih mest oziroma povečevanje zaposlenosti z odpiranjem delovnih mest.

2.2.4.3.c V prodajni pogodbi sta se kupec in garant zavezala, [REDACTED]

²⁹⁰ Od teh dveh ponudnikov je komisija za prodajo zahtevala, da se v dopolnitvi ponudb opredelita tudi do zahteve po dodatnem investiranju v ti dve družbi ter da podata zagotovila za ohranjanje delovnih mest oziroma povečevanje zaposlenosti z odpiranjem delovnih mest. Več v točki 2.2.3.1.b.

²⁹¹ [REDACTED]

²⁹² [REDACTED]

²⁹³ To potrjujejo tudi ugotovitve v točki 2.3.1.a in podatki, prikazani v tabeli 2.

razširitev trga

294.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Obljuba širitve na [redacted] trg, ki je velik, je predstavljala prednost v primerjavi s trgi, ki jih je družba SIJ že poznala in že obvladovala. Komisija je menila, da je imela družba SIJ trge, kamor sta druga dva ponudnika ponujala širitev, že razmeroma dobro pokrite. Čeprav je bilo v začetku pogajanj načrtovano, je bilo kasneje določilo o omogočanju širitve poslovanja na [redacted] trg težko natančno opredeliti. [redacted]

Komisija je to vedela, vendar s tem ni bila podrobno seznanjena in ni bila toliko strokovna, da bi to poznala; to je lahko poznala le družba SIJ.

Ocenjujemo, da komisija v pogajanjih o določilu glede razširitve [redacted] trga družbe SIJ ni ravnala učinkovito iz naslednjih razlogov:

- Ponudnik družba Dillon je v svoji ponudbi glede tega kriterija poudarjal [redacted]. Kljub temu je v prodajno pogodbo vključena le zaveza kupca in garanta, [redacted] določilo pa je bilo na podlagi zahteve kupca v pogajanjih²⁹⁵ spremenjeno do te mere, da v prodajni pogodbi ni bilo [redacted]. S tem je postala taka zaveza nedoločna, saj od kupca in garanta ni bilo mogoče zahtevati nobenih aktivnosti ali [redacted].

²⁹⁴ V prodajni pogodbi je tudi določeno, da se [redacted]

²⁹⁵ Zaveza glede razširitve [redacted] trga je bila prvotno predvidena kot [redacted]

[redacted] Osnutek pogodbe z dne 18. 12. 2006 [redacted]

[redacted] V pogajanjih 11. 1. 2007 je bila [redacted]

- V prodajni pogodbi ni bilo predvideno, da naj bi kupec in garant prodajalcu poročala o izvrševanju teh zavez ter kakšna dokazila naj bi o tem predložila.

2.2.4.3.d V prodajno pogodbo niso bile vključene zaveze kupca v zvezi s prevzemanjem širše odgovornosti do slovenskega družbenoekonomskega okolja, kljub temu da je bila sposobnost prevzema take odgovornosti opredeljena kot eden od kriterijev za ocenjevanje prispelih ponudb in da je posamezni program prodaje med temeljnimi cilji prodaje določal identifikacijo nosilnega lastnika, ki bi bil sposoben prevzeti širšo odgovornost do slovenskega družbenoekonomskega okolja. Komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker tega kriterija v okviru pogojev prodaje ni podrobneje določila²⁹⁶, zato ponudniki niso imeli natančne informacije, katera zagotovila naj bi pri tej točki ponudbe podali²⁹⁷, kar predstavlja tveganje za neenakopravno obravnavo ponudnikov. V postopku pogajanj tudi ni skušala v prodajno pogodbo vključiti zavez, ki jih je s tem v zvezi podal ponudnik družba Dillon²⁹⁸.

Kupec se je v prodajni pogodbi izrecno zavezal tudi, da

2.2.4.3.e Za primer kršitev določil prodajne pogodbe,

²⁹⁶ Niti v programu prodaje niti v pozivu za javno zbiranje ponudb in v informacijskem memorandumu.

²⁹⁷ Več v točki 2.2.2.2.d.

²⁹⁸ Ponudnik družba Dillon je v prvotni ponudbi poudaril

²⁹⁹

³⁰⁰ Več v točkah 2.2.4.3.b, 2.2.4.3.c, 2.2.4.4.a in 2.2.4.3.e.

Ocenjujemo, da komisija za prodajo pri pogajanjih o [REDACTED] ni ravnala učinkovito. Razloge navajamo v nadaljevanju.

V postopku pogajanj je bila iz besedila prodajne pogodbe izločena [REDACTED]

[REDACTED] kar je neizvedljiva zaveza, saj [REDACTED]

- Komisija je na zahtevo kupca³⁰³ sprejela določilo, da [REDACTED]

[REDACTED] Iz tega izhaja tveganje, da bi lahko kupec v času trajanja zavez kršil več pogodbenih zavez, vendar bi Republika Slovenija lahko [REDACTED]

[REDACTED] Ugotavljanje morebitnih kršitev pogodbenih zavez [REDACTED] pogoji za določitev, da je [REDACTED]

[REDACTED], in nedoločnost zavez kupca³⁰⁴ so pomenili, da kupec za izpolnitev sprejetih zavez dejansko ni bil zavezan k nobeni aktivnosti ali dodatnim vlaganjem ter da so bile tudi dogovorjene pogodbene kazni nedoločne.

2.2.4.4 Druga pogodbena določila

2.2.4.4.a Kupec se je prodajalcu zavezal, da [REDACTED]

³⁰¹ Več v točki 2.2.4.3.c.

³⁰² V osnutku pogodbe z dne 18. 12. 2006 so bile [REDACTED]

³⁰³ V osnutku prodajne pogodbe, ki ga je komisija obravnavala 16. 1. 2007.

³⁰⁴ Več v točkah 2.2.4.3.b in 2.2.4.3.c.

305 [REDACTED]

306 [REDACTED]

[REDACTED]

V prodajni pogodbi je kupec prodajalcu tudi priznal in zanj ustanovil nepreklicno in nepogojno prodajno pravico (put opcijo) za čas petih let po veljavnosti prodajne pogodbe, s katero se je zavezal, da naj bi na pisni poziv prodajalca kupil preostale delnice družbe SIJ³⁰⁷ po nakupni ceni, ki ne sme biti manjša od prodajne cene za delnico po tej pogodbi.

[REDACTED]

Ocenjujemo, da komisija v pogajanjih ni ravnala učinkovito iz razlogov, ki jih navajamo v nadaljevanju:

- Prodajna [REDACTED] opcija sta bili vključeni v prodajno pogodbo po predložitvi zavezujočih ponudb ponudnikov na podlagi navedb kupca v dodatnih pojasnilih k prvotni ponudbi³⁰⁸, s čimer je komisija spremenila predmet prodaje, saj je kupec poleg nakupa 55,35-odstotnega deleža pridobil tudi pravico do nakupa dodatnih 25 odstotkov in ene delnice, Republika Slovenija pa je [REDACTED] jasno izrazila pripravljenost za prodajo preostalega deleža. Ker je komisija za prodajo spremenila pogoje med samim postopkom prodaje in jih prilagajala glede na vsebino prejetih ponudb, ni ravnala na način, določen v petem odstavku 52. člena Uredbe o prodaji, ker bistveni elementi prodaje, ki jih je upoštevala pri obravnavi ponudb in izbiri najboljšega ponudnika, niso bili objavljeni v pozivu za javno zbiranje ponudb za nakup delnic družbe SIJ³⁰⁹ in niso bili predvideni v posamičnem programu prodaje.
- Z opredelitvijo prodajne [REDACTED] opcije tudi ni zagotovila izpolnjevanja cilja iz programa prodaje in poziva za javno zbiranje ponudb, da želi preostali delež zadržati v svoji lasti za nedoločen čas.
- Ker je komisija pogoje prodaje prilagodila predlogom enega ponudnika, ne da bi o tem obvestila ostale ponudnike, je tudi neenakopravno obravnavala ponudnike in zmanjšala transparentnost postopka prodaje, s čimer ni upoštevala določil prvega odstavka 80. člena ZJF³¹⁰.
- Z vključitvijo [REDACTED] prodajne opcije je komisija povečala tveganje, da ni bila dosežena najvišja možna prodajna cena. Če bi bila že v pozivu za javno zbiranje ponudb objavljena prodaja vseh 80,35 odstotka delnic družbe SIJ, bi tak nakup kupcu omogočil vpliv na upravljanje družbe SIJ z več kot tričetrtinsko večino glasovalnih pravic, zato obstaja verjetnost, da bi ponudbe podali tudi drugi

³⁰⁷ Preostalih 248.655 delnic družbe SIJ, kar predstavlja 25 odstotkov in eno delnico.

³⁰⁸ Komisija je po prejemu prvotnih ponudb od vseh treh ponudnikov zahtevala, naj v dopolnitvah oziroma dodatnih pojasnilih ponudbe podajo pojasnilo o obstoju možnosti nakupa preostalih delnic v lasti Republike Slovenije. Družba Dillon je v dodatnih pojasnilih z dne 6. 12. 2006 izrazila

[REDACTED]

V osnutku prodajne pogodbe z dne 18. 12. 2006 je bila vključena

[REDACTED]

³⁰⁹ Na podlagi določil 3. točke prvega odstavka 49. člena Uredbe o prodaji je med elementi poziva, ko cena ni edini kriterij izbora, tudi opis predmeta prodaje.

³¹⁰ Prvi odstavek 80.f člena ZJF določa, da mora biti prodaja izvedena tako, da zagotavlja enakopravno obravnavanje ponudnikov in preglednost postopkov prodaje.

ponudniki, ki bi bili pripravljeni plačati večjo prevzemno premijo kot za (zgolj) večinski delež lastništva družbe SIJ³¹¹.

- Pri prodajni [REDACTED] opciji izvršilna cena ni bila natančno določena oziroma določljiva³¹², temveč je bila določena le njena minimalna vrednost. Ocenjujemo, da to ni ustrezno, saj je to predstavljalo tveganje za kupca, da bi prodajalec ob uveljavitvi prodajne opcije zvišal izvršilno cenovno raven, ki bi bistveno preseгла cenovno raven, ki bi jo lahko dosegel v tistem trenutku na trgu, ni pa določeno, da bi imel kupec možnost zavrniti nakup po nerazumno visoki ceni. V prodajni pogodbi tudi ni bila določena premija za pridobitev [REDACTED] prodajne opcije³¹³, zato obstaja tveganje, da je kupec svoje tveganje, da bi lahko Republika Slovenija v prihodnosti prodala delnice po (vnaprej še ne določeni) ceni, ki bi bila višja od trenutne tržne cene, vračunal v ponujeno prodajno cenovno raven in zato v pogajanjih ni pristal na bistveno zvišanje prodajne cene.
- V prodajni pogodbi tudi ni določeno obrestovanje minimalne izvršilne cene³¹⁴, zato obstaja tveganje, da bi morala Republika Slovenija, če bi uveljavljala prodajno opcijo [REDACTED], [REDACTED] preostale delnice prodati po ceni, enaki ceni v tej pogodbi, saj kupec ne bi imel interesa določiti cene višje od dogovorjene najnižje cene v prodajni pogodbi. S tem bi ustvarila oportunitetno izgubo, saj bi bila lahko cena delnice na trgu v tistem času višja, tudi zaradi obsežnih investicij v družbe skupine SIJ, k financiranju katerih bi prispevala tudi sama³¹⁵.
- Način izvršitve [REDACTED] ni natančno določen, zato ni opredeljeno, kdaj in na kakšen način mora kupec delnice, pridobljene na podlagi prodajne opcije, plačati po prejemu zahteve prodajalca, kar bi lahko pomenilo dodatna tveganja, če bi prišlo do uveljavitve [REDACTED]

2.2.4.4.b V prodajni pogodbi se je kupec zavezal [REDACTED]

³¹¹ V oceni vrednosti delnice družbe SIJ, pripravljene za namen prodaje 55,35 odstotka delnic družbe SIJ, je bil na primer zaradi prodaje deleža, manjšega od 75 odstotkov, upoštevan [REDACTED]

³¹² Na primer po prosti presoji prodajalca oziroma kupca, na podlagi ponovnih pogajanj ali morebitne ocene vrednosti.

³¹³ Premija ni bila plačana, kar izhaja tudi iz navedb v letnem poročilu družbe Dilon za leto 2007, da je nabavna vrednost opcije enaka nič, saj v pogodbi o nakupu premija zanjo ni bila določena in ne plačana.

³¹⁴ V osnutku prodajne pogodbe z dne 18. 12. 2006 je bilo predvideno [REDACTED]

³¹⁵ [REDACTED]

³¹⁶ Komisija za prodajo je po prejemu ponudb 27. 11. 2006 sklenila, da se do razgovorov s ponudniki pripravi osnutek pogodbe, v katero naj bi bila vnesena tudi opcija [REDACTED] vse tri ponudnike pa je 28. 11. 2006 pozvala, naj v dopolnitvi oziroma dodatnih pojasnilih k ponudbi predložijo pojasnilo o obstoju možnosti [REDACTED] Družba Dilon je komisijo na razgovoru 6. 12. 2006 obvestila, [REDACTED]

[REDACTED] v osnutku prodajne pogodbe z dne 18. 12. 2006 [REDACTED]

[REDACTED] Predstavnik kupca je na pogajanjih [REDACTED]

[REDACTED] 11. 1. 2007 predlagal, da [REDACTED]

Kupec se je zavezal prodajalca obvestiti

. To določilo je povezano s 5. členom ZPSZ³¹⁹, kar pa ni bilo omenjeno v pozivu za javno zbiranje ponudb in v informacijskem memorandumu, ampak je bila navedena možnost, da ³²⁰. Zagotavljalo je določene pravice osebam, ki so bile upravičenci na podlagi 5. člena ZPSZ, hkrati pa se je kupec ³²¹. Ne glede na to ocenjujemo, da komisija v zvezi z zagotavljanjem pravic drugih delničarjev družbe SIJ ni ravnala učinkovito iz naslednjih razlogov:

- Ponudnik družba Dillon je bil o ³²² oziroma obveznostih na podlagi ZPSZ seznanjen pred oddajo zavezujoče ponudbe³²², glede seznanjenosti drugih potencialnih ponudnikov s potencialnimi obveznostmi v zvezi z ZPSZ pa ni dokazil³²³.
- Kupec se je s pogodbenim določilom o obveznosti, da ³²⁴ zavezal ³²⁵ takega

³¹⁷ V prilogi prodajne pogodbe je bil

³¹⁸ Pogodba še določa, da

³¹⁹ To je razvidno iz programa prodaje, ki ni bil javno objavljen. Več v točki 2.1.2.e.

³²⁰ V informacijskem memorandumu je bilo navedeno, da

³²¹

³²² Ponudnik družba Dillon je v ponudbi dne 20. 11. 2007 navedel, da

³²³ V seznamu dokumentacije, ki naj bi bila potencialnim interesentom na voljo v podatkovni sobi oktobra 2006, je sicer ³²⁶ vendar računskemu sodišču niso bila predložena dokazila o tem, katero dokumentacijo so potencialni kupci v zvezi s tem dejansko prejeli. Druga dva ponudnika se o tem v prvotnih ponudbah 20. 11. 2007 nista izrekla.

pogoja pa komisija v pozivu za javno zbiranje ponudb ni objavila. Po prejemu zavezujočih ponudb in med pogajanjmi sta komisija za prodajo in kupec uskladila to določilo tako, da je bila obveznost kupca [REDACTED] ponudnika pa je tudi obvestila o [REDACTED]. S tem je bilo tveganje za kupca, povezano s [REDACTED] na podlagi 5. člena ZPSZ, v postopku prodaje odpravljeno³²⁴, medtem ko bi morala Republika Slovenija, [REDACTED] s čimer bi Republika Slovenija dejansko pridobila manjšo kupnino. Na tej podlagi ocenjujemo, da v postopku pogajanj komisija ni izločila vseh tveganj, povezanih s 5. členom ZPSZ, zato obstaja tveganje, da ni dosegla najvišje možne cene.

- V pogajanjih ni bilo dogovorjeno, katera dokazila [REDACTED] bi moral kupec predložiti prodajalcu, ter kdaj naj bi jih predložil.

2.2.4.5 Delničarski sporazum [REDACTED]

Prodajalec in kupec sta se v prodajni pogodbi zavezala urediti nova razmerja v družbi [REDACTED] ter z delničarskim sporazumom, ki naj bi ga sklenila [REDACTED]³²⁶. V prilogi prodajne pogodbe je bil vključen [REDACTED] ter osnutek delničarskega sporazuma.

V delničarskem sporazumu sta Republika Slovenija in družba Dillon [REDACTED] Prizadevala naj bi si za uresničevanje naslednjih ciljev:

- [REDACTED]

V delničarskem sporazumu sta delničarja sprejela zaveze, ki jih navajamo v nadaljevanju.

³²⁴ Več v točki 2.2.4.2.c.

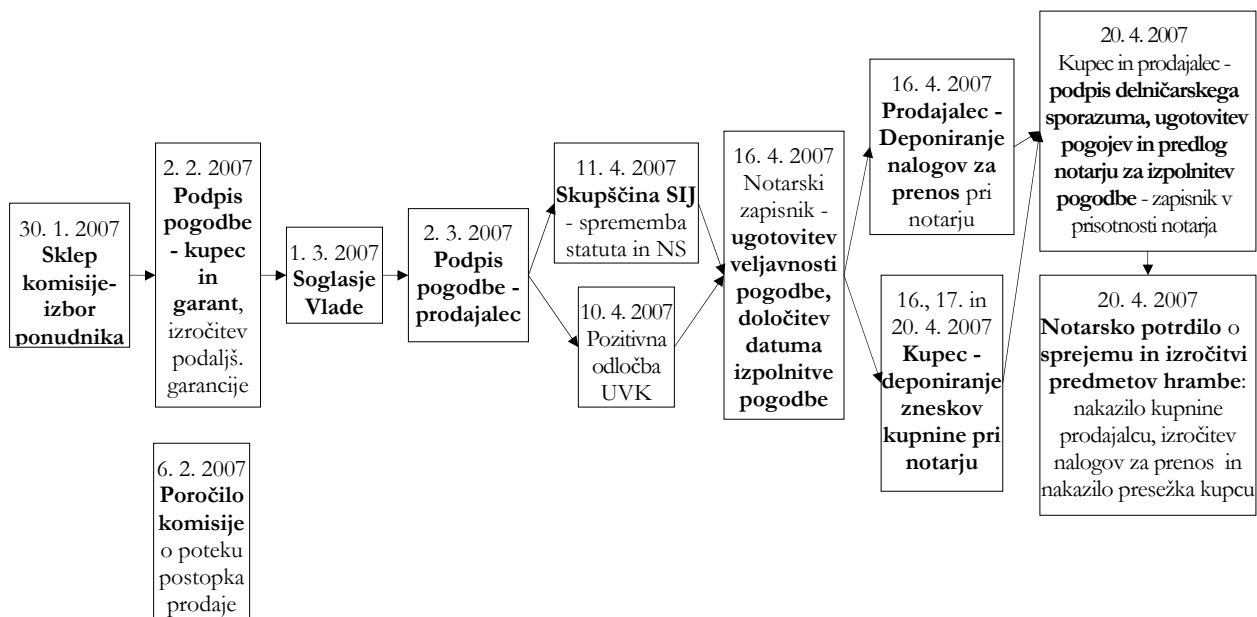
³²⁵ [REDACTED]

³²⁶ Prve osnutke [REDACTED] in delničarskega sporazuma je pripravil pooblaščenec ponudnika družbe Dillon in jih posredoval komisiji 15. 12. 2006, ki se je z njimi načelno seznanila 11. 1. 2007. Po dokončni uskladitvi prodajne pogodbe sta 18. 1. 2007 komisija in pravni svetovalec komisije seznanila predstavnike ponudnika s pripombami na posamezna določila [REDACTED] in delničarskega sporazuma, predstavniki ponudnika pa so z vsemi predlogi soglašali, zato je komisija ugotovila, da je vsebina teh dokumentov usklajena.

2.2.5 Sklenitev in izpolnitev prodajne pogodbe

Potek dejanj, povezanih s podpisom in nastopom pogojev za veljavnost prodajne pogodbe, ter njeno izpolnitvijo predstavljamo na sliki 6.

Slika 6: Potek izpolnitve prodajne pogodbe

Vir: dokumentacija o prodaji

³³² Več v točki 2.3.3.

³³³

2.2.5.1 Odločanje vlade o soglasju k prodaji

2.2.5.1.a V poročilu o poteku prodajnega postopka s predlogom izbora najugodnejšega ponudnika (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je komisija za prodajo 6. 2. 2007 predložila Ministrstvu za gospodarstvo in Ministrstvu za finance, je poudarila³³⁴ razloge, da sta s prodajo delnic družbe SIJ kupcu, družbi Dillon, dosežena glavna cilja prodaje³³⁵ ter razloge za izbor predlaganega kupca, družbe Dillon. Ob tem je upoštevala oceno uprave družbe SIJ glede poslovnega načrta ponudnika družbe Dillon/OAO Koks. Ugotovili smo, da je komisija za prodajo podala v poročilu naslednje nepopolne in zavajajoče informacije, povezane z izvedbo postopka prodaje:

- izpostavila je, da [redacted] kar ni v skladu z dejanskim stanjem³³⁶; komisija za prodajo obsega vloženi sredstev države v skupino SIJ ni obravnavala med postopkom prodaje;
- ne glede na to, da je omenila cikličnost jeklarske industrije, ni navedla, v kateri fazi cikla je bila ob prodaji delnic družba SIJ in ali je bila v tisti fazi cikla, ki je bil ugoden;
- iz poročila izhaja, da naj bi kupec zagotovil [redacted] ta navedba ni v skladu z določili v prodajni pogodbi, ker se kupec ni zavezal [redacted] ki bi [redacted];
- ni navedeno, da so posamezni interesenti izkazali zanimanje za nakup posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ³³⁷ in ni pojasnil o razlogih, da kljub interesom komisija za prodajo ni mogla v večji meri doseči cilje prodaje s katero od alternativnih metod prodaje, predvidenih v programu prodaje³³⁸;

³³⁴ V poročilu je komisija za prodajo predstavila tudi položaj panoge, program prodaje, potek prodajnega postopka, predvideni časovni potek zaključka prodaje, če bi vlada k prodaji podala soglasje, zapisniški povzetek sej komisije za prodajo ter stroške prodaje.

³³⁵ [redacted]

³³⁶ [redacted]

³³⁷ Komisija ni navedla, da je bila seznanjena z možnostjo prodaje posameznih hčerinskih družb družbe SIJ (družb Serpa, SUZ in ZIP Center), ter da so potencialni kupci in dva od ponudnikov izražali interes za nakup zgolj deležev družb Acroni ali Metal Ravne [redacted]

³³⁸ Komisija je v poročilu (v delu, kjer je povzela program prodaje) kot metodo prodaje navedla le javno objavo z zbiranjem ponudb za paket B, ni pa navedla možnosti izbire [redacted]

- predstavitev vsebine ponudb neizbranih ponudnikov in vsebine pogajanj ni vsebovala vseh podatkov:
 - preglednica prvotnih ponudb treh ponudnikov in preglednica končnih ponudb dveh ponudnikov sta vsebinsko pomanjkljivi³³⁹ in vsebujeta nekatere neresnične ter neprimerljive podatke³⁴⁰;
 - ni navedeno, da je bil v dveh ponudbah [REDACTED] izražen interes za nakup odvisne družbe v skupini SIJ (družbe Metal Ravne);
 - pomanjkljivo je predstavljen celoten potek obravnavanja ponudbe družbe [REDACTED] vsebina njenih dopolnitev, vsebina pritožbe ponudnika na odločitev o zavrženju ponudbe in vsebina odgovora na pritožbo³⁴¹;
 - ni razvidno, da je ponudnik družba Dilon pridobil osnutek prodajne pogodbe že pred iztekom roka za dopolnitev ponudb drugih dveh ponudnikov in da se je komisija za prodajo z njim pogajala, preden je odločila o odgovoru na pritožbo ponudnika družbe [REDACTED];
- v zapisniškem povzetku postopka prodaje ni navedla vseh sklepov, povezanih z aktivnostmi, za katere je komisija pooblastila druge osebe³⁴², in sklepov, ki niso neposredno povezani z izbiro ponudnika³⁴³, omenjena tudi ni korespondenčna seja, ki je potekala 11. in 12. 12. 2006³⁴⁴;

³³⁹ V preglednicah so bili elementi ponudb prikazani le po kriterijih za ocenjevanje iz poziva za javno zbiranje ponudb.

³⁴⁰ Neprimerljivi so podatki glede pripravljenosti ponudnikov za dodatna vlaganja, ker je bila za družbo Dilon prikazana vrednost celotnih vlaganj v družbe skupine SIJ, za družbo [REDACTED] pa le vrednost dodatnih vlaganj glede na strateški načrt, ki ga je pripravila uprava družbe SIJ. Neresnične so navedbe glede ponudbe družbe [REDACTED], za katero je bilo glede dodatnih vlaganj navedeno, da se do tega ni opredelila, čeprav je v ponudbi navajala, da vse načrtovane investicije, prikazane v strateških dokumentih v podatkovni sobi, še niso dokončno potrjene in so še predmet potrditve novega delničarja (delničarjev); navajala je tudi potrebnost izvedbe nadaljnjega skrbnega pregleda. Pri ponudbi družbe [REDACTED] je bil naveden neresničen podatek, da ni podala zagotovil za ohranjanje oziroma povečanje števila delovnih mest, ter da se ni opredelila v zvezi s sposobnostjo prevzema širše odgovornosti do slovenskega družbenoekonomskega okolja.

³⁴¹ Komisija je navedla, da je ponudbo družbe zavrgla, ker ni predložila ustreznega poslovnega načrta za družbo Acroni in za skupino SIJ in zato po dveh pozivih za dopolnitev ponudbe ne izpolnjuje pogojev za popolnost ponudbe. Pri tem komisija ni navedla, da je tej družbi za dopolnitev ponudbe postavila rok 8. 1. 2007, čeprav bi družba lahko našla strateškega partnerja do 31. 1. 2007, ter da je drugo dopolnitev ponudbe zavrgla zaradi zamude in zaradi ne-predložitve ustreznih poslovnih načrtov; komisija ni navedla, da je en dan kasneje družba Scholz Edelstahl pridobila strateškega partnerja za nakup družbe Acroni. Prav tako ni navedla informacij o vsebini pritožbe družbe Scholz Edelstahl na odločitev komisije o zavrženju ponudbe ter o odgovoru komisije ponudniku.

³⁴² [REDACTED]

³⁴³ [REDACTED]

³⁴⁴ Na tej seji je komisija določila rok za dopolnitev ponudbe ponudnikoma družbama [REDACTED] in [REDACTED]

- v predvidenem časovnem poteku zaključka prodaje³⁴⁵ naj bi se [REDACTED] ta časovni potek ni bil v skladu z določili prodajne pogodbe³⁴⁶, ki [REDACTED]
- iz poročila tudi niso razvidni naslednji podatki:
 - komisija za prodajo ni razvrstila kriterijev za ocenjevanje ponudb po pomembnosti oziroma za posamezne elemente ponudb ni določila meril za tehtanje³⁴⁸;
 - v zvezi s pripravljalnimi dejanji ni naveden sklep, da se z izbranim cenilcem preveri učinke investicij, ko bo znana nova strategija razvoja družb do leta 2012, in ni razvidno, da ta sklep komisije za prodajo ni bil realiziran;
 - skupni obseg stroškov prodaje po podatkih iz poročila je bil [REDACTED] od dejanskih stroškov prodaje³⁴⁹;
 - ni razvidno, da je stroške prodaje pokrila družba SIJ in da ji Ministrstvo za gospodarstvo po zaključku prodaje ni povrnilo stroškov prodaje³⁵⁰;
 - ni razvidno, da je bila vsa dokumentacija o postopku prodaje v družbi SIJ in ne na Ministrstvu za gospodarstvo.

Ker je poročilo po določilih drugega odstavka 55. člena Uredbe o prodaji tudi del gradiva za vlado in ker je bilo nepopolno in zavajajoče, ocenjujemo, da komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker vladi in Ministrstvu za gospodarstvo ni omogočila odločanja o predlogu za prodajo delnic družbe SIJ ponudniku, družbi Dillon, na ustreznih in popolnih podlagah.

345 [REDACTED]

346 V skladu s pozivom za javno zbiranje ponudb in prodajno pogodbo je bilo soglasje vlade k sklenitvi pogodbe pogoj za njeno veljavnost, prodajalec pa je moral v [REDACTED] dneh po izdaji soglasja vlade podpisati pogodbo [REDACTED]

347 [REDACTED]

348 Več v točki 2.1.1.2.c.

349 Podrobneje v točki 2.2.6.a.

350 Podrobneje v točki 2.2.6.b.

2.2.5.1.b Ministrstvo za gospodarstvo je soglašalo s predlogom komisije za prodajo z dne 6. 2. 2007 in je vladi 21. 2. 2007 poslalo gradivo za obravnavo ter ji predlagalo podpis prodajne pogodbe v predloženi obliki, ki naj bi jo sprejemal tudi kupec³⁵¹. V mnenju, ki ga je priložilo predlogu sklepov vlade³⁵², je navedlo naslednje razloge za izbor ponudnika:

- Družbo Dillon je ustanovila nizozemska zadruga Dillon Coöperatief, katere ustanovitelj in lastnik je OAO Koks, ki jamči za boniteto družbe Dillon. [redacted]
- Dosežena prodajna cena je na zgornji meji cenitvenega poročila³⁵³. [redacted]
Kupec je zainteresiran za dodatna vlaganja [redacted]
- Kupec se je zavezal, da naj bi deloval [redacted]
- Kupec se je izkazal kot [redacted]
- Za vse neuresničene pogodbene zaveze jamči OAO Koks v višini do 10 odstotkov kupnine za posamezno kršitev oziroma skupno do največ 20 odstotkov celotne vrednosti kupnine.

Ocenjujemo, da Ministrstvo za gospodarstvo v svojem gradivu vladi in s tem v predlogu za sprejem soglasja ni podalo ustreznih in popolnih informacij o dogodkih in aktivnostih v postopku prodaje delnic družbe SIJ za učinkovito odločanje. Obrazložitev podajamo v nadaljevanju.

- Ministrstvo za gospodarstvo ni preverilo vsebine poročila o poteku prodajnega postopka, ki ga je pripravila komisija za prodajo, ampak je navedbe le povzelo.
- Ministrstvo za gospodarstvo vlade ni obvestilo o tem, da ni bil realiziran časovni potek prodaje, ki ga je v poročilu navedla komisija. Kupec do datuma, predvidenega v časovnem poteku, [redacted]
- V prilogi predloga sklepov vlade je vključilo dokument Strategija in vizija družb skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012 brez navedbe, da ta strategija ni enaka različici, ki je bila predložena

³⁵¹ Iz gradiva za obravnavo na vladi je razvidno, da je bilo gradivo usklajeno z Ministrstvom za finance.

³⁵² Vladi je bilo predloženo še: pogodba o prodaji v slovenskem in ruskem jeziku, ki sta jo podpisala kupec in garant, zahtevek za sklic skupščine SIJ, dopolnjeni program prodaje družbe SIJ, poročilo komisije za prodajo o poteku prodajnega postopka, informacijski memorandum, dokumenta Strategija in vizija družb skupine SIJ in Položaj panoge jeklarstva in družb skupine SIJ v panogi (družbi Acroni in Metal Ravne), podatki iz finančnih izkazov in kazalci na dan 30. 9. 2006 ter ocena izkaza poslovnega izida družbe SIJ za leto 2006, bančna garancija kupca, izpisek iz sodnega registra za družbo SIJ, kupca in garanta, poročilo o skrbnem finančnem in pravnem pregledu in poročilo o ocenjevanju vrednosti lastniškega kapitala.

³⁵³ Predstavljen je bil tudi razpon ocenjene vrednosti delnice družbe SIJ iz cenitvenega poročila 1.

³⁵⁴ Glede na predviden časovni potek prodaje v poročilu komisije o poteku prodaje, bi moral kupec [redacted]

V skladu z določili prodajne pogodbe naj bi [redacted]

ponudnikom³⁵⁵. Vladi je bila predložena različica strategije, ki ni omogočala primerjave s podatki v prodajni pogodbi, ker ne vsebuje podrobnih podatkov o načrtovanih kategorijah poslovnega načrta, investicijah in številu zaposlenih v teh družbah od leta 2007 do leta 2012, zato vlada ni mogla ugotoviti, da družba Dillon v ponudbi ni ponudila [redacted]

[redacted] in se tudi ni zavezala k nobenim dodatnim vlaganjem denarnih sredstev v družbe skupine SIJ.

- Pri navedbi glede [redacted] Ministrstvo za gospodarstvo ni prikazalo, da je ta pogoj povezan s problematiko družb pooblaščenk. V oceni finančnih posledic je Ministrstvo za gospodarstvo navedlo, da [redacted] medtem ko potencialne obveznosti iz [redacted] niso bile navedene, kljub temu, da [redacted]
- V gradivu ni omenjeno pismo, ki ga je družba [redacted] poslala na Ministrstvo za gospodarstvo 6. 2. 2007, ni omenjen odgovor, ki ga je tej družbi ministrstvo poslalo 28. 2. 2007, in ni omenjeno, da ga je obravnavala tudi komisija za prodajo na svoji zadnji seji 23. 2. 2007.

2.2.5.1.c Vlada je 1. 3. 2007 podala soglasje k prodajni pogodbi, pooblastila je ministra za gospodarstvo za njen podpis in uveljavitev obveznosti in določil iz te pogodbe ter sklenila podati pisno zahtevo upravi SIJ, da v sedmih dneh od prejema sklepa skliče skupščino družbe SIJ. Ocenjujemo, da vlada ob podaji soglasja k prodajni pogodbi ni ravnala učinkovito, razloge navajamo v nadaljevanju.

- Vlada je podala soglasje k prodajni pogodbi na pomanjkljivih podlagah, saj ji je bila predložena strategija družb skupine SIJ, ki ji ni omogočala primerjave s podatki v prodajni pogodbi³⁵⁷, vlada pa tega ni zaznala in ni zahtevala dopolnitve gradiva;
- vlada ni zaznala, da komisija za prodajo ni proučila alternativne možnosti prodaje posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ, ki je bila predvidena v programu prodaje³⁵⁸;
- vlada ni ugotovila, da so zaveze in pogodbene kazni v prodajni pogodbi nedoločne³⁵⁹, da je v gradivu predstavljen drugačen časovni potek izpolnitve prodajne pogodbe kot v prodajni pogodbi³⁶⁰ ter da so v gradivu pomanjkljivo prikazane finančne posledice podaje soglasja k prodajni pogodbi in nekatera

³⁵⁵ Več v točki 2.2.2.2.h.

³⁵⁶ Več v točki 2.2.4.2.b.

³⁵⁷ Več v točki 2.2.5.1.b

³⁵⁸ Več v točki 2.2.2.1.a in 2.2.3.1.a.

³⁵⁹ Več v točkah 2.2.4.2.c, 2.2.4.3.b in 2.2.4.3.c. Iz dobesednega zapisa seje vlade z dne 1. 3. 2007 izhajajo, da [redacted]

³⁶⁰ Več v točki 2.2.5.1.a.

tveganja³⁶¹, zlasti zaradi potencialnih obveznosti Republike Slovenije za [REDACTED]

- [REDACTED]³⁶²;
- vlada ni ugotovila tveganj, povezanih s kupcem, družbo Dillon³⁶³, ki jo je kratek čas pred oddajo ponudbe ustanovila nizozemska zadruga Dillon Cöoperatief, ki jo je tudi na novo ustanovila v istem času ruska matična družba OAO Koks³⁶⁴;
- soglasje k prodaji je vlada podala kljub temu, da niso bili pojasnjeni razlogi za to, da so sredstva, ki jih je Republika Slovenija vložila v sanacijo družb skupine SIJ, znatno presegala kupnino³⁶⁵, zlasti ker ima Republika Slovenija iz obveznic RS 33 dolgoročne obveznosti, ki zapadejo v plačilo šele leta 2023³⁶⁶.

³⁶¹ Več v točki 2.2.5.1.b.

³⁶² Iz dobeseidnega zapisa seje vlade z dne 1. 3. 2007 je razvidno, da [REDACTED]

³⁶³ Iz dobeseidnega zapisa seje vlade z dne 1. 3. 2007 je razvidno, da [REDACTED]

³⁶⁴ Več v točki 2.2.3.1.c.

³⁶⁵ Iz dobeseidnega zapisa seje vlade dne 1. 3. 2007 izhaja, da [REDACTED]

³⁶⁶ Več v točki 2.1.1.2.a.

2.2.5.2 Uresničevanje drugih pogojev in izpolnitev prodajne pogodbe

2.2.5.2.a Družbi Dilon in OAO Koks sta 2. 2. 2007 podpisali prodajno pogodbo za prodajo 550.511 delnic družbe SIJ³⁶⁷, po izdaji soglasja vlade k sklenitvi prodajne pogodbe 1. 3. 2007 pa je minister za gospodarstvo v imenu prodajalca 2. 3. 2007 podpisal prodajno pogodbo. Na podlagi priglasitve koncentracije družb Dilon in SIJ, ki jo je priglasila družba Dilon, je Urad za varstvo konkurence 10. 4. 2007 izdal odločbo, da priglašeni koncentraciji teh družb ne nasprotuje in da je koncentracija v skladu s pravili konkurence. Na podlagi zahtevka vlade, ki ga je ta sprejela 1. 3. 2007 kot prilogo prodajne pogodbe³⁶⁸, je uprava družbe SIJ sklicala skupščino družbe SIJ, ki je potekala 11. 4. 2007. Na skupščini so bili v skladu z določili prodajne pogodbe in delničarskega sporazuma sprejeti sklep o odpoklicu članov nadzornega sveta družbe SIJ³⁶⁹, sklep o imenovanju novih članov nadzornega sveta SIJ³⁷⁰ in sklep o spremembah statuta družbe SIJ v predlaganem besedilu³⁷¹.

Dne 16. 4. 2007 je bil na podlagi določil prodajne pogodbe³⁷² v prostorih Ministrstva za gospodarstvo v navzočnosti notarja pripravljen notarski zapisnik³⁷³, v katerem so Republika Slovenija³⁷⁴, družba Dilon in družba SIJ podale izjave, da [REDACTED]

[REDACTED]

³⁶⁷ Tega dne je kupec družba Dilon izročil [REDACTED]

³⁶⁸ Več v točki 2.2.4.5.

³⁶⁹ Ker je eden od članov nadzornega sveta družbe SIJ tri dni pred objavo sklica skupščine podal odstopno izjavo, je skupščina na podlagi nasprotnega predloga družbe D.S.U. le ugotovila, da mu je potekel mandat in ga ni odpoklicala.

³⁷⁰ Dva člana nadzornega sveta SIJ sta bila imenovana na predlog Republike Slovenije, ostalih pet članov pa na predlog družbe Dilon.

³⁷¹ Z nekaj spremembami na podlagi nasprotnega predloga družbe D.S.U. (dodano je bilo tudi besedilo glede odločanja skupščine družbe SIJ o nagradah članom nadzornega sveta za dobro opravljanje dolžnosti in o udeležbi na dobičku).

³⁷² Več v točki 2.2.4.1.b.

³⁷³ Notarski zapisnik št. SV 237/07; osnutek zapisnika je bil v prilogi prodajne pogodbe.

³⁷⁴ Zanj je notarski zapisnik podpisal minister za gospodarstvo.

³⁷⁵ [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Ugotovili smo, da je iz notarskega zapisnika z dne 16. 4. 2007 jasno razvidno, da naj bi kupec za namen plačila kupnine pridobil posojilo, ter da se vsebina notarskega zapisnika razlikuje od osnutka zapisnika, ki je bil v prilogi prodajne pogodbe in ga je 1. 3. 2007 potrdila vlada. Pomembnejša odstopanja³⁷⁸ so naslednja:

[REDACTED] V notarskem zapisniku je navedena zaveza družbe Dilon, da [REDACTED]

- [REDACTED]
- [REDACTED]

Ministrstvo za gospodarstvo vladi ni predložilo predloga za izdajo soglasja k spremenjenemu notarskemu zapisniku in je s spremembo ni seznanilo. Tako vlada ni podala soglasja k spremembam osnutka notarskega zapisnika ter ni bila seznanjena s tem, da je kupec dejansko nakazal presežna denarna sredstva v znesku 70.015.000 evrov³⁷⁹ in da se je Ministrstvo za gospodarstvo odpovedalo znesku obresti na deponirana sredstva³⁸⁰, kar ni bilo v skladu z načinom izpolnitve prodajne pogodbe, ki ga je potrdila vlada.

376 [REDACTED]

377 [REDACTED]

378 [REDACTED]

³⁷⁹ Podrobneje v nadaljevanju, v točki 2.2.5.2.b.

³⁸⁰ V znesku 1.918 evrov; več v točki 2.2.5.2.b.

Glede na to, da sta bili družba Dillon in zadruga Dillon Cooperatief na Nizozemskem ustanovljeni malo pred oddajo ponudbe in posebej za namen nakupa delnic družbe SIJ, ocenjujemo, da bi bilo smiselno, da bi Ministrstvo za gospodarstvo od kupca pridobilo in podrobneje proučilo dokazila o izvoru vseh sredstev, ki so bila za izpolnitev pogodbenih določil nakazana na skrbniški račun notarja, ter pojasnila o razlogih za to, da je bila v notarski zapisnik vnesena možnost nakazila presežnih sredstev.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

To, da naj bi imel kupec posojilo in na kakšen način ga je zavaroval, ni bilo posebej preverjeno, saj je zadostovala izjava kupca iz prodajne pogodbe, da [redacted] – takrat je bila taka praksa. Ministrstvo za gospodarstvo ne more preverjati zavarovanja kredita kupca, ker je bila to kupčeva poslovna odločitev. Ministrstvo za gospodarstvo ne more preveriti, ali je šlo za kršitev, dokazovanje kupca pa ni bilo predvideno. Drugi primeri prodaj, pri katerih kupci niso imeli nič premoženja in so zastavili delnice kupljenih družb, so bolj dvomljivi. V tem primeru je družba Dillon imela denar oziroma garanta. Pomembno je, da družba Dillon kreditov ne vrača iz sredstev SIJ in se SIJ na ta račun ne izčrpava, ampak kredite vrača iz drugih virov, na primer z dokapitalizacijami, ki jih je izvedla zadruga Dillon Cooperatief z Nizozemske, in so razvidne iz letnih poročil družbe Dillon.

Ministrstvo za gospodarstvo³⁸¹ ni ravnalo v skladu s sklepom vlade o soglasju k prodajni pogodbi in v skladu z določili poziva za javno zbiranje ponudb³⁸², ker spremenjenega zapisnika kot dela prodajne pogodbe pred podpisom ni predložilo vladi v ponovno odločanje. Vlada zato ni podala soglasja k spremenjenim določilom zapisnika, čeprav bi to morala storiti na podlagi določil drugega in četrtega odstavka 55. člena Uredbe o prodaji, in o spremenjenem načinu izpolnitve prodajne pogodbe o prodaji sploh ni bila seznanjena.

³⁸¹ Minister za gospodarstvo je bil na podlagi sklepa vlade z dne 1. 3. 2007 pooblaščen za uveljavitev določil in obveznosti iz prodajne pogodbe s kupcem.

³⁸² Podrobneje o določilih poziva za javno zbiranje ponudb glede potrebnosti soglasja vlade za veljavnost pogodbe v točki 2.2.2.2.a.

2.2.5.2.b Republika Slovenija³⁸³, kupec družba Dillon ter garant družba OAO Koks so na sestanku 20. 4. 2007³⁸⁴ v prisotnosti notarja podpisali zapisnik o izpolnitvi prodajne pogodbe³⁸⁵, iz katerega izhaja, da so gotovili naslednje:

- izpolnjeni so bili pogoji za veljavnost prodajne pogodbe z dne 2. 3. 2007³⁸⁶;
- med Republiko Slovenijo in kupcem družbo Dillon je bil 20. 4. 2007 sklenjen Delničarski sporazum³⁸⁷;
- kupec je v roku, višini in na način, določen s prodajno pogodbo, plačal prodajalcu prodajno ceno;
- denarna sredstva kot plačilo prodajne cene so prispela na skrbniški račun notarja v skladu s prodajno pogodbo³⁸⁸.

Stranke so notarju predlagale, naj prodajalcu Republiko Slovenijo izplača deponirani znesek 105.000.000 evrov, kupcu družbi Dillon izroči nalog za prenos delnic in pooblastilo ter na sodni register okrožnega sodišča v Ljubljani vložijo predlog za vpis sprememb statuta in članov nadzornega sveta s prilogami.

Dne 20. 4. 2007 je notar izdal tudi notarsko potrdilo³⁸⁹, s katerim je na podlagi notarskega zapisnika z dne 16. 4. 2007³⁹⁰ potrdil prejem naslednjih predmetov notarske hrambe:

- od Republike Slovenije: nalog za prenos delnic na račun družbe Dillon, ki ga je podpisal minister za finance, sklep vlade ter pooblastilo družbi Dillon za predložitev naloga za prenos članu KDD, ki vodi račun imetnika Republika Slovenija;
- od deponenta družbe SIJ: overjeni prepis notarskega zapisnika o potrditvi sklepov skupščine družbe SIJ z 11. 4. 2007, overjeni prepis notarskega potrdila z dne 16. 4. 2007 in prečiščeno besedilo statuta SIJ, izvornik odstopne izjave člana nadzornega sveta družbe SIJ ter izjave novih članov nadzornega sveta SIJ, overjene prevode potnih listov novih članov nadzornega sveta družbe SIJ, ki so iz Ruske Federacije, ter pooblastilo notarju za zastopanje v postopku vpisa sprememb statuta in sprememb v članstvu nadzornega sveta družbe SIJ v sodni register;

³⁸³ Zanj minister za gospodarstvo.

³⁸⁴ Zapisnik je bil sklenjen v prostorih Ministrstva za gospodarstvo 20. 4. 2007. Prisotni so bili predstavniki prodajalca, kupca in garanta (ista oseba), predsednica komisije za prodajo, svetovalec komisije za prodajo, predsednik uprave družbe SIJ ter notar.

³⁸⁵ Polni naziv dokumenta je Zapisnik, sestavljen na podlagi določila točke VI.3 Pogodbe o prodaji delnic družbe SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d. z dne 2. 3. 2007. Zapisnik ni bil sestavljen v obliki notarskega zapisa.

³⁸⁶ Republika Slovenija je kupcu vrnila vse izvode nepreklicne bančne garancije [redacted]

[redacted] Uprava družbe SIJ je pri notarju deponirala popoln predlog za vpis sprememb statuta in novih članov nadzornega sveta SIJ v sodni register. Republika Slovenija je pri notarju deponirala nalog za preknjižbo delnic (obrazca 120 in 600), sklep vlade in pooblastilo z notarsko overjenim podpisom podpisnika; dosednji člani nadzornega sveta družbe SIJ so bili na podlagi sklepa skupščine družbe SIJ z 11. 4. 2007 odpoklicani. Overjeni odstopna izjava člana nadzornega sveta družbe SIJ in izjava uprave družbe SIJ o njenem sprejemu sta v prilogi zapisnika.

³⁸⁷ Delničarski sporazum je priloga tega zapisnika.

³⁸⁸ Navedena je točka IV.2 prodajne pogodbe, ki se nanaša na [redacted]

³⁸⁹ [redacted]

³⁹⁰ [redacted]

- od deponenta družbe Dilon oziroma po njegovem nalogu so bili na notarjev račun za stranke nakazani štirje zneski³⁹¹.

Notar je potrdil, da so stranke določile datum 20. 4. 2007 kot dan izpolnitve prodajne pogodbe, ter da so podpisale zapisnik, v katerem so ugotovile izpolnjenost vseh pogojev za izpolnitev prodajne pogodbe ter predlagale izročitev predmetov notarske hrambe upravičencem. Potrdil je tudi, da so izpolnjeni pogoji za izročitev predmetov notarske hrambe upravičencem ter da so bili 20. 4. 2007 izročeni predmeti notarske hrambe:

- z notarjevega računa za stranke je bilo Republiki Sloveniji nakazano 105.000.000 evrov;
- družbi Dilon sta bila nakazana znesek 70.015.000 evrov in znesek obresti od celotnega deponiranega zneska za čas hrambe³⁹², pri čemer naj bi se nakazilo opravilo po pripisu obresti na notarjev račun³⁹³;
- upravičencu družbi Dilon je bil izročen nalog za prenos delnic in pooblastilo;
- na sodni register Okrožnega sodišča v Ljubljani je bil vložen predlog za vpis sprememb statuta družbe SIJ in članov nadzornega sveta družbe SIJ v sodni register s prilogami.

Nakazilo kupnine je bilo izvedeno v več delih, na skrbniški račun pri notarju pa je bilo nakazano³⁹⁴ za 70.015.000 evrov presežka sredstev nad zneskom kupnine.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Ministrstvu za gospodarstvo ni znano, na kakšen način in s katerega računa je kupec nakazal sredstva na skrbniški račun notarja in tudi ne razlogi za to, da je nakazal presežek sredstev. Da je kupec nakazal več sredstev, kot je znašala kupnina, je ministrstvo opazilo, vendar temu ni namenilo pozornosti, saj je dobil kupec presežek nakazan nazaj. Pomembno je bilo le, da je bila kupnina 105.000.000 evrov nakazana na račun proračuna oziroma da kupec ni nakazal premalo.

Ocenjujemo, da Ministrstvo za gospodarstvo ni ravnalo učinkovito, ker od kupca ni zahtevalo dokazil ali pojasnil o tem, s katerega računa so bila presežna sredstva nakazana in s kakšnim namenom³⁹⁵, glede na to,

³⁹¹ Dne 16. 4. 2007 je bilo nakazano 35.000.000 evrov, dne 17. 4. 2007 znesek 2.025.000 evrov, dne 17. 4. 2007 znesek 67.990.000 evrov in dne 20. 4. 2007 znesek 70.000.000 evrov.

³⁹² Po obrestni meri, po kateri NLB obrestuje denarni depozit na vpogled, in sicer od zneska 35.000.000 evrov za obdobje od 16. 4. 2007 do 20. 4. 2007 in od zneska 70.015.000 evrov za obdobje od 17. 4. 2007 do 20. 4. 2007.

³⁹³ Iz izpisov prometa na skrbniškem računu notarja pri NLB, obračunov obresti banke in plačilnih nalogov, ki so bili predloženi v reviziji, je razvidno, da je notar po izpolnitvi pogodbe s skrbniškega računa pri NLB nakazal družbi Dilon obresti v skupnem znesku [redacted] evrov (dne 3. 5. 2007 znesek [redacted] evrov in dne 7. 5. 2007 znesek [redacted] evrov).

³⁹³ Z dne 29. 3. 2011.

³⁹⁴ Od kupca ali od drugih oseb. Kupec ni predložil posojilne pogodbe s posojilodajalcem ali drugih dokazil o tem, iz katerih virov so bili nakazani zneski za plačilo kupnine in katere osebe so jih nakazale.

³⁹⁵ Družba Dilon je predložila fotokopije plačilnih nalogov, ki naj bi dokazovali plačilo kupnine z računa družbe Dilon na račun notarja, vendar jih ni potrdil izvajalec plačilnega prometa. Pojasnila je, da so bila denarna sredstva prenesena z računov družbe Dilon pri NLB in Hypo Alpe-Adria Banki, d. d., Ljubljana. Družba Dilon je predložila tudi notarsko potrdilo [redacted] ki ga je 18. 4. 2007 izdal notar na zahtevo te družbe, in v njem potrdil, da je družba Dilon na podlagi izjave v notarskem zapisniku z dne 16. 4. 2007 na notarjev račun za stranke pri NLB nakazala sredstva v skupni vrednosti 105.015.000 evrov (znesek 35.000.000 evrov dne 16. 4. 2007, znesek 2.025.000 evrov dne 17. 4. 2007 ter znesek 67.990.000 evrov dne 17. 4. 2007), kar je za 15.000 evrov presegallo znesek kupnine.

da bi moral kupec v skladu s prodajno pogodbo nakazati [REDACTED] evrov. Ocenjujemo, da bi lahko Ministrstvo za gospodarstvo od kupca zaprosilo vsaj za ustrezna pojasnila in dokazila o izvoru teh presežnih sredstev.

2.2.5.2.c Iz izpisa stanja delnic družbe SIJ na računu imetnika družbe Dillon v centralnem registru vrednostnih papirjev pri KDD in izpisa stanja pravic tretjih na dan 11. 4. 2011 je razvidno, da je družba Dillon 23. 4. 2007 oziroma tri dni po izpolnitvi prodajne pogodbe pri štirih poslovnih bankah³⁹⁶ zastavila 550.511 delnic SIJ za namen pridobitve posojil³⁹⁷ ter da je bila zastavna pravica na teh delnicah na dan 11. 4. 2011 še vedno vpisana³⁹⁸.

Ministrstvo za gospodarstvo je bilo pred sklenitvijo prodajne pogodbe seznanjeno s tem, da namerava kupec za pridobitev delnic SIJ pridobiti posojilo, ki ga namerava zavarovati z delnicami družbe SIJ. Po sklenitvi pogodbe Ministrstvo za gospodarstvo ni spremljalo, ali je kupec družba Dillon dejansko zastavil delnice družbe SIJ, ter kupca ni zaprosilo za pojasnila in dokazila o tem, kakšna zavarovanja je predložil posojilodajalcu za posojilo, ki ga je pridobil za namen plačila kupnine³⁹⁹.

2.2.5.2.d Iz letnega poročila skupine OAO Koks za leto 2007 je razvidno, da je skupina OAO Koks v tem letu zmanjšala lastništvo v zadrugi Dillon Cooperatief na Nizozemskem⁴⁰⁰ s 100 odstotkov na 79 odstotkov. Iz letnega poročila skupine OAO Koks za leto 2008 izhaja, da je v letu 2008 pridobila 20-odstotni delež v zadrugi Dillon Cooperatief⁴⁰¹, tako da je konec leta 2008 delež skupine OAO Koks v zadrugi Dillon Cooperatief znašal 99,99 odstotka, dejanski delež v družbi SIJ pa je (skupaj z 11-odstotnim deležem, ki ga je kupila od drugih lastnikov) znašal 72 odstotkov. Iz konsolidiranega letnega poročila skupine SIJ za leto 2009 izhaja, da se je lastništvo zadruge Dillon Cooperatief spremenilo tudi v letu 2009, saj navaja, da je večinski lastnik zadruge Dillon Cooperatief družina Zubitskiy, ki obvladuje tudi družbo

³⁹⁶ Pri vseh štirih poslovnih bankah so vpisani enaki naslednji podatki: tip upnika je "edini zastavni upnik", datum dospelosti je 30. 6. 2017, znesek terjatve je 70.000.000 evrov. Obrestna mera: pribitek na 3-mesečni EURIBOR je bil pri Hypo Bank 1,75 odstotne točke, pri ostalih treh poslovnih bankah pa 2,25 odstotne točke. Za pridobitev posojil je družba Dillon pri NLB zastavila 310.598 delnic SIJ, pri SKB, d. d., Ljubljana 82.577 delnic SIJ, pri banki Nova KBM, d. d., Maribor 78.668 delnic družbe SIJ in Hypo Bank, d. d., Ljubljana 78.668 delnic družbe SIJ.

³⁹⁷ Iz letnih poročil družbe Dillon za leta 2007, 2008 in 2009 je razvidno, da je imela družba Dillon na zadnji dan teh let dolgoročne finančne obveznosti za dolgoročno prejeta posojila od poslovnih bank v državi, ki so bila zavarovana z zastavo poslovnega deleža v odvisni družbi SIJ, ter dolgoročno prejeta posojila do družb v skupini, ki niso zavarovana. Iz letnega poročila družbe Dillon za leta 2007 in 2008 izhaja, da so bile delnice družbe SIJ zastavljene kot zavarovanje dolgoročnega posojila, pridobljenega pri slovenski banki, v znesku 70.000.000 evrov. Konec vseh treh let so dolgoročno prejeta posojila od družb v skupini znašala 35.000.000 evrov, medtem ko se je znesek dolgoročno prejetih posojil od poslovne banke v državi zmanjševal s 76.730.000 evrov konec leta 2007 na 65.987.000 evrov konec leta 2008 ter konec leta 2009 na 55.300.000 evrov.

³⁹⁸ Iz izpisa izhaja, da je imela družba Dillon v lasti 550.569 delnic družbe SIJ, od tega 58 delnic prostih bremen.

³⁹⁹ Iz letnega poročila družbe Dillon za leto 2007 je razvidno, da družba Dillon na dan 31. 12. 2006 ni imela dolgoročnih sredstev, temveč je imela zgolj 3.188.770 evrov kratkoročnih sredstev, katerih večino so predstavljale kratkoročne poslovne terjatve. Iz letnih poročil družbe Dillon za leta od 2007 do 2009 je tudi razvidno, da družba Dillon ni imela prihodkov iz prodaje, temveč so njene prihodke predstavljali le finančni prihodki iz obresti. V vseh navedenih letih je realizirala negativni čisti poslovni izid in jo je, da bi odpravil kapitalsko neustreznost, lastnik večkrat dokapitaliziral.

⁴⁰⁰ Nizozemska zadruga Dillon Cooperatief je 100-odstotni lastnik družbe Dillon.

⁴⁰¹ Kupnina iz odsvojitve deleža v zadrugi Dillon Cooperatief v letu 2007 naj bi znašala 20.000 evrov, vrednost (nazaj) pridobljenega deleža v letu 2008 pa naj bi bila 25.000 evrov.

OAo Koks in njene odvisne družbe⁴⁰². Ministrstvo za gospodarstvo ni ravnalo učinkovito, ker ni pridobilo dokazil o spremembah lastništva v zadrugi Dilon Cooperatief na Nizozemskem v letih 2007 in 2009, saj je bil delež te zadruge odsvojen kupcu izven skupine OAo Koks.

2.2.6 Stroški prodaje

2.2.6.a Komisija za prodajo je na 5. seji (28. 11. 2005) sprejela sklep, da se evidenca vseh stroškov, ki se nanašajo na pripravljala dejanja in na izvedbo nadaljnjih postopkov prodaje po programu vodi na družbi SIJ. Ker je evidenco o stroških prodaje vodila družba SIJ, se je komisija za prodajo o dejanskem skupnem obsegu nastalih stroškov prodaje (vključno s stroški, ki so nastali do konca prodajnega postopka oziroma do aprila 2007) seznanila šele v ugotovitvenem poročilu o zaključku prodajnega postopka in obsegu stroškov prodaje (iz septembra leta 2007, v nadaljevanju: ugotovitevno poročilo)⁴⁰³, v katerem je bila tudi preglednica o vseh nastalih stroških privatizacije, ki jo je pripravila družba SIJ.

Sestavni del gradiva za vlado k predlogu za soglasje k prodaji 550.511 delnic družbe SIJ, ki ga je Ministrstvo za gospodarstvo posredovalo na vlado 27. 2. 2007, je bilo tudi poročilo o poteku prodajnega postopka s predlogom izbora najugodnejšega ponudnika. V tem poročilu so bili stroški prodaje ugotovljeni v skupni vrednosti [redacted]

Komisija za prodajo vladi ni posredovala ugotovitvenega poročila in je ni seznanila o tem, da družba SIJ pokriva stroške prodaje in da jih namerava pokrivati tudi do konca prodajnega postopka. Na Ministrstvo za gospodarstvo je ugotovitevno poročilo posredovala 19. 2. 2008. Primerjava med podatki po vrstah stroškov, ki so bili glede na podatke v gradivu za vlado večji v ugotovitvenem poročilu, je predstavljena v tabeli 1.

⁴⁰² To je razvidno tudi iz konsolidiranih računovodskih izkazov skupine OAo Koks za leta 2008, 2009 in 2010 (v angleškem jeziku; URL: http://www.koksgroup.ru/upload/docs/lang/filename_document2_1569.pdf, na dan 22. 11. 2011). V tem dokumentu je navedeno, da je v letu 2009 skupina OAo Koks svojim večinskim lastnikom (članom družine Zubitskiy) prodala 100-odstotni delež v zadrugi Dilon Cooperatief za kupnino v znesku 20.999.000 evrov. Tako so bili posredno prodani 100-odstotni lastniški delež v družbi Dilon, 55-odstotni delež v družbi SIJ ter v družbah Acroni, Metal Ravne, Noži Ravne, Elektrode Jesenice in drugih odvisnih družbah skupine SIJ. Zaradi prodaje deleža v zadrugi Dilon Cooperatief je skupina OAo Koks v svojih računovodskih izkazih tudi zmanjšala potencialne obveznosti iz 'put opcije' za 25-odstotni delež družbe SIJ v znesku 2.058 milijonov rubljev ter rezervacije za 'put opcije' za ta delež, ki jih je oblikovala v enakem znesku. Družba OAo Koks je kot razlog za prodajo navedla omejene sinergije v poslovanju segmenta slovenskega jeklarstva z glavnimi dejavnostmi ruskega dela skupine.

⁴⁰³ Podrobneje v točki 2.2.7.

⁴⁰⁴ Stroški prodaje delnic družbe SIJ so bili načrtovani v sprejetem proračunu za leto 2007 in za leto 2008.

Namen porabe sredstev na proračunski postavki ni bil natančno načrtovan, vendar bi se sredstva lahko črpala s te postavke. Za leto 2011 ni bilo načrtovanih sredstev na proračunskih postavkah Ministrstva za gospodarstvo za ta namen.

Iz specifikacije stroškov prodaje, ki je bila priloga ugotovitvenemu poročilu, in iz vsebine devetih prejetih računov⁴⁰⁷ na družbo SIJ je razvidno, da so bili upoštevani tudi računi, iz katerih ni razvidno, da bi bili povezani z izvedbo izbrane metode prodaje delnic družbe SIJ, ker so bile storitve opravljene pred izvedbo javnega razpisa (pred izbiro ponudnika) ali tedaj, ko je bil postopek prodaje že zaključen (prodajna pogodba že podpisana). Komisija za prodajo ni ravnala učinkovito, ker ni zaznala, da stroški po teh računih, v skupnem znesku 57.703 evrov (ali 16 odstotkov vseh stroškov, vključenih v ugotovitveno poročilo), po svoji vsebini ne pomenijo stroškov prodaje.

Skupni znesek stroškov pravnega svetovanja je znašal 100.150 evrov, kar je predstavljalo 27 odstotkov vseh stroškov prodaje, ki so razvidni iz podatkov v ugotovitvenem poročilu in so [REDACTED], o katerih je bila seznanjena vlada v februarju leta 2007. Komisija za prodajo ni posredovala obrazloženega predloga za izbor pravnega svetovalca predstojniku uporabnika, kot to določa prva alineja drugega odstavka 7. člena Uredbe o prodaji, ki ureja vse naloge in pristojnosti komisije za prodajo. Komisija za prodajo je na 10. seji, 7. 9. 2006, odločila, da pravno pomoč komisiji za prodajo ves čas nudi en odvetnik, ter pooblastila upravo družbe SIJ, da z njim sklene ustrezno pogodbo o svetovalnih storitvah.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Komisija ni proučila, ali je družba SIJ zbirala ponudbe za svetovalne storitve odvetnika. Pri odločanju je prevladalo dejstvo, da je odvetnik dobro poznal družbo SIJ.

Komisija za prodajo pri nadziranju stroškov prodaje in pri poročanju uporabniku javnih sredstev ni ravnala učinkovito iz naslednjih razlogov:

- Iz zapisnikov sej ni razvidno, da bi komisija za prodajo sproti obravnavala stroške prodaje. Ker je pooblastila družbo SIJ za vodenje evidence o stroških prodaje, si ni zagotovila nadzora nad stroški prodaje in ni ves čas skrbela, da bili stroški postopka čim manjši in da bi bila sredstva za izvedbo postopka prodaje racionalno in ekonomično uporabljena, kot to določa drugi odstavek 22. člena Uredbe o prodaji. Iz pojasnila člana komisije za prodajo izhaja, da komisija za prodajo med postopkom ni vedela, da naj bi družba SIJ pokrivala stroške prodaje in da po zaključenem postopku prodaje ne namerava zahtevati povračila stroškov prodaje, kar kaže, da komisija za prodajo ni poznala vsebine določil 80.g člena ZJF, ki ureja način kritja in plačevanja stroškov pripravljanih dejanj in drugih stroškov prodaje stvarnega ali finančnega premoženja države⁴⁰⁸.
- Komisija za prodajo se je o skupnem obsegu stroškov seznanila več kot pol leta po zaključeni prodaji od predstavnikov družbe SIJ. Ministra za gospodarstvo in ministra za finance o skupnem obsegu stroškov prodaje komisija za prodajo ni obvestila ob koncu postopka prodaje, kot določa tretji odstavek 22. člena Uredbe o prodaji, ampak v februarju leta 2008, torej deset mesecev kasneje.

⁴⁰⁷ [REDACTED]

⁴⁰⁸ Podrobneje v nadaljevanju v točki 2.2.6.b.

2.2.6.b Iz rebalansa sprejetega proračuna za leto 2007⁴⁰⁹ (in v rebalansu proračuna za leto 2008)⁴¹⁰ je razvidno, da je Ministrstvo za gospodarstvo načrtovalo stroške prodaje delnic družbe SIJ v okviru proračunske postavke 4017. Iz obrazložitve podprograma Ministrstva za gospodarstvo⁴¹¹ izhaja, da je bil med letnimi izvedbenimi cilji predviden tudi začetek postopka prodaje finančne naložbe v družbi SIJ⁴¹². Iz evidenc Ministrstva za gospodarstvo o črpanju sredstev iz proračunske postavke do konca leta 2007 ni razvidno, da bi bila sredstva porabljenjena za pokrivanje stroškov prodaje delnic družbe SIJ do konca leta 2007 ali do konca leta 2008.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Na proračunski postavki v proračunu za leto 2007 so bila načrtovana sredstva za pokrivanje stroškov privatizacije, ki bi zadoščala za pokrivanje stroškov prodaje delnic družbe SIJ. Namen porabe sredstev ni bil točno načrtovan, vendar bi se sredstva lahko črpala s te postavke. Za leto 2011 ni načrtovanih sredstev na proračunskih postavkah Ministrstva za gospodarstvo za ta namen.

Na podlagi določil drugega odstavka 80.g člena ZJF stroške pripravljanih dejanj in druge stroške prodaje plačuje pravna oseba (in ne neposredni ali posredni uporabnik proračuna), katere kapitalska naložba se prodaja, in se ji povrnejo stroški po zaključku prodaje v skladu s prvim odstavkom 80.g ali v skladu s 74. členom ZJF. Komisija za prodajo je pooblastila predstavnike družbe SIJ, da izbirajo izvajalce skrbnih pregledov, ocenjevanja vrednosti in svetovalce v postopku prodaje, ter da podpisujejo pogodbe z njimi in pokrivajo stroške pripravljanih dejanj in druge stroške prodaje, kljub temu da predmet prodaje ni bila kapitalska naložba družbe SIJ, ampak delnice družbe SIJ. Ministrstvo za gospodarstvo ni ravnalo učinkovito, ker kot predlagatelj prodaje kapitalske naložbe v delež družbe SIJ ni podpisalo pogodb z izvajalci skrbnih pregledov in ocenjevanja vrednosti in ni pokrivalo stroškov prodaje, kot to določa prvi odstavek 80.g člena ZJF.

2.2.7 Prenos dokumentacije Ministrstvu za gospodarstvo in obveščanje ministrov

Komisija za prodajo je na Ministrstvo za gospodarstvo in na Ministrstvo za finance posredovala naslednje dokumente:

- 10. 10. 2005 je predsednica komisije za prodajo posredovala ministru za gospodarstvo pisno predstavitev ciljev prodaje, stanje v svetovni in domači jeklarski industriji, predpostavke privatizacije in elemente spremembe programa prodaje ter predlog modela privatizacije družbe SIJ, ki ga je pripravila v oktobru leta 2005;

⁴⁰⁹ Uradni list RS, št. 66/07.

⁴¹⁰ Uradni list RS, št. 58/08.

⁴¹¹ Številka podprograma 02052101 – Program privatizacije in upravljanje z državnim premoženjem.

⁴¹² Na proračunski postavki 4017/Privatizacija in upravljanje državnega premoženja je bilo v rebalansu proračuna za leto 2007 načrtovano za 424.470 evrov izdatkov in v rebalansu proračuna za leto 2008 za 172.553 evrov izdatkov. V obrazložitvi dejavnosti Ministrstva za gospodarstvo v okviru te proračunske postavke (za leto 2007 in za leto 2008) je bilo navedeno, da naj bi pri prodajah delnic oziroma poslovnih deležev Republike Slovenije v družbah s področja energetike strateškim partnerjem oziroma finančnim investitorjem nastali stroški za vključitev ekonomskih, pravnih in drugih svetovalcev, da bi se dosegle čim višje prodajne cen, ter ostali cilji, opredeljeni v programih prodaj, in pripravljala dejanja v skladu z Uredbo o prodaji.

- 8. 12. 2005 in 16. 12. 2005 je bilo z Ministrstva za gospodarstvo posredovano na Ministrstvo za finance gradivo za obravnavo na seji vlade in na Odboru za gospodarstvo, ki je bilo povezano s programom prodaje;
- 19. 4. 2006 je komisija za prodajo posredovala ministru za gospodarstvo v vednost dopolnitev programa prodaje družbe SIJ;
- 20. 9. 2006 je predsednica komisije za prodajo posredovala na Ministrstvo za finance odgovore na zastavljena vprašanja, kratko poročilo o delu komisije za prodajo ter vabilo na 11. sejo komisije za prodajo, ki je bila dne 21. 9. 2006;
- 12. 2. 2007 je komisija za prodajo posredovala na Ministrstvo za finance in 19. 2. 2007 na Ministrstvo za gospodarstvo poročilo o poteku prodajnega postopka s predlogom izbora najugodnejšega ponudnika s prilogami⁴¹³;
- 19. 2. 2008 je komisija za prodajo posredovala ugotovitveno poročilo o zaključku prodajnega postopka s podatki o skupnem obsegu stroškov prodaje na Ministrstvo za gospodarstvo in na Ministrstvo za finance.

Druha dokumentacija, ki je bila med postopkom prodaje poslana članu (ali obema članoma) komisije za prodajo na Ministrstvo za gospodarstvo⁴¹⁴ in na Ministrstvo za finance, vendar ni bila evidentirana med prejeto pošto na Ministrstvu za gospodarstvo, je bila naslednja:

- 3. 10. 2006: informacijski memorandum, poročilo o skrbnem pravnem pregledu družbe SIJ in poročilo o skrbnem finančnem, davčnem in organizacijskem pregledu družbe SIJ;
- 12. 2. 2007 na Ministrstvo za finance in 19. 2. 2007 na Ministrstvo za gospodarstvo: poročilo o poteku prodajnega postopka s predlogom izbora najugodnejšega ponudnika s prilogami;
- 19. 2. 2007: bančna garancija kupca (fotokopija), izpisek iz sodnega registra za družbo SIJ (fotokopija), izpisek iz sodnega registra kupca in garanta (fotokopija), poročilo o skrbnem pregledu, poročilo o ocenjevanju vrednosti lastniškega kapitala in cenilni izvid;
- 23. 4. 2007 in 2. 3. 2007 je bil poslan originalni, podpisani izvod pogodbe o prodaji delnic s prilogami in 14. 1. 2008 fotokopija pogodbe o prodaji s prilogami obema članoma komisije za prodajo na Ministrstvo za gospodarstvo.

⁴¹³ Priloge so vsebovale: 1. mapa – program prodaje in prodaja posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ, poziv za javno zbiranje ponudb iz časnika Delo in Financial Times in sklep vlade o sprejemu programa prodaje; 2. mapa – strategija in vizija družbe SIJ, strategija in vizija družb iz skupine SIJ, poslovni načrti skupine SIJ in družb iz skupine SIJ; 3. mapa – informacijski memorandum; 4. mapa – dve poročili o skrbnih pregledih v družbi SIJ; 5. mapa – poročilo ocenjevanju vrednosti lastniškega kapitala in cenilni izvid; 6. mapa – položaj panoge in položaj pravne osebe v panogi; 7. mapa – podatki iz finančnih izkazov in kazalci poslovanja na dan 30. 9. 2006 in ocena izkaza poslovnega izida za leto 2006; 8. mapa – pogodba o prodaji delnic SIJ s prilogami v slovenskem in ruskem jeziku (24 dokumentov) in kopija bančne garancije.

⁴¹⁴ Iz evidence prejete in izhodne pošte na Ministrstvu za gospodarstvo ni razvidno, da bi bila v letu 2007 evidentirana kot prejeta pošta ali kot posredovana pošta na Ministrstvo za finance. Iz prejetih dopisov članu komisije na Ministrstvo za gospodarstvo je razvidno, da je član komisije za prodajo prevzel in potrdil prevzem te dokumentacije, ki je bila označeno kot strogo zaupno – osebno.

Komisija za prodajo ni zagotovila zadostne preglednosti in transparentnosti postopka prodaje iz naslednjih razlogov:

- Komisija za prodajo je šele na 20. seji 17. 1. 2007 sprejela sklep glede načina obveščanja ministra za gospodarstvo in ministra za finance⁴¹⁵, torej potem, ko je bil postopek prodaje delnic družbe SIJ že v fazi pogajanj z izbranim ponudnikom. Minister za gospodarstvo ni sproti prejemal zapisnikov sej komisije, ampak mu jih je komisija za prodajo posredovala za več izvedenih sej skupaj⁴¹⁶, s čimer ni ravnala na način, določen v petem odstavku 16. člena Uredbe o prodaji, saj ministra za gospodarstvo ni sproti obveščala o svojem delu. Dokumentacija o prodaji med izvedbo postopka prodaje ni bila na Ministrstvu za gospodarstvo, kot bi morala biti po prvem odstavku 9. člena Uredbe o prodaji, po katerem prostorske, tehnične in administrativne pogoje ter sredstva za delo komisije zagotovi uporabnik javnih sredstev, ampak je bila v družbi SIJ.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Obveščanje ministra za gospodarstvo in ministra za finance je potekalo neuradno po telefonu ali ustno. Zapisniki zadnjih sej komisije za prodajo so bili predloženi ministru za gospodarstvo osebno in ne po pošti zaradi občutljivosti prodajnega postopka. Proti koncu prodajnega postopka je bil minister za gospodarstvo informiran sproti in tudi minister za finance je bil obveščen o ključnih zadevah in je bil sproti obveščen. Oba ministra sta bila hkrati obveščena o vsem gradivu, preden je šlo na vlado. Zaključno poročilo o delu komisije za prodajo je bilo posredovano ministru za gospodarstvo in ministru za finance. Oba ministra sta se med seboj usklajevala neposredno.

- V letu 2007 je imela komisija za prodajo deset sej, o katerih ni sproti posredovala vabil in zapisnikov ministru za finance, s čimer ni ravnala na način, določen v 5. členu Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o prodaji in drugih oblikah razpolaganja s finančnim premoženjem države in občin⁴¹⁷.
- V septembru leta 2007 je komisija za prodajo pripravila ugotovitveno poročilo⁴¹⁸, ne da bi sklicala sejo, in brez zapisnika seje, na kateri bi obravnavala vsebino tega poročila. Posredovala ga je ministru

⁴¹⁵ Iz sklepa izhaja, da ministra za gospodarstvo in ministra za finance neformalno obveščajo člani komisije in da se oba ministra uradno obvestita o delu komisije tako, da se jima pošlje zapisnike sej komisije z opozorilom, da je treba storiti vse, da se zagotovi ustrezno varovanje tajnosti podatkov.

⁴¹⁶ O predlogu modela privatizacije in z zapisnikom 4. seje komisije (z dne 28. 9. 2005) je bil minister za gospodarstvo seznanjen 10. 10. 2005. Za štiri seje, ki jih je komisija izvajala v prvi polovici leta 2006, je ministru za gospodarstvo družba SIJ posredovala zapisnike teh sej komisije 17. 7. 2006. Za dve seji komisije za prodajo, ki sta potekali v septembru leta 2006, je minister za gospodarstvo prejel zapisnike sej komisije za prodajo od družbe SIJ 3. 10. 2006.

⁴¹⁷ Uradni list RS, št. 140/06, ki se je uporabljal od 1. 1. 2007.

⁴¹⁸ Iz ugotovitvenega poročila je razvidno, da je komisija za prodajo ugotovila naslednje:

- datume podpisa listin o prodaji (v marcu in aprilu leta 2007),
- dokumentacija o prodaji je bila predana uporabniku javnih sredstev, ki jo začasno daje v hrambo družbi SIJ,
- dokumentacija o prodaji je zaupne narave,
- skupni obseg stroškov prodaje in
- 20. 4. 2007 so bile na kupca družbo Dilon prenesene lastninske pravice na finančnem premoženju, 55,35 odstotka delnic družbe SIJ, kar predstavlja po določilih 18. člena Uredbe o prodaji konec postopka prodaje.

za gospodarstvo in ministru za finance deset mesecev po tem, ko je bil prodajni postopek zaključen⁴¹⁹ (s prenosom lastninske pravice na kupca dne 20. 4. 2007).

- Iz ugotovitvenega poročila ni razvidno, da naj bi bila dokumentacija o prodaji predana uporabniku javnih sredstev, in ni obrazložitve o razlogih za to, da je bila dana v hrambo v družbo SIJ. Komisija za prodajo ni zagotovila, da bi bila celotna dokumentacija v zvezi s prodajo delnic družbe SIJ po zaključku prodaje sistematično urejena in predana Ministrstvu za gospodarstvo, kot to določa tretji odstavek 17. člena Uredbe o prodaji.

2.3 Aktivnosti po prodaji

2.3.1 Spremljanje izvajanja pogodbenih zavez kupca

2.3.1.a V skladu s pogodbo o prodaji delnic, ki je bila izpolnjena 20. 4. 2007, [REDACTED]

[REDACTED] Kupec delnic, družba Dillon, [REDACTED] predložila Ministrstvu za gospodarstvo 18. 6. 2008 in 10. 6. 2009 pisna poročila za pretekla leta in 19. 4. 2010 osnutek poročila o izvrševanju pogodbe o prodaji.

Ministrstvo za gospodarstvo je družbi Dillon 7. 6. 2010 posredovalo dopis, iz katerega izhaja, da je osnutek poročila treba dopolniti z utemeljitvami in priložiti ustrezna dokazila za naslednja odstopanja dejanskega stanja od predvidenega v prodajni pogodbi pri postavkah:

[REDACTED]

Družba Dillon je 30. 6. 2010, kot je določilo Ministrstvo za gospodarstvo, predložila končno poročilo o izpolnitvi pogodbe (v nadaljevanju: poročilo) s prilogami. Primerjava med podatki iz pogodbenih zavez kupca s podatki iz poslovnih načrtov upoštevanih v poročilu in s podatki o realizaciji, je predstavljena v tabeli 2.

⁴¹⁹ Iz datuma ugotovitvenega poročila je razvidno, da naj bi ga komisija za prodajo pripravila v septembru leta 2007, vendar je iz spremnih dopisov in evidence oddane pošte na Ministrstvo za gospodarstvo razvidno, da je bilo posredovano na Ministrstvo za gospodarstvo 21. 2. 2008, kar je bilo deset mesecev po zaključni prodaji in po datumu zahteve treh članov komisije za nadzor javnih financ iz državnega zbora, naj Ministrstvo za gospodarstvo posreduje dokumentacijo, povezano s postopkom prodaje delnic družbe SIJ.

Tabela 2: Primerjava podatkov iz prodajne pogodbe s podatki iz poročila (podatki iz poslovnih načrtov in podatki o realizaciji)

Opis postavke	Zaveze kupca v prodajni pogodbi (za štiri največje družbe iz skupine SIJ)	Podatki iz poslovnega načrta v poročilu	Realizacija v poročilu (za vse družbe iz skupine SIJ)	Razlika med realizacijo (iz poročila) in zavezami kupca v prodajni pogodbi	Razlika med realizacijo za štiri največje družbe iz skupine SIJ in zavezami kupca iz prodajne pogodbe
Konsolidiran čisti dobiček (poslovni izid pred obdavčitvijo)					v tisoč evrih
leto 2007					
leto 2008					
leto 2009					
Obseg investicij					v tisoč evrih
leto 2007					
leto 2008					
leto 2009					
Skupaj					
Število zaposlenih					
leto 2007					
leto 2008					
leto 2009					

Legenda:

*

**

Vira: prodajna pogodba in poročilo o izpolnitvi pogodbe o prodaji delnic.

Ugotovili smo:

- Družba Dillon je v poročilu ugotovila, da [redacted] Ocenjujemo, da priloge k poročilu⁴²¹ ne izkazujejo opisanih izvedenih ukrepov za zmanjševanje vpliva svetovne krize v

420

421 Družba Dillon je priložila [redacted]

letu 2009 in o njihovih učinkih na poslovanje skupine SIJ v letu 2009⁴²², kolikšen vpliv so imele poslovne združitve na poslovanje skupine SIJ v letu 2009 in v prvem četrletju leta 2010, in ne izkazujejo vplivov izboljšanja tržnih razmer v prvem četrletju leta 2010 glede na preteklo poslovanje.

- [redacted]
[redacted] Ocenjujemo, da je poročilo v tem delu pomanjkljivo in neusklajeno s podatki v prilogah k poročilu, primerjave podatkov pa so neprimerne, kar izhaja iz naslednjih dejstev:
 - poročilo ne vsebuje pojasnil [redacted]; ker so bili v poročilu upoštevani [redacted]
[redacted] k poročilu niso priloženi [redacted]
 - skupna vrednost realiziranih investicij v štirih največjih družbah iz skupine SIJ v obdobju od leta 2007 do leta 2009 je bila [redacted]
- Družba Dillon je v poročilo vključila primerjavo [redacted]
[redacted] Ugotovila je, da [redacted]
[redacted] Ocenjujemo, da ugotovitev ni utemeljena iz naslednjih razlogov:
 - za primerjavo podatkov je upoštevala [redacted]
[redacted] zato takšna primerjava ni ustrezna;
[redacted] predstavljena primerjava v poročilu o izpolnitvi pogodbe ni ustrezna, ker ne upošteva primerljivih podatkov; na dan 20. 4. 2010 je bilo [redacted]
[redacted] priloga k poročilu vsebuje [redacted] vendar [redacted] ni razvidno, ali so [redacted]

⁴²² Glede ukrepov za zmanjševanje vpliva krize na poslovanje v letu 2009 [redacted]
[redacted]

- skupno število zaposlenih [redacted] ni enako [redacted]
- priloga k poročilu ni popolna, ker [redacted] ni razvidno, da bi se [redacted] v poročilu je med pojasnili o [redacted] razvidno, da [redacted] niso bili [redacted]

[redacted] Ministrstvo za gospodarstvo je v dopisu družbi Dilon 7. 6. 2010 [redacted]

Glede izpolnitve obveznosti [redacted]

Iz obrazložitve v zvezi z [redacted] je razvidno, da [redacted]

[redacted] Ocenjujemo, da družba Dilon ni obrazložila [redacted] na ustrezen način, ker iz podatkov [redacted] niso razvidne [redacted]

V zvezi z izpolnitvijo pogodbene obveznosti [redacted] ocenjujemo, da pogodbeno [redacted]

določilo ni bilo izpolnjeno pravočasno, ker je [REDACTED]

Kot dokazila za izpolnitev je družba Dillon k poročilu priložila [REDACTED]

Ocenjujemo, da dokazila niso ustrezna, ker [REDACTED] ni razvidno, [REDACTED]

Družba Dillon je 16. 8. 2010 zaprosila Ministrstvo za gospodarstvo za mnenje k poročilu o izpolnjevanju pogodbenih zavez kupca. Kljub zaprosilu Ministrstvo za gospodarstvo ni sprejelo svojega stališča o tem poročilu in ga ni posredovalo družbi Dillon⁴²⁴ in je šele pol leta po prejemu poročila od družbe Dillon⁴²⁵ (v decembru leta 2010) pozvalo Agencijo za upravljanje kapitalskih naložb (v nadaljevanju: AUKN) k sodelovanju pri pripravi stališča. AUKN se ni odzvala niti na ta poziv niti na ponovni poziv Ministrstva za gospodarstvo v januarju leta 2011.

Pojasnilo Ministrstva za gospodarstvo

Težava je, kako naj Ministrstvo za gospodarstvo zavzame stališče glede investicij, če za takšna vprašanja ni zadostno usposobljenih. Glede na to, da naj bi sedaj AUKN izvajala upravljanje s kapitalskimi naložbami, bi morala AUKN podati svoje stališče, zlasti glede uresničevanja opcijskih upravičenj iz prodajne pogodbe, ki se še niso iztekle.

Ocenjujemo, da Ministrstvo za gospodarstvo ni ravnalo učinkovito, ker po preteku [REDACTED] roka, določenega v prodajni pogodbi, ni pripravilo predloga stališča za sprejem na vladi, s čimer ni zagotovilo, da bi vlada lahko oblikovala stališče Republike Slovenije o izpolnjevanju pogodbenih zavez kupca.

Ukrep Ministrstva za gospodarstvo

Ministrstvo za gospodarstvo je dne 29. 9. 2011 imenovalo medresorsko delovno skupino⁴²⁶ za ugotovitev izpolnjevanja pogodbenih zavez in preveritve navedb iz Poročila o izpolnitvi pogodbe o prodaji delnic družbe SIJ iz leta 2010⁴²⁷. Medresorska delovna skupina je 31. 1. 2012 pripravila poročilo, v katerem je ugotovila, da pogoji iz prodajne pogodbe, ki so se nanašali na zaveze za izpolnitev poslovnega načrta skupine SIJ, niso bili izpolnjeni. Ugotovila je tudi odstopanja v realizaciji investicij v družbi SIJ in štirih družbah v skupini SIJ ter odstopanja realizacije od zahtevanega števila zaposlenih v štirih družbah skupine SIJ [REDACTED]

[REDACTED] Na tej podlagi je predlagala Ministrstvu za gospodarstvo, da pri Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije preveri, ali navedena odstopanja pomenijo take kršitve izpolnjevanja obveznosti, [REDACTED]

⁴²⁴ Ministrstvo za gospodarstvo ni predložilo svojih stališč niti do junija 2011.

⁴²⁵ Dne 22. 12. 2010 je Ministrstvo za gospodarstvo pozvalo AUKN, da se oblikuje posebna delovna skupina, ki bi pripravila oceno izvajanja prodajne pogodbe in predloge ukrepov ob odstopanjih ter da glede na status AUKN in glede na opcijska določila v prodajni pogodbi v tej delovni skupini sodeluje tudi predstavnik ali več predstavnikov AUKN. Iz poziva izhaja, da sta bila z Ministrstva za gospodarstvo v delovno skupino imenovana dva člana (skrbnik prodajne pogodbe, ki je hkrati predsednik upravno posvetovalnega odbora in predstavnik službe za pravne zadeve in javna naročila). Ponovni poziv je Ministrstvo za gospodarstvo posredovalo na AUKN 28. 1. 2011.

⁴²⁶ Sklep Ministrstva za gospodarstvo št. 006-2/2010-42 (dva predstavnika iz Ministrstva za gospodarstvo, dva predstavnika iz Ministrstva za finance in enega predstavnika AUKN).

⁴²⁷ Naloga delovne skupine je pregledati zaveze iz pogodbe o prodaji delnic družbe SIJ in ugotovitve o izpolnjevanju pogodbenih zavez in preveritve navedb iz poročila o izpolnitvi pogodbe o prodaji delnic iz leta 2010 ter o ugotovitvah pripraviti poročilo delovne skupine. Rok za izdelavo poročila je en mesec po prejemu tega sklepa.

██████████, in bi Državno pravobranilstvo Republike Slovenije za zaščito interesov Republike Slovenije zoper kupca vložilo odškodninski zahtevek.

2.3.1.c Ocenjujemo, da Ministrstvo za gospodarstvo ni ravnalo učinkovito in z zadostno skrbnostjo, ker ni zagotovilo ustreznih notranjih kontrol in izvajanja skrbništva nad prodajno pogodbo, kar izhaja iz naslednjih ugotovitev:

- po zaključku prodaje ni izvajalo nobenih aktivnosti⁴²⁸, s katerimi bi preverilo, ali bi bilo smotno uveljaviti prodajno opcijo za preostale delnice družbe SIJ v lasti Republike Slovenije, ki je bila določena v prodajni pogodbi in za katero se izteče rok v aprilu leta 2012;
- v svojih internih aktih ni imelo urejenega skrbništva nad pogodbami o prodaji deležev ali delnic v družbah, ki so bile v pristojnosti Ministrstva za gospodarstvo;
- ni določilo skrbnika pogodbe o prodaji delnic družbe SIJ, ampak je te naloge v okviru svojih delovnih obveznosti⁴²⁹ opravljala oseba, zaposlena na Ministrstvu za gospodarstvo, ki je bila med postopkom prodaje član komisije za prodajo, po zaključku prodaje je bila predsednik upravno-posvetovalnega odbora in predstavnik Ministrstva za gospodarstvo v upravno posvetovalnem odboru in hkrati član nadzornega sveta družbe SIJ;
██████████ šele 7. 6. 2010, kar je po treh letih od izpolnitve prodajne pogodbe, je zahtevalo od kupca delnic, naj predloži dokazila o tem, da je izpolnil pogodbeno obveznost ██████████
██████████
- ni zagotovilo vpisa pogodbe o prodaji v evidenco sklenjenih prodajnih pogodb takoj po sklenitvi pogodbe, ampak šele tri leta in pol po njenem podpisu (podpisana je bila 2. 3. 2007), ker je iz vpisnika prodajnih pogodb na Ministrstvu za gospodarstvo razviden vpis 2. 12. 2010, ko je bila prejeta v finančno službo;
- iz izpisa stanja delnic družbe SIJ na računu imetnika družbe Dillon v centralnem registru vrednostnih papirjev pri Klirinško depotni družbi na dan 11. 4. 2011 je razvidno ██████████
██████████ Ministrstvo za gospodarstvo ni poskrbelo, da bi mu kupec po izpolnitvi pogodbe izdal potrebne listine (v skladu s pogodbenimi določili)⁴³⁰ in ni poskrbelo za vpis teh pravic v centralni register vrednostnih papirjev pri KDD.

Ukrep vlade

Vlada je 19. 9. 2011 predlagala državnemu zboru sprejem Dopolnitve Odloka o programu prodaje državnega in finančnega premoženja za leti 2010 in 2011, ki ga je državni zbor sprejel 19. 10. 2011⁴³¹. V njem je bil za prodajo namenjen tudi preostali 25-odstotni delež in ena delnica družbe SIJ. Vlada RS je 15. 3. 2012 podala soglasje k Programu razpolaganja s kapitalsko naložbo Republike Slovenije v višini 25 odstotkov in ene delnice v družbi SIJ, ki ga je sprejela AUKN⁴³².

⁴²⁸ Ni izvajalo preveritve interesa drugih potencialnih ponudnikov za nakup, da bi proučilo ponujeno ceno ali pridobilo nove ceno delnice družbe SIJ.

⁴²⁹ Iz dokumenta Popis zadeve: Poslovanje podjetja SŽ-SIJ je razvidno, da je nosilec zadeve ista oseba.

⁴³⁰ Več v točki 2.2.4.4.

⁴³¹ Uradni list RS, št. 85/11.

⁴³² Na podlagi soglasja Vlade RS je AUKN 15. 3. 2012 objavila poziv za javno zbiranje ponudb za nakup 248.655 navadnih imenskih delnic družbe SIJ iz katerega izhaja, da morajo ponudniki zavezujoče ponudbe predložiti najkasneje do vključno 30. 3. 2012, ponujena cena pa ne sme znašati manj kot 190,73 evrov za eno delnico.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

⁴³³ Na podlagi sklepa vlade z dne 1. 3. 2007 je bil minister za gospodarstvo pooblaščen, da uveljavlja obveznosti in določila iz pogodbe o prodaji delnic družbe SIJ.

⁴³⁴ Zlasti še [REDACTED]

435

436

[REDACTED]

Določilo

po naši oceni ni v skladu z določili 3.1., 5.1. in 5.3. delničarskega sporazuma, z določili ZGD-1 in z načeli korporativnega upravljanja⁴³⁷ (načela enakopravnosti vseh delničarjev, ki svoje pristojnosti izvršujejo prek skupščine delničarjev družbe). Glede na namen ocenjujemo, da bi moral

2.3.3 Odločitev glede oznake poslovna skrivnost

Oznako poslovna skrivnost nosijo naslednji dokumenti: posamezni dokumenti v gradivih za seje komisije za prodajo, osnutki informacijskega memoranduma in informacijski memorandum, osnutki poziva za javno zbiranje ponudb in poziv za javno zbiranje ponudb, osnutki pogodbe o prodaji delnic in prodajna pogodba, osnutki delničarskega sporazuma in delničarski sporazum, zapisniki 17., 18., 19., 20., 21. in 25. seje komisije za prodajo, ponudbe s prilogami, osnutki poročila o poteku prodajnega postopka s predlogom izbora najugodnejšega ponudnika. Gradivo za vlado z dne 21. 2. 2007 s prilogami za pridobitev soglasja k prodajni pogodbi je nosilo oznako zaupno, ker je bilo označeno, da je poslovna skrivnost, na podlagi določil druge točke 6. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja⁴³⁸. Zaupne narave je tudi cenitveno poročilo in vsa poročila o skrbnih pregledih družb iz skupine SIJ.

Oznako poslovna skrivnost je nosilo gradivo, ki ga je Ministrstvo za gospodarstvo posredovalo Komisiji za nadzor javnih financ v državni zbor 14. 1. 2008⁴³⁹, 7. 3. 2008 in 18. 3. 2008⁴⁴⁰. K posredovanim gradivom je Ministrstvo za gospodarstvo podalo pojasnila glede poslovne skrivnosti, iz katerih izhaja, da so se z uveljavitvijo prodajne pogodbe uveljavila določila delničarskega sporazuma, ki določajo, kateri podatki so označeni kot poslovna skrivnosti, ter zavezo delničarja glede obravnavanja informacij, ki takšno oznako nosijo, in da je nadzorni svet družbe SIJ 12. 3. 1998 sprejel sklep o poslovni skrivnosti, ki je v veljavi še danes.

⁴³⁷ OECD Principles of Corporate Governance, 2004, ki jih je izdal SOCIUS, d. d., Ljubljana.

⁴³⁸ Uradni list RS, 24/03, 61/05, 28/06.

⁴³⁹ Gradivo je vsebovalo naslednje dokumente: prodajno pogodbo z 11 prilogami, poročilo o ocenjevanju vrednosti lastniškega kapitala družbe SIJ in zavezujoče ponudbe treh ponudnikov.

⁴⁴⁰ Poročilo komisije za prodajo o poteku prodajnega postopka s predlogom za izbor najugodnejšega ponudnika, ugotovitveno poročilo komisije za prodajo, zadnjo stran delničarskega sporazuma s podpisi strank, dokončni notarski zapisnik in priloge k prodajni pogodbi.

Dne 28. 3. 2011 je računsko sodišče zaprosilo družbo SIJ za umik oznake strogo zaupno s cenitvenega poročila 1, vendar družba SIJ zaprosilu ni ugodila, kljub izteku obdobja iz strategije poslovanja skupine SIJ od leta 2006 do leta 2011, ki je bilo podlaga poročilu o ocenjevanju vrednosti lastniškega kapitala družbe SIJ. Ocenila je, da je varovanje zaupnosti in poslovne skrivnosti na podatkih in dokumentaciji eden izmed pomembnih dejavnikov ohranitve družbe SIJ in okolja, v katerem deluje, in pri tem upoštevala, da je družba pooblaščenka

2.4 Doseganje ciljev prodaje

2.4.a Cilji prodaje delnic družbe SIJ in kriteriji za izbor nosilnega lastnika so bili določeni v programu prodaje, ki ga je vlada sprejela 22. 12. 2005⁴⁴². Kriteriji za izbor ponudnikov so po vsebini predstavljali podrobnejšo opredelitev ciljev prodaje, vendar v programu prodaje niso bila določena merila za presojanje posameznih elementov ponudbe, zato ocenjujemo, da komisija za prodajo pri pripravi predloga programa prodaje ciljev prodaje delnic družbe SIJ ni določila podrobno ter na jasn in merljiv način, še posebno glede na to, da je cilj maksimiranje kupnine obratno sorazmeren s ciljem doseganja krepitve učinkovitosti in konkurenčnosti slovenskega jeklarstva z obveznimi vlaganji v posodobitev proizvodnje in določitvijo pogojev glede prevzemanja širše odgovornosti do slovenskega družbenoekonomskega okolja. Ministrstvo za gospodarstvo je vladi posredovalo predlog programa prodaje, v katerem cilji prodaje niso bili določeni dovolj podrobno ter na jasn in merljiv način, zato ni mogoče podati ocene o uspešnosti doseganja vseh ciljev prodaje.

2.4.b Pri obravnavi programa prodaje vlada ni zaznala, da cilji prodaje niso podrobno opredeljeni, jasni in merljivi, in ni zahtevala dopolnitve programa prodaje z merili za presojanje posameznega elementa za ocenjevanje ponudb, s čimer je bilo onemogočeno natančnejše ugotavljanje doseganja vseh ciljev prodaje.

2.4.c Komisija za prodajo pri izvedbi postopka prodaje ni zagotovila doseganja ciljev prodaje, saj ni ustrezno določila kriterijev za ocenjevanje ponudb. Obrazložitev:

- V pozivu za javno zbiranje ponudb in v informacijskem memorandumu ni podrobneje opredelila kriterijev za izbiro ponudnikov in tudi ne dokazil, ki bi jih morali ponudniki predložiti o izpolnjevanju

441

⁴⁴² Podrobneje v točki 2.1.2.a.

posameznega kriterija za izbiro⁴⁴³. S tem ponudnikov ni na ustrezen način seznanila s svojimi pričakovanji glede vsebine ponudb in ponudnikov ni obvestila o možnosti podaje alternativnih ponudb⁴⁴⁴.

- Ne glede na to, da v programu prodaje kriteriji niso bili podrobneje opredeljeni, ocenjujemo, da v pogajanjih z izbranim ponudnikom ni dosegla zagotovil ponudnika za realizacijo ciljev prodaje glede izvajanja poslovnega načrta družbe SIJ, dodatnega investiranja kupca v družbe skupine SIJ, ohranjanja zaposlenosti v skupini SIJ, razširitve prodajnega trga in prevzemanja širše odgovornosti do slovenskega družbenoekonomskega okolja⁴⁴⁵.

Ministrstvo za gospodarstvo je vladi podalo predlog za sprejem soglasja k prodajni pogodbi⁴⁴⁶, ki ni zagotavljala izpolnjevanja vseh ciljev prodaje.

2.4.d Vlada ob podaji soglasja k prodajni pogodbi⁴⁴⁷ ni zagotovila uspešnosti prodaje delnic družbe SIJ, ker je podala soglasje k določilom prodajne pogodbe, ki ne zagotavljajo izpolnjevanja vseh ciljev prodaje⁴⁴⁸.

⁴⁴³ Več v točki 2.2.2.2.e.

⁴⁴⁴ V programu prodaje so bile za primer, če bi komisija ugotovila, da bi bili cilji prodaje doseženi v večji meri, predvidene alternativne rešitve (prodaja več ločenih paketov delnic družbe SIJ deloma tudi finančnim investitorjem, prodaja posameznih odvisnih družb v skupini SIJ). Več v točkah 2.1.1.2. b in 2.2.2.2.a.

⁴⁴⁵ Več v točki 2.2.4.3.b, 2.2.4.3.c in 2.2.4.3.d.

⁴⁴⁶ Več v točki 2.2.5.1.b.

⁴⁴⁷ Več v točki 2.2.5.1.c.

⁴⁴⁸ Iz dobesednega zapisa seje vlade z dne 1. 3. 2007 je razvidno, da

3. MNENJE

Revidirali smo smotrnost načrtovanja in izvedbe prodaje kapitalske naložbe v družbi SIJ – Slovenska industrija jekla od leta 2005 do 30. 9. 2010. Da bi izrekli mnenje, smo iskali odgovore na vprašanje, ali sta bila načrtovanje in izvedba prodaje kapitalske naložbe v družbo SIJ učinkovita in uspešna. Na podlagi določil 4. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Vladi Republike Slovenije Ministrstvo za gospodarstvo od 10. 2. 2012 nadaljuje z delom kot Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo z delovnimi področji Ministrstva za gospodarstvo, razen delovnega področja energetike, rudarstva in učinkovite rabe energije, in se je nanj prenesel del delovnega področja Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, ki se nanaša na tehnologijo, pošto ter meroslovje, kot jih določata 30. in 39.a člen Zakona o državni upravi.

3.1 Mnenje o učinkovitosti pri načrtovanju in izvedbi prodaje delnic družbe SIJ

Vlada Republike Slovenije pri odločanju o programu prodaje ni ravnala učinkovito, ker je sprejela program prodaje, v katerem ni bil predviden odstotek prodaje delnic družbe SIJ iz veljavnega Odloka o prodaji. Državnega zbora Republike Slovenije ni pravočasno seznanila s predmetom in metodami prodaje. Vlada Republike Slovenije je sprejela pogojni sklep o sprejemu programa prodaje, v katerem ni bila navedena vsebina pogoja oziroma zahtevanih dopolnitev. Vlada Republike Slovenije ni zagotovila dopolnitve programa prodaje na ustrezen način in kasneje ni zaznala, da komisija za prodajo pri dopolnitvi programa prodaje ni v celoti upoštevala zahtevanih sprememb. Sprejela je program prodaje, ki ni vključeval ustrezne možnosti upravičencev na podlagi Zakona o privatizaciji Slovenskih železarn, da po prodaji uveljavijo svojo pravico za zamenjavo delnic družbe SIJ za deleže odvisnih družb iz skupine SIJ, s čimer je povzročila tveganje, da bi lahko vložili tožbe. V zvezi s tem so bila v prodajno pogodbo vključena določila, s katerimi se je Republika Slovenija zavezala [redacted] vendar tveganj Republike Slovenije [redacted] ni ustrezno zmanjšala.

Vlada Republike Slovenije pri odločanju o prodajni pogodbi ni ravnala učinkovito, ker je podala soglasje k prodajni pogodbi na pomanjkljivih podlagah, in ni zaznala, da komisija za prodajo ni proučila alternativne možnosti prodaje posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ, predvidene v programu prodaje. Vlada Republike Slovenije ni zaznala, da so zaveze in pogodbene kazni v prodajni pogodbi nedoločne, da so pomanjkljivo prikazane finančne posledice, ter tudi ni zaznala tveganj, povezanih s kupcem, ki ga je le malo pred oddajo ponudbe ustanovila nizozemska zadruga, ki jo je v istem času ustanovila ruska matična družba.

Menimo, da Ministrstvo za gospodarstvo pri načrtovanju, pri izvedbi postopka prodaje in pri aktivnostih po prodaji ni bilo učinkovito. Ministrstvo za gospodarstvo komisiji za prodajo, ki jo je imenoval minister za gospodarstvo za namen izvedbe pripravljanih dejanj in postopka prodaje delnic družbe SIJ ter je predstavljala posvetovalno telo Ministrstva za gospodarstvo, ni zagotovilo ustreznih pogojev za delo. Komisija za prodajo je svoje

aktivnosti izvajala na sedežu družbe SIJ, kjer je bila tudi vsa dokumentacija v zvezi s postopkom prodaje, in Ministrstva za gospodarstvo ni pozvala, da ji zagotovi pogoje za delo. Za izvedbo posameznih aktivnosti v postopku prodaje je pooblastila zunanje osebe, ministra za gospodarstvo pa o tem ni obvestila. Kljub temu da sama ni izvajala vseh aktivnosti v postopku prodaje, o aktivnostih drugih oseb komisija za prodajo ni bila podrobno seznanjena, pri njih ni sodelovala in si ni zagotovila nadzora in vodenja vseh faz postopka prodaje. Ministra za gospodarstvo in ministra za finance ni sproti obveščala o svojem delu in jima je ugotovitveno poročilo o zaključku prodajnega postopka posredovala šele deset mesecev po zaključenem postopku prodaje. Celotno dokumentacijo o prodaji je komisija za prodajo hranila v družbi SIJ in je po zaključku prodaje ni pravočasno in ne v celoti predala Ministrstvu za gospodarstvo.

Ministrstvo za gospodarstvo v predlogu programa prodaje ni uredilo zagotavljanja pravic upravičencev na podlagi Zakona o privatizaciji slovenskih železarn na ustrezen način. Ministrstvo za gospodarstvo ni zaznalo, da komisija za prodajo pred pričetkom izvedbe prodaje ni odločala o morebitni prodaji posameznih odvisnih družb iz skupine SIJ, zato je v pozivu za javno zbiranje ponudb objavila le prodajo delnic družbe SIJ. Z interesom potencialnih kupcev se ni seznanila v zadostni meri in ni naročila ocene vrednosti posameznih odvisnih družb. Tudi po objavi poziva k javnemu zbiranju ponudb ni pridobila ustreznih informacij o navedbah ponudnikov o potencialnih strateških partnerjih za nakup posameznih odvisnih družb.

Ministrstvo za gospodarstvo ni zaznalo, da je komisija za prodajo postopek prodaje vodila na način, ki ni zagotavljal doseganja najvišje možne prodajne cene in najboljših možnih pogojev prodaje. Kot izbranega ponudnika je med tremi prispelimi ponudbami izbrala družbo, ki jo je malo pred oddajo ponudbe ustanovila nizozemska zadruga – tudi ta je bila ustanovljena šele takrat –, obe pa sta bili vključeni v poslovni sistem ruske matične družbe (garant v prodajni pogodbi). Ker je omejila pogajanja le na izbranega ponudnika, si je zmanjšala pogajalsko moč in možnost doseganja najvišje možne prodajne cene ter najugodnejših pogojev prodaje. V pogajanjih je dosegla zvišanje prodajne cene za [REDACTED] odstotke, premije in ustrezne izvršilne cene za prodajno [REDACTED] opcijo pa ni določila, kar je imelo po našem mnenju vpliv na doseženo prodajno ceno.

Ministrstvo za gospodarstvo tudi ni ugotovilo, da komisija za prodajo v pogajanjih ni uspela doseči izboljšanja bistvenih pogojev prodaje, ker se ni pogajala o vsebini poslovnega načrta, načrta investicij, načrta zaposlovanja, temveč se je pogajala le o drugih določilih prodajne pogodbe. Pogodbene zaveze kupca glede poslovnega načrta, načrta investicij, načrta zaposlovanja in razširitve prodajnega trga družbe SIJ so bile nedoločne oziroma zapisane tako, da niso zahtevale aktivnega vplivanja kupca na izpolnjevanje teh zavez ali k vlaganju dodatnih sredstev v družbe skupine SIJ, zato je bilo oteženo ugotavljanje kršitev teh zavez in uveljavljanje [REDACTED]

Ministrstvo za gospodarstvo ni ugotovilo, da je komisija za prodajo brez ustreznih informacij v prodajno pogodbo vključila določena zagotovila Republike Slovenije ter ni izdelala analiz potencialnih dodatnih obveznosti Republike Slovenije iz pogodbениh zavez za [REDACTED] in vpliva vključitve [REDACTED] prodajne opcije na prodajno ceno. S pogodbenimi določili je v korist kupca omogočila večji potencial družbe SIJ za financiranje investicij iz lastnih sredstev, hkrati pa je kupcu omogočila zastavo delnic družbe SIJ za pridobitev posojila za namen nakupa teh delnic, s čimer je dopustila tveganje spremembe lastništva delnic družbe SIJ in neizvršitve načrtovanih investicij družbe SIJ zaradi črpanja dobičkov iz te družbe.

Ministrstvo za gospodarstvo v postopku prodaje ni zagotovilo enakopravne obravnave vseh ponudnikov. Predstavniki družbe SIJ in Ministrstva za gospodarstvo so imeli že pred objavo poziva za javno zbiranje stike s

predstavniki izbranega ponudnika, o čemer komisija za prodajo ni bila obveščena. Ministrstvo za gospodarstvo tudi ni zaznalo, da komisija za prodajo v postopku izbire ni zagotovila enakopravne obravnave vseh ponudnikov, ker ni ustrezno opredelila kriterijev in dokazil za presojo ponudb. Določila je razmeroma kratek rok za predložitev ponudb in ni izvajala nadzora nad tem, ali je družba SIJ potencialnim ponudnikom zagotavljala enakopravno obravnavo. Pri presoji ponudb je dajala prednost izbranemu ponudniku, ker je le pri njem upoštevala boniteto njegove matične družbe in je le temu ponudniku omogočila izvedbo popolnega skrbnega pregleda poslovanja družbe SIJ. O izboru ponudnika je odločila na podlagi neustrezne in nepopolne primerjalne analize dveh ponudb.

Ministrstvo za gospodarstvo tudi ni zaznalo, da komisija za prodajo postopka prodaje ni vodila na pregleden način, ker v pozivu za javno zbiranje ponudb ni informirala potencialnih ponudnikov o predvidenem poteku postopka prodaje, o možnostih za pridobitev informacij o poslovanju družbe SIJ ter o tem, da bi moral izbrani ponudnik [REDACTED]. Kljub večji primernosti dvofaznega postopka prodaje se je odločila za izvedbo enofaznega postopka, izvajala pa je kombinacijo obeh vrst postopka. V pogajanjih z izbranim ponudnikom je spremenila pogoje prodaje, ker je v prodajno pogodbo vključila prodajno [REDACTED]

Ministrstvo za gospodarstvo ni zaznalo, da komisija za prodajo ni imela ustrežnih podlag in informacij za odločanje v postopku prodaje. Pred pripravo predloga programa prodaje ni izvedla podrobnih analiz, ni proučila revidiranih poslovnih poročil družb v skupini SIJ, ni proučila interesa možnih investitorjev in ni preverila ugodnosti trenutka prodaje. Podatkov o poslovno nepotrebnem premoženju v družbi SIJ in potencialnih vplivov na ocenjeno vrednost ni pridobila in ni odločala o ločeni prodaji tega premoženja. Odločila je o izboru izvajalcev skrbnih pregledov družbe SIJ, ki so v odvisnih družbah iz skupine SIJ izvedli [REDACTED]. Cenitveno poročilo ni bilo pripravljeno za namen, ki je bil določen s programom prodaje, v njem niso bili uporabljeni ustrezni odbitki in metoda ocenjevanja vrednosti. Komisija za prodajo ni pridobila nove strategije družbe SIJ in ni pridobila nove ocene vrednosti na njeni podlagi. Prav tako ni pridobila nove cenitve, ki bi upoštevala učinke izvedenih investicij v odvisnih družbah iz skupine SIJ v letu 2006. Komisija za prodajo je imela manj informacij o poslovanju družb v skupini SIJ kot izbrani ponudnik, zato je bila v slabšem pogajalskem položaju.

Minister za gospodarstvo ni podpisal pogodb z izvajalci pripravljanih dejanj in s svetovalci prodaje. Ministrstvo za gospodarstvo ni pokrivalo stroškov prodaje, kljub temu da so bili načrtovani v sprejetem proračunu Republike Slovenije za leto 2007. Ministrstvo za gospodarstvo ni zaznalo, da je stroške prodaje pokrivala družba SIJ, da si komisija za prodajo med izvedbo postopka prodaje ni zagotovila nadzora nad stroški prodaje in *ni skrbela, da bi bili stroški postopka čim manjši*. O njihovem skupnem obsegu in vsebini je komisijo za prodajo seznanila družba SIJ šele pet mesecev po zaključku prodaje, in pri tem komisija za prodajo ni zaznala, da so med stroške vključeni tudi stroški, ki po vsebini tja ne sodijo. Ministra za gospodarstvo je komisija za prodajo o skupnem obsegu stroškov prodaje seznanila deset mesecev po zaključku prodaje.

Ministrstvo za gospodarstvo pri izpolnitvi sklenjene prodajne pogodbe ni ravnalo učinkovito, ker od kupca ni pridobilo dokazil ali pojasnil o razlogih za to, da je ob plačilu kupnine nakazal presežna denarna sredstva z različnih transakcijskih računov. Vlade Republike Slovenije ni seznanilo o tem, da je kupec za plačilo kupnine pridobil bančno posojilo, ki ga je zavaroval z delnicami družbe SIJ, in tudi ne o nakazilu presežnih sredstev.

Ministrstvo za gospodarstvo *po sklenitvi prodajne pogodbe ni ravnalo učinkovito*, ker po zaključeni prodaji ni preverilo razlogov za spremembo lastništva nizozemske zadruge (lastnika kupca) v letu 2007 in v letu 2009. Od kupca ni pravočasno pridobilo dokazil o [REDACTED] in ni poskrbelo, da bi kupec predložil ustrezne listine za vpis pravic iz prodajne pogodbe v centralni register vrednostnih papirjev. Ministrstvo za gospodarstvo po prodaji ni preverjalo smotrnosti uveljavitve prodajne opcije za preostale delnice v lasti Republike Slovenije, ni določilo skrbnika pogodbe, ni zagotovilo pravočasnega evidentiranja prodajne pogodbe in ni zagotovilo pogojev, da bi Vlada Republike Slovenije lahko oblikovala stališče o izpolnjevanju pogodbenih zavez kupca. Na podlagi delničarskega sporazuma med Republiko Slovenijo in kupcem je bil [REDACTED]

Ministrstvo za gospodarstvo ni zagotovilo popolnih in ustrežnih podlag za odločanje Vlade Republike Slovenije. Ob sprejemu programa prodaje v letu 2005 je ministrstvo vladi posredovalo pomanjkljivo poročilo o realizaciji programa prodaje iz leta 2001. Za pridobitev soglasja k prodajni pogodbi je Vladi Republike Slovenije v februarju leta 2007 predložilo poročilo komisije za prodajo o poteku prodajnega postopka, ki je vsebovalo nekatere nepopolne in zavajajoče informacije, pomanjkljivo je prikazalo finančne posledice in na podlagi nepopolnih in neustreznih informacij o postopku prodaje podalo mnenje o predlogu komisije za prodajo.

3.2 Mnenje o uspešnosti pri načrtovanju in pri izvedbi prodaje delnic družbe SIJ

Vlada Republike Slovenije ni ravnala uspešno, ker je sprejela program prodaje, v katerem cilji prodaje niso bili določeni dovolj podrobno ter na jasn in merljiv način. Soglasje k prodajni pogodbi je podala, kljub temu da prodajna pogodba ni zagotavljala izpolnjevanja vseh ciljev prodaje.

Ministrstvo za gospodarstvo ni ravnalo uspešno, ker je Vladi Republike Slovenije predlagalo v sprejem predlog programa prodaje, v katerem cilji prodaje niso bili opredeljeni dovolj podrobno ter na jasn in merljiv način, in ji je predlagalo sprejem soglasja k prodajni pogodbi, ki ni zagotavljala izpolnitve vseh ciljev prodaje.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali drugimi državnimi organi.

Številka: 1206-2/2009/194
Ljubljana, 23. marca 2012

Dr. Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Priloge: 11

Poslano:

1. Vladi Republike Slovenije, priporočeno;
2. Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, priporočeno;
3. Janezu Janši, priporočeno;
4. Borutu Pahorju, priporočeno;
5. mag. Andreju Vizjaku, priporočeno;
6. dr. Mateju Lahovniku, priporočeno;
7. mag. Darji Radič, priporočeno;
8. mag. Mitju Gaspariju, priporočeno;
9. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
10. arhivu, tu.

4. PRILOGE

Priloga 1

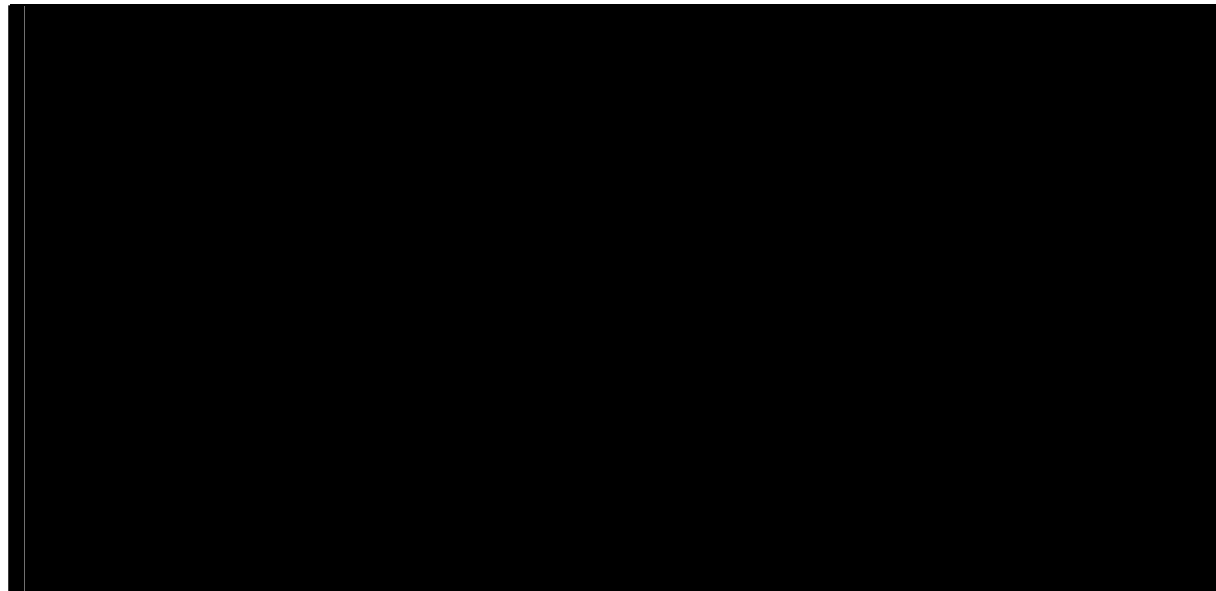
Tabela 3: Lastniška struktura družbe SIJ na dan 31. 12. 2005, 31. 12. 2006, 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

Delničar	Na dan 31. 12. 2005		Na dan 31. 12. 2006		Na dan 31. 12. 2007		Na dan 31. 12. 2008	
	Število delnic	Odstotek lastništva	Število delnic	Delež lastništva	Število delnic	Delež lastništva	Število delnic	Delež lastništva
Dilon, d. o. o, Ljubljana					550.511	55,35	550.511	55,35
OA O KOKS, Rusija					167.762	16,87	167.762	16,87
Republika Slovenija	799.166	80,35	799.166	80,35	248.655	25,00	248.655	25,00
D.S.U., d. o. o.	85.600	8,61	85.600	8,61				
D.P.R., d. d., Ravne na Koroškem	11.468	1,15	11.468	1,15	11.468	1,15	11.468	1,15
Lameta d. d., Jesenice	10.437	1,05	10.437	1,05	58	0,01	58	0,01
Železar Štore D.P., d. d.	7.639	0,77	7.639	0,77				
Merkur, d. d., Kranj	20	0,00	20	0,00	20	0,00	20	0,00
Hidria Rotomatika, d. o. o., Spodnja Idrija	10	0,00	10	0,00	10	0,00	10	0,00
Kovintrade, d. d., Celje	30	0,00	30	0,00				
Elektro-Slovenija, d. o. o.	61.658	6,20	61.658	6,20				
Unior, d. d. Zreče	10	0,00	10	0,00	10	0,00	10	0,00
Holding Slovenske železnice, d. d.	2.338	0,24	2.338	0,24				
Stanovanjsko podjetje Ravne, d. o. o.	8.205	0,82	8.205	0,82	8.205	0,82	8.205	0,82
Žična, d. o. o.	60	0,01	60	0,01				
Lastne delnice	7.975	0,80	7.975	0,80	7.917	0,80	7.917	0,80
Skupaj	994.616	100,00	994.616	100,00	994.616	100,00	994.616	100,00

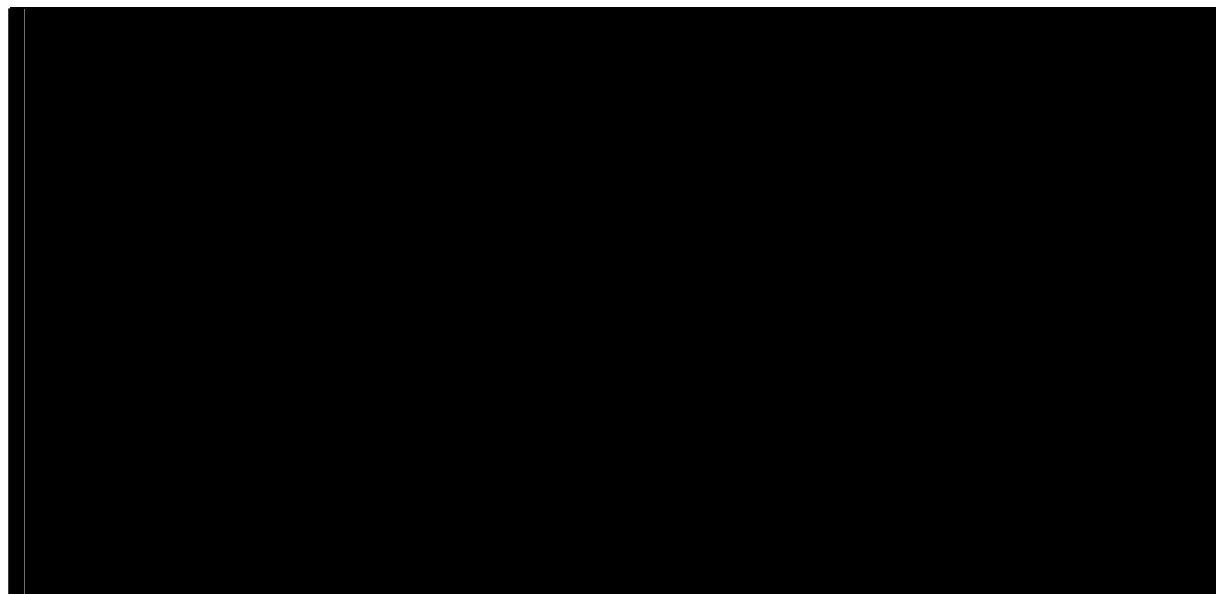
Viri: letna poročila družbe SIJ za leto 2005, 2006, 2007 in 2008.

Priloga 2

Slika 1: Primerjava podatkov o čistih prihodkih od prodaje iz obeh cenitev po 'optimistični varianti' s podatki o realizaciji in s podatki iz obeh strategij razvoja skupine SIJ

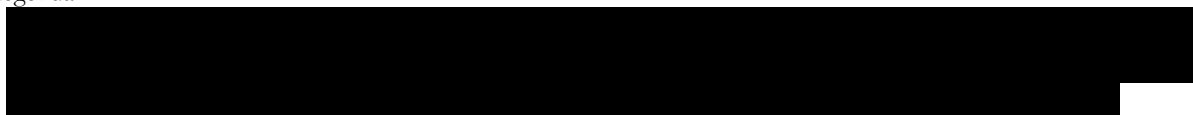
Slika 2: Primerjava podatkov o čistih prihodkih od prodaje iz obeh cenitev po 'pesimistični varianti' s podatki o realizaciji in s podatki iz obeh strategij razvoja skupine SIJ

Viri: cenišvena poročila 1 in 2, letna poročila skupine SIJ za leto 2007, 2008 in 2009, prodajna pogodba in Strategija razvoja družb iz skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012.

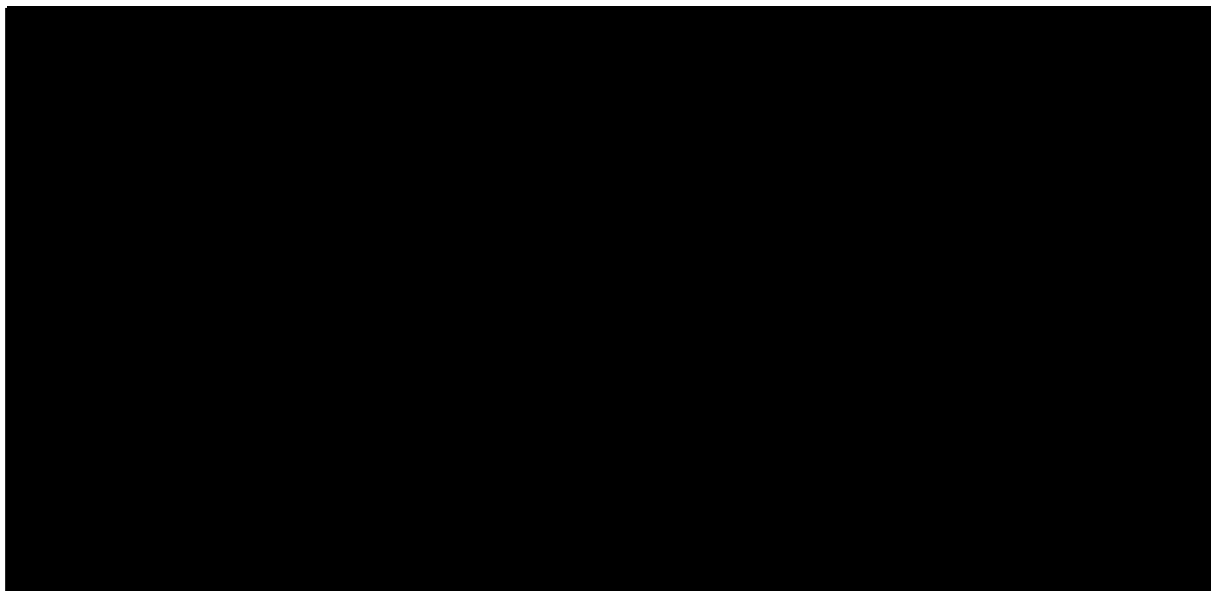
Legenda:

*

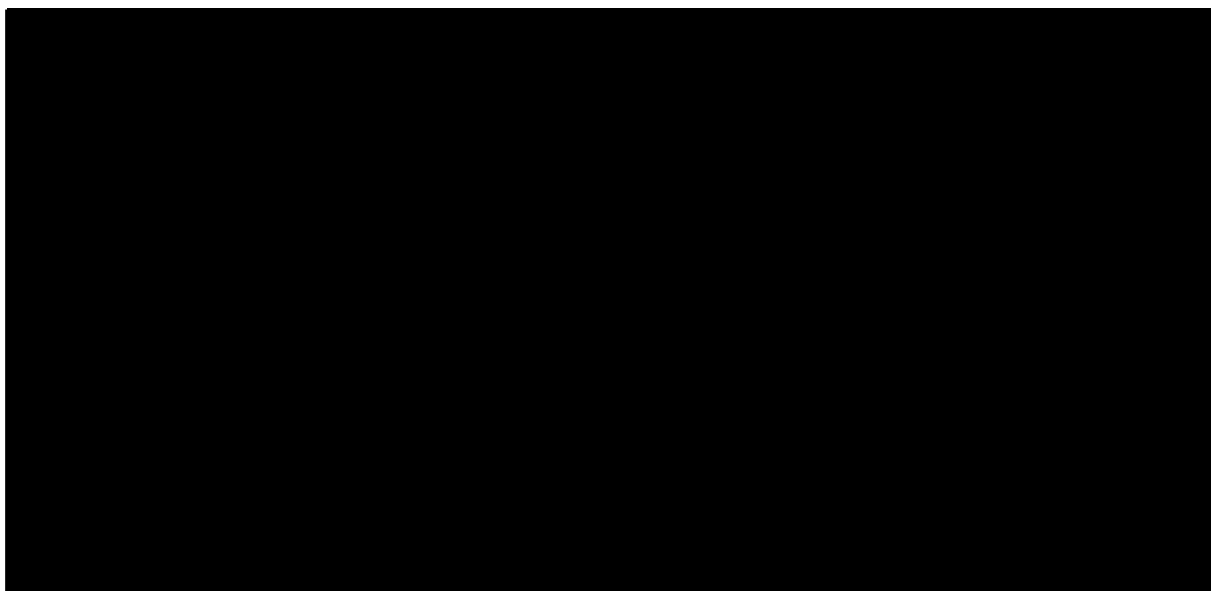

Priloga 3

Slika 3: Primerjava ocenjenih stroškov s podatki iz strategije in realizacijo – 'optimistična varianta'

Slika 4: Primerjava ocenjenih stroškov s podatki iz strategije in realizacijo – 'pesimistična varianta'

Viri: cenitvena poročila 1 in 2, letna poročila skupine SIJ za leta 2007, 2008 in 2009, prodajna pogodba in Strategija razvoja družb iz skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012.

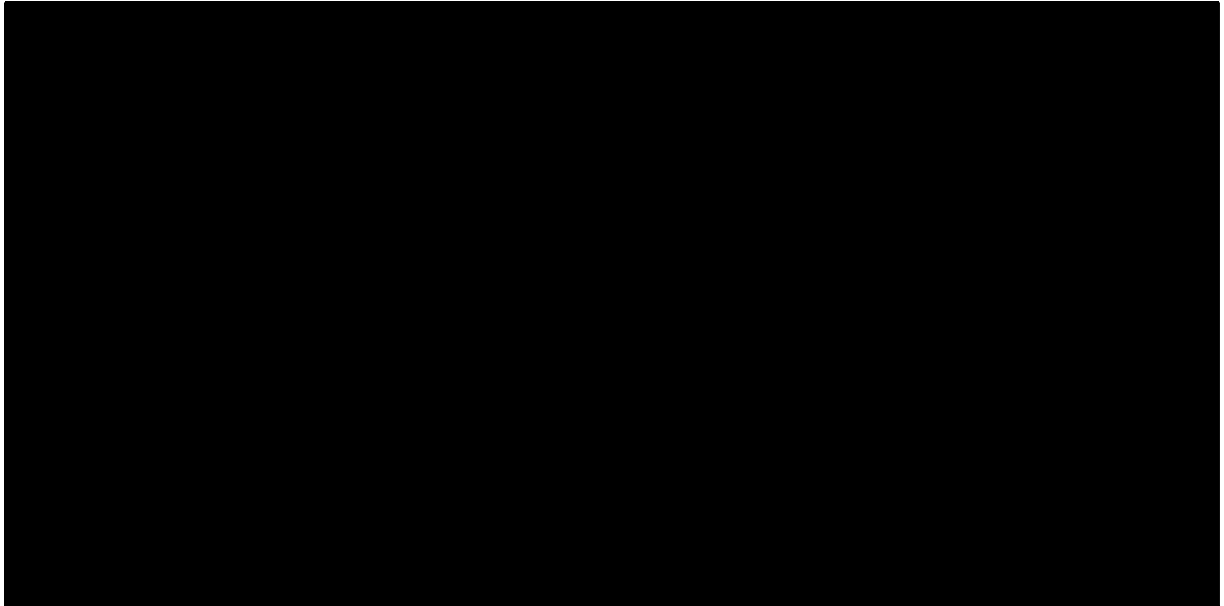
Legenda:

*

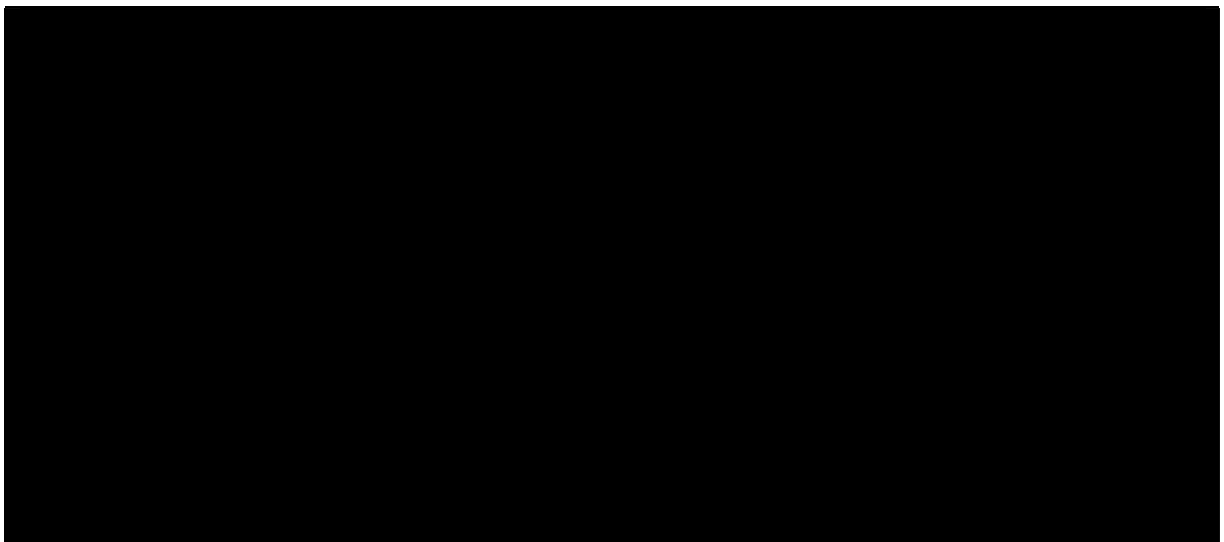

Priloga 4

Slika 5: Primerjava podatkov poslovnega izida iz poslovanja (pred obdavčitvijo) iz obeh cenitev z načrtovanimi in realizacijo – 'optimistična varianta'

Slika 6: Primerjava podatkov o vrednostih poslovnega izida iz poslovanja (pred obdavčitvijo) iz obeh cenitvenih poročil z načrtovanimi v dveh strategijah razvoja in realizacijo – 'pesimistična varianta'

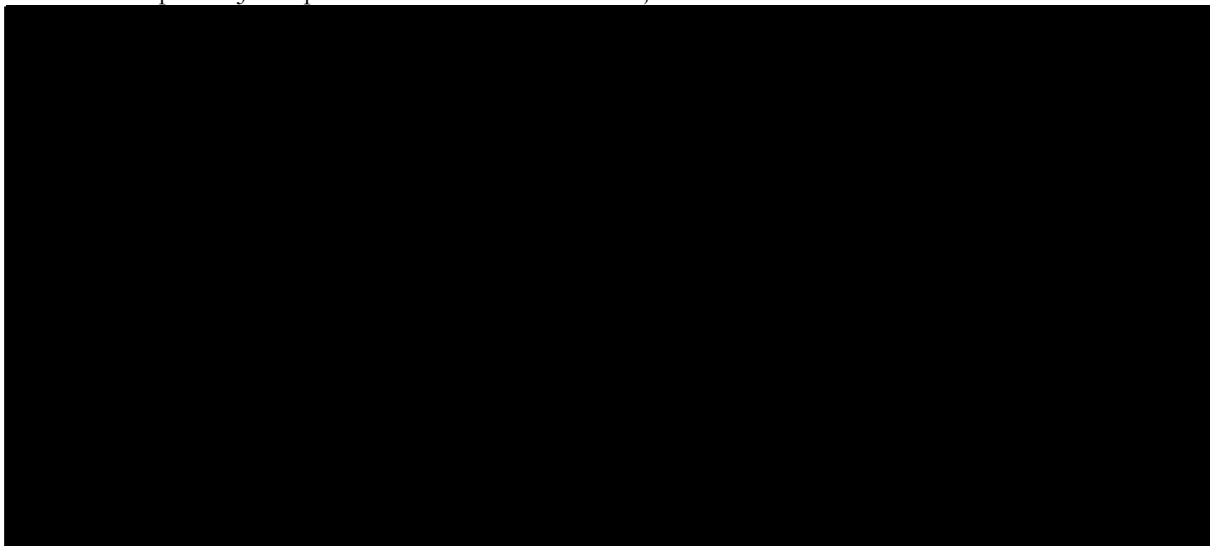
Viri: cenitvena poročila družbe 1 in 2, letna poročila skupine SIJ za leto 2007, 2008 in 2009, prodajna pogodba in Strategija razvoja družb iz skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012.

Legenda:

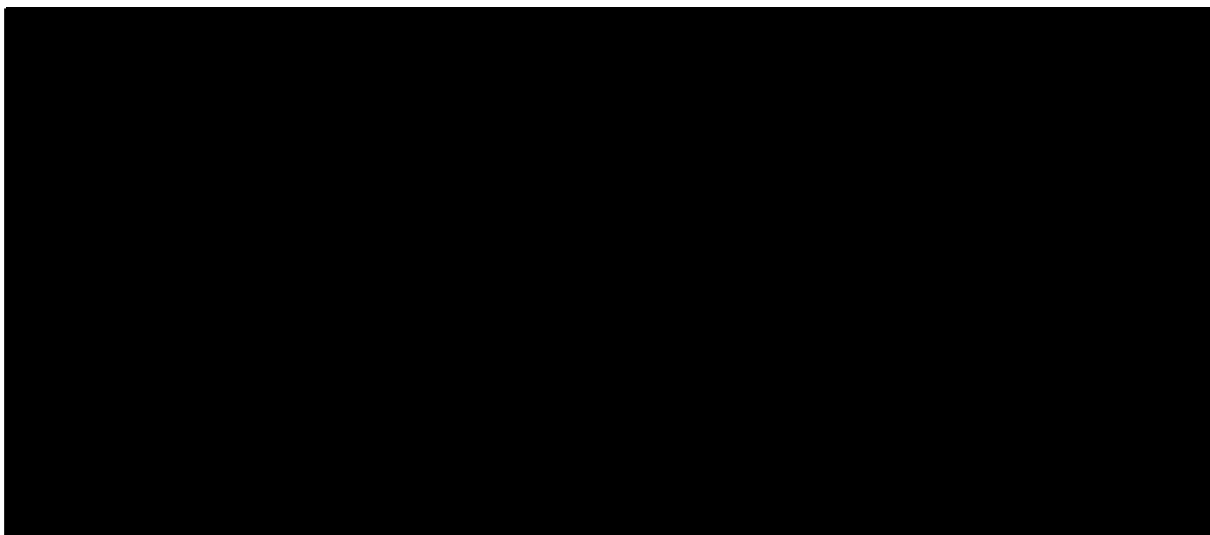
*

Priloga 5

Slika 7: Primerjava vrednosti načrtovanih investicij v obeh cenitvenih poročilih – 'po optimistični varianti' s podatki v prilogi prodajne pogodbe, podatki o načrtovanih investicijah v strategijah skupine SIJ in s podatki o realiziranih investicijah

Slika 8: Primerjava vrednosti načrtovanih investicij v obeh cenitvenih poročilih – po 'pesimistični varianti' s podatki v prilogi prodajne pogodbe, podatki o načrtovanih investicijah v strategijah skupine SIJ in s podatki o realiziranih investicijah

Viri: cenitveni poročili 1 in 2, prodajna pogodba, letna poročila skupine SIJ za leta 2007, 2008 in 2009 in strategija razvoja družb iz skupine SIJ za obdobje od leta 2007 do leta 2012.

Legenda:

*

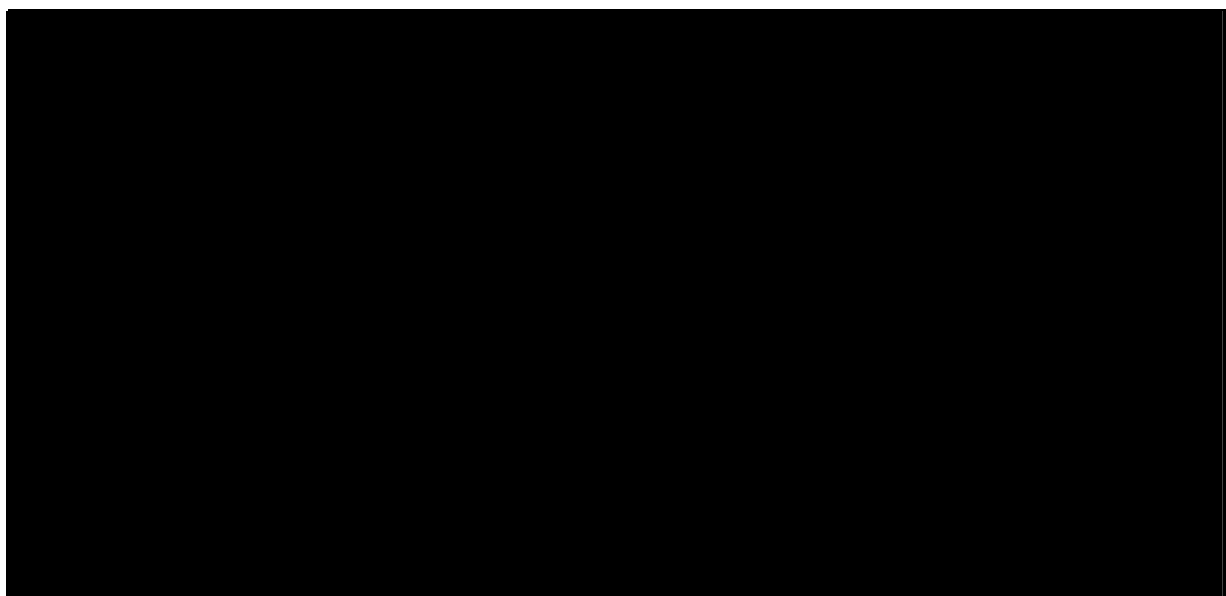

Priloga 6

Tabela 2: Primerjava načina izračuna neto denarnega toka med obema cenitvama.

Izračun neto denarnega toka celotnemu kapitalu – cenitveno poročilo 1	Dolga prosti denarni tok – cenitveno poročilo 2
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]

Slika 9: Primerjava ocenjene sedanje vrednosti prilagojenega čistega denarnega toka

Vira: cenitveni poročili 1 in 2

⁴⁴⁹ Iz cenitvenega poročila 2 izhaja, da je osnovni namen pri izračunu čistih denarnih tokov ugotoviti, koliko denarja dobijo lastniki iz podjetja brez okrnitve načrtovane prodaje. Denarni tok je sestavljen na osnovi projekcije prihodka podjetja in njegove delitve ter pričakovanih odlivov in prilivov finančnih sredstev, pri tem je poleg prilagojenega dobička, povečanega za obračunano amortizacijo in povečanega ali zmanjšanega za spremembo vrednosti zalog, upoštevana tudi poraba sredstev amortizacije, morebitna odprodaja osnovnih sredstev in povečanje potrebnih obratnih sredstev zaradi povečanega obsega poslovanja. Tako oblikovani denarni tok pomeni osnovo za sestavo bilance stanja, za samo vrednotenje se glede na uporabo posredne metode vrednotenja diskontiranega denarnega toka oblikuje dolga prosti denarni tok.

Priloga 7

Tabela 3: Primerjava ocenjenih vrednosti posameznih postavk po ocenitvi sedanje vrednosti denarnega toka (prilagojeni čisti denarni tok*diskontni faktor) po 'pesimistični' in po 'optimistični varianti'

v tisoč evrih

Postavka	Cenitveno poročilo 1		Cenitveno poročilo 2	
	'Pesimistična varianta'	'Optimistična varianta'	'Pesimistična varianta'	'Optimistična varianta'
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

Vira: cenitveni poročili 1 in 2.

450

v cenitvenem poročilu 2 je seštevek od leta 2006 do leta 2012 (za šest let).

451

V cenitvenem poročilu 2 za izračun ocenjene vrednosti lastniškega kapitala za omejeni tržni delež druge postavke niso bile upoštevane.

Priloga 8

Tabela 4: Razlike v ocenjenih vrednostih lastniškega kapitala družbe SIJ na dan 31. 12. 2005 in razlike med ocenjeno vrednostjo ene delnice med obema cenitvenima poročiloma

Cenitveno poročilo 1	Cenitveno poročilo 2	
[redacted]	[redacted]	
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]

Vira: cenitveni poročili 1 in 2.

Priloga 9

Tabela 5: Primerjava načina izračuna ocenjene tržne vrednosti po metodi primerljivih podjetij med obema cenitvama

Cenitveno poročilo 1 – opis	Cenitveno poročilo 2 – opis
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]

Vira: cenitveni poročili 1 in 2.

Priloga 10

Tabela 6: Primerjava ocenjenih tržnih vrednosti po metodi na borzo uvrščenih primerljivih podjetij, uporabljenih mnogokratnikov kapitalskega trga in primerjava med prilagoditvami mnogokratnikov med obema cenitvama

Prilagojeni mnogokratnik/ prilagoditev za element	Stopnja prilagoditve					
	Cenitveno poročilo 1			Cenitveno poročilo 2		

Vira: cenitveni poročili 1 in 2.

V cenitvenem poročilu 2 je bilo izračunano povprečje obeh vrednosti in na tej podlagi ugotovljena ocenjena vrednost 100-odstotnega lastniškega kapitala za manjšinski omejeno tržni lastniški delež.

Priloga 11

Glavne sestavine ponudbe družbe [redacted]

This section contains a large table that has been almost entirely redacted with black bars. Only the general structure of the table is visible, including several rows and columns. The redaction is most dense in the central and right-hand portions of the table.

454	[redacted]
455	[redacted]
456	[redacted]
457	[redacted]
458	[redacted]
459	[redacted]
460	[redacted]
461	[redacted]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

462
463
464
465
466

[REDACTED]

[REDACTED]

467 [REDACTED]

468 [REDACTED]

469 [REDACTED]

470 [REDACTED]

471 [REDACTED]

472 [REDACTED]

Glavne sestavine ponudbe družbe [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

- [REDACTED]

473	[REDACTED]
474	[REDACTED]
475	[REDACTED]
476	[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

477

[REDACTED]

478

[REDACTED]

479

[REDACTED]

480

[REDACTED]

481

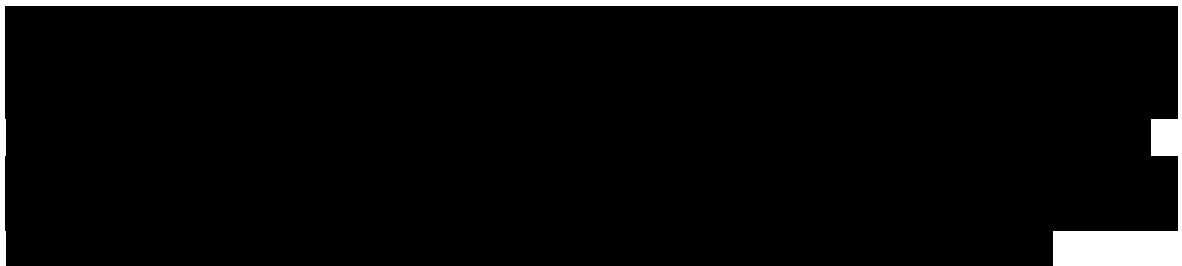
[REDACTED]

This section contains a large table that has been almost entirely redacted with black boxes. Only a few horizontal white lines are visible, suggesting the presence of rows of data. The redaction covers the entire width of the page and extends down to the top of the next section.

482

483

This section contains a smaller table at the bottom of the page, which is also redacted with black boxes. It appears to be a continuation of the data from the table above, but the content is completely obscured.

Glavne sestavine ponudbe družbe Dilon

	[REDACTED]
	[REDACTED]
	[REDACTED]
	[REDACTED]
	[REDACTED]
	[REDACTED]
	[REDACTED]
484	[REDACTED]
485	[REDACTED]
486	[REDACTED]
487	[REDACTED]
488	[REDACTED]
489	[REDACTED]
490	[REDACTED]
491	[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

- [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

492

493

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

494

[REDACTED]

495

[REDACTED]

496

[REDACTED]

497

[REDACTED]

sk

Bdimo nad potmi javnega denarja

Računsko sodišče Republike Slovenije / The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija • tel.: +386 (0) 1 478 58 00 • fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si • www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office
Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija • tel.: +386 (0) 2 250 58 80 • fax: +386 (0) 2 250 58 96